

Grundläggande rättigheter

De grundläggande rättigheterna skyddas i EU både på nationell nivå genom medlemsstaternas grundlagar och på EU-nivå genom Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Europadomstolen i Strasbourg (som inte är någon EU-institution utan ett organ inom Europarådet) ger ytterligare skydd i fall av påstådda kränkningar av rättigheter som täcks av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen).

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna innehåller flera fri- och rättigheter för enskilda personer. Den befäster rättigheter som utvecklats i EU-domstolens rättspraxis, sådana som finns i Europakonventionen och även övriga rättigheter och principer som härrör från EU-medlemsstaternas konstitutionella traditioner liksom andra internationella instrument.

Stadgan har formulerats av företrädare för regeringarna och parlamenten i alla EU-länder och räknar upp de grundläggande rättigheterna – exempelvis yttrande- och trosfrihet eller ekonomiska och sociala rättigheter – som återspeglar EU:s gemensamma värderingar och konstitutionella traditioner. Stadgan innehåller också nyare, så kallade "tredje generationens" rättigheter, t.ex. rätten till skydd av personuppgifter och rätten till god förvaltning.

De som anser att deras grundläggande rättigheter har kränkts, kan också få hjälp av olika institutioner och myndigheter i medlemsstaterna eller, under vissa omständigheter, via EU.

Här nedan beskrivs vilka institutioner som ska kontaktas av den som anser sig ha fått sina grundläggande rättigheter kränkta. **Om du vill läsa fördjupad information från ett visst land väljer du det landets flagga.**

På nationell nivå

EU:s stadga är bara tillämplig på medlemsstaterna när de genomför EU:s lagstiftning. Medlemsstaternas myndigheter – som utövar den lagstiftande, verkställande och dömande makten – är bara skyldiga att följa stadgan när de genomför EU-lagstiftningen, till exempel när de tillämpar EU:s förordningar eller beslut eller när de genomför EU:s direktiv. Domare i medlemsstaterna har, under EU-domstolens ledning, endast befogenhet att se till att stadgan följs av medlemsstaterna när dessa genomför EU-lagstiftningen.

Om en situation inte omfattas av EU-lagstiftningen är det de nationella myndigheterna, bl.a. domstolarna, som ska upprätthålla de grundläggande rättigheterna. När stadgan inte är tillämplig är de grundläggande rättigheterna ändå garanterade i medlemsstaterna genom deras nationella författningar och grundlagar. Medlemsstaterna har omfattande inhemsk lagstiftning om de grundläggande rättigheterna och i det fallet är det de nationella domstolarna som ska se till att den följs.

Alla medlemsstater har också, oberoende av de skyldigheter de har enligt EU-lagstiftningen, gjort åtaganden inom ramen för Europakonventionen. När alla tillgängliga rättsmedel uttömts i hemlandet är det därför möjligt för enskilda att väcka talan vid Europadomstolen i Strasbourg, om de anser att en medlemsstat har kränkt deras grundläggande rättigheter enligt Europakonventionen.

Europadomstolen har utformat en kontrollista för vilka [ärenden de tar emot](#) så att sökande själva kan ta reda på om deras klagomål tas upp av domstolen.

På EU-nivå

Kommissionens roll

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna är tillämplig på alla EU-institutionernas åtgärder. Kommissionens roll är att se till att dess lagstiftningsförslag respekterar stadgan. Alla EU-institutioner (särskilt Europaparlamentet och rådet) ansvarar för att stadgan respekteras under hela lagstiftningsprocessen.

På medlemsstaterna är stadgan bara tillämplig när de genomför EU-lagstiftningen. Enskilda personer som anser att en nationell myndighet har brutit mot stadgan vid genomförandet av EU-lagstiftning kan lämna in klagomål till kommissionen, som är behörig att inleda ett överträdelseförfarande mot den aktuella medlemsstaten.

Kommissionen är inte någon rättsinstans eller överdomstol som kan ompröva nationella eller internationella domstolars beslut. Kommissionen gör principiellt inte heller någon sakprövning av enskilda fall, utom när detta är i linje med dess uppdrag att vaka över att medlemsstaterna tillämpar EU-lagstiftningen korrekt. Om större problem upptäcks, kan kommissionen kontakta de nationella myndigheterna för att få detta åtgärdat, och ytterst också dra denna medlemsstat inför EU-domstolen. Syftet med förfarandena är att den aktuella nationella lagstiftningen – eller nationella myndigheters eller domstolars praxis – ska anpassas till kraven i EU:s lagstiftning.

EU-domstolen

EU-domstolen i Luxemburg är en av EU:s institutioner. Den är den slutgiltiga instansen i frågor som gäller fördragen, stadgan och EU:s lagstiftning. EU-domstolen ser till att tolkning och tillämpning är densamma över hela EU och att EU:s institutioner och medlemsstaterna fullgör de uppgifter som EU:s lagstiftning ålägger dem.

När enskilda eller företag anser att en rättsakt från en EU-institution, som direkt berör dem, strider mot deras grundläggande rättigheter, kan de väcka talan i EU-domstolen, som på vissa villkor har befogenhet att upphäva en sådan rättsakt. En enskild person kan dock inte väcka talan inför EU-domstolen mot en annan enskild person (fysisk eller juridisk) eller mot en medlemsstat.

Europadomstolen

I enlighet med Lissabonfördraget ska EU tillträda Europakonventionen. När denna process är klar kommer enskilda personer, som anser att EU har kränkt deras mänskliga rättigheter, efter att ha uttömt alla tillgängliga rättsmedel i hemlandet, att också kunna vända sig med sina ärenden till Europadomstolen. Detta kommer att ge ytterligare domstolnivå för skyddet av de grundläggande rättigheterna i EU.

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.

Senaste uppdatering: 18/01/2019

Grundläggande rättigheter - Belgien

[Domstolar](#)

[Ombudsmän](#)

[Människorättsorganisationer för särskilda områden](#)

[Övriga](#)

Domstolar

De belgiska domstolarna är behöriga i alla ärenden som handlar om att utöva eller komma i åtnjutande av rättigheter, däribland grundläggande rättigheter. Beroende på situationen kan talan väckas av enskilda eller av myndigheter.

Vilken domstol som är behörig beror på vilken typ av överträdelse det är fråga om och hur allvarig den är, men också på vem som väcker talan (näringsidkare, journalist etc.).

Författningsdomstolen (*Cour constitutionnelle/Grondwettelijk Hof*) kontrollerar att lagstiftningen är förenlig med följande bestämmelser i författningen:

- Avdelning II, artiklarna 8–32 ("Om belgarna och deras rättigheter").
- Artiklarna 170 och 172 (laglig och rättvis beskattning).
- Artikel 191 (skydd för utlänningar).

Domstolarnas organisation och behörighet behandlas på de sidor i e-juridikportalen som tar upp följande:

- [Domstolsväsen i medlemsstaterna – Belgien](#)

- [Allmänna domstolar – Belgien](#)
- [Specialdomstolar – Belgien](#) (statsrådet och författningsdomstolen)

Länkar:

- [Federala justitieministeriet](#) (*Service public fédéral de la Justice/Federale overheidsdienst Justitie*)
- [Domstolväsendets webbplats](#) (adresser till domstolarna samt rättspraxis)
- [Den belgiska statens webbplats](#)

Ombudsmän

Ombudsmän är oberoende kontrollorgan som har inrättats av Belgiens federala parlament och regionparlament för att pröva klagomål från allmänheten rörande myndigheternas arbete. Inom ramen för denna allmänna behörighet kan ombudsmännen behandla ärenden som direkt eller indirekt rör mänskliga rättigheter. Ombudsmännen kontrollerar att myndighetsutövningen sker i enlighet med bestämmelserna om skydd för de mänskliga rättigheterna och i enlighet med god förvaltningssed.

Det medlingsarbete som ombudsmännen utför ska särskiljas från den privata medling som bedrivs inom ramen för civil- och straffrättsliga förfaranden.

Ombudsmännen kan kontaktas av var och en som vill klaga på en myndighet. Deras arbete innebär inga kostnader för den klagande. De har omfattande utredningsbefogenheter.

Ombudsmännen försöker finna en lösning på det problem som påtalats och riktar rekommendationer till den behöriga myndigheten om att åtgärda eventuella brister som konstaterats. Ombudsmännen publicerar regelbundet rapporter om sin verksamhet.

Vilken ombudsman som är behörig beror på vilken förvaltningsmyndighet som berörs.

På federal nivå kan medborgarna vända sig till [den federala ombudsmannen](#) (*Médiateur fédéral/federale Ombudsman*).

På regional och federal gemenskapsnivå kan medborgarna vända sig till följande avdelningar:

- [Regionen Valloniens ombudsman](#) (*Service du médiateur de la Région wallonne*)
- [Den franskspråkiga gemenskapens ombudsman](#) (*Service du médiateur de la Communauté française*)
- [Den flamländska ombudsmannen](#) (*Vlaamse Ombudsdienst*)
- [Den tyskspråkiga gemenskapens ombudsman](#) (*Ombudsman für die Deutschsprachige Gemeinschaft*)

Vidare finns det en särskild ombudsmannafunktion för frågor som rör barn:

- [Den franskspråkiga gemenskapens allmänna ombud för barns rättigheter](#) (*Délégué général aux droits de l'enfant de la Communauté française*)
- [Den flamländska kommissionen för barns rättigheter](#) (*Vlaamse Kinderrechtenkommissariat*)

Människorättsorganisationer för särskilda områden

- **Jämställdhetsorgan**

Centret för lika möjligheter och kampen mot rasism

[Centret för lika möjligheter och kampen mot rasism](#) (*Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme/Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding*) har bland annat till uppgift att främja lika möjligheter och bekämpa alla former av särbehandling, uteslutning, begränsning eller förmåner på grund av nationalitet, ras, hudfärg, härstamning, nationellt eller etniskt ursprung, sexuell läggning, civilstånd, födelseort, förmögenhet, ålder, religiös eller filosofisk övertygelse, aktuellt eller framtida hälsotillstånd, funktionshinder, politisk övertygelse, fysiska eller genetiska egenskaper eller social bakgrund.

Centret kan kontaktas av

- var och en som har frågor eller vill ha råd om diskriminering, rasism, vistelse eller utlänningars grundläggande rättigheter, eller
- som har blivit utsatt för eller bevittnat diskriminering eller rasistisk behandling.

Centrets allmänna rådgivningstjänst gör en första bedömning och samlar vid behov in kompletterande information för vidare behandling av ärendet.

Om det krävs en analys eller fördjupad utredning, eller om det blir nödvändigt att ta kontakt med tredje man för att man ska kunna behandla en förfrågan eller anmälan, överlämnas ärendet till en specialist vid centrets särskilda rådgivningstjänst.

Om det efter en inledande analys framkommer att centret inte är behörigt underrättas den berörda medborgaren om detta och hänvisas i möjligaste mån till en annan tjänst eller person som kan behandla förfrågan/anmälan (en myndighet, en privat eller offentlig tjänst som är specialiserad på allmän eller särskild rådgivning, polisen eller en advokat).

Centret kan kontaktas direkt. Centrets webbplats innehåller även upplysningar om [☞ adresser till sammanslutningar eller institutioner som arbetar med särskilda frågor eller verkar på lokal nivå](#), och med vilka man har ingått samarbetsavtal. Dessa sammanslutningar och institutioner kan även kontaktas i frågor som rör diskriminering.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme/
Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
Rue Royale/Koningsstraat 138
1000 Bryssel
Tfn: (+32) 800 12 800 – (gratisnummer för alla typer av information)
(+32) 2 212 30 00

Länk:

[☞ Centret för lika möjligheter och kampen mot rasism](#)

Institutet för jämställdhet mellan kvinnor och män

Institutet för jämställdhet mellan kvinnor och män (*Institut pour l'égalité des femmes et des hommes/Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen*) är en fristående offentlig institution med uppdrag att främja jämställdhet mellan kvinnor och män samt bekämpa könsdiskriminering.

Institutet kan tillhandahålla juridiskt bistånd och föra talan inför domstol i tvister som rör könsdiskriminering och diskriminering av transsexuella.

Institutet kan kontaktas med hjälp av ett formulär på nätet eller via följande kontaktuppgifter:

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes/
Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
Rue Ernest Blerot/Ernest Blerotstraat 1
1070 Bryssel
Tfn: (+32) 800 12 800 – (gratisnummer för alla typer av information)
(+32) 2 233 42 65
Fax: (+32) 2 233 40 32
E-post: [☞ egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be](mailto:egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be)

Länk:

Institutet för jämställdhet mellan kvinnor och män

- **Nämnden för skydd av privatlivet**

Nämnden för skydd av privatlivet (*Commission de la protection de la vie privée/Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*) är en fristående nämnd som inrättades av representantkammaren efter att lagen om skydd av privatlivet antogs den 8 december 1992. Den svarar således inte inför justitieministern.

Nämnden är en fristående tillsynsmyndighet med ansvar för att se till att den personliga integriteten respekteras vid behandling av personuppgifter.

Nämndens olika uppgifter kan delas in i fem huvudsakliga verksamhetsområden: bistånd, information, handläggning av klagomål, yttranden och rekommendationer samt verkställighet.

– Bistånd: Detta verksamhetsområde är nära knutet till informationsfunktionen. Nämnden för skydd av privatlivet bistår alla: myndigheter, den privata sektorn, allmänheten eller personuppgiftsansvariga (både fysiska och juridiska personer).

Nämnden ger upplysningar till alla som så begär, både registrerade och personuppgiftsansvariga, utövar rätten till åtkomst och rättelse, behandlar anmälningar, uppdaterar det offentliga registret, ger upplysningar under handläggningen av klagomål, ger upplysningar som begärts av enskilda eller personuppgiftsansvariga och lämnar varje år en årsrapport till parlamentet.

Nämnden bistår både offentliga organ och personuppgiftsansvariga genom att, på begäran, anordna preliminära informella samråd för att se till att kraven på skydd av den personliga integriteten beaktas när projekt utarbetas. Nämnden hjälper även registrerade att utöva sina rättigheter, särskilt genom att informera dem om deras rättigheter och vilket förfaranden de ska använda sig av. Inom ramen för internationellt utbyte av uppgifter bistår nämnden organisationer som bedriver gränsöverskridande verksamhet. Precis som på nationell nivå bistår nämnden alla registrerade som påverkas av gränsöverskridande dataflöden.

– Information: Nämnden tillhandahåller information till såväl myndigheter som registrerade och personuppgiftsansvariga.

I detta verksamhetsområde ingår bland annat följande: årligen rapportera till parlamentet och överlämna en förvaltningsplan, intern arbetsordning, föra ett offentligt register och informera allmänheten (webbplats, konferenser, kundinriktade svar, satsningar för att öka medvetenheten i frågan etc.). Inom dessa olika verksamhetsområden är nämnden inte nödvändigtvis begränsad till åtgärder på nationell nivå. Den är ofta även aktiv på internationell nivå, där den spelar en nyckelroll för att tillhandahålla information och öka medvetenheten.

– Handläggning av klagomål: När en registrerad inger ett klagomål fungerar nämnden som medlare.

Om personuppgiftsansvariga inte respekterar de registrerades rättigheter vidtar nämnden, på den registrerades begäran, åtgärder för att genomdriva dessa rättigheter (rätten att motsätta sig behandling, rätten till rättelse, rätten till indirekt åtkomst etc.). Nämnden använder alla till buds stående medel i detta syfte (rapport till den allmänna åklagaren, för talan vid tvistemålsdomstol etc.). Vid gränsöverskridande brott mot dataskyddslagstiftningen samarbetar nämnden med internationella utredningar, där alla behöriga dataskyddsmyndigheter arbetar tillsammans för att hitta praktiska lösningar.

– Yttranden: Nämnden yttrar sig om lagstiftning och standarder.

Nämndens verksamhet på detta område berör framför allt myndigheter och andra ansvariga organ. Nämnden avger yttranden och rekommendationer om lagförslag som innehåller integritetsaspekter. Genom sitt deltagande i nationella och internationella arbetsgrupper (t.ex. artikel 29-arbetsgruppen, Berlingruppen, den internationella konferensen för uppgiftsskyddsmyndigheter, andra tillsynsmyndigheter för skydd av den personliga integriteten etc.), och sina kontakter med liknande organisationer i utlandet är nämnden med och påverkar beslutsfattandet på integritetsområdet.

– Verkställighet: Nämnden se till att dataskyddslagstiftningen efterlevs.

Nämnden ger tillstånd till organisationer inom alla olika sektorer att i egenskap av personuppgiftsansvariga ta emot, behandla och lämna ut personuppgifter. Nämnden övervakar och kontrollerar också de personuppgiftsansvariga, utfärdar rekommendationer och gör en bedömning av de säkerhetsåtgärder som dessa har vidtagit.

Begäran om information eller bistånd och klagomål kan göras direkt till nämnden för skydd av privatlivet. Nämnden kan kontaktas per post, telefon eller e-post via följande kontaktuppgifter:

Commission de la protection de la vie privée/

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Rue de la Presse/Drukpersstraat 35

1000 Bryssel

Tfn: (+32) 2 274 48 00

Fax: (+32) 2 274 48 35

✉ commission@privacycommission.be

Allmänheten kan besöka nämndens kontor under arbetstid, men bara efter att först ha bokat tid. För allmän rådgivning kan man även ringa +32 2 274 48 79 eller fylla i [kontaktförslaget på nätet](#).

Länk:

✉ [Nämnden för skydd av privatlivet](#)

- **Andra jämställdhetsorgan**

Nämnderna för övervakning av kriminalvårdsanstalter

Nämnderna för övervakning av kriminalvårdsanstalter (*commissions de surveillance des établissements pénitentiaires/commissies van toezicht op het gevangeniswezen*) utövar en extern kontroll över behandlingen av frihetsberövade i fängelserna. Nämnderna förmedlar klagomål från de intagna till fängelseledningen eller till justitieministeriet för att få en lösning på det problem som ger upphov till bekymmer.

I varje fängelse finns en övervakningsnämnd. Dessa nämnder är sammansatta av medborgare som företräder det civila samhället. Av medlemmarna är minst en läkare och en advokat. Ordföranden är domare. De lokala övervakningsnämnderna samordnas av det centrala övervakningsrådet (*Conseil central de surveillance pénitentiaire/Centrale toezichtsraad voor de gevangeniswezen*), som också har till uppgift att på begäran eller på eget initiativ lämna råd om behandlingen av frihetsberövade till justitieministeriet.

Länkar:

- [Federala justitieministeriets webbplats](#)
- [Kontaktuppgifter till kriminalvårdsanstalter](#)

Klagomålsnämnden (som tar emot klagomål från utlänningar som kvarhålls i slutet förvar, förläggningar och s.k. INAD-center)

Klagomålsnämnden (*Commission des plaintes/Klachtencommissie*) behandlar klagomål från enskilda utlänningar som hålls i slutet förvar, förläggningar eller s.k. INAD-center. Klagomålen kan avse förhållandena vid anläggningen i fråga, särskilt händelser som ägt rum inom dessa center och inkvarteringsanläggningar och som rör de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i kungl. förordning av den 2 augusti 2002 (slutet förvar), kungl. förordning av den 8 juni 2009 (INAD-center) och kungl. förordning av den 14 maj 2009 (förläggningar).

De som kvarhålls i dessa anläggningar kan vara utlänningar som saknar rätt att vistas på territoriet, asylsökande som fått avslag på sin ansökan eller utlänningar som inte uppfyller villkoren för inresa och vistelse.

Klagande som inte är nöjda med det fattade beslutet kan överklaga det till statsrådet.

Nämnden kan kontaktas på följande adress:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes/Permanent secretariaat van de Klachtencommissie
Service Public Fédéral Intérieur/Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Rue de Louvain/Leuvenseweg 1
1000 Bryssel

Länk:

• [Federala inrikesministeriet](#)

Ständiga kommittén för övervakning av polisen

• [Ständiga kommittén för övervakning av polisen](#) (*Comité permanent de contrôle des services de police/Vast Comité van Toezicht op de politiediensten – "Comité P"*) är det organ som utövar extern tillsyn över polisen. Den rapporterar till parlamentet. Kommitténs tillsyn rör särskilt det skydd som personer ska ha enligt författningen och lagstiftningen samt polisens samordning och effektivitet.

Varje medborgare som berörs av polisens ingripanden kan ge in klagomål, rapportera ett sakförhållande eller överlämna andra uppgifter till kommittén.

Varje polis kan dessutom ge in ett klagomål eller rapportera ett sakförhållande till kommittén utan att de först behöver inhämta godkännande från sina överordnade och utan att de kan bestraffas för detta.

Ett [e-formulär](#) har lagts ut på internet för att underlätta för den som vill inge klagomål.

Kontaktuppgifter:

Comité permanent de contrôle des services de police/Vast Comité van Toezicht op de politiediensten

Rue de la Presse/Drukpersstraat 35/1

1000 Bryssel

Tfn: (+32) 2 286 28 11

Fax: +32 2 286 28 99

E-post: info@comitep.be

Länk:

[Ständiga kommittén för övervakning av polisen](#)

Övriga

Grundläggande social rådgivning

Grundläggande social rådgivning (*accueil social de première ligne/sociale eerstelijnswerking*) består av att ta emot och informera medborgare som stött på frågor eller problem med rättvisan inom väl avgränsade områden.

- Det civilrättsliga området: hemskillnad, äktenskapsskillnad, allmänna frågor rörande föräldramyndighet, vårdnad (bor barnet mest hos ena föräldern eller växelvis hos båda) samt rätt till personliga kontakter.
- Det straffrättsliga området: medling i brottmål, alternativ till häktning, skyddstillsyn, samhällstjänst, villkorlig frigivning, tillfällig frigivning från en rättspsykiatrisk anstalt, rehabilitering, benådning, elektronisk övervakning, permission, uppskjuten dom, begränsat frihetsberövande, tillfällig frigivning i utvisnings- eller utlämnings syfte, tillfällig frigivning av medicinska skäl, samhällstjänst i stället för fängelsedom.
- Information till brottsoffer: Information till brottsoffer: brottsoffers rättigheter.
- Allmän information om förfarandena i tvistemål och brottmål.

En förteckning över rättscentrum (*maisons de justice/justitieuizen*) och kontaktuppgifter för dessa finns i [det federala justitieministeriets adressförteckning](#).

Länk:

[Federala justitieministeriets publikation om tillgång till rättslig prövning i Belgien](#)

Allmänt och utvidgat juridiskt bistånd samt rättshjälp

Allmänt juridiskt bistånd (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) innebär att under ett kort möte lämna praktiska upplysningar, juridisk information eller en inledande juridisk konsultation. Detta bistånd tillhandahålls av yrkesverksamma jurister, oftast advokater.

Utvidgat juridiskt bistånd gör det under vissa förutsättningar möjligt att tilldelas en advokat utan eller nästan utan kostnad. Kostnadsbefrielsen (partiell eller fullständig) omfattar inte kostnaderna för själva förfarandet (stämmingsmän, sakkunniga, kopior etc.). Dessa kostnader kan ändå komma att täckas inom ramen för rättshjälpen.

Rättshjälp innebär att en person kan få hjälp med hela eller delar av kostnaderna för ett förfarande (oavsett om det rör sig om förfaranden i eller utanför domstol) om han eller hon saknar tillräckliga ekonomiska medel.

Mer utförlig information finner du på [den sida på e-juridikportalen som behandlar rättegångskostnader i Belgien](#).

Länk:

- [Federala justitieministeriets publikation om tillgång till rättslig prövning i Belgien](#)
- [Samfundet för franskspråkiga och tyskspråkiga advokater \(OBFG\)](#)
- [Samfundet för flamländska advokater \(OVB\)](#)

Brottsoffernämnden

Enligt lag kan staten bevilja ersättning till brottsoffer, till personer som ingripit för att rädda någon som befinner sig i livsfara och, i vissa fall, till närstående.

Nämnden kan kontaktas direkt, men det är också möjligt att gå via en advokat eller en "brottsofferjour" vid behöriga sociala myndigheter. En förteckning över de sistnämnda finns på [det federala justitieministeriets webbplats](#) (se registret, *Justice de A à Z, aide financière aux victimes/Justitie van A tot Z, Financiële hulp aan slachtoffers*) för att ge in en ansökan till nämnden.

Nämnden kan kontaktas på följande adress:

Service public fédéral de la Justice/Federale overheidsdienst Justitie

Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels/Commissie voor Financiële Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders

Boulevard de Waterloo/Waterlose Steenweg 115

Tfn: (+32) 2 542 72 07

(+32) 2 542 72 08

[✉ commission.victim@just.fgov.be](mailto:commission.victim@just.fgov.be)

Mer utförlig information finner du på [den sida på e-juridikportalen som behandlar brottsoffers rättigheter](#).

Länk:

[✉ Federala justitieministeriet](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 19/12/2017

Grundläggande rättigheter - Bulgarien

[Nationella domstolar](#)

[Nationella institutioner för grundläggande rättigheter](#)

[Ombudsmannen](#)

[Specialiserade människorättsorgan](#)

[Andra](#)

Nationella domstolar

Alla bulgariska domare får pröva mål som rör EU:s lagstiftning om de grundläggande rättigheterna, eftersom stadgan om de grundläggande rättigheterna är en del av EU:s primärrätt (den har samma rättsverkan som Lissabonfördraget). Bulgariska medborgare kan därför vända sig till regiondomstolen (Окръжен съд) där de är bosatta och åberopa stadgan om vederbörande anser att hans eller hennes grundläggande rättigheter har kränkts. Bulgariska domstolar har samma befogenheter när det gäller de grundläggande rättigheter som fastställs i Bulgariens författning och bestämmelserna i de internationella fördrag som Bulgarien har undertecknat.

Klagomål mot administrativa beslut kan inges till förvaltningsdomstolarna och Högsta förvaltningsdomstolen.

Varje domstol i Bulgarien har en webbplats med information om dess organisation och verksamhet. På Högsta rättsrådets [✉ Висш ия съдебен съвет](#) webbplats finns en detaljerad förteckning över Bulgariens domstolar med deras adresser och webbplatser (bara på bulgariska).

Nationella institutioner för grundläggande rättigheter

Se avsnittet om ombudsmannen.

Ombudsmannen

Bulgariens ombudsman (Омбудсман на Република България)

Kontaktuppgifter:

Ul. George Washington 22

Sofia 1202, Bulgarien

Tfn +359 2 810 69 55

E-post: [✉ priemna@ombudsman.bg](mailto:priemna@ombudsman.bg)

Webbplats: [✉ http://www.ombudsman.bg/](http://www.ombudsman.bg/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ombudsmannen utreder, med hjälp av i lag föreskrivna medel, fall av kränkningar av medborgarnas fri- och rättigheter som offentliga myndigheter och deras företrädare gjort sig skyldiga till. Ombudsmannen har ett mycket brett mandat, som omfattar medborgarnas samtliga politiska, ekonomiska, medborgerliga, sociala och kulturella rättigheter. Ombudsmannen är det organ som slår vakt om rättigheterna för alla medborgare, inklusive barn, personer med funktionsnedsättning, minoriteter, utlänningar etc.

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Man kan skicka klagomålen med vanlig post eller e-post, eller lämna in dem personligen eller t.o.m. muntligen. Varje klagomål registreras. De tas emot av mottagningsenheten (Приемна) och registreringsenheten (деловодството). Mottagningsenheten invigdes den 5 januari 2006 och är öppen varje dag. I enheten arbetar handläggare som tar emot personer ur allmänheten och svarar på frågor per telefon. På torsdagar kl. 9–12.30 tar ombudsmannen personligen emot besök efter föregående överenskommelse.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Alla fysiska personer, oavsett medborgarskap, kön, politisk övertygelse eller religion, får inge klagomål till ombudsmannen. Anonyma klagomål eller anmälningar som rör händelser som inträffade för mer än två år sedan behandlas inte. Ombudsmannen kan inleda utredningar på eget initiativ om han anser att det ligger i allmänhetens intresse.

Klagomålet registreras, varefter chefen för ombudsmannens kontor vidarebefordrar det till den berörda avdelningen för vidare handläggning. Avdelningschefen utser en handläggare som får ansvaret för ärendet och som har en månad på sig att genomföra utredningen. I komplicerade ärenden är denna tidsfrist tre månader. Handläggaren får begära ytterligare uppgifter från den klagande eller att den berörda myndigheten vidtar vissa åtgärder eller tillhandahåller viss information. Nationella och lokala myndigheter, juridiska personer (t.ex. företag) och medborgare är skyldiga att samarbeta med ombudsmannen och att dela med sig av information som de har erhållit i tjänsten. Om klagomålet rör ett ärende som kan handläggas av en annat specialiserat organ (kommitté eller byrå) kan den klagande hänvisas dit, om inte det är nödvändigt att även ombudsmannen handlägger ärendet. Det kan hända att ombudsmannen inte har befogenhet att handlägga ärendet. I så fall informerar han den klagande om detta och kan hänvisa vederbörande till en behörig myndighet. Om den klagande samtycker kan ombudsmannen vidarebefordra klagomålet till den myndigheten.

Ombudsmannen får när som helst erbjuda sig att medla för att nå en uppgörelse i godo, genom att skicka ett erbjudandet till både den klagande och det organ eller den person som klagomålet riktar sig mot. Om båda parter godtar förslaget gör ombudsmannen allt som står i hans makt för att lösa tvisten, t.ex. genom att upprätta avtal eller bistå parterna i förhandlingarna.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Beroende på resultatet av utredningen får, utöver ett svar till den klagande, rekommendationer lämnas till de behöriga myndigheterna om åtgärder som kan vidtas för att undanröja de orsaker eller förfaranden som kan leda till kränkning av en persons rättigheter. Ombudsmannen gör ofta uttalanden i särskilda frågor, som offentliggörs på webbplatsen och översänds till de behöriga myndigheterna och medierna. Om ombudsmannen konstaterar att problemet är orsakat av gällande lagstiftning kan han rekommendera regeringen och parlamentet att anta lagändringar. Om ombudsmannen konstaterar att vissa lagar strider mot författningen och kränker medborgerliga fri- och rättigheter, kan han väcka talan vid författningsdomstolen. Om han konstaterar att rättspraxis är inkonsekvent har han befogenhet att begära ett tolkningsbesked från Högsta kassationsdomstolen eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Specialiserade människorättsorgan

Nationell jämlikhetsmyndighet (Орган по въпросите на равенството)

1. Kommissionen mot diskriminering (Комисия за защита от дискриминация)

Kontaktuppgifter:

Bul. Dragan Tsankov 35

Sofia 1125, Bulgarien

Tfn: + 359 2 807 30 30;

Fax: + 359 2 807 30 58;

E-post: [✉ kzd@kzd.bg](mailto:kzd@kzd.bg)

Webbplats: [✉ http://www.kzd-nondiscrimination.com/](http://www.kzd-nondiscrimination.com/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Kommissionen mot diskriminering (Комисия за защита от дискриминация)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Ärenden kan anhängiggöras vid kommissionen

- på grundval av ett skriftligt klagomål från den eller de som utsatts för diskriminering,
- på kommissionens eget initiativ,
- på grundval av information från fysiska eller juridiska personer, organisationer eller offentliga myndigheter.

Klagomål eller anmälningar måste lämnas in till kommissionen inom tre år efter det att överträdelsen skedde. Om över tre år har förflutit utreds den inte, och om en utredning redan pågår kommer den att avslutas. Om talan i samma ärende redan har väckts i domstol utreder kommissionen inte klagomålet. Om klagomålet eller anmälan dras tillbaka eller om den klagande inte korrigerar ett misstag inom den tidsfrist som fastställts av kommissionen mot diskriminering avslutas ärendet.

Följande ska anges i klagomålet:

- Den klagandes namn.
- Den klagandes adress eller, om den klagande är en juridisk person, huvudkontorets adress.
- Uppgifter om de omständigheter på vilka klagomålet grundas. I fall av handlingar som utförts personligen: vem gjorde eller underlät att göra vad, var och när skedde det; om det rör sig om handlingar som utförts av den svarandes anställda, vilka handlingar eller underlåtanden att handla som följer av deras lagstadgade eller avtalsenliga förpliktelser och som hänger samman med deras verksamhet medför att den svarande är skyldig till diskriminering av den klagande?
- Den begärda åtgärden. Den måste ligga inom befogenheterna för kommissionen mot diskriminering, vilka fastställs i lagen om skydd mot diskriminering. Den klagande måste lämna bevis, t.ex. skriftliga handlingar eller andra bevis som vederbörande anser att kommissionen bör granska (t.ex. med angivande av vittnen som bör utfrågas och platsen för skriftliga handlingar som innehas av en tredje man som inte är part i förfarandet).
- Datum och den klagandes eller dennes företrädares namnteckning.
- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Kommissionens ordförande överlämnar ansvaret för ärendet till en panel som är specialiserad på den typ av diskriminering som berörs. Panelen utser en ordförande och en föredragande bland sina medlemmar. Den föredragande samlar in de skriftliga bevis som krävs för att dokumentera de omständigheter som lett till den diskriminerande handlingen. Utredningen måste slutföras inom 30 dagar. I fall av komplexa ärenden får kommissionens ordförande förlänga tidsfristen med ytterligare 30 dagar. När utredningen har slutförts lägger den föredragande fram sina slutsatser för panelens ordförande. Ordföranden fastställer ett datum för en offentlig utfrågning och bjuder in parterna.

Kommissionen mot diskriminering har befogenhet att

- infordra handlingar och annan information som krävs för utredningen,
- kräva klargöranden av dem som utreds,
- fråga ut vittnen.

Alla privatpersoner samt statliga och lokala myndigheter är skyldiga att samarbeta med kommissionen mot diskriminering genom att tillhandahålla information och handlingar samt skriftliga förklaringar, om så begärs av dem. Vägran kan leda till böter.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Vid det första mötet uppmanar panelens ordförande parterna att lösa tvisten i godo. Om en överenskommelse i godo uppnås avslutas ärendet. Om parterna når fram till en partiell överenskommelse fortsätter förfarandet för den del som faller utanför överenskommelsen. Den partiella överenskommelsen är bindande för båda parter och verkställs av kommissionen mot diskriminering.

Om ingen överenskommelse kan nås bedömer kommissionen mot diskriminering ärendet objektivt inom 14 dagar efter dagen för den offentliga utfrågningen.

I sitt avgörande får kommissionen mot diskriminering

- fastställa om en överträdelse har begåtts,
- identifiera den skyldige och offret,
- om det fastställs att en överträdelse har begåtts, pålägga en påföljd eller vidta bindande administrativa åtgärder.

Kommissionen mot diskriminering kan vidta följande bindande administrativa åtgärder:

- Ge arbetsgivare och offentliga tjänstemän bindande instruktioner om hur de ska kunna avhjälpa överträdelse av lagstiftningen om skydd mot diskriminering.
- Upphåva arbetsgivares beslut eller förfaranden som leder till eller skulle kunna leda till diskriminering.

Kommissionen mot diskriminering tillser verkställandet av sina avgöranden i enlighet med lagen.

Kommissionens avgöranden kan överklagas till Sofia stads förvaltningsdomstol inom 14 dagar.

2. Ministerrådets nationella råd för jämställdhet mellan kvinnor och män (Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет)

Kontaktuppgifter:

Ministerrådet

bul. Dondukov 1

Sofia 1594, Bulgarien

Webbplats: <http://www.mlsp.government.bg/equal/index.asp>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ministerrådets nationella råd för jämställdhet mellan kvinnor och män (Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет, nedan kallat *nationella jämställdhetsrådet*)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Nationella jämställdhetsrådet sörjer för att statliga myndigheter och icke-statliga organisationer samarbetar när det gäller att utarbeta och genomföra den nationella jämställdhetspolitiken genom att underlätta samråd, samarbete och samordning.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Nationella jämställdhetsrådet

- ger råd till ministerrådet,
- undersöker utkast till lagstiftning och andra beslut med avseende på jämställdhet och avger yttranden om dem,
- kontrollerar att utkastet till ministerrådets beslut överensstämmer med målen för jämställdhetspolitiken,
- samordnar regeringens och de icke-statliga organisationernas genomförande av den nationella jämställdhetspolitiken och ser till att Bulgarien fullgör sina internationella skyldigheter på området,
- lägger fram förslag till åtgärder för genomförande av den nationella jämställdhetspolitiken, antingen självständigt eller tillsammans med kommissionen mot diskriminering,
- står i kontakt med sina motsvarigheter utomlands och internationella organisationer som ansvarar för liknande frågor och är verksamma på liknande områden,
- bistår arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer i genomförandet av nationella och regionala projekt för att främja jämställdhet och en bättre balans mellan familjeansvar/föräldraansvar och arbetsliv, samt övervakar resultaten,
- bedriver forskning i frågor som hänger samman med dess verksamhet.
- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Utveckling och genomförande av den nationella jämställdhetspolitiken.

Dataskyddsmyndighet

1. Kommissionen för skydd av personuppgifter (Комисията за защита на личните данни)

Kontaktuppgifter:

Bul. Prof. Tsvetan Lazarov 2

Sofia 1592, Bulgarien

Tfn + 359 2 91 53 518;

Fax: + 359 2 91 53 525;

E-post: kzld@cpdp.bg

Webbplats: <http://www.cdpd.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Kommissionen för skydd av personuppgifter (Комисията за защита на личните данни)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Kommissionen för skydd av personuppgifter bistår regeringen i genomförandet av dess politik för skydd av personuppgifter.

Den handlägger klagomål om kränkningar av de rättigheter som följer av lagen om skydd av personuppgifter.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Vem som helst har rätt att anmäla kränkningar av rätten till skydd av personuppgifter till kommissionen inom ett år från det att kränkningarna upptäcktes eller inom fem år från det att de ägde rum. Anmälan handläggs av direktoratet för rättsliga förfaranden och övervakning, som yttrar sig till kommissionen om huruvida klagomålet kan prövas. Kommissionen sammanträder sedan bakom stängda dörrar för att besluta om ärendet kan prövas och vilket förfarande som ska tillämpas. Det kan handla om att inleda en utredning, samla in bevis eller inhämta synpunkter från tredje parter. Om ärendet bedöms kunna tas upp till prövning informeras de berörda parterna om detta och ett datum fastställs för en offentlig utfrågning, till vilken parterna och eventuella berörda tredje parter bjuds in. Kommissionen fattar beslut i sakfrågan inom 30 dagar från den dag då kränkningen rapporterades. Beslutet delges parterna och de berörda personerna. Kommissionen får utfärda bindande instruktioner till den kränkande parten, fastställa en tidsfrist när orsaken till kränkningen måste ha undanröjts eller ålägga en administrativ påföljd. Beslutet kan överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från den dag då beslutet mottogs.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Fysiska personer, juridiska personer eller statliga myndigheter kan begära att kommissionen ska yttra sig om utkast till lagstiftning inom det område som berörs av lagen om skydd av personuppgifter.

Kommissionen kan också utfärda bindande instruktioner till förvaltare av personuppgifter och utfärda tillfälliga förbud mot behandling av personuppgifter vid överträdelser av bestämmelserna om skydd av personuppgifter.

Andra specialiserade myndigheter

1. Nationella rådet för etniska minoriteter och integration (Националният съвет по етническите и интеграционните въпросi към Министерски съвет)

Kontaktuppgifter:

Ministerrådet

bul. Dondukov 1

Sofia 1594, Bulgarien

+359 2 940 36 22

Fax: +359 2 940 21 18

E-post: [✉ Rositsa.Ivanova@government.bg](mailto:Rositsa.Ivanova@government.bg) - rådets sekreterare

Webbplats: [✉ http://www.nccedi.government.bg/](http://www.nccedi.government.bg/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ministerrådets nationella råd för etniska minoriteter och integration (Националният съвет по етническите и интеграционните въпросi към Министерски съвет)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Alla frågor som rör etniska minoriteter handläggs av detta organ och dess sekretariat.

Sekretariatet har ingen särskild avdelning som hanterar ansökningar, klagomål etc., men dess sakkunniga ägnar sig vid behov också åt sådana uppgifter.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Nationella rådet för etniska minoriteter och integration är ett konsultativt och samordnande organ som bistår ministerrådet i utarbetandet och genomförandet av politiken för etniska minoriteter och integrationsfrågor.

Rådet underlättar samarbetet mellan regeringen och icke-statliga organisationer som försvarar etniska minoriteters intressen och främjar relationerna mellan olika etniska grupper.

Dessutom samordnar och övervakar det genomförandet av den nationella handlingsplanen för årtiondet för integrering av romer 2005–2015 och de åtaganden som de statliga myndigheterna gjort i enlighet med sin operativa behörighet när det gäller årtiondet för integrering av romer.

Varje region har sitt eget råd för etniska minoriteter och integration som samarbetar med regionens guvernör. De är ett rådgivande och samordnande organ som stöder genomförandet av politiken i frågor rörande etniska grupper och integration på regional nivå.

De olika kommunfullmäktige får inrätta sina egna lokala råd för etniska minoriteter och integration.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Vid sidan av dess omfattande administrativa uppgifter ansvarar sekretariatet vid nationella rådet för etniska minoriteter och integration för att upprätthålla operativa förbindelser och tillhandahålla metodologiskt bistånd till de regionala och lokala råden när det gäller samarbetet om etniska frågor och integrationsfrågor.

2. Byrån för personer med funktionsnedsättning (Агенция за хора с увреждания)

Kontaktuppgifter:

Ul. Sofroni Vratjanski 104–106

Sofia 1233, Bulgarien

Tfn +359 2 931 80 95, 832 90 73

Fax: +359 2 832 41 62

E-post: ahu@mlsp.government.bg

Webbplats: <http://ahu.mlsp.government.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Byrån för personer med funktionsnedsättning (Агенция за хора с увреждания)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Byrån handlägger främst ansökningar om införande i registret över leverantörer av medicinska hjälpmedel och anordningar och registret över specialiserade företag som ägs av och arbetar för personer med funktionsnedsättning. Den handlägger också klagomål om diskriminering på grund av funktionshinder och ansökningar till projekt inom ramen för de olika program som finansieras av byrån.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Ansökningarna registreras i det automatiska informationssystemet "Dokman", varefter den verkställande direktören vidarebefordrar dem till kontorschefen och de olika avdelningscheferna, som fördelar dem till lämpliga handläggare.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Ansökan behandlas eller ett svar skickas.

3. Statliga byrån för skydd av barn (Държавната агенция за закрила на детето)

Kontaktuppgifter:

Ul. Triaditsa 2

Sofia 1051, Bulgarien

Tfn. +359 2 933 90 10, +359 2 933 90 16

Fax: +359 2 980 24 15

E-post: sacp@sacp.government.bg

Webbplats: <http://sacp.government.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Statliga byrån för skydd av barn (Държавната агенция за закрила на детето)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Barns rättigheter fastställs i FN:s konvention om barnets rättigheter och garanteras i Bulgarien genom lagen om skydd av barn, som antogs 2000, och av den statliga byrån för skydd av barn, som inrättades 2001. Bulgarien har åtagit sig att tillhandahålla lämpligt stöd till föräldrar och vårdnadshavare och skapa en infrastruktur för barnomsorg.

Ansvar för skydd av barn i Bulgarien ligger hos

- ordföranden för den statliga byrån för skydd av barn, som i utövandet av sina befogenheter bistås av byrån,
- de lokala socialkontoren,
- ministern för arbetsmarknads- och socialpolitik, inrikesministern, ministern för utbildning, ungdomsfrågor och vetenskap, justitieministern, utrikesministern, kulturministern, hälsoministern och de lokala borgmästarna.
- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Enligt lagen om skydd av barn ska utsatta barn få särskilt skydd. Varje barn har rätt att skyddas mot våld och får inte tvingas att delta i verksamhet som är skadlig för barnets hälsa eller fysiska, mentala, moraliska eller pedagogiska utveckling. Barn får inte heller uppfostas på ett sätt som kränker deras värdighet och inte utsätts för fysiskt, psykiskt eller andra former av våld och tvång. Varje barn har rätt att skyddas mot att användas för tiggeri, prostitution, spridning av pornografi och insamling av olagliga medel samt mot att utsättas för sexuella övergrepp.

I Bulgarien finns följande åtgärder för skydd av barn:

- Inom familjen: rådgivning, stöd, rättshjälp, psykologisk rådgivning och sociala tjänster. Dessa åtgärder vidtas av de lokala socialkontoren på begäran av barnets föräldrar, förmyndare, vårdnadshavare eller barnet självt, eller på socialkontorens eget initiativ. Tjänsterna tillhandahålls av socialkontoret eller andra organ.
- Utanför familjen: placering av barnet i en av dess släktingars eller nära vänners familjer eller i en fosterfamilj, sociala tjänster som tillhandahålls där barnet bor eller på en specialiserad institution. Åtgärder av detta slag beslutas av domstol. Socialkontoret ordnar tillfällig logi till dess att domstolen har fattat sitt beslut.
- Endast när alla försök att placera barnet i en familjemiljö har misslyckats får det placeras på en specialiserad institution.
- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Den statliga byrån för skydd av barn upprätthåller barnets rättigheter genom att

- inspektera offentliga och privata skolor, förskolor, daghem eller deras stödenheter och sjukhus, kliniker, socialkontor, tillhandahållare av sociala tjänster för barn
- samt ideella organisationer som är verksamma inom området för skydd av barn. Övervaka att barnets rättigheter iakttas av centrum som erbjuder specialistvård för barn,
- Se till att miniminormer upprätthålls inom socialtjänsten. I alla ovan nämnda fall får byrån utfärda bindande instruktioner för att åtgärda överträdelser och den försumliga parten ska meddela byrån att den har följt instruktionerna. För underlåtelse att efterleva en bindande instruktion utdöms böter eller en annan ekonomisk påföljd, vilket föregås av en lång process. Om det framgår av en undersökning att ett barns rättigheter har överträtts utfärdar byrån först en bindande instruktion (ett enskilt administrativt beslut). Sådana instruktioner kan överklagas inför domstolarna inom 14 dagar. Om detta inte sker träder den bindande instruktionen i kraft. När instruktionen har upphört att gälla måste den part som begått överträdelsen informera byrån om att den har följt instruktionerna.

4. Statliga byrån för flyktingar vid ministerrådet (Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет)

Kontaktuppgifter:

Bul. Knyaginya Maria Luiza No 114 B

Serdika

1233 Sofia Bulgarien

Tfn: +359 2 80 80 901 (ordföranden)

Fax: +359 2 2 295 59 905

E-post: [✉ sar@saref.government.bg](mailto:sar@saref.government.bg)

Webbplats: [✉ http://www.aref.government.bg/](http://www.aref.government.bg/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Statliga byrån för flyktingar vid Ministerrådet (Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Ansökningar om asyl och familjeåterförening behandlas i enlighet med asyl- och flyktinglagen (Закон за убежището и бежанците). Alla beslut om asyl och familjeåterförening kan överklagas enligt denna lag. Övriga ansökningar behandlas enligt byråns interna arbetsordning för beviljande skydd.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Den grundläggande lagen i den bulgariska flyktinglagstiftningen är asyl- och flyktinglagen. Andra relevanta bestämmelser finns i lagen om administrativa förfaranden (Административнопроцесуалния кодекс) och utlänningslagen (Закон за чужденците в Република България).

Enligt asyl- och flyktinglagen finns det fyra typer av särskilt skydd, nämligen

- asyl – Bulgariens president beviljar asyl till utländska medborgare som förföljs på grund av sin övertygelse eller sitt agerande till stöd för internationellt erkända rättigheter och friheter,
- flyktingstatus,
- skydd av humanitära skäl (motsvarar status som skyddsbehövande i enlighet med artikel 15 i skyddsdirektivet – direktiv 2004/83/EG),
- tillfälligt skydd: beviljas på vissa villkor vid massiv tillströmning av flyktingar.
- Byrån ansvarar för att pröva ansökningar om flyktingstatus eller skydd av humanitära skäl. Byråns ordförande är den enda tjänsteman som kan bevilja flyktingstatus eller skydd av humanitära skäl i Bulgarien.

Samtliga ansökningar behandlas för närvarande vid flyktingmottagningscentren i Sofia och i Banja, nära Nova Zagora.

De sökande måste infinna sig personligen vid byrån. Ansökningar som gjorts vid gränsen eller hos någon annan myndighet vidarebefordras till byrån.

Ansökan registreras den dag som den sökande överlämnar ansökan till en av byråns tjänstemän.

Byrån är skyldig att informera de sökande om förfarandet, deras rättigheter och skyldigheter samt de organisationer som tillhandahåller rättshjälp och socialt stöd. Informationen måste ges på ett språk som de sökande förstår och ska läsas upp för dem av en tolk innan ansökan registreras. De sökande erhåller ett exemplar på detta språk. I samband med registrering måste den sökande fylla i en blankett där han eller hon endast uppger vissa biologiska uppgifter. Därefter handläggs ansökan i enlighet med Dublinförfarandet. Den sökandes fingeravtryck tas och förs in i Eurodacsystemet, och ett antal typfrågor ställs om resvägen

I de fall då Bulgarien anser sig ha ansvaret för ansökan handläggs den enligt ett påskyndat förfarande, och den avdelning som gjorde en första utredning av den sökande (en tjänsteman bemyndigad av ordförande) ansvarar för beslutet. Denna avdelning kan avslå ansökan om den inte uppfyller kriterierna i asyl- och flyktinglagen, avsluta ärendet eller vidarebefordra ansökan för fortsatt handläggning enligt standardförfarandet.

Om inget beslut har fattats inom tre dagar kommer ansökan automatiskt att behandlas enligt standardförfarandet. I detta skede av handläggningen utarbetar det organ som frågar ut den sökande en ståndpunkt som de behöriga tjänstemännen sedan tar ställning till. Vid behov kan ärendet återsändas för ytterligare utredning. När ståndpunkten har godkänts utarbetas ett utkast till beslut, som granskas av den rättsliga avdelningen, undertecknas av behöriga tjänstemän och överlämnas till byråns ordförande för antagande och undertecknande.

- Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet

Beviljande av flyktingstatus, skydd av humanitära skäl eller avslag av asylansökan.

5. Ständiga kommissionen för mänskliga rättigheter och polisetik (Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика)

Kontaktuppgifter:

Inrikesministeriet

Ul. 6-ti Septemvri 29

Sofia 1000, Bulgarien

Tfn: + 359 2 982 50 00 – (växel)

Webbplats: <http://www.mvr.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ständiga kommissionen för mänskliga rättigheter och polisetik (Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger Kommissionen fungerar som en länk mellan inrikesministeriet och det civila samhällets organisationer, och spelar en viktig roll.

Den har filialer på ministeriets regionalkontor.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Kommissionen strävar efter att aktivt samarbeta med det civila samhällets organisationer, uppmuntra god praxis inom polisen och harmonisera de regler som följer av Bulgariens EU-medlemskap. I sin verksamhet följer kommissionen en arbetsplan som uppdateras årligen. I det årliga arbetsprogrammet ingår att

- undersöka genomförandet av relevant lagstiftning och föreslå förbättringar,
- uppmuntra etiskt uppförande och respekt för de mänskliga rättigheterna i det dagliga polisarbetet,
- ge poliser utbildning i mänskliga rättigheter.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

- Rättigheterna för misstänkta i polisförvar respekteras.
- Den etiska koden följs.
- Kontroller utförs för att säkerställa att lagen och ministeriets regler och föreskrifter följs, inklusive de som avser polisetik och mänskliga rättigheter.

6. Nationalförsamlingens utskott för mänskliga rättigheter, religion, klagomål och framställningar från allmänheten (Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание)

Kontaktuppgifter:

Pl. Narodno Sabranie No 2 (Plenisalen)

Pl. Knyaz Aleksandar I No 1 (Utskott och ledamöternas kontor)

Sofia 1169, Bulgarien

Tfn (växel): +359 2 2 939 39

Fax: +359 2 981 31 31

E-post: infocenter@parliament.bg

E-post : humanrights@parliament.bg

Webbplats: <http://www.parliament.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Nationalförsamlingens utskott för mänskliga rättigheter, religion, klagomål och framställningar från allmänheten (Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Detta parlamentariska utskott har en **lagstiftande** uppgift när det gäller mänskliga rättigheter, religion och **andra frågor**. Dessutom tar det emot klagomål och olika typer av framställningar från medborgare och det civila samhällets organisationer.

Ämnena varierar mycket och omfattar alla samhällsfärer som inte faller inom domstolarnas behörighet. Det största antalet klagomål och framställningar gäller sociala problem, därefter följer frågor som rör rättsväsendet, konsumenträttigheter, åtgärder och försummelse av myndigheter som underlyder inrikesministeriet, olaglig byggnation, återställande av privat markägande, utbildning, hälso- och sjukvård, åtgärder och försummelse av lokala myndigheter och kommuner, religiösa frågor, klagomål avseende åtgärder av den nationella förvaltningen, etnisk diskriminering, etc.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Utskottet är den bulgariska nationalförsamlingens direkta länk till landets medborgare. Dess roll är strikt definierad. I dess arbetsordning fastställs i detalj hur framställningarna ska registreras, överföras och arkiveras och hur varje steg i denna process ska registreras. Varje dokument tilldelas ett referensnummer, registreras i ett särskilt register och tilldelas en handläggare som granskar ansökan och skickar ett svar eller, i förekommande fall, överlämnar ärendet till berörd myndighet. Utskottet uppmärksammar särskilt lokala och nationella myndigheter som inte uppfyller de lagstadgade svarsfrister som anges i lagen om administrativa förfaranden. Utskottets handläggare ger också råd per telefon om processuella rättigheter, och förklarar i vilka ärenden de kan ge hjälp.

Anonyma klagomål och framställningar behandlas inte.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Medborgarna får råd och hjälp när det gäller att försvara de medborgerliga rättigheter som garanteras i författningen.

7. Justitieministeriets generaldirektorat för verkställande av domar i brottmål (Главна дирекция 'Изпълнение на наказанията')

Kontaktuppgifter:

Bul. General N. Stoletov 21

Sofia 1309, Bulgarien

Tfn: + 359 2 813 91 90;

Fax: +359 2 931 15 74

E-post: [✉ mailto:gdin_ias@abv.bg](mailto:gdin_ias@abv.bg); [✉ gdin@gdin.bg](mailto:gdin@gdin.bg)

Webbplats: [✉ http://www.gdin.bg/](http://www.gdin.bg/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Justitieministeriets generaldirektorat för verkställande av domar i brottmål (Главна дирекция 'Изпълнение на наказанията')

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Klagomålen från personer som är frihetsberövade gäller främst disciplinära åtgärder, överföring till andra anstalter, omständigheterna för frihetsberövandet, levnadsvillkor, sjukvård och uppförandet hos de anställda vid anstalterna.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Disciplinära åtgärder som vidtagits enligt artikel 101 i lagen om verkställande av domar i brottmål (Закон за изпълнение на наказанията и задържането под straja) kan överklagas inom sju dagar efter delgivningen till generaldirektören om åtgärderna beslutats av en fängesledare eller en chef för en annan anstalt, eller till justitieministern om åtgärderna beslutats av generaldirektören. Beslut om isolering kan överklagas till regiondomstolen i den region där anstalten är belägen inom tre dagar efter delgivningen.

Beslut om isolering i mer än två månader utan rätt att delta i gruppverksamhet (artikel 120 i lagen om verkställande av domar i brottmål) ska fattas av generaldirektören och kan överklagas till behörig regiondomstol inom tre dagar efter delgivningen.

Beslut om överföring fattas av generaldirektören och kan överklagas till justitieministern inom 14 dagar efter delgivningen.

Enligt artikel 74.1 3 i lagen om verkställande av domar i brottmål kan kommissionen för verkställande av domar i brottmål fatta beslut om att införa strängare villkor för det fängsliga förvaret. Besluten kan överklagas till regiondomstolen i den region där anstalten är belägen inom 14 dagar efter delgivningen.

På grundval av artikel 1 i lagen om statens ansvar för skador som åsamkats medborgare (Закон за отговорността на държавата за вреди, причинени на гражданите), prövas klagomål om levnadsvillkor, sjukvård och anstaltspersonalens uppförande av förvaltningsdomstolarna i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Beslut kan överklagas en gång. Krav enligt artikel 71.1 i lagen om skydd mot diskriminering prövas av distriktsdomstolarna eller kommissionen mot diskriminering. Detta förfarande regleras i civilprocesslagen, och beslut kan överklagas två gånger. Beslut av kommissionen mot diskriminering kan överklagas till högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

När de administrativa besluten och domarna har trätt i kraft är de bindande och verkställs av generaldirektoratet och dess regionala avdelningar.

8. Nationella kommissionen mot människohandel (Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет)

Kontaktuppgifter:

NKBTH Sofia 1797, Bulgarien

Tfn: + 359 2 807 80 50;

Fax: + 359 2 807 80 59;

E-post: office@antitraffic.government.bg

Webbplats: <http://antitraffic.government.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ministerrådets nationella kommission mot människohandel (Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Tips om människohandel kan inlämnas till kommissionens sekretariat av offren själva eller någon som handlar på deras vägnar.

Kommissionen tar också emot klagomål från allmänheten som rör kommissionens verksamhet. Tidsfristerna för handläggning av sådana klagomål är fastställda i lag.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Kommissionen översänder tips till berörda myndigheter för uppföljning, utredning och/eller klargörande. Enligt artikel 20 i lagen mot människohandel (Закон за борбата с трафика на хора) garanteras offren anonymitet. Om offret är minderårigt ska kommissionen meddela den statliga byrån för skydd av barn, som vidtar de åtgärder som krävs enligt lagen om skydd av barn.

Bulgariska och internationella icke-statliga organisationer som arbetar mot människohandel får delta i kommissionens möten om de lämnar in en skriftlig begäran och tillhandahåller vissa styrkande handlingar (artikel 4.4 i lagen om människohandel och artikel 12 i kommissionens interna bestämmelser)

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Om de inlämnade handlingarna är ofullständiga eller innehåller felaktiga uppgifter kan kommissionen begära att de ska kompletteras eller korrigeras inom en viss tidsfrist. Inom 30 dagar från det att klagomålet framfördes fattar kommissionen sitt beslut, som kan överklagas till högsta förvaltningsdomstolen.

9. Centrala kommissionen mot ungdomsbrottslighet (Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малoletnitate и непълнолетните към Министерския съвет)

Kontaktuppgifter:

Bul. Knjaz Dondukov 9, fjärde våningen

Sofia 1000, Bulgarien

Tfn: + 359 2 981 11 33;

Fax: +359 2 987 40 01

Webbplats: <http://www.ckbppmn.government.bg/obshti/funktzii.html>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Ministerrådets centrala kommission mot ungdomsbrottslighet (Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малoletnitate и непълнолетните към Министерския съвет)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Kommissionen ansvarar för att

- samordna de insatser som görs av offentliga myndigheter och icke-statliga organisationer som arbetar mot ungdomsbrottslighet,
- leda och övervaka arbetet i de lokala kommissionerna mot ungdomsbrottslighet i hela landet,
- analysera och dra slutsatser av statistiska uppgifter, studera tendenser och göra prognoser,
- delta i utarbetandet av lagstiftning om minderårigas problem,

- öka allmänhetens medvetenhet om problembeteenden hos ungdomar,

informera allmänheten om situationer som kan leda till brottslighet, föräldrarnas roll, läget för ungdomsbrottsligheten i landet och i vilken riktning den utvecklas.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

De lokala kommissionerna mot ungdomsbrottslighet ansvarar för att organisera, förvalta och övervaka insatserna på kommunal nivå för att förebygga och minska asocialt beteende hos ungdomar.

De har också befogenhet att utreda ärenden som rör ungdomsbrottslighet. I strafflagen finns ett kapitel med särskilda bestämmelser för minderåriga, som motsvarar artikel 40 i FN:s konvention om barnets rättigheter och artikel 11 i Pekingreglerna. I artikel 13 i lagen om ungdomsbrottslighet anges alla åtgärder som kan vidtas. Åtgärderna vidtas utanför det straffrättsliga systemet och har en rent social och pedagogisk funktion. Bland åtgärderna märks rådgivning för att ta itu med beteendeproblem, främjande av ett större föräldraengagemang och stöd av särskilt utbildade stödpersoner.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Lämpliga åtgärder vidtas efter det att orsakerna till problembeteendet har analyserats. Åtgärder kan även vidtas mot föräldrarna om de har försummat sina barns uppfostran.

10. Nationella byrån för rättshjälp (Национално бюро за правна помощ)

Kontaktuppgifter:

Ul. Razvigor 1

Sofia 1421, Bulgarien

Tfn: +359 2 81 93 200

Fax: + 359 2 865 48 12;

E-post: [✉ nbpp@nbpp.government.bg](mailto:nbpp@nbpp.government.bg)

Webbplats: [✉ http://www.nbpp.government.bg/](http://www.nbpp.government.bg/)

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Nationella byrån för rättshjälp (Национално бюро за правна помощ)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Ansökningar om rättshjälp ska lämnas in till byråns ordförande.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Följande har rätt till rättshjälp:

- Personer som kan komma i fråga för socialbidrag.
- Barn som är placerade i specialiserade sociala institutioner.
- Fosterfamiljer och släktingar eller nära vänner som ansvarar för ett barn i enlighet med lagen om skydd av barn.

Den sökande måste lämna in

- en förklaring från chefen för det lokala socialkontoret (Дирекция "Социално подпомагане") som bekräftar att den sökande vid tiden för ansökan mottog månatliga socialbidrag i enlighet med artikel 9 i tillämpningsföreskrifterna för lagen om socialt stöd (Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане),

eller

- ett originaldokument från direktören för det lokala socialkontoret som styrker att den sökande uppfyller kraven för månatliga socialbidrag,

samt

- en förklaring om sin familjesituation och sina tillgångar.
- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Byråns ordförande antingen beviljar eller avslår ansökningar om rättshjälp.

Besluten kan överklagas till förvaltningsdomstolen i Sofia i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

11. Nationella rådet för stöd och ersättning till brottsoffer (Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления)

Kontaktuppgifter:

Justitieministeriet

Ul. Slavjanska 1

Sofia 1040, Bulgarien

Tfn: + 359 2 9 237 359

Fax: +359 2 980 62 93

E-post: compensation@justice.government.bg

Webbplats: <http://www.compensation.bg/>

- **Namn på den enhet/det organ som tar emot ansökningar/klagomål/krav i samband med kränkningar av rättigheter (om tillämpligt)**

Nationella rådet för stöd och ersättning till brottsoffer (Национален съвет за подpoмагане и компенсация на пострадали от престъпления)

- **Kortfattad redogörelse för de ansökningar/klagomål/krav som institutionen handlägger**

Rådet handlägger ansökningar om den ekonomiska ersättning som föreskrivs enligt lagen om ersättning till brottsoffer (Закон за подpoмагане и finansova kompensacija на пострадали от престъпления). För att ha rätt till ersättning ska offret ha lidit ekonomisk skada till följd av terrorism, mord, ett överlagt brott som lett till allvarlig kroppsskada, våldtäkt eller sexuellt ofredande som allvarligt skadat offrets hälsa, människohandel, brott som begåtts på uppdrag av ett organiserat kriminellt gäng eller ett annat allvarligt överlagt brott som lett till dödsfall eller allvarlig kroppsskada. Brottet måste ha begåtts efter den 30 juni 2005. Lagen reglerar ersättning för följande förluster som är den direkta följden av ett brott:

1. Sjukvårdskostnader som inte återbetalas av den nationella sjukförsäkringskassan.
2. Förlorad arbetsinkomst.
3. Rättegångskostnader.
4. Förlorad försörjning.
5. Begravningskostnader.
6. Andra materiella skador.

Styrkande handlingar måste lämnas in.

- **Kortfattad redogörelse för hur ansökningarna/klagomålen/kraven handläggs**

Offren för dessa brott enligt artikel 3.3 i lagen kan lämna in ansökningar om ekonomisk ersättning till guvernören i den region där de är bosatta eller till rådet inom två månader efter domen mot gärningsmannen (artikel 12 i lagen). Rådet ska granska ansökan inom tre månader efter mottagandet.

- **Kortfattad redogörelse för de möjliga resultaten av förfarandet**

Rådet sammanträder minst en gång var tredje månad för att besluta om ansökningar om ekonomisk ersättning. Det fattar beslut med enkel majoritet av de närvarande och ska redovisa grunderna för sina beslut. Besluten kan inte överklagas.

Andra

Databasen över icke-statliga organisationer - <http://www.ngobg.info/bg/search/advanced.html>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 17/12/2018

Nationella domstolar

I diskrimineringsmål är behörig domstol i första instans i regel den lokala domstolen på den ort där svaranden (den person som anklagas för diskriminering) är bosatt. När alla vanliga rättsmedel har uttömts kan författningsbesvär inges till författningsdomstolen (☞ <http://www.usoud.cz/>).

Författningsdomstolen

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Tfn: (+420) 542162111

Fax: (+420) 542161309, (+420) 542161169

E-post: ☞ podani@usoud.cz

Författningsdomstolen är den domstol som ser till att lagarna är förenliga med konstitutionen. Domstolens rättsliga ställning och behörighet anges i den tjeckiska konstitutionen. Författningsdomstolen står utanför systemet med allmänna domstolar. Domstolens huvuduppgift är att se till att lagarna är förenliga med konstitutionen och att värna de grundläggande fri- och rättigheter som anges i konstitutionen, stadgan om grundläggande rättigheter och friheter och andra grundlagar i Tjeckien, och att garantera att statens myndighetsutövning sker i enlighet med konstitutionen.

Enligt artikel 87 i konstitutionen avgör författningsdomstolen bland annat författningsbesvär från juridiska eller fysiska personer mot lagakraftvunna och verkställbara beslut och andra ingripanden av offentliga myndigheter som påverkar de grundläggande rättigheter och friheter som garanteras genom konstitutionen. Författningsdomstolens avgöranden kan inte överklagas.

På sin webbplats har författningsdomstolen en guide till hur förfarandet går till (se <http://www.usoud.cz/pruvodce-rizenim-o-ustavni-stiznosti>).

Nationella människorättsinstitut

Det viktigaste människorättsorganet för kränkningar av grundläggande mänskliga rättigheter är ombudsmannen (se nedan).

På regeringsnivå faller frågan om mänskliga rättigheter inom ansvarsområdet för ministern för mänskliga rättigheter, lika möjligheter och lagstiftning. Andra organ som arbetar med frågan är det statliga rådet för mänskliga rättigheter, det statliga rådet för jämställdhet, det statliga rådet för nationella minoriteter och det statliga rådet för personer med funktionsnedsättning, vilka fungerar som rådgivande organ till regeringen.

Ombudsman

Ombudsmannen ☞ <http://www.ochrance.cz/>

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-post: ☞ podatelna@ochrance.cz

Ombudsmannen är ett självständigt, oberoende och opartiskt statligt organ som står utanför den offentliga förvaltningen och därför inte är en offentlig myndighet. Ombudsmannen skyddar personer mot åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter och andra myndighetsutövande institutioner om dessa åtgärder är

- olagliga,
- lagliga, men på annat sätt bristfälliga eller felaktiga och därför inte förenliga med rättsstatsprincipen och principen om god förvaltningssed,
- och dessa organ underlåter att agera.

Ombudsmannen är behörig att handlägga klagomål mot

- ministerier och förvaltningsmyndigheter med behörighet i hela Tjeckien och de förvaltningsmyndigheter som lyder under dessa,
- lokala självstyrande organ (dvs. kommuner och regioner), men endast när dessa utför uppgifter inom den statliga förvaltningen och inte när de utövar sin egen befogenhet (självstyre),
- den tjeckiska centralbanken, när denna fungerar som förvaltningsmyndighet,
- rådet för radio- och tv-sändningar,
- den tjeckiska polisen, med undantag av brottsutredningar,
- den tjeckiska armén och slottsvakten,
- den tjeckiska kriminalvården,
- anläggningar där personer hålls i förvar, sitter fängslade eller är föremål för institutionell eller skyddad utbildning och skyddad vård,
- sjukförsäkringsbolag,
- domstolsorgan eller åklagarmyndighetens organ när dessa utför uppgifter inom den statliga förvaltningen (särskilt när det gäller förseningar i förfaranden, domstolars underlåtenhet att agera och domare som uppträtt olämpligt), snarare än mot det faktiska beslut som en domstol eller åklagare fattat.

Sedan 2006 övervakar ombudsmannen även att frihetsberövade personers rättigheter skyddas.

Ombudsmannen har inte rätt att ingripa i privaträttsliga tvister (inbegripet tvister mellan arbetsgivare och arbetstagare, inte ens när arbetsgivaren är en statlig myndighet). Enda undantaget till detta är klagomål om diskriminering. Då får ombudsmannen även ingripa i privaträttsliga ärenden.

Ombudsmannen får göra oberoende utredningar, men får inte agera i statliga myndigheters ställe och får inte upphäva deras beslut. Om ombudsmannen upptäcker oegentligheter kan ombudsmannen emellertid begära att myndigheterna ska åtgärda problemet.

Om en statlig förvaltningsmyndighet eller en anstalt för frihetsberövade underlåter att fullgöra sin skyldighet att samarbeta med ombudsmannen, eller efter att oegentligheter har upptäckts underlåter att vidta lämpliga åtgärder, kan ombudsmannen underrätta allmänheten om detta.

Att offentliggöra uppgifter är en lagstadgad sanktionsmöjlighet som ombudsmannen har. I så fall får ombudsmannen även lämna ut för- och efternamn på specifika personer som agerat för den myndighet som gjort sig skyldig till oegentligheten.

Ett klagomål till ombudsmannen måste lämnas in av den person som vill få sina rättigheter skyddade, eller av hans eller hennes juridiska ombud. Om klagomålet lämnas in för någon annan persons räkning måste detta styrkas med en skriftlig fullmakt eller något annat dokument som visar att den som lämnar in klagomålet är bemyndigad att göra detta.

Ett klagomål måste alltid innehålla följande:

- Klagandens för- och efternamn, adress och telefonnummer. Om klaganden är en juridisk person: namn, registrerat säte och firmatecknare.
- En beskrivning av de faktiska omständigheterna, inklusive om ärendet även har hänskjutits till något annat organ och resultatet av detta.
- Information om vilken myndighet eller vilka myndigheter som klagomålet riktas mot.
- Bevis på att klaganden utan framgång har begärt att den myndighet som klagomålet gäller ska vidta åtgärder för att avhjälpa problemet.
- Om ett beslut har utfärdats i ärendet måste klaganden även bifoga en kopia på detta,
- och kopior på dokument som rör ärendet och innehåller viktiga uppgifter.

Hur lång tid utredningarna och handläggningen av klagomålet tar varierar och beror alltid på omständigheterna i det enskilda fallet och hur komplext ärendet är. I lagstiftningen fastställs inte några särskilda tidsfrister för ombudsmannens arbete. Ombudsmannen ska, i möjligaste mån, försöka behandla alla klagomål så snabbt som möjligt.

Det finns inte något rättsmedel mot (möjlighet att överklaga) en ombudsmans handläggning av ett klagomål och resultatet av handläggningen.

Ett klagomål kan inges på något av följande sätt:

Skriftligen – helst på ett förtryckt [klagomålsformulär](#) som postas till följande adress: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Det går även att skicka ett personligt brev.

E-post (även med elektronisk signatur) till podatelna@ochrance.cz med en sammanfattande beskrivning av ärendet, eller ännu hellre genom att fylla i [klagomålsformuläret](#) och skicka det via e-post.

Databox – Ombudsmannens kontor har följande id: jz5adky. Datameddelandet kan innehålla ett ifyllt klagomålsformulär eller ett personligt brev med de viktigaste upplysningarna beträffande problemet.

Med hjälp av ett interaktivt [formulär på nätet](#) hos en elektronisk inlämningstjänst, vilket garanterar att alla nödvändiga uppgifter finns med.

Personlig leverans till inlämningsavdelningen vid ombudsmannens kontor (Údolní 39, Brno), vardagar kl. 8.00–16.00. På detta sätt kan man utöver att inge ett klagomål med bilagor i skriftlig form (på papper), även lämna klagomålet på ett datamedium.

Lämna ett personligt klagomål i en rapport – På vardagar kl. 8.00–16.00 kan man personligen besöka mottagningsenheten vid ombudsmannens kontor och diskutera sitt klagomål. Detta nedtecknas sedan av en advokat på kontoret.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsman

Det finns inte någon barnombudsman i Tjeckien. Ombudsmannen handlägger emellertid för närvarande klagomål från barn som rör skyddet av deras rättigheter och intressen.

Ombudsmannen <http://deti.ochrance.cz/>

Údolní 39
Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 888

Fax: +420 542 542 112

E-post: deti@ochrance.cz

Barn kan vända sig till ombudsmannen på olika sätt, bland annat **genom vanligt brev** som postas eller lämnas personligen till Veřejná ochránkyně práv, Údolní 39, 602 00 Brno, eller **med hjälp av det [interaktiva formuläret](#)**, som fyllts i i enlighet med instruktionerna, **genom e-post** till deti@ochrance.cz eller **genom att personligen inställa sig** på ombudsmannens kontor, där barnet kan diskutera och skriva ned problemet tillsammans med en av ombudsmannakontorets advokater.

I klagomålet bör framför allt följande tydligt anges:

- Mot vem eller vad barnets klagomål riktas (inklusive namnet på åtminstone den myndighet eller annan institution eller person som barnet har haft att göra med).
- Barnets för- och efternamn, födelsedatum och bosättningsort.
- En beskrivning av problemet.
- Kontaktuppgifter, dvs. telefonnummer, e-postadress och postadress.

Ombudsmannen **kan hjälpa** barnet t.ex.

- vid en socialarbetares försummelse,
- om handläggningstiden i domstol är lång,
- om en domare betar sig på ett olämpligt sätt,
- om barnet mobbas i skolan,
- om barnet nekades att börja på en skola,
- vid ovanligt stränga hemförhållanden, mobbning etc. i barnets hem,
- om barnets föräldrar inte har fått socialbidrag,
- om myndigheterna inte har beräknat barnets mor- eller farföräldrars pension på ett korrekt sätt,

- om fastighetskontoret inte har åtgärdat en byggnad i dåligt skick (konstruktionsmässigt och tekniskt), eller om en granne uppför en byggnad utan bygglov,
- om myndigheterna inte vidtar åtgärder mot en soptipp på en förbjuden plats,
- om ett klagomål mot en produkt som inte fungerade inte har behandlats.

Däremot får ombudsmannen inte t.ex.

- ändra ett domstolsavgörande,
- blanda sig i en polisutredning som den tjeckiska polisen gör (den åklagare som övervakar polisens verksamhet har vissa befogenheter i detta avseende),
- ingripa i privata tvister (t.ex. marktvister mellan grannar, tvister mellan föräldrar och andra familjemedlemmar etc.). Dessa ärenden måste hänskjutas till en domstol.

Institutioner som ger stöd till dem som drabbats av diskriminering

Ombudsman

Údolní 39
Brno, 602 00

Telefon: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-post: [✉ podatelna@ochrance.cz](mailto:podatelna@ochrance.cz)

Enligt ombudsmannalagen ska ombudsmannen ge personer som drabbats av diskriminering **metodiskt stöd**:

- Ombudsmannen gör en bedömning av huruvida det aktuella beteendet faktiskt kan utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen,
- ger personer som drabbats av diskriminering råd om hur de ska gå vidare, vem de ska vända sig till och hur de ska göra för att inge en ansökan om att inleda ett diskrimineringsförfarande.

När en sökande ansöker hos ombudsmannen om att utreda diskriminering måste sökanden så detaljerat det går beskriva det påstådda diskriminerande beteendet och till ansökan bifoga alla bevis som kan styrka diskrimineringen.

Dataskyddsmyndighet

Dataskyddsmyndigheten [✉ https://www.uoou.cz/](https://www.uoou.cz/)

Pplk. Sochora 27
170 00 Prag 7

Telefon: +420 234 665 111

Fax: +420 234 665 444

E-post: [✉ posta@uoou.cz](mailto:posta@uoou.cz)

Dataskyddsmyndigheten (OPPD) är ett oberoende organ som

- övervakar att behandlingen av personuppgifter sker i enlighet med de lagstadgade skyldigheterna,
- för ett register över godkända instanser när personuppgifter behandlades,
- tar emot medborgares klagomål om lagöverträdelse,
- ger råd om skydd av personuppgifter.

Dataskyddsmyndighetens verksamhet regleras av lag nr 101/2000 om skydd av personuppgifter och ändring av vissa lagar, i dess ändrade lydelse.

Syftet med lagen om skydd av personuppgifter är att tillförsäkra personer det skydd som de garanteras i stadgan om grundläggande rättigheter och friheter mot **obehörigt intrång i deras privata och personliga liv och obehörig insamling, offentliggörande eller annat missbruk av personuppgifter.**

Alla som upptäcker eller skäligen misstänker att hans eller hennes personuppgifter behandlas på ett sätt som strider mot deras rätt till skydd för sitt privata och personliga liv och i strid mot lagen om skydd av personuppgifter – t.ex. om de personuppgifter som behandlas är felaktiga eller mer omfattande än syftet för vilka de begärdes – har rätt att inge ett klagomål till dataskyddsmyndigheten.

Ett klagomål om en misstänkt överträdelse av lagen om skydd av personuppgifter bör innehålla

- uppgifter om den person som misstänks ha överträtt lagen om skydd av personuppgifter,
- en beskrivning av den verksamhet som omfattar den behandling av personuppgifter som överträdde lagen om skydd av personuppgifter,
- uppgifter om de personuppgifter (eller åtminstone vilka kategorier av uppgifter) som behandlats i strid med lagen om skydd av personuppgifter,
- dokument eller annat material (eller kopior av dessa) som dokumenterar förhållandet mellan anmälaren (klaganden) och den person som felaktigt har behandlat hans eller hennes personuppgifter,
- dokument eller annat material (eller kopior av dessa) som gör det möjligt att slå fast att det har skett en överträdelse av lagen om skydd av personuppgifter,
- hänvisningar till tänkbara resurser som kan styrka de sakförhållanden som beskrivits,
- anmälares (klagandens) kontaktuppgifter.

Klagomål kan även inges anonymt till dataskyddsmyndigheten eller skickas in på elektronisk väg.

Den person som inge ett klagomål är inte part i ett potentiellt förvaltningsmål, men kan höras som vittne.

Andra specialiserade organ

Vid en kränkning av grundläggande mänskliga rättigheter ska fysiska personer i första hand vända sig till ombudsmannen. Andra organ på området är t.ex.:

Inrikesministeriets enhet för förvaltning av flyktingförläggningar

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7
143 01 Prag 12

Telefon: +420 974 827 118

Fax: +420 974 827 280

E-post: podatelna@suz.cz

Enheten för förvaltning av flyktingförläggningar är ett statligt organ, underställt den biträdande ministern för inrikesfrågor, allmän ordning och säkerhet. Den samarbetar med statliga och internationella institutioner, lokala myndigheter och icke-statliga organisationer. Enheten förvaltar även anläggningar för förvarstagna utlänningar. Sedan 2009 driver den ett nätverk av stödcenter för att underlätta integrationen av utlänningar i regionhuvudstäder.

Tjeckien använder enheten för förvaltning av flyktingförläggningar för att tillhandahålla bostäder och andra tjänster till asylsökande, flyktingar och frihetsberövade utlänningar i enlighet med lag nr 326/1999 om utländska medborgares vistelse i Republiken Tjeckien, och lag nr 325/1999 om asyl. Syftet med förvaltningsenheten är att ge dessa personer lämpliga och värdiga förhållanden.

Tjeckiens nationella råd för personer med funktionsnedsättning

Partyzánská 7
170 00 Prag 7 – Holešovice

Telefon: 266 753 421

E-post: nrzpcr@nrzp.cz

Sedan den 11 december 2014 har det nationella rådet för personer med funktionsnedsättning varit registrerat som en nationell organisation som företräder funktionsnedsattas intressen gentemot staten och andra offentliga institutioner. Det nationella rådets roll är att göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att integreras i samhället, och det försvarar konsekvent dessa personers mänskliga rättigheter. Rådet är det främsta rådgivande organet till den statliga nämnden för personer med funktionsnedsättning.

I dessa uppgifter ingår även att

- samordna arbetet i organisationer för personer med funktionsnedsättning i frågor av gemensamt intresse,
- informera allmänheten om funktionsnedsättning,
- övervaka fall av diskriminering mot personer med funktionsnedsättning,
- genomföra projekt för att förbättra livet för personer med funktionsnedsättning,
- planera åtgärder för att skapa lika möjligheter för personer med funktionsnedsättning på regional nivå,
- driva ett nationellt nätverk av professionella center för social rådgivning,
- publicera publikationer, tidskrifter och informationsmaterial.

Övriga

Det finns flera ideella organisationer i Tjeckien som sysslar med människorättsfrågor och som hjälper personer när dessa rättigheter kränks.

Centret för integration av utlänningar

<http://www.cicpraha.org/>

Pernerova 32/10, 186 00, Prag 8

E-post: info@cicpraha.org

Centret för integration av utlänningar är en civilsamhällsorganisation som inrättades 2003 för att hjälpa utlänningar att integreras i det tjeckiska samhället.

Centret inriktar sig på att erbjuda öppna och utåtriktade sociala tjänster och utbildningsprogram för utlänningar med permanent uppehållstillstånd i Tjeckien. Det har kontor i alla tjeckiska regioner. Fokus ligger dock på Prag och centrala Böhmen.

Organisationen är registrerad som socialtjänstorganisation enligt lagen om sociala tjänster och ackrediterad enligt lagen om volontärtjänster.

Organisationen ägnar sig framför allt åt

- att ge social rådgivning till invandrare, utländska medborgare som permanent eller tillfälligt vistas i landet och personer som omfattas av internationellt/subsidiärt skydd,
- att ge rådgivning om jobb och utveckla program och aktiviteter för invandrare i syfte att göra det möjligt för dem att komma in på arbetsmarknaden,
- att anordna (öppna) kurser med låga förkunskapskrav i tjeckiska och andra specialiserade kurser i tjeckiska för utlänningar, inklusive att utveckla nya och progressiva undervisningsmetoder,
- att anordna andra utbildningsaktiviteter (utbildning av lärare i tjeckiska och främmande språk, undervisning i främmande språk, fortbildning för pedagoger, mentorskap, datorkurser etc.),
- volontärprogram – mentorskap i form av individuellt samarbete mellan klienten och volontären, samt anordnandet av fritidsaktiviteter och sociala aktiviteter, möten, diskussioner, temakvällar etc.),
- informationsaktiviteter – seminarier, informationsmaterial.

Syftet med alla program är att göra det möjligt för invandrare i Tjeckien att leva ett oberoende och värdigt liv i landet och samtidigt se till att de respekterar och känner till lokala lagar och vedertaget beteende mellan personer, samt främja mottagarsamhällets förståelse, hjälpsamhet och respekt för att varje enskild invandrare är en enskild individ.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 13/05/2019

Grundläggande rättigheter - Estland

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.
Översättningen till [et](#) är dock redan färdig.

Nationella domstolar

Nationellt människorättsinstitut

Ombudsman

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Övriga

Riiklikud kohtud

Regionala domstolar, förvaltningsdomstolar, distriktsdomstolar och högsta domstolen

Adresser:

📍 [Harju maakohus](#), Liivalaia 24, 15034 Tallinn, Estland

📍 [Viru maakohus](#), Kooli 2a, 41598 Jõhvi, Estland

📍 [Tartu maakohus](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estland

📍 [Pärnu maakohus](#), Kuninga 22, 80099 Pärnu, Estland

📍 [Tallinna halduskohus](#), Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, Estland

📍 [Tartu halduskohus](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estland

📍 [Tallinna ringkonnakohus](#), Pärnu mnt 7, 15084 Tallinn, Estland

📍 [Tartu ringkonnakohus](#), Kalevi 1, 50050 Tartu, Estland

📍 [Riigikohus](#), Lossi 17, 50093 Tartu, Estland

Dessa institutioner löser rättsliga tvister. Det finns fyra regionala domstolar: Harju, Viru, Tartu och Pärnu. Det finns två förvaltningsdomstolar: Tallinn och Tartu. I andra instans (överklagande) granskar Tallinns och Tartus distriktsdomstolars kollegium domar som har utfärdats av förvaltningsdomstolarna. I högsta instans granskas domarna av högsta domstolens förvaltningskollegium.

Om en enskild person anser att ett offentligrättsligt organ (till exempel staten eller kommunen) har kränkt hans eller hennes rättigheter eller begränsat hans eller hennes friheter genom en administrativ handling eller ett administrativt förfarande, kan han eller hon väcka talan i en förvaltningsdomstol. Tvister rörande egendomsreformer eller jordreformer, offentliga tjänster, skatteförvaltning, frågor rörande medborgarskap och migration, samt offentlig upphandling, statlig egendom, byggande, planering och statens ansvar, som är distriktens ansvar behandlas av förvaltningsdomstolarna.

Förvaltningsdomstolen kontrollerar om klagomålet eller invändningen uppfyller de rättsliga kraven, om alla bilagor till klagomålet finns med, om klagomålet omfattas av förvaltningsdomstolens befogenhet och om den statliga avgiften är betald. Om något av ovanstående inte är uppfyllt, ger domstolen klaganden 15 dagar att åtgärda detta. Om klaganden inte gör så inom den utsatta tiden, sänder domstolen tillbaka klagomålet eller invändningen med ett meddelande till klaganden. Om klagomålet eller invändningen uppfyller kraven, accepterar domstolen ärendet och inleder ett inledande förfarande, i vilket man förbereder ärendet så att det kan lösas utan avbrott under en session. När det inledande förfarandet är klart, underrättar domstolen de berörda parterna om tid och plats då domstolen kommer att granska ärendet och kallar dem till detta tillfälle.

De regionala domstolarna kan behandla följande överträdelse inom civilrätten: tvister angående avtal, familjefrågor, arvsfrågor eller egendomsfrågor, frågor som rör affärsverksamhet och ledning inom företag eller icke-vinstdrivande företag, frågor om immateriell egendom, konkursfrågor samt frågor som rör arbetsmarknadsrätt. Detta är några exempel på frågor som de regionala domstolarna hanterar i enlighet med [civillagstiftningen](#).

Den som vill väcka talan i en civilrättslig fråga för att skydda sina egna (eller en annan persons) rättigheter måste ansöka om detta hos domstolen. Denna ansökan utgör ett civilrättsligt anspråk. I anspråket måste anges mot vem det riktas, vad som begärs, varför (rättslig grund) och vilka bevis som finns som stöd.

När domstolen får in anspråket undersöker den om det uppfyller kraven och om den statliga avgiften är betald. Om anspråket inte är komplett, ger domstolen en tidsfrist för att klaganden ska kunna uppfylla kraven. Om detta inte sker inom tidsfristen avslutar

domstolen förfarandet. Om anspråket är komplett skickar domstolen det till motparten för ett svar. Domstolen avger sitt beslut inom en rimlig tidsperiod genom ett meddelande i vilket den accepterar eller avvisar ärendet.

Den som utsätts för ett brott kan [rapportera det](#) muntligt eller skriftligt till ett undersökningsorgan, vanligen [polisen](#) eller [åklagarmyndigheten](#).

[Polisanmälan](#) måste innehålla person- och kontaktuppgifter, en beskrivning av brottet, datum och underskrift. Ingen särskild blankett behövs, men polisen kan komma att be dig fylla i en blankett. Blanketten som ska skickas till åklagarmyndigheten finns också på deras [webbplats](#).

Din muntliga eller skriftliga anmälan registreras av polisen och anmälningar som lämnas via telefon kan också spelas in.

Senast tio dagar efter det att de har tagit emot rapporten måste polisen eller åklagarmyndigheten meddela dig om de avser att inleda ett straffrättsligt förfarande. Tidsfristen kan förlängas med tio dagar om det behövs ytterligare information från den som har gjort polisanmälan för att beslut om att inleda ett straffrättsligt förfarande ska kunna fattas. Den som har lämnat in rapporten kommer att informeras om den förlängda tidsfristen och orsaken till detta.

När undersökningen är färdig upprättar polisen en akt som översänds till åklagarmyndigheten, som i sin tur

- översänder den för information till den tilltalade parten och till brottsoffret (på begäran, se avsnitt 224.2 i straffprocesslagen) om den anser att undersökningen är fullständig, samt upprättar en åtalsakt som översänds till domstolen,
- begär att polisen ska göra ytterligare undersökningar, eller avslutar förfarandet.

Nationella människorättsinstitut

Det finns för närvarande ingen nationell organisation eller annan organisation i Estland som har begärt ackreditering som nationellt människorättsinstitut.

Ombudsman

Denna uppgift utförs av justitiekanslern

[Öiguskantsler](#), Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estland

Som ombudsman kontrollerar justitiekanslern verksamheten vid de myndigheter som har offentliga uppdrag och att statliga myndigheter respekterar allmänhetens grundläggande rättigheter och friheter och drivs genom en sund administrativ förvaltning. Justitiekanslern kontrollerar

- statliga organ och myndigheters verksamhet,
- lokala organ och myndigheters verksamhet,
- verksamhet i organ eller myndigheter som är juridiska personer inom offentlig rätt eller inom privata företag som utövar offentlig verksamhet.

Vem som helst kan lämna in en begäran till justitiekanslern om att kontrollera verksamheten vid myndigheter som utövar offentliga tjänster.

Om justitiekanslern finner att verksamheten vid en myndighet som utövar en offentlig verksamhet är olaglig, översänder han ett yttrande till myndigheten och anger på vilket sätt den har överträtt lagen och, om så är nödvändigt, rekommenderar hur den kan utöva en lagenlig och sund administrativ förvaltning eller föreslår hur överträdelsen kan åtgärdas. I båda fallen bedömer han innan han utfärdar yttrandet om myndigheten har följt lagen och om kommunikationen med den enskilde har överensstämmt med sund administrativ förvaltning. I yttrandet kan justitiekanslern lämna kritik, ge uttryck för en åsikt eller ge riktade rekommendationer för att överträdelsen ska åtgärdas.

Justitiekansler

[Öiguskantsler](#), Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estland

Vem som helst har rätt att lämna in en begäran till justitiekanslern och begära en kontroll av om en viss rättsakt eller annan lagstiftning överensstämmer med konstitutionen och annan lagstiftning. Justitiekanslern kontrollerar att lagstiftning som utfärdas av den lagstiftande och verkställande makten samt lokala myndigheter överensstämmer med konstitutionen och annan lagstiftning.

Justitiekanslern kontrollerar

- att rättsakterna överensstämmer med konstitutionen,

- att förordningar utfärdade av republikens regering överensstämmer med konstitutionen och annan lagstiftning,
- att förordningar utfärdade av ministrar överensstämmer med konstitutionen och annan lagstiftning,
- att förordningar utfärdade av lokala och kommunala myndigheter överensstämmer med konstitutionen och annan lagstiftning,
- att lagstiftningsakter som utfärdas av juridiska personer inom offentlig rätt är lagenliga.

Om justitiekanslern finner att en lagstiftningsakt inte överensstämmer med konstitutionen eller annan lagstiftning, kan han eller hon

- **föreslå** den som utfärdar akten att den ska anpassas till konstitutionen eller annan lagstiftning.
Den som utfärdar akten måste yttra sig till justitiekanslern inom 20 dagar. Om förslaget ignoreras begär justitiekanslern hos högsta domstolen att den ska förklara att lagstiftningsakten är oförenlig med konstitutionen eller ogiltig.
- utfärda en **formell underrättelse** till utfärdaren av lagstiftningsakten för att anpassa den till konstitutionen eller annan lagstiftning, med angivande av en tidsfrist för detta.
Om rekommendationerna i underrättelsen inte följs, kan justitiekanslern utfärda ett lagstiftningsförslag till utfärdaren. Om lagstiftningsförslaget ignoreras begär justitiekanslern hos högsta domstolen att den ska förklara att lagstiftningsakten är oförenlig med konstitutionen eller ogiltig.
- lämna en **rapport** till högsta domstolen, i vilken han uppmärksammar den på problemen i lagstiftningen.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

- **Barnombudsman**

✉ [Öiguskantsler](#), Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estland

Justitiekanslern utför uppgifterna som **barnombudsman** i Estland. Rådgivarna inom avdelningen för barnens rättigheter har följande uppgifter:

- Behandla ansökningar som rör barns rättigheter i ärenden som rör översyn av konstitutionen och ombudsmannens förfaranden.
- Förbereda och genomföra inspektioner på myndigheter som arbetar med barnfrågor.
- Utarbeta ansökningar och yttranden i frågor som gäller översyn av konstitutionen.
- Erbjuder utbildning som rör barns mänskliga rättigheter och öka medvetandet om barns rättigheter och FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Genomföra undersökningar och analyser som rör främjande och skydd av barns rättigheter.
- Organisera samarbete mellan barn- och ungdomsorganisationer, medborgarorganisationer, icke-statliga organisationer, yrkesorganisationer och statliga myndigheter.

För övrigt gäller samma beskrivning som för justitiekanslern.

- **Jämställdhetsorgan**

Justitiekansler och kommissionär för jämställdhet mellan könen och likabehandling

Adresser:

✉ [Öiguskantsler](#), Kohtu 8, 15193 Tallinn, Estland

✉ [Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik](#), Gonsiori 29, 15027 Tallinn, Estland

Justitiekanslern kontrollerar de grundläggande rättigheterna för likabehandling i enlighet med normala förfaranden.

Kommissionären för jämställdhet mellan könen och likabehandling är en oberoende tjänsteman vars arbete styrs av lagen om jämställdhet mellan könen och lagen om likabehandling. Hans eller hennes uppgift är att kontrollera efterlevnaden av dessa två lagar. Kommissionären står också för rådgivning och stöd i frågor som rör diskriminering och utfärdar expertutlåtanden i diskrimineringsärenden.

Kommissionären för jämställdhet mellan könen och likabehandling

- tar emot ansökningar från enskilda och yttrar sig i diskrimineringsärenden,
- analyserar hur lagstiftningen påverkar situationen i samhället för kvinnor, män och minoritetsgrupper,
- lämnar förslag till regeringen och regeringsorgan samt till lokala myndigheter och organ om lagstiftning som bör ändras,

- ger rådgivning och information till regeringen, regeringsorgan och lokala myndigheter om frågor som rör genomförandet av lagen om jämställdhet mellan könen och lagen om likabehandling,
- antar åtgärder för att främja jämställdheten mellan kvinnor och män.

Kommissionären avger yttranden till personer som har utsatts för diskriminering och till personer som har ett legitimt intresse av att veta att kraven om likabehandling följs. Syftet med dessa yttranden är att ge en bedömning, som tillsammans med lagen om jämställdhet mellan könen och lagen om likabehandling, internationella avtal som Estland är bundet av samt annan lagstiftning, gör det möjligt att bedöma om principen om likabehandling har kränkts i det aktuella rättsliga sammanhanget.

För att få ett yttrande, måste man ansöka om detta hos kommissionären, med en beskrivning av de fakta som visar att diskriminering har skett. Kommissionären har rätt att för sitt yttrande få information från de personer som kan tänkas ha sådan information som är nödvändig för att diskrimineringsfallet ska kunna bedömas, och att begära skriftliga upplysningar i fallet samt att få in handlingar eller kopior som rör det inom den tidsfrist som kommissionären bestämmer.

- **Dataskyddsmyndighet**

📍 [Andmekaitse Inspektsioon](#), Väike-Ameerika 19, 10129 Tallinn, Estland

Dataskyddsinspektionen skyddar följande konstitutionella rättigheter:

- Rätten att få uppgifter om offentliga myndigheters verksamhet.
- Rätten att privatlivet och familjelivet skyddas vid behandling av personuppgifter.
- De enskildas rätt till tillgång till sina egna personuppgifter.

Ett klagomål om en persons verksamhet eller brist på handlande kan lämnas in om den som har kränkt dina rättigheter (till exempel den som behandlar personuppgifter eller den som innehar information) inte har svarat på dina försök att kontakta personen. Inspektionen ska behandla klagomålet inom 30 dagar efter inlämnandet. Tidsfristen kan förlängas till högst 60 dagar, vilket ska meddelas den klagande skriftligt.

- **Andra specialiserade organ**

Det saknas andra specialiserade institutioner.

Övriga

Advokatsamfund

Eesti Advokatuur, Räväla pst 3, 10143 Tallinn, Estland

Advokatsamfundet (Eesti Advokatuur) omfattar estniska advokater, vars huvudsyssla är att ge allmänheten rättsliga råd.

Advokatsamfundet inrättades den 14 juni 1919 som en sammanslutning av advokater som agerar utifrån principen om lokal förvaltning och tillhandahåller rättsliga tjänster för företag och enskilda. Samfundet anordnar bland annat utbildning för advokater, kontakter med advokater, statliga myndigheter samt lokala och utländska organisationer och deltar aktivt i lagstiftningsarbetet. Samfundet utför också offentligrättsliga funktioner – mot en statlig avgift erbjuder det försvar och representation i civilrättsliga och administrativa ärenden.

I allmänhet måste man fylla i en 📄 ansökan för att få statlig rättshjälp. Sådana ansökningar om statlig rättshjälp ska i allmänhet lämnas in till domstolen. Ansökan skickas till den undersökande enheten eller till åklagarmyndigheten, om personen i fråga är misstänkt i ett brottmål, i vilket det inte är nödvändigt att ha ett ombud.

Ansökan måste vara på estniska. Ansökan kan också göras på engelska, om sökanden är en fysisk person som är bosatt i ett annat EU-land, eller är medborgare i ett annat EU-land, eller om det rör sig om en juridisk person som har säte i ett annat EU-land.

På begäran av den undersökande enheten, åklagarmyndigheten eller domstolen, utser advokatsamfundet en advokat för att ge rättshjälp. I allmänhet kan den enskilde själv inte välja vilken advokat som ger rättshjälp. Däremot kan den enskilde ansöka om att få rättshjälp via en viss advokat, om denne har gått med på att ge rättshjälp. I sådana fall ska advokatens namn anges redan i ansökan.

I förfaranden då det enligt lagstiftningen krävs ett ombud, behöver den enskilde inte göra något - utom om han eller hon själv har anställt en advokat. Den tjänsteman som leder förfarandet är skyldig att utse en advokat och den enskilde behöver inte lämna in någon ansökan.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 03/08/2017

Grundläggande rättigheter - Irland

[Nationella människorättsinstitut](#)

[Ombudsman](#)

[Människorättsorganisationer för särskilda områden](#)

Nationella människorättsinstitut

Irändska kommittén för mänskliga rättigheter och jämställdhet

Adress:

Irish Human Rights Commission
4th Floor, Jervis House
Jervis Street
Dublin 1
Tfn: + 353 (0) 1 8589601
Fax: + 353 (0) 1 8589609
E-post: info@ihrec.ie

Den irländska kommittén för mänskliga rättigheter och jämställdhetsmyndigheten slogs 2013 samman till [den irländska kommittén för mänskliga rättigheter och jämställdhet \(IHREC\)](#). IHREC är ett fristående organ som regleras i lag. Kommittén har till syfte att skydda och främja mänskliga rättigheter och jämställdhet och stimulera framväxten av en kultur i Irland med respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och förståelse mellan olika kulturer.

Kommittén har till uppgift att

- skydda och främja mänskliga rättigheter och jämställdhet,
- stimulera framväxten av en kultur i Irland med respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och förståelse mellan olika kulturer,
- främja förståelsen för och öka medvetenheten om vikten av mänskliga rättigheter och jämställdhet i landet,
- främja god praxis i förhållandet mellan olika kulturer, främja tolerans och acceptans för mångfald i landet och respekt för varje persons frihet och värdighet, samt
- arbeta för att få människorättskränkningar, diskriminering och förbjudet beteende att upphöra.

Kommittén får även granska hur lämpliga och effektiva statens lagar och praxis är på människorätts- och jämställdhetsområdet. Kommittén får själv ta initiativ till en sådan granskning eller får, på en ministers begäran, undersöka ett lagförslag och yttra sig om eventuella konsekvenser för de mänskliga rättigheterna eller jämställdheten. Kommittén får även på eget initiativ eller på regeringens begäran utfärda rekommendationer om de åtgärder som kommittén anser bör vidtas för att stärka, skydda och upprätthålla de mänskliga rättigheterna och jämställdheten i Irland.

På det rättsområdet ska kommittén verka för att undanröja människorättsmissbruk, diskriminering och förbjudet beteende. IHREC kan även ansöka om att få delta som sakkunnig i de mål vid *High Court* eller *Supreme Court* (Högsta domstolen) som rör en persons mänskliga rättigheter eller rätt till likabehandling, och att delta som en sådan sakkunnig om ansökan beviljas (var och en av de ovannämnda domstolarna har rätt att bevilja en sådan ansökan).

IHREC ger även praktisk hjälp, inbegripet rättsligt bistånd, och hjälper personer att hävda sina rättigheter i enlighet med artikel 40. Enligt artikel 41 eller artikel 19 i 2003 års lag får IHREC väcka talan när kommittén anser att detta är lämpligt. IHREC har befogenhet att genomföra utredningar inom ramen för och i enlighet med artikel 35. Kommittén får även utarbeta och offentliggöra rapporter, på det sätt som den finner lämpligt, inbegripet rapporter om undersökningar som den har genomfört, sponsrat, beställt eller medverkat i.

IHREC strävar efter att möjliggöra förändring och kan sponsra, genomföra, beställa eller ge ekonomiskt stöd eller annat stöd till forsknings- och utbildningsverksamhet. IHREC får ge eller hjälpa till att ge utbildning i människorätts- och jämställdhetsfrågor. IHREC får på eget initiativ eller på ministrernas begäran genomföra, sponsra eller beställa, eller ge ekonomiskt eller annat stöd till verksamhetsprogram och projekt som främjar migranternas och andra minoriteters integration, likabehandling (inklusive jämställdhet mellan könen) och respekt för mångfald och kulturella olikheter. IHREC får granska den aktuella situationen på jämställdhetsområdet och utarbeta handlingsplaner eller i förekommande fall uppmana andra att göra detta.

Barnombudsmannen

Adress:

Ombudsman for Children's Office

Millennium House

52–56 Great Strand Street

Dublin 1

Irland

<http://www.oco.ie/>

E-post: ococomplaint@oco.ie

Uppgifter: Barnombudsmannen (*The Ombudsman for Children's Office*) är ett oberoende lagstadgat organ som inrättades 2004 i syfte att främja och skydda barns och minderårigas rättigheter och välfärd i Irland. Det är ett nationellt människorättsinstitut i den mening som avses i FN:s s.k. Parisprinciper om nationella människorättsinstitut. Barnombudsmannens arbete vägleds av Irlands internationella förpliktelser när det gäller mänskliga rättigheter, särskilt de som följer av FN-konventionen om barns rättigheter.

Barnombudsmannen utför sitt uppdrag oberoende av andra myndigheter och ansvarar direkt inför parlamentet (*Oireachtas*).

Barnombudsmannens uppgifter anges i 2002 års lag om barnombudsmannen (*Ombudsman for Children Act, 2002*). De viktigaste uppgifterna är att

- tillhandahålla en oberoende, opartisk och kostnadsfri mekanism för att undersöka klagomål från barn och unga, eller från vuxna på barns och ungas vägnar, rörande myndigheter, skolor eller sjukhus,
- bistå regeringens ministrar i lagstiftningsfrågor och politik som rör barn,
- uppmuntra offentliga organ att förbättra sina arbetsmetoder och förfaranden för att tillvarata barnens bästa,
- belysa frågor som barn och ungdomar själva ser som viktiga, och
- främja medvetenheten om frågor som rör barns rättigheter och välfärd och hur dessa rättigheter kan omsättas i praktiken.

När det gäller ombudsmannens handläggning av klagomål anges i 2002 års lag sådana typiska fel i myndighetsutövningen som kan leda till att ett klagomål tas upp och utreds. Preliminära undersökningar eller utredningar kan inledas antingen på grundval av ett klagomål som lämnas in till ombudsmannen eller på ombudsmannens eget initiativ.

Eftersom verkningarna av en åtgärd rörande ett barn måste bli föremål för undersökning av barnombudsmannen, och barn själva kan klaga till myndigheten, innehåller lagen särskilda bestämmelser som beaktar barns särskilda sårbarhet. Bestämmelserna innebär

- en skyldighet att ta hänsyn till barnets bästa, och
- en skyldighet att ta vederbörlig hänsyn till barnets önskemål.

Förfaranden: När ett klagomål inkommer till barnombudsmannen granskas det för att bedöma om det uppfyller de formella kraven och om saken är av sådan natur att det krävs påskyndad handläggning.

Barnombudsmannen försöker alltid att finna lokala lösningar på klagomål i ett så tidigt skede som möjligt och är skyldig att först ge det offentliga organ som klagomålet gäller tillfälle att bemöta den klagandes synpunkter.

Om ett klagomål uppfyller kraven för att tas upp till prövning inleds en preliminär granskning. Om barnombudsmannen efter denna granskning anser det motiverat kan han eller hon gå vidare med att pröva klagomålet mer ingående.

Närmare upplysningar om klagomålsförfarandet vid barnombudsmannen finns på <http://www.oco.ie/complaints/faq.html>

Resultat: Efter slutförd utredning kan barnombudsmannens kontor på grundval av sina slutsatser utfärda rekommendationer till det offentliga organet, skolan eller sjukhuset i fråga. Rekommendationerna kan handla om att förbättra det aktuella barnets eller de aktuella barnens situation och/eller att göra större systematiska ändringar till förmån för barnets bästa.

Dessa rekommendationer är inte rättsligt bindande. En av de lagstadgade befogenheter som barnombudsmannens kontor har är dock att det kan överlämna en särskild rapport till parlamentet (*Oireachtas*) om det offentliga organet inte godtar barnombudsmannens rekommendationer.

Ombudsman

Adress:

Office of the Ombudsman
18 Lower Leeson Street,
Dublin 2

<https://www.ombudsman.gov.ie/>

E-post: ombudsman@ombudsman.gov.ie

Tfn: +353 (0) 1 639 5600

Typ av framställningar som behandlas

En person kan via ombudsmannen rikta klagomål mot

- statliga myndigheter,
- lokala myndigheter
- *Health Service Executive* – HSE (hälso- och sjukvårdsmyndigheten),
- organisationer, t.ex. välgörenhetsorganisationer och frivilligorganisationer, som tillhandahåller hälsovård och sociala tjänster på HSE:s vägnar,
- postväsendet (*An Post*), och
- alla offentliga organ som omfattas av 2005 års lag om funktionsnedsättning (*Disability Act 2005*), om den lagen är tillämplig.

Förfarande efter det att klagomålet har lämnats in

Det berörda offentliga organet kan uppmanas att lämna en rapport. Vid behov finns möjlighet att granska ärendeakter och protokoll samt förhöra tjänstemän. Ombudsmannen beslutar därefter om

- ditt klagomål är befogat, och om
- du har lidit skada till följd av det offentliga organets åtgärd eller beslut.

I de flesta fall hanteras klagomålen informellt. Ombudsmannen kan diskutera problemet direkt med det offentliga organet eller granska relevanta handlingar. I mer komplicerade fall kan det finnas behov av en ingående utredning. Det finns också ett internt överklagandeförfarande för klagande som är missnöjda med hur deras klagomål har hanterats.

Möjliga resultat av ett klagomålsförfarande

Om det framkommer att du har lidit skada till följd av ett offentligt organs orättvisa eller felaktiga åtgärder, och det offentliga organet inte har vidtagit rättelse, kan ombudsmannen rekommendera att så ska ske. Ombudsmannen kan, om han eller hon finner det lämpligt, uppmana organet att

- ompröva sina åtgärder,
- ändra sitt beslut, och/eller
- erbjuda dig
 - en förklaring,
 - en ursäkt, och/eller
 - ekonomisk ersättning.

Om ombudsmannen kommer fram till att ditt klagomål inte kan vinna gehör kommer detta beslut att motiveras.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsman

Se **Nationella människorättsinstitut** ovan.

Jämställdhetsorgan

Jämställdhetsmyndigheten (*Equality Authority*)

Birchgrove House,
Roscrea,
Co. Tipperary,
Irland
Tfn: +353 505 24126
Fax: +353 505 22388
E-post: info@equality.ie

Jämställdhetsmyndigheten är ett halvstatligt organ som arbetar för att få bort olaglig diskriminering, främja lika möjligheter och informera allmänheten om jämställdhetslagstiftningen och vissa andra lagar.

Genom lagen om lika möjligheter i arbetslivet (*Employment Equality Act 1998*) och jämställdhetslagen (*Equal Status Act 2000*) förbjuds diskriminering i samband med anställning, yrkesutbildning, annonsering, kollektivavtal, tillhandahållande av varor och tjänster samt annat som allmänheten normalt sett ska ha tillgång till. Förbudet gäller diskriminering på nio olika, distinkta grunder, nämligen

- kön,
- civilstånd,
- familjeställning,
- ålder,
- funktionsnedsättning,
- ras,
- sexuell läggning,
- religiös åskådning, och
- att tillhöra det s.k. resandefolket (*Traveller Community*).

Jämställdhetsmyndigheten har en egen rättstjänst som, om fallet är av strategisk betydelse, på eget initiativ kan tillhandahålla kostnadsfri rättshjälp till personer som ger in klagomål om diskriminering i enlighet med lagen om lika möjligheter i arbetslivet (1998) och jämställdhetslagen (2000). Sådan hjälp ges endast i en liten andel av alla fall, i enlighet med kriterier som har fastställts av jämställdhetsmyndighetens styrelse.

Jämställdhetsnämnden (*Equality Tribunal*)

3 Clonmel Street
Dublin 2
Irland
Tfn: +353 1 4774100
Fax: +353 1 4774141
E-post: info@equalitytribunal.ie
Webbplats: <http://www.equalitytribunal.ie/>

Jämställdhetsnämnden inrättades på grundval av 1998 års lag om jämställdhet i arbetslivet (*Employment Equality Act 1998*). Lagen ger en rättslig ram för jämställdhetsnämnden att medla och/eller undersöka påstådda fall av olaglig diskriminering i enlighet med lagens bestämmelser. Olika lagändringar har skett sedan nämnden inrättades, och den har nu ett unikt ansvar för att medla och undersöka klagomål om olaglig diskriminering på grundval av följande lagstiftning:

- Lagarna om jämställdhet i arbetslivet 1998–2008
- Lagarna om lika ställning 2000–2008
- Pensionslagarna 1990–2008.

En undersökning är ett rättegångsliknande förfarande som leds av en särskild tjänsteman (*Tribunal Equality Officer*). Denne bedömer inlagor från båda parter innan han/hon arrangerar en gemensam förhandling i syfte att kunna fatta ett beslut i ärendet. Undersökningarna bedrivs av särskilt utbildade tjänstemän som har vittgående befogenheter att bereda sig tillträde till lokaler och begära fram information i utredningssyfte. Besluten, som är bindande, offentliggörs.

Medlingen genomförs av en särskilt utbildad tjänsteman (*Tribunal Equality Mediation Officer*) som ska hjälpa tvistande parter att nå fram till en uppgörelse som båda parter kan godta. Uppgörelser som nåtts efter medling är bindande och konfidentiella.

Jämställdhetsnämndens behörighet är långtgående och omfattar klagomål rörande anställningsförhållanden, arbetsskadeersättningar, t.ex. pensioner, och lika rättigheter när det gäller tillgång till varor och tjänster. Det finns dock två undantag:

- Krav med anknytning till registrerade klubbar och lokaler med utskänkningstillstånd handläggs av distriktsdomstolarna i enlighet med alkohollagstiftningen (*Intoxicating Liquor Act 2003*).
- Personer med klagomål rörande könsdiskriminering i arbetslivet har också möjlighet att väcka talan om olaglig diskriminering vid *Circuit Court*.

Dataskyddsmyndighet

Dataskyddsombudsmannen (*Office of the Data Protection Commissioner*)

Canal House
Station Road
Portarlington
Co. Laois
Irland

<https://www.dataprotection.ie/>

Dataskyddsombudsmannen ansvarar för att tillvarata enskildas rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen (*Data Protection Acts 1988 and 2003*) och se till att personuppgiftsansvariga rättar sig efter kraven på skydd för personuppgifter.

Enskilda som upplever att deras rättigheter kränks kan klaga till dataskyddsombudsmannen, som undersöker saken och vidtar de åtgärder som krävs för att finna en lösning. Privatpersoner kan skriva till dataskyddsombudsmannen och lämna uppgifter om den händelse som ligger bakom klagomålet. I sådana fall är det viktigt att tydligt ange vilken organisation eller individ klagomålet gäller. De klagande bör också beskriva vilka åtgärder de har vidtagit för att få den berörda organisationen att ta upp deras problem, och vilket bemötande de fått från organisationen. Kopior av eventuell korrespondens med organisationen samt annan dokumentation bör också tillhandahållas. Dataskyddsombudsmannen tar därefter upp saken med organisationen i fråga.

Beroende på klagomålets natur kan det hända att dataskyddsombudsmannen först försöker finna en lösning som alla parter kan godta. I fall där en uppgörelse i godo inte är möjlig gör dataombudsmannen en fullständig utredning av alla omständigheter innan han fattar ett formellt beslut. När utredningen är avslutad skriver dataskyddsombudsmannen till parterna och meddelar sitt beslut. Vid klagomål rörande överträdelse av bestämmelserna om elektronisk kommunikation (SI 535 från 2003, i dess ändrande lydelse enligt SI 526 från 2008), kan ombudsmannen fatta beslut om åtal mot den berörda organisationen.

Andra specialiserade organ

i) Enheten för bekämpning av människohandel (*Anti-Human Trafficking Unit*)

Department of Justice & Equality.
51 St. Stephen's Green.
Dublin 2.
Tfn: +353 1 6028202
E-post: AHTU@justice.ie

- **Enhet/avdelning inom institutionen som tar emot förfrågningar,**
Enheten för bekämpning av människohandel tar emot relevanta förfrågningar om information via e-postadressen AHTU@justice.ie.
Information kan även erhållas från <http://www.blueblindfold.gov.ie/>.
- **Kortfattad beskrivning av vilken typ av framställningar som organisationen behandlar:**
Förfrågningar rörande information om människohandel i Irland.

ii) Nämnden för överklaganden i asylärenden (*Refugee Appeals Tribunal*)

Refugee Appeals Tribunal,
6-7 Hanover Street East,
Dublin 2.

Uppgifter: Nämnden för överklagande i asylärenden (*Refugee Appeals Tribunal*), nedan kallad *överklagandenämnden*, är ett oberoende organ som prövar överklaganden av rekommendationer från asylmyndigheten (*Office of the Refugee Applications Commissioner*) om att inte bevilja en asylsökande flyktingstatus. Överklagandenämnden prövar också överklaganden av beslut som asylmyndigheten har fattat i enlighet med Dublin II-förordningen.

Förfaranden: Om du vill överklaga beslutet i ditt ärende ska du fylla i ett särskilt formulär (*Notice of Appeal Form*). Detta formulär finns som bilaga i det besked som asylmyndigheten översänder till sökanden när den beslutat att rekommendera avslag på en asylansökan. Formuläret kan också laddas ned från [domstolens webbplats](http://www.refappeal.ie/) <http://www.refappeal.ie/>.

Från och med den dag då asylmyndigheten meddelade sin rekommendation om avslag har du en viss tid på dig att överklaga. Denna period kan dock skifta beroende på vad asylmyndigheten har kommit fram till i ditt ärende. Du kan således ha 15, 10 eller 4 arbetsdagar på dig för att överklaga. Antalet dagar framgår av det besked som asylmyndigheten översänder till sökanden när den beslutat att rekommendera avslag på en asylansökan.

När du har fyllt i överklagandeformuläret ska du sända det till

The Chairperson
Refugee Appeals Tribunal
6/7 Hanover Street East
Dublin 2
Fax: 00353 1 4748410

Försäkra dig om att spara kvittot på att formuläret har skickats/faxats.

Resultat: Om beslutet om avslag på din ansökan upphävs, innebär detta att ledamöterna i överklagandenämnden har rekommenderat att du ska beviljas flyktingstatus. Du underrättas skriftligen om beslutet. Ditt ärende kommer sedan att överlämnas till enheten för ministerbeslut (*Ministerial Decisions Unit*) vid justitie- och jämställdhetsministeriet.

Om beslutet om avslag på din ansökan fastställs, innebär detta att tribunalens ledamöter har rekommenderat att du inte ska beviljas flyktingstatus. Du underrättas skriftligen om beslutet. Ärendet överlämnas därefter till enheten för återsändande vid justitie- och jämställdhetsministeriet.

iii) Ombudsman för klagomål mot polisen (*Garda Síochána Ombudsman Commission*)

The Garda Síochána Ombudsman Commission
150 Abbey Street Upper,
Dublin 1,
Irland.
<https://www.gardaombudsman.ie/>

Kortfattad beskrivning av vilken typ av framställningar som organisationen behandlar:

Ombudsmannen kan handlägga klagomål och hänskjutna ärenden rörande uppträdandet hos medlemmar av den irländska polisen, *Garda Síochána*. De vanligaste anklagelserna gäller myndighetsmissbruk, olämpligt uppträdande, övergrepp och försumlighet i tjänsten.

Vid hänskjutande av ärenden är det fråga om dödsfall eller allvarliga skador.

Ombudsmannen kan ta emot klagomål från allmänheten (men inte från tjänstgörande poliser) genom personlig anmälan vid en offentlig myndighet, elektroniskt, per telefon, postvägen, via polisstationerna eller personligen till en medlem av ombudsmannaorganisationen. Ombudsmannen kan också överta ärenden som har hänskjutits dit av högsta polismyndigheten (*Commissioner of the Garda Síochána*) rörande händelser som tyder på att en polis kan ha betett sig på ett sätt som lett till döden eller allvarlig skada för en person. Ombudsmannen kan också inleda en utredning på eget initiativ om det anses ligga i det allmännas intresse.

Kort beskrivning av klagomålsförfarandet:

När ett klagomål tas emot görs en bedömning av om det kan tas upp till prövning eller inte. Om det inte uppfyller kraven för prövning görs ingen vidare utredning.

Om ansökan uppfyller kraven och inga andra hinder föreligger kan man försöka nå en informell lösning, förutsatt att den klagande och den polistjänsteman som klagomålet gäller samtycker till detta. Annars kan ärendet utredas som en möjlig överträdelse av *Garda Síochána Regulations 2007* (disciplinbestämmelser) eller av strafflagstiftningen. De berörda parterna har rätt att bli informerade om hur ett ärende fortskrider och om resultaten av en utredning.

Kort beskrivning av vad förfarandet kan leda till:

Ett klagomål kan anses inte uppfylla kraven för prövning.

En utredning kan när som helst läggas ner om ombudsmannen, på grund av information som erhållits efter det att beslut fattats om att pröva klagomålet, kommer fram till att klagomålet är grundlöst eller lämnats mot bättre vetande, anser att klagomålet bygger på oriktiga eller vilseledande uppgifter eller mot bakgrund av omständigheterna överlag bedömer att vidare utredning inte är nödvändig eller praktiskt möjlig.

En utredning kan leda till en påföljd för den berörda polistjänstemannen.

Utredningen kan således utmyнна i ett disciplinförfarande med efterföljande disciplinära åtgärder.

Vidare kan det bli aktuellt att överlämna ärendet till den allmänna åklagarmyndigheten (*Director of Public Prosecutions*). Om åtal väcks kan saken komma att tas upp i domstol.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 12/11/2018

Grundläggande rättigheter - Grekland

[Nationella domstolar](#)

[Ombudsmannen](#)

[Nationella människorättsorganisationer](#)

Nationella domstolar

I Grekland finns det ingen särskild behörig domstol att vända sig till vid en påstådd överträdelse av grundläggande rättigheter. Beroende på ärendets natur kan man dock vända sig till de domstolar som handlägger tvistemål, brottmål respektive förvaltningsmål.

Huruvida en grundläggande rättighet åsidosatts bedöms utifrån den nationella lagstiftningens materiella regler. Förfarandet som sedan följer vid behörig domstol (för tvistemål, brottmål eller förvaltningsmål) regleras av landets processrättsliga lagstiftning på respektive område.

Förfarandet utmyन्नar i ett avgörande som antingen innebär avslag eller omedelbart kan verkställas (förutsatt att det vunnit laga kraft).

[☞ Tvistemåls- och brottmålsdomstolar](#)

[☞ Förvaltningsdomstolar](#)

Särskilda människorättsorganisationer

Nationella kommittén för mänskliga rättigheter

Neofitou Vamva 6

10674 Aten, Grekland

Nationella kommittén för mänskliga rättigheter inrättades nyligen i enlighet med Parisprinciperna som en organisation med uppgift att bistå regeringen med rådgivning i frågor som rör mänskliga rättigheter. Den består av medlemmar som utsetts av 32 olika organ (oberoende myndigheter, universitetsfakulteter, fackföreningar, icke-statliga organisationer, politiska partier och ministerier).

Kommitténs uppgift är att fortlöpande vägleda statliga myndigheter om behovet av att upprätthålla de mänskliga rättigheterna för var och en som uppehåller sig inom Greklands territorium.

Enligt lagen om inrättandet av kommittén (**lag nr 2667/1998 i dess ändrade lydelse**) har kommittén följande praktiska uppgifter:

- a) Granska frågor rörande skyddet av mänskliga rättigheter som väcks av regeringen eller parlamentets ordförandekonferens eller som tas upp av parlamentsledamöter eller icke-statliga organisationer.
- b) Lämna rekommendationer och förslag, genomföra studier samt lägga fram rapporter och avge yttranden om lagstiftning, administrativa beslut eller andra åtgärder som främjar de mänskliga rättigheterna.
- c) Ta initiativ till att medvetandegöra allmänheten och massmedia om frågor som rör mänskliga rättigheter.
- d) Ta initiativ till att värda respekten för mänskliga rättigheter inom undervisningsväsendet.
- e) Upprätthålla ständig kontakt och ständigt samarbete med internationella organisationer, motsvarande organ i andra länder samt nationella eller internationella icke-statliga organisationer.
- f) Yttra sig om rapporter som landet avser att lägga fram för internationella organisationer när det gäller skyddet av mänskliga rättigheter.
- g) Offentliggöra kommitténs ståndpunkter på alla lämpliga sätt.
- h) Ta fram en årsrapport om skyddet av mänskliga rättigheter.
- i) Organisera ett dokumentationscentrum för mänskliga rättigheter.
- j) Granska hur grekisk rätt i fråga om mänskliga rättigheter överensstämmer med internationella regler på området och vid behov lämna relevanta synpunkter till behöriga myndigheter.

Icke-statliga organisationer

Det finns också en rad icke-statliga organisationer som man kan vända sig till för att få hjälp om ens grundläggande rättigheter har kränkts. Ansvarig myndighet för icke-statliga organisationer är utrikesministeriet:

 <http://www.mfa.gr/>

Ombudsmannen

Ombudsmannen är enligt konstitutionen en självständig myndighet. Den inrättades genom lag nr 2477/97 och inledde sin verksamhet den 1 oktober 1998. Verksamheten regleras rättsligt av lag nr 3094/03. Dess tjänster är gratis.

Ombudsmannen granskar myndigheters beslut eller eventuella underlåtenhet att vidta åtgärder i strid med fysiska eller juridiska personers rättigheter eller legitima intressen.

Den som vänder sig till ombudsmannen måste först ha kontaktat den offentliga myndighet som ärendet gäller. Det är bara om denna kontakt inte lett till någon lösning av problemet som man får vända sig till ombudsmannen.

Ombudsmannen har till uppgift att medla mellan medborgare och offentliga myndigheter, försvara medborgarnas rättigheter, bekämpa dålig förvaltning och se till att lagstiftningen efterlevs.

Som medlare lämnar ombudsmannen råd och förslag till offentliga myndigheter. Ombudsmannen kan inte besluta om påföljder eller ogiltigförklara rättsstridiga administrativa åtgärder.

Hadziyanni Mexi 5

11528 Athens, Greece

Särskilda människorättsorganisationer

- **Barnombudsmannen**

Ombudsmannen (se ovan) granskar också fall där offentliga myndigheter eller enskilda individer har vidtagit åtgärder eller underlåtit att vidta åtgärder i strid med barns rättigheter.

För att skydda barns rättigheter ansvarar ombudsmannen även för fall där individer, fysiska eller juridiska personer har vidtagit åtgärder i strid med barns rättigheter.

- **Organisationer som främjar principen om likabehandling**

I. Genom lag nr 3304/2005 införlivades rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 och direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 i grekisk lagstiftning. I lagen föreskrivs att principen om likabehandling ska tillämpas av ombudsmannen, kommittén för likabehandling och arbetsinspektionen (SEPE). Där fastställs också dessa organs befogenheter.

Mer specifikt innebär detta följande:

1. Om offentliga myndigheter bryter mot principen om likabehandling är det ombudsmannens ansvar att ingripa för att upprätthålla denna princip. *Som offentliga myndigheter betraktas de som förtecknas i artikel 3 första stycket i lag 3094/2003 om ombudsmannen och andra föreskrifter (FEK I:10/2003).*
2. Om andra än ovannämnda fysiska eller juridiska personer bryter mot principen om likabehandling, ska kommittén för likabehandling vara behörigt organ, utom på arbetslivsområdet.
3. På just arbetslivsområdet ska arbetsinspektionen (SEPE) vara behörigt organ, om andra än ovannämnda fysiska eller juridiska personer (fall 1) bryter mot principen om likabehandling.

II. Ett totalt förbud mot direkt eller indirekt ojämlik behandling föreskrivs i lag nr 3896/2010 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet och införlivande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 samt andra relevanta bestämmelser (FEK I:207, 8.12.2010).

Syftet med denna lag är att säkerställa att principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet tillämpas när det gäller följande: a) Tillträde till arbetslivet, inklusive fortbildning och yrkesutbildning, b) anställningsavtal och anställningsvillkor, inklusive ersättningar, och c) socialförsäkringar, i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG.

Vid tillämpningen av gällande lagstiftning ansvarar ombudsmannen för att övervaka efterlevnaden och främja genomförandet av principen om lika möjligheter för och likabehandling av kvinnor och män (artikel 25).

- **Myndigheten för personuppgiftsskydd**

Myndigheten för personuppgiftsskydd är ett oberoende organ som inrättades genom lag 2472/1997, varigenom direktiv 95/46/EG införlivades i grekisk lagstiftning.

Dess uppgift är att värna om individers rättigheter och rätten till personlig integritet i enlighet med lag 2472/1997 och 3471/2006.

Myndighetens främsta mål är att skydda den enskilde från olaglig behandling av dennes personuppgifter men även att bistå vederbörande i situationer då hans eller hennes personliga integritet har kränkts i något avseende.

Myndigheten ska också vägleda och hjälpa registeransvariga att uppfylla sina lagstadgade skyldigheter, med beaktande av behovet av nya tjänster i det grekiska samhället samt den samtida utbredningen av digital kommunikation och digitala nät.

Kifissias 1-3

11523 Athens, Greece

Administrativa undersökningar

Myndigheten för personuppgiftsskydd genomför på eget initiativ eller efter anmälan administrativa undersökningar av register, inom såväl den offentliga som den privata sektorn. Undersökningarna genomförs av befullmäktigade tjänstemän från revisionsmyndigheten, som i viktiga ärenden även kan bistås av myndighetens egna tjänstemän. Som särskilda granskningstjänstemän har kontrollanterna rätt att få tillgång till alla register, utan att hindras av någon sekretess.

Vid undersökningen granskas i första hand om det berörda organet uppfyller kraven i lagarna 2472/97 respektive 3471/2006 (anmälan, information, andra skyldigheter i förekommande fall samt styrkande underlag). Därefter granskas IT-systemet, inbegripet systemets grundläggande egenskaper och säkerhetsnivån (som säkerställs genom organisatoriska och tekniska åtgärder som den registeransvarige har vidtagit för att skydda uppgifterna) i enlighet med artiklarna 6 och 10 i lag 2472/1997. Slutsatserna från undersökningen presenteras i en rapport som läggs fram för myndigheten för personuppgiftsskydd.

Myndigheten utövar självständig tillsyn över den nationella delen av Schengens informationssystem, i enlighet med artikel 114.1 i Schengenavtalets tillämpningskonvention (lag 2514/1997, FEK I:140). Vidare har den de befogenheter som nationell tillsynsmyndighet som föreskrivs i artikel 23 i Europakonventionen (lag 2605/1998, FEK I:88) samt tillsynsbefogenheter enligt artikel 17 i konventionen om användning av informationsteknologi för tulländamål (lag 2706/1999, FEK I:77). Den har också tillsynsbefogenheter som följer av andra internationella överenskommelser.

Handläggning av klagomål, anmälningar och frågor

Myndigheten för personuppgiftsskydd handlägger klagomål och frågor rörande lagstiftningens tillämpning och skyddet av sökandes rättigheter i fall där det skett en kränkning vid behandling av personuppgifter. I samband med detta utfärdar den också relevanta beslut. Vidare beslutar myndigheten om administrativa påföljder mot registeransvariga – eller deras företrädare – om dessa har brutit mot sina förpliktelser enligt lag 2472/97. Detta gäller också varje annan bestämmelse som rör skyddet av enskilda personer i samband med behandling av personuppgifter. Slutligen kan myndigheten anmäla lagöverträdelse till behöriga förvaltningsmyndigheter och rättsliga organ.

- **Andra särskilda organ**

EPANODOS är en icke vinstdrivande organisation, med justitieministeriet som tillsynsorgan.

Den har till huvuduppgift att bidra till att personer som varit frihetsberövade kan återintegreras i samhället, särskilt genom yrkesutbildning och främjande av sysselsättning, rådgivning och psykosocialt stöd samt inrättande och utveckling av lämpliga stödstrukturer.

*Derigny 28-30 & Tritis Septemvriou
Victoria Square, 10434 Athens, Greece*

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 25/06/2018

Grundläggande rättigheter - Spanien

Nationella domstolar

Nationella människorättsinstitut

Ombudsman

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Övriga

Nationella domstolar

Konstitutionsdomstolen (Tribunal Constitucional)

Ansvar för att garantera grundläggande fri- och rättigheter åligger i första hand domare och domstolar, även om det genom konstitutionen också finns ett särskilt förfarande i högsta instans som syftar till att skydda sådana rättigheter, nämligen prövning om konstitutionellt skydd (*recurso de amparo constitucional*) vid konstitutionsdomstolen (*Tribunal Constitucional*). Denna domstol är högsta instans i frågor som rör tolkning av konstitutionen och det högsta rättsliga organ som garanterar de grundläggande fri- och rättigheter som erkänns i konstitutionen.

Du kan kontakta konstitutionsdomstolen på följande sätt:

- Post:
*Tribunal Constitucional
Calle Domenico Scarlatti, 6 - 28003 Madrid – Spanien*
- Telefon +34 915508000
- Fax +34 915444088
- E-post: [✉ buzon@tribunalconstitucional.es](mailto:buzon@tribunalconstitucional.es)

Läs mer: [✉ http://www.tribunalconstitucional.es/](http://www.tribunalconstitucional.es/) och [✉ http://www.poderjudicial.es/](http://www.poderjudicial.es/)

Nationella människorättsinstitut

Se avsnittet om ombudsmannen (*Defensor del Pueblo*).

Ombudsman

Ombudsmannen (*Defensor del Pueblo*) är den institution som skyddar och försvarar medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter. Den kontrollerar verksamheten vid förvaltningar och organ som sköter offentliga tjänster i hela landet och handlägger även ärenden vid spanska myndigheter i utlandet som rör spanska medborgare.

Ombudsmannen heter i dag **Francisco Fernandez Marugan**.

När ombudsmannen får in ett klagomål som gäller hur rättsväsendet fungerar, sänds det vidare till den allmänna åklagarmyndigheten (*Ministerio Fiscal*) som undersöker klagomålet och vidtar lämpliga åtgärder i enlighet med lagstiftningen. Ministeriet kan också hänskjuta klagomålet till det allmänna rättsrådet (*Consejo General del Poder Judicial*). Det kan också utfärda rekommendationer till regeringen om nödvändigheten av ändringar i lagstiftning.

Ombudsmannen kan överklaga avgöranden som strider mot konstitutionen eller kränker medborgerliga fri- och rättigheter samt inleda *habeas corpus* förfaranden.

Ombudsmannen kan INTE ingripande i följande fall:

- Om det saknas inblandning från spanska myndigheter.
- Om det gäller en tvist mellan privatpersoner.
- Om det har gått mer än ett år sedan den klagande fick kännedom om de omständigheter som ligger till grund för klagomålet.
- Om det rör sig om ett anonymt klagomål (utan konkreta krav) som givits in i strid med bättre vetande, eller om handläggningen skulle kunna inkräkta på tredjemans legitima rättigheter.
- Om klagomålet inte är förenligt med innehållet i ett domstolsavgörande.

Om du vill vända dig till ombudsmannen behöver du inte någon advokat eller juridiskt ombud och **hela förfarandet är gratis**.

Förfarandet inleds när klagomålet lämnas in. Klagomålet ska vara skriftligt och undertecknat samt innehålla uppgift om den klagandes namn och kontaktadress. Det ska dessutom innehålla en redogörelse för omständigheterna i klagomålet, och vilken eller vilka förvaltningar som klagomålet gäller.

Kopior av viktiga handlingar som rör ditt klagomål bör bifogas. När klagomålet har kontrollerats förses det med ett ärendenummer, som meddelas dig så att du vid behov kan följa ärendets gång.

Du kan lämna in ditt klagomål på ett av följande sätt:

- **På nätet:** Gå in på det elektroniska registret under fliken [Presenta tu queja](#).
- **Personligen:** På adress Calle Zurbano 42 i Madrid. Öppettiderna är måndag till fredag 9.00–14.00 och måndag till torsdag 16.00–18.00 (utom eftermiddagar i augusti).
- **Post:** Skicka det undertecknade klagomålet till
Defensor del Pueblo
Calle Zurbano, 42 - 28010 Madrid - Spanien
- **Fax:** Skicka det undertecknade klagomålet till faxnummer +34 913081158.

Om du vill veta mer ombudsmannens arbete eller om behandlingen av ditt klagomål kan du kontakta ombudsmannen på följande sätt:

- Direkt på plats på adress Calle Zurbano 42 i Madrid.
- Via e-post: registro@defensordelpueblo.es
- Telefon:
 - 900101025 (bara i Spanien). På detta gratisnummer får du information om ombudsmannen, institutionens syfte och arbete samt om hur du skickar in ett klagomål.
 - +34 914327900: Här får du reda på hur behandlingen av ditt klagomål fortskrider.

Öppettider för telefonsamtal:

- 9.00–14.00 och 15.00–18.00 på måndag till torsdag.

- 9.00–14.00 och 16.00–18.00 på fredagar (utom eftermiddagar i augusti).

Läs mer: <http://www.defensordelpueblo.es/>

Människorättsorganisationer för särskilda områden

- **Barnombudsman**

Ombudsmannen försvarar alla medborgares rättigheter, oavsett deras ålder. Några autonoma regioner har dessutom infört institutioner för att försvara barnens rättigheter.

Enligt spansk lagstiftning har minderåriga rätt att lägga fram klagomål för ombudsmannen eller motsvarande institutioner i de autonoma regionerna.

- **Jämställdhetsorgan**

Rådet för jämställdhet och icke-diskriminering på grund av ras och etniskt ursprung (*Consejo para la promoción de la igualdad de trato y no discriminación de las personas por el origen racial y étnico*)

I rådet ingår offentliga förvaltningar på statlig, regional och lokal nivå, företagarorganisationer, fackföreningar, och ideella organisationer som arbetar med frågor som rör jämställdhet och diskriminering på grund av ras och etniskt ursprung.

Rådet har till uppgift att främja jämställdhet och bekämpa diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung när det gäller utbildning, hälsovård och rätt till socialförsäkring, samt tillgång till sociala tjänster, bostäder, sysselsättning, yrkesutbildning osv. och alla slags varor och tjänster i allmänhet.

Rådet har **fyra huvuduppgifter**:

1. **Vägleda diskrimineringsoffer** i klagomålsförfaranden.
2. **Självständigt och opartiskt publicera studier, undersökningar och rapporter.**
3. **Främja åtgärder som bidrar till jämställdhet** och minskad diskriminering genom att utforma lämpliga rekommendationer och förslag.
4. **Utarbeta och godkänna rådets årsberättelse och lägga fram den för Jämställdhetsministeriet.**

Läs mer: <http://www.igualdadynodiscriminacion.org/> och <http://www.igualdadynodiscriminacion.org/contactar/home.htm>

- **Dataskyddsmyndighet**

Den spanska dataskyddsmyndigheten (*Agencia Española de Protección de Datos*)

Den spanska dataskyddsmyndigheten (*La Agencia Española de Protección de Datos*) är en oberoende kontrollmyndighet som övervakar att lagstiftningen om dataskydd efterlevs och garanterar och kontrollerar att skyddet av personuppgifter är förenligt med de grundläggande rättigheterna.

Myndigheten handhar framställningar och överklaganden från allmänheten och informerar om de rättigheter som erkänns i lagen om dataskydd ([Ley Orgánica de Protección de Datos](#)). Den hjälper och informerar också de som behandlar personuppgifter (företag, institutioner och förvaltningar) så att de kan uppfylla lagstiftningens krav.

I förhållande till de som omfattas av uppgiftsskydd

- Behandla framställningar och överklaganden.
- Informera om lagstadgade rättigheter.
- Främja spridningskampanjer i medierna.

I förhållande till de som behandlar uppgifter

- Utfärda tillstånd i enlighet med lagstiftningen.
- Begära korrigerande åtgärder.
- I fall av överträdelser beordra att behandlingen av uppgifter upphör och att uppgifterna raderas.
- Beivra överträdelser.

- Informera.
- Lämna tillstånd till internationell överföring av uppgifter.

För rådgivning, förtydligande, överklagande, anmälan, förslag eller klagomål kan du kontakta myndigheten på följande sätt:

- Post:
Agencia Española de Protección de Datos.
Calle Jorge Juan, 6 – 28001 Madrid - Spanien
- Telefon: +34 912663517
- E-post: [✉ ciudadano@agpd.es](mailto:ciudadano@agpd.es)

Läs mer: [✉ https://www.agpd.es/](https://www.agpd.es/)

- **Andra specialiserade organ**

Kommittén för personer med funktionsnedsättning (*Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad*)

Kommittén för personer med funktionsnedsättning (*El Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad*), som är mest känd under sin förkortning CERMI, företräder, försvarar och agerar för personer som har en funktionsnedsättning och deras familjer. Det rör sig om mer än 3,5 miljoner personer som på grund av att de tillhör en grupp av personer med en missgynnad social ställning måste gå samman i organisationer för att få sina rättigheter erkända och uppfå fullständig jämställdhet och få samma möjligheter som övriga spanska medborgare.

Du kan kontakta kommittén på följande sätt:

- Post:
Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad - Secretaría General
Calle Recoletos, 1 Bajo - 28001 Madrid -Spanien
- Telefon: +34 913601678
- Fax: +34 914290317
- E-post: [✉ cermi@cermi.es](mailto:cermi@cermi.es)

Läs mer: <http://www.cermi.es/>

Se även: Statens observatorium för frågor om funktionsnedsättningar *Observatorio Estatal de la discapacidad* [✉ http://www.observatoriodeladiscapacidad.es/](http://www.observatoriodeladiscapacidad.es/)

Asyl- och flyktingkontoret (*Oficina de Asilo y Refugio, OAR*)

Asyl- och flyktingkontoret sorterar under inrikesministeriet. Det utarbetar förslag för beviljande av uppehållstillstånd i Spanien i enlighet med asyllagstiftningen.

Kontoret har dessutom följande uppgifter:

- Föreskrifter om och behandling av handlingar för att avgöra vilket land som är ansvarigt för att granska asylansökningar, i enlighet med internationella avtal.
- Granska och besluta om asylansökningar som görs vid gränsstationer, inom landets territorium och vid Spaniens diplomatiska beskickningar i utlandet.

Du kan kontakta kontoret på följande sätt:

- Post:
Oficina de Asilo y Refugio
Calle Pradillo, 40 - 28002 Madrid - Spanien
- Telefon +34 915372170

Läs mer: På inrikesministeriets hemsida

Generalsekretariatet för fängelserna (*Secretaría General de Instituciones Penitenciarias*)

Fängelser är ett ofrånkomligt inslag i ett lands säkerhetspolitik och även inom socialpolitiken. Generalsekretariatets främsta uppgift är, enligt konstitutionen, att följa upp och styra verksamheten vid myndigheter som ansvarar för att verkställa straff och andra påföljder.

För ytterligare information:

- Post:
Secretaría General de Instituciones Penitenciarias
Calle Alcalá, 38-40 - 28014 Madrid - Spanien
- Telefon: +34 913354700
- Fax: +34 913354052

Läs mer: <http://www.institucionespenitenciarias.es>

Övriga

Spaniens advokatråd (Consejo General de la Abogacía Española)

Spaniens advokatråd (*El Consejo General de la Abogacía Española, CGAE*) är de spanska advokatsamfundens (*Colegio de Abogados*) representativa, samordnande och verkställande organ, och har, i alla avseenden ställning som offentligrättsligt organ. Rådet är en juridisk person och har full behörighet att uppfylla sina mål.

Rådet har ansvar för att reglera utövandet av advokatycket och vaka över att yrkets renommé bevaras. Det finns 83 advokatsamfund i Spanien med 137 447 yrkesverksamma advokater (siffror från 2016), samt 10 oberoende råd för advokatsamfund.

Rätten till rättshjälp är mycket omfattande och i samband med advokatsamfundens visas detta genom att den garanterar att alla spanska medborgare också i praktiken har möjlighet att få rättslig provning, till exempel genom att förmedla rättshjälp, ge stöd till frihetsberövade, ge alla den grundläggande rätten i varje fall till juridisk rådgivning, erbjuda hjälp till invandrare, äldre, kvinnor och offer för våld i hemmet.

Du kan kontakta rådet på följande sätt:

- Post:
Consejo General de la Abogacía Española
Paseo Recoletos, 13 – 28004 Madrid - Spanien
- Telefon: +34 915232593
- E-post: informacion@cgae.es

Läs mer: <http://www.cgae.es/> och <http://www.justiciagratis.es/>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 07/06/2018

Grundläggande rättigheter - Frankrike

Domstolar

Nationella människorättsinstitut

Ombudsman: Försvarare av rättigheter

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Andra specialiserade organ

Domstolar

Enskildas grundläggande rättigheter och friheter garanteras i första hand av förvaltningsdomstolarna och de allmänna domstolarna, vid vilka allmänheten kan väcka talan.

Dessutom ansvarar författningsdomstolen (*Conseil constitutionnel*), som fattar beslut om lagars förenlighet med konstitutionen, för två typer av prövningar.

- Prövning av lagar som ännu inte antagits: institutionella lagar och de parlamentariska församlingarnas arbetsordningar måste föreläggas författningsdomstolen innan de förstnämnda antas och de sistnämnda träder i kraft. Ett internationellt åtagande kan också hänskjutas till författningsdomstolen innan det ratificeras eller godkänns. Även vanliga lagar kan hänskjutas till författningsdomstolen innan de antas.
- Prövning av antagna lagar: genom den översyn av konstitutionen som genomfördes den 23 juli 2008 infördes artikel 611 i konstitutionen. Genom denna artikel skapades instrumentet förtursfråga om en lags förenlighet med konstitutionen (*question prioritaire de constitutionnalité*). Med hjälp av detta instrument kan alla enskilda, under handläggningen av ett ärende vid domstol, bestrida en lagbestämmels förenlighet med konstitutionen och göra gällande att den kränker de rättigheter och friheter som garanteras genom konstitutionen. Domstolen hänskjuter förtursfrågan om en lags förenlighet med konstitutionen till Högsta domstolen (*Cour de cassation*) eller Högsta förvaltningsdomstolen (*Conseil d'État*). Högsta förvaltningsdomstolen eller Högsta domstolen kan sedan hänskjuta frågan till författningsdomstolen, som ska pröva frågan inom tre månader. Efter att Högsta förvaltningsdomstolen eller Högsta domstolen har hänskjutit ett ärende till författningsdomstolen är denna sedan den 1 mars 2010 ansvarig för att pröva huruvida en gällande lagbestämmelse kränker de rättigheter och friheter som garanteras genom konstitutionen. Författningsdomstolen får, i förkommande fall, upphäva den aktuella bestämmelsen.

För mer information om förtursfråga om en lags förenlighet med konstitutionen:

- <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088>
- <http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/>

Information om hur domstolarna är organiserade och deras behörighet finns på Högsta förvaltningsdomstolens, Högsta domstolens och Författningsdomstolens webbplatser:

- <http://www.conseil-etat.fr/>
- <https://www.courdecassation.fr/>
- <http://www.conseil-constitutionnel.fr/>

Nationella människorättsinstitut

Nationella rådgivande kommissionen för de mänskliga rättigheterna

Nationella rådgivande kommissionen för de mänskliga rättigheterna (*Commission nationale consultative des droits de l'homme – CNCDH*) är Frankrikes nationella människorättsinstitut och inrättades 1947. Kommissionen betraktas som en oberoende förvaltningsmyndighet och är ett statligt organ som utför sina uppgifter helt oberoende (i enlighet med lag nr 2007292 av den 5 mars 2007). Den består av 64 ledande personer och företrädare för civilsamhällsorganisationer.

Uppgifter

CNCDH uppmuntrar till dialog mellan regeringen, parlamentet, institutioner och civilsamhället i frågor som rör mänskliga rättigheter, humanitär rätt och humanitära åtgärder samt kampen mot rasism.

- Den hjälper till att utarbeta de rapporter som Frankrike i enlighet med landets konventionsåtaganden på människorättsområdet måste överlämna till internationella organisationer.
- Den bidrar till utbildning om mänskliga rättigheter.
- Den har ansvaret för att utarbeta den offentliga årsrapport om kampen mot rasism som det hänvisas till i artikel 2 i lagen av den 13 juli 1990.
- Den kan på eget initiativ uppmärksamma offentliga myndigheter på åtgärder som den anser kan stärka skyddet för och främja mänskliga rättigheter. Den kan ta upp alla frågor i samband med en humanitär katastrof och utbyta information om tänkbara reaktioner på en sådan situation.
- Den offentliggör de yttranden och rapporter som den antar.

CNCDH:s arbete utförs i följande fem utskott: utskottet för sociala och etiska frågor, utskottet för rasism, antisemitism, främlingsfientlighet, diskriminering och utsatta grupper, utskottet för institutioner, rättsväsendet, polisen och migrationsfrågor, utskottet för EU-frågor och internationella frågor och utskottet för humanitär rätt och humanitära åtgärder.

Adress:

Commission nationale consultative des droits de l'homme
35 Rue Saint-Dominique, 75007
Paris

Läs mer: <http://www.cncdh.fr/>

Ombudsman: försvarare av rättigheter

Ombudsmannen, eller försvararen av rättigheter (*Défenseur des droits*), är en oberoende institution som föreskrivs i konstitutionen sedan den 23 juli 2008 och som inrättades genom institutionell lag nr 201133 och vanlig lag nr 2011334 av den 29 mars 2011.

Uppgifter

Ombudsmannen har till uppgift att

- försvara enskildas rättigheter och friheter gentemot myndigheterna,
- försvara och främja barnets bästa,
- bekämpa diskriminering som förbjuds i lag och främja jämlikhet,
- säkerställa att personer som bedriver säkerhetsverksamhet följer gällande etiska regler.

Den nya ombudsmannainstitutionen bildades genom en hopslagning av följande fyra institutioner: Nationella ombudsmannen (*Médi ateur de la République*), Barnombudsmannen (*Défenseur des enfants*), Höga myndigheten för att bekämpa diskriminering och främja jämlikhet (*Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l'Égalité – HALDE*) och Nationella etikkommissionen (*Commission Nationale de Déontologie de la Sécurité – CNDS*).

Befogenheter

Ombudsmannen är bemyndigad att ta emot klagomål från alla fysiska eller juridiska personer, inklusive minderåriga som begär att deras rättigheter ska skyddas. Han eller hon får även undersöka, på eget initiativ och under alla omständigheter, ett ärende som faller inom hans eller hennes behörighetsområde.

För att utföra dessa uppgifter har ombudsmannen befogenhet att utreda enskilda klagomål, ta emot relevanta dokument, intervju enskilda och till och med göra inspektioner på plats. Dessutom kan ombudsmannen föreslå ändringar till lagar eller förordningar och utfärda rekommendationer till både offentliga och privata myndigheter.

Han eller hon kan även utfärda rekommendationer för att lösa problem eller överträdelse som hänskjutits till honom eller henne. De berörda myndigheterna måste meddela ombudsmannen vilka åtgärder de har vidtagit till följd av dessa rekommendationer. Om de underlåter att göra detta, eller om ombudsmannen anser att myndigheterna inte har följt rekommendationerna, kan han eller hon beordra den berörda personen eller myndigheten att inom en viss tidsfrist vidta de åtgärder som krävs. Om inga åtgärder vidtas som svar på detta får ombudsmannen utfärda en särskild rapport till den berörda personen eller myndigheten. Rapporten offentliggörs också.

Ombudsmannen kan även bistå med medling eller föreslå en kompromiss, och även hjälpa drabbade med deras ansökningar och identifiera lämpliga förfaranden i deras fall.

Om sanktioner förefaller påkallade får ombudsmannen hänskjuta ärenden som han eller hon uppmärksamats på till de myndigheter som har befogenhet att besluta om disciplinära åtgärder. Han eller hon kan även intervensera i ett rättsligt förfarande till stöd för en klagande, genom att inkomma med skriftliga eller muntliga yttranden.

Organisation

Nästan 250 personer arbetar på ombudsmannens kontor i Paris. På det franska fastlandet och i Frankrikes utomeuropeiska departement arbetar ca 400 volontärer med att hjälpa enskilda att försvara sina rättigheter, ta emot deras klagomål och svara på deras frågor. Volontärerna arbetar på olika lokala, lättillgängliga platser som prefekturer, underprefekturer, center för juridisk rådgivning, juridiska kontaktpunkter och kommunala lokaler. Volontärerna besöker även fängelser och samarbetar med departementens center för personer med funktionsnedsättning.

Ombudsmannen är ordförande för nämnder som bistår honom eller henne att utföra sina uppgifter på områdena "försvar och främjande barnets rättigheter", "bekämpning av diskriminering och främjande av jämlikhet" och "etik på säkerhetsområdet".

På förslag av ombudsmannen utser premiärministern ett antal biträdande ombudsmän, däribland

- en barnombudsman, som fungerar som vice ordförande för nämnden för försvar och främjande av barns rättigheter,
- en person som fungerar som vice ordförande för nämnden för etik på säkerhetsområdet,
- en person som fungerar som vice ordförande för nämnden för bekämpning av diskriminering och främjande av jämlikhet.

Hänskjuta ärenden till ombudsmannen

Alla fysiska personer (enskilda) eller juridiska personer (företag, organisation etc.) kan direkt och kostnadsfritt hänskjuta ärenden till ombudsmannen om de

- anser att de utsätts för diskriminering,
- vet att en företrädare för en offentlig brottsbekämpande myndighet (polis, gendarm, tulltjänsteman etc.) eller privat brottsbekämpande myndighet (säkerhetsvakt etc.) inte har följt gällande uppförandekod,
- upplever svårigheter i sitt förhållande till en offentlig tjänst (familjebidragskassan (*Caisse d'Allocations Familiales*), arbetsförmedlingen (*Pôle Emploi*), pensioner etc.),
- anser att ett barns rättigheter inte har respekterats.

Ärenden kan hänskjutas till ombudsmannen av ett barn eller en minderårig person (yngre än 18 år), medlemmar av barnets familj eller hans eller hennes juridiska ombud, sjukvårdspersonal eller socialtjänsten, en organisation som bildats för att tillvarata barns rättigheter, en ledamot av det franska parlamentet och en fransk ledamot av Europaparlamentet och en utländsk institution som utför samma uppgifter som ombudsmannen. Sistnämnda institution får agera för Frankrikes räkning och för utländska barn som bor i Frankrike eller franska barn som bor utomlands, på många av de områden som är kopplade till barns rättigheter, särskilt skydd av barn, hälsa och funktionsnedsättning, straffrättsliga frågor, adoption, utbildning för alla och utländska minderåriga.

Enskilda kan inte sina klagomål direkt till ombudsmannen

- med hjälp av [nätformuläret](#)
- genom portofri postförsändelse.

Adress:

Défenseur des droits
Libre response 71120
75342 Paris Cedex 07

Läs mer: <https://www.defenseurdesdroits.fr/en>

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Det finns andra organisationer som arbetar med rättigheter och friheter på särskilda områden:

Dataskyddsmyndigheten:

Nationella dataskyddsmyndigheten (*Commission nationale de l'informatique et des libertés – CNIL*)

CNIL är den franska myndighet som ansvarar för skydd av personuppgifter. Den utför sina uppgifter i enlighet med ändrad lag nr 7817 av den 6 januari 1978 i dess ändrade lydelse.

Uppgifter

Nationella dataskyddsmyndigheten är en oberoende förvaltningsmyndighet. Den har framför allt följande uppgifter:

- Den underrättar alla registrerade och alla dataregisteransvariga om deras rättigheter och skyldigheter.
- Den säkerställer att personuppgifter behandlas i enlighet med bestämmelserna i den ändrade lagen av den 6 januari 1978 i dess ändrade lydelse. Beroende på de berörda uppgifterna godkänner den således behandling, avger sitt yttrande och tar emot förklaringar om behandling av uppgifter.

- Den tar emot krav, framställningar och klagomål beträffande behandling av personuppgifter och underrättar upphovsmännen om vilka åtgärder som vidtagits
- Den reagerar på offentliga myndigheters, och i förekommande fall domstolars, begäran om yttranden och ger råd till enskilda eller organ som genomför eller planerar att genomföra automatisk behandling av personuppgifter.
- Den underrättar utan dröjsmål den allmänna åklagaren, i enlighet med [artikel 40 straffprocesslagen](#) (*Code de procédure pénale*), om brott som den upptäcker och kan inkomma med yttranden i brottmål.
- Genom särskilt beslut kan dataskyddsmyndigheten ålägga en eller flera av sina medlemmar eller sin generalsekreterare att utföra kontroller beträffande ett förfarande, eller ordna så att sådana kontroller utförs av personalen och, i förekommande fall, erhålla kopior på alla dokument eller datamedier som är relevanta för dess uppdrag.
- Den ska rådfrågas om alla förslag till lagar eller dekret och alla bestämmelser i en lag eller ett dekret som rör skyddet av personuppgifter eller behandlingen av sådana uppgifter.

Varje år överlämnar CNIL en offentlig rapport om sitt arbete till presidenten och premiärministern.

Hänskjuta ärenden till CNIL

Alla som upplever att de har svårt att utöva sina rättigheter får kontakta CNIL. För att hävda sina rättigheter och friheter på dataskyddsområdet måste enskilda i första hand ansöka direkt till de organ där deras uppgifter finns. Vid eventuella svårigheter eller ett otillfredsställande eller uteblivet svar kan ett klagomål inges till CNIL på nätet i frågor som rör internet, handel, arbete, telefon, bankärenden och krediter.

Relaterad länk: <https://www.cnil.fr/fr/plaintes>

Adress:

Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés
3 Place de Fontenoy - TSA 80715
75334 PARIS CEDEX 07

Läs mer: <https://www.cnil.fr/>

Myndigheten för inspektion av platser för frihetsberövande

Efter att ha ratificerat [det fakultativa protokollet](#) till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, antagen av FN:s generalförsamling den 18 december 2002, inrättade den franska lagstiftaren genom [lag nr 20071545 av den 30 oktober 2007](#), en myndighet för inspektion av platser för frihetsberövande (*Contrôleur général des lieux de privation de liberté*). Detta är en oberoende förvaltningsmyndighet.

Uppgifter

Myndigheten säkerställer att personer som frihetsberövats behandlas humant och med respekt för deras mänskliga värdighet, och att en avvägning görs mellan respekt för de grundläggande rättigheter som tillkommer personer som frihetsberövats och överväganden i fråga om allmän ordning och säkerhet. Myndigheten ansvarar för att dessa personers grundläggande rättigheter inte kränks.

I myndighetens uppgifter ingår att undersöka inte bara förhållandena i fängelser, förvar eller sjukhus, utan även arbetsförhållandena för personalen och andra berörda personer, i den mån dessa påverkar hur inrättningen fungerar och hur relationerna med de frihetsberövade personerna ser ut. Myndigheten kan fritt välja vilken inrättning som ska besökas, och besöken kan antingen vara planerade (i så fall meddelas inrättningens chef ett par dagar i förväg) eller oannonserade.

Befogenheter

Myndigheten får när som helst, var som helst på franskt territorium, besöka valfri plats där personer hålls frihetsberövade: fängelser, sjukhus, anstalter som drivs gemensamt av hälsoministeriet och justitieministeriet och polis- och gendarmerihäkten, tullförvar, administrativa förvarscenter och anläggningar för förvar av utlännningar, kvarhållandeområden i hamnar och på flygplatser etc. Myndigheten övervakar det praktiska genomförandet av förfaranden för att avlägsna utlännningar, fram tills dessa överlämnas till myndigheterna i destinationslandet.

De relevanta myndigheterna får endast motsätta sig ett besök av allvarliga och övertygande skäl som hänför sig till rikets försvar, allmänhetens säkerhet, naturkatastrofer eller allvarliga oroligheter på den plats som ska besökas.

Myndigheten översänder en rapport från besöket och rekommendationer till berörd minister eller berörda ministrar. Dessa får offentliggöras. Myndigheten överlämnar även en årsrapport om sin verksamhet till Frankrikes president och det franska parlamentet. Denna offentliggörs.

Hänskjuta ärenden till myndigheten för inspektion av platser för frihetsberövande

Enskilda får hänskjuta ärenden till myndigheten för inspektion av platser för frihetsberövande för att rapportera situationer som de anser kränker deras grundläggande rättigheter eller de grundläggande rättigheterna för en person som är frihetsberövad (eller som nyligen har frihetsberövats) och de anser att detta kan kopplas till förhållandena i ett fängelse, häkte, förvar eller sjukhus. Ärenden kan endast hänskjutas till myndigheten för inspektion av platser för frihetsberövande per post till följande adress:

Madame la Contrôleure générale des lieux de privation de liberté
BP 10301
75921 Paris cedex 19

Under ett besök på en anstalt kan de personer som har frihetsberövats, deras släktingar eller personer som arbetar för och på anstalten även direkt begära att få tala med myndighetens chefsinspektör eller en av inspektörerna i hans eller hennes inspektionsgrupp.

Adress:

Le Contrôleur général des lieux de privation de liberté
16/18 quai de la Loire
BP 10301
75921 Paris Cedex 19

Läs mer: <http://www.cgpl.fr/>

Andra specialiserade organ

- **Tillgång till rättslig prövning: juridiska kontaktpunkter, center för juridisk rådgivning och enheter för utåtriktad juridisk verksamhet**

För att underlätta enskildas tillgång till information om sina rättigheter, juridiska förfaranden och rättssystemet, och för att hjälpa dem att vidta de åtgärder som krävs för att utöva en rättighet, har Frankrike utvecklat juridiska kontaktpunkter (*points d'accès au droit*), center för juridisk rådgivning (*maisons de justice et du droit*) och enheter för utåtriktad juridisk verksamhet (*antennes de justice*). Dessa är lokala, lättillgängliga center för juridiska tjänster som kan informera medborgarna om deras rättigheter och erbjuda vissa metoder för att framför allt lösa tvister genom att göra upp i godo.

Katalog över juridiska kontaktpunkter, center för juridisk rådgivning och enheter för utåtriktad juridisk verksamhet:

<http://www.annuaires.justice.gouv.fr/annuaires-12162>

Läs mer:

<http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/justice/fonctionnement/modes-alternatifs/que-sont-maisons-justice-du-droit.html>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 09/03/2018

Grundläggande rättigheter - Kroatien

[Nationella domstolar](#)

[Ombudsman](#)

[Människorättsorganisationer för särskilda områden](#)

[Skydd av personuppgifter](#)

Nationella domstolar

Domstolarna spelar en viktig roll när det gäller skyddet av de mänskliga rättigheterna. Domstolarna är lagstadgade organ vars oberoende garanteras i konstitutionen. Författningsbesvär är en mekanism för att värna medborgarnas möjligheter att utöva sina konstitutionella fri- och rättigheter. Författningsbesvär kan inges av alla medborgare som anser att de mänskliga rättigheter eller grundläggande friheter som de garanteras genom konstitutionen har kränkts av de nationella myndigheterna, lokala och regionala organ och offentligrättsliga enheter som fattar beslut i ärenden som rör rättigheter och skyldigheter, eller misstankar eller anklagelser om brott. Ett författningsbesvär kan inges först efter att alla tillgängliga rättsmedel har uttömts.

Kroatiens författningsdomstol

Trg svetog Marka 4
10000 Zagreb
Telefon: +385 1 6400 251
Fax: +385 1 4551 055
<https://www.usud.hr/>

Kroatiens högsta domstol

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36
Fax: +385 1 481 00 35
E-post: vsrh@vsrh.hr
<http://www.vsrh.hr/>

Regiondomstolar (förteckning över regiondomstolar)

Distriktsdomstolar (förteckning över distriktsdomstolar)

Kroatiens handelsöverdomstol

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 489 68 88
Fax: +385 1 487 23 29
<http://www.vtsrh.hr/> />

Handelsdomstolar (förteckning över handelsdomstolar)

Kroatiens högsta förvaltningsdomstol

Frankopanska 16, 10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 480 78 00
Fax: +385 1 480 79 28
<http://www.upravnisudrh.hr/>

Förteckning över förvaltningsdomstolar

Kroatiens småbrottsöverdomstol Ulica Augusta Šenoje 30, 10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 480 75 10
Fax: +385 1 461 12 91
E-post: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr
<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Småbrottsdomstolar (förteckning över småbrottsdomstolar)

Ombudsman

Trg hrvatskih velikana 6
10 000 Zagreb
Kroatien
Telefon: +385 1 4851 855, +385 1 4851 853
E-post: info@ombudsman.hr
Fax: +385 1 6431 628

Enligt artikel 93 i Kroatiens konstitution är ombudsmannen det kroatiska parlamentets företrädare när det gäller att främja och skydda de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som anges i konstitutionen, i lagarna och i de internationella instrument om mänskliga rättigheter och friheter som Kroatien har undertecknat.

Ombudsmannen och de biträdande ombudsmännen väljs av det kroatiska parlamentet. Förordnandet är på åtta år, och målet är att skydda medborgarna från människorättskränkningar till följd av statliga organs eller offentliga enheters handlingar. Ombudsmannen är det centrala organet för bekämpning av diskriminering och fungerar som nationellt besöksorgan när det gäller bekämpning av tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Ombudsmannen fullgör dessa åligganden på ett fristående och självständigt sätt.

Ansvarsområden:

Skydd av mänskliga rättigheter

Medborgarna har rätt att inge klagomål till ombudsmannen när de anser att myndigheter har kränkt deras rättigheter. Ombudsmannen genomför en undersökning till följd av klagomålet och baserat på de dokument som mottagits. Alla statliga organ, organ med ställning som offentlig myndighet och lokala och regionala myndigheter – dvs. alla offentliga organ – är skyldiga att lämna alla upplysningar som begärs. Grundat på de fastställda faktiska omständigheterna kan ombudsmannen lämna yttranden, rekommendationer och underrättelser till de relevanta myndigheterna eller till de överordnade organen och, vid behov, underrätta det kroatiska parlamentet.

Dessutom kontrollerar ombudsmannen att alla föreskrifter är förenliga med den kroatiska konstitutionen och internationella konventioner om skydd av mänskliga rättigheter, och kan uppmana den kroatiska regeringen att ändra eller anta föreskrifter på människorättsområdet. Ombudsmannen kan även uppmana det kroatiska parlamentet att harmonisera föreskrifter med konstitutionen och lagstiftningen. Ombudsmannen har rätt att väcka talan vid den kroatiska författningsdomstolen för att pröva huruvida lagar och andra författningar är förenliga med den kroatiska konstitutionen.

Främjande av mänskliga rättigheter

Främjandet av mänskliga rättigheter inbegriper forskning och analys, att utveckla och upprätthålla databaser och dokumentation, i god tid och regelbundet informera allmänheten och intressenter, aktivt involvera och samarbeta med civilsamhället, internationella organisationer och akademiska forskningsinstitut samt att ta initiativ för att harmonisera lagstiftningen med internationella och europeiska standarder och tillämpa den lagstiftningen.

Centralt organ för bekämpning av diskriminering

Ombudsmannen tar emot klagomål från fysiska och juridiska personer, tillhandahåller obligatorisk information om personers rättigheter och skyldigheter och möjligheterna till rättsligt eller annat skydd, prövar enskilda ansökningar och vidtar åtgärder inom ramen för sin behörighet för att undanröja diskriminering och skydda diskriminerade personers rättigheter (förutom i pågående rättstvister), genomför medling för att om möjligt få till stånd en uppgörelse utanför domstol som båda parterna kan godta samt överlämnar rapporter om brottslig diskriminering till behörigt riksåklagarkontor.

Nationellt besöksorgan

Ombudsmannen utför uppgifter som faller inom ramen för det nationella besöksorganets arbete för att förhindra tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning överallt där personer har berövats sin frihet eller hålls i förvar, sitter fängslade eller hålls inlåsta i övervakade lokaler som de inte själva kan bestämma sig för att lämna.

Detta innebär att de företrädare för ombudsmannen som agerar i denna egenskap besöker fängelser, anstalter, häkten och olika institutioner för personer med psykiska störningar. Besöken sker i förebyggande syfte för att skydda personer som har frihetsberövats eller vars frihet har inskränkts.

Nationella människorättsinstitut

Sedan 2009 har ombudsmannen varit den enda nationella institutionen med ansvar för att skydda och främja mänskliga rättigheter i Kroatien. Ombudsmannen har beviljats s.k. Astatus i enlighet med FN:s Parisprinciper, som definierar hur oberoende nationella människorättsinstitut är.

Detta är den högsta nivån av institutionellt oberoende, och ombudsmannen tilldelades på nytt denna status i juli 2013 efter att FN hade övervakat hur rekommendationerna om bevarandet och främjandet av en oberoende ställning hade genomförts.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsmannen

Teslina 10
10 000 Zagreb
Kroatien
E-post: info@dijete.hr
Telefon: 01/4929 669
Fax: 01/4921 277
<http://www.dijete.hr/>

Verksamhetsområde

Barnombudsmannen kontrollerar att lagar och andra författningar i Kroatien om skydd av barns rättigheter och intressen är förenliga med den kroatiska konstitutionen, konventionen om barnets rättigheter och andra internationella dokument om skydd av barns rättigheter och intressen. Ombudsmannen övervakar kränkningar av enskilda barns rättigheter och studerar allmänna förekomster och typer av kränkningar av barns rättigheter och intressen. Ombudsmannen arbetar för att skydda och främja de rättigheter och intressen som barn med särskilda behov har, föreslår åtgärder för att bygga upp ett heltäckande system för att skydda och främja barns rättigheter, och för att förhindra handlingar som skadar deras intressen. Ombudsmannen informerar och ger rådgivning till barn om hur de kan utöva och skydda sina rättigheter och intressen, samarbetar med barn, uppmuntrar dem att uttrycka sina åsikter och respekterar dessa, tar initiativ till och deltar i allmänna aktiviteter i syfte att förbättra barns ställning och föreslår åtgärder för att öka deras inverkan på samhället. Ombudsmannen har tillgång till och insyn i alla uppgifter, upplysningar och handlingar som rör barns rättigheter och skyddet av barn, oavsett sekretessgrad. Ombudsmannen har tillträdesrätt till och rätt att inspektera varje institution, statligt organ, juridisk eller fysisk person med ett lagstadgat mandat att ta hand om barn, och trossamfund där barn vistas eller är tillfälligt eller permanent bosatta.

Om barnombudsmannen finner att ett barn har utsatts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella trakasserier, övergrepp eller utnyttjande, försummelse eller försumlig behandling måste han eller hon omedelbart rapportera detta till behörigt riksåklagarkontor och varsko behörig socialtjänst, och föreslå hur barnets rättigheter och intressen kan skyddas. Ombudsmannen kan be om hjälp från experter eller institutioner som forskar om barns skydd, omvårdnad, utveckling och rättigheter och ska motta sådan hjälp utan dröjsmål.

Jämställdhetsombudsmannen

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 48 48 100
Fax: +385 1 48 44 600
E-post: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr/>

Verksamhetsområde

Jämställdhetsombudsmannen handlägger klagomål om diskriminering på grund av kön, civilstånd eller familjerättslig ställning och sexuell läggning. Ombudsmannen utreder åsidosättanden av principen om jämställdhet mellan könen, fall av diskriminering av enskilda eller grupper av enskilda som begåtts av nationella, lokala eller regionala myndigheter och andra myndigheter med ställning som offentliga myndigheter, anställda vid dessa organ och andra juridiska och fysiska personer.

Ombudsmannens arbete inbegriper rätten att anmäla, lämna förslag och avge rekommendationer.

Om ombudsmannen finner att principen om jämställdhet mellan könen har åsidosatts har ombudsmannen rätt att begära en prövning av huruvida lagen är författningsenlig eller huruvida andra författningar är lagenliga och författningsenliga.

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning

Savska cesta 41/3
10 000 Zagreb
Telefon: +385 1 6102 170
Fax: +385 1 6177 901
E-post: ured@posi.hr

Verksamhetsområde

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning är en fristående nationell institution som framför allt har till uppgift att övervaka och främja de rättigheter som personer med funktionsnedsättning tillförsäkras enligt den kroatiska konstitutionen, internationella fördrag och lagar. Om funktionsnedsattas rättigheter kränks har ombudsmannen rätt att slå larm, föreslå åtgärder, avge rekommendationer, ge information och begära rapporter om vilka åtgärder som har vidtagits.

Om ombudsmannen finner att en rättslig lösning missgynnar personer med funktionsnedsättning eller utvecklingsstörda barn, på något sätt förvägrar dem rätten att utöva sina rättigheter eller placerar dem i en mindre fördelaktig ställning i förhållande till personer utan funktionsnedsättning, kan ombudsmannen föreslå hur detta kan ändras.

Ombudsmannen tar emot enskilda klagomål från personer med funktionsnedsättning och från personer som arbetar för deras intressen, prövar klagomål om kränkning av funktionsnedsattas rättigheter och försöker tillsammans med de institutioner som ansvarar för att lösa dessa frågor hitta den bästa lösningen.

Ombudsmannen för personer med funktionsnedsättning ger råd till personer med funktionsnedsättning om hur de kan utöva och skydda sina rättigheter och intressen.

Skydd av personuppgifter

Dataskyddsombudsmannen

Martićeva 14
10 000 Zagreb

Telefon: +385 460 90 00

Fax: +385 4609-099

E-post: azop@azop.hr

<http://www.azop.hr/>

Dataskyddsombudsmannen är en offentlig myndighet som bedriver sin verksamhet på ett fristående och självständigt sätt inom ramen för sina uppgifter och sin behörighet. Dataskyddsombudsmannen utför administrativa och yrkesmässiga uppgifter hänförliga till skyddet av personuppgifter. Inom ramen för sin ställning som offentlig myndighet övervakar dataskyddsombudsmannen skyddet av personuppgifter, påpekar upplevt missbruk vid insamling av personuppgifter, upprättar en förteckning över länder och internationella organisationer med bra uppgiftsskydd, handlägger ansökningar om prövning av kränkningar av de rättigheter som tillförsäkras genom lagen om skydd av personuppgifter samt upprätthåller det centrala registret över personuppgifter.

Gratis rättshjälp

Genom att anta lagen om gratis rättshjälp tog justitieministeriet över den stora och utmanande uppgiften att införa ett system med gratis rättshjälp.

Systemet med gratis rättshjälp gör det möjligt för medborgare med begränsade ekonomiska resurser att anlitade advokater och få rättsligt bistånd i specifika rättsprocesser och lika tillgång till rättsliga och administrativa förfaranden.

På institutionell nivå består systemet med gratis rättshjälp av statliga förvaltningsmyndigheter, som behandlar medborgarnas ansökningar i första instans, och justitieministeriets avdelning för beviljande av gratis rättshjälp, som avgör överklaganden till andra instans, fattar beslut i första instans om införandet av föreningar i registret över föreningar som bemyndigats att tillhandahålla primär rättshjälp och utövar administrativ och yrkesmässig tillsyn över dem som tillhandahåller primär rättshjälp.

Enligt lagen om gratis rättshjälp tillhandahålls rättshjälp av

- advokater,
- bemyndigade föreningar,
- fackföreningar,
- rättshjälpsbyråer, och
- statliga förvaltningsmyndigheter på regional nivå.

Primär rättshjälp tillhandahålls av myndigheter, bemyndigade föreningar och rättshjälpsbyråer.

Vid tillhandahållandet av primär rättshjälp är myndigheter bemyndigade att erbjuda allmän juridisk information, juridisk rådgivning samt att utarbeta framställningar.

Sekundär rättshjälp tillhandahålls av advokater.

I enlighet med bestämmelserna i lagen om gratis rättshjälp måste personer som vill utnyttja sin rätt till gratis rättshjälp inge ett ifyllt standardansökningsformulär om rättshjälp till den statliga myndigheten i den region där de är bosatta. Ansökan ska åtföljas av ett skriftligt medgivande från alla sökande och de vuxna medlemmarna av deras hushåll, där dessa uttryckligen medger insyn i alla egendomsrelaterade uppgifter och godtar allt materiellt och rättsligt ansvar för att uppgifterna i ansökan stämmer.

Ansökningsformuläret kan laddas ned från justitieministeriets webbplats, eller hämtas hos de statliga myndigheterna på regional nivå, distriktsdomstolar eller på socialtjänstkontor under kontorstid.

Inga administrativa avgifter tas ut för att inge dessa ansökningar, och ansökningarna ska lämnas personligen eller skickas som rekommenderat brev.

Beviljandet av rättshjälp innebär att alla eller vissa rättsliga kostnader täcks, beroende på sökandens ekonomiska situation. Kostnaderna för förfarandet får i viss utsträckning delas, beroende på mottagarens materiella omständigheter.

Om rättshjälp beviljas i begränsad utsträckning står mottagaren av rättshjälp för skillnaden mellan den faktiska advokatkostnaden och den beviljade ersättningen, i enlighet med tjänstens värde enligt tariffen för advokaters arvode och kostnadsersättning.

Mottagare av rättshjälp

Följande personer kan få rättshjälp i den mening som avses i lagen om gratis rättshjälp:

- Kroatiska medborgare.
- Barn som inte är kroatiska medborgare som befinner sig i Kroatien utan medföljande vuxen.
- Tillfälligt bosatta utlänningar, grundat på ömsesidighet, och permanent bosatta utlänningar.
- Utlänningar som omfattas av tillfälligt skydd.
- Utlänningar som olagligen vistas i landet och utlänningar på kort besök som är föremål för ett utvisningsförfarande eller skyldiga att lämna Kroatien.
- Asylsökande, utlänningar, utlänningar med subsidiärt skyddsbehov och deras familjemedlemmar som lagligen vistas i Kroatien om rättshjälp inte föreskrivs i någon särskild lag.

Mottagare av rättshjälp kan hitta information om rättshjälp på [det kroatiska justitieministeriets webbplats](#) eller via e-postadressen besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr och kan förvänta sig ett svar så snabbt som det rimligen är möjligt.

Mottagare av rättshjälp kan även rikta sina frågor direkt till de statliga regionala myndigheterna i sin hemregion.

Gränsöverskridande tvister

En gränsöverskridande tvist är en tvist där den part som ansöker om rättshjälp har hemvist eller är varaktigt bosatt i en annan EU-medlemsstat än den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas.

Juridiskt bistånd i gränsöverskridande tvister tillhandahålls i privaträttsliga ärenden, förlikningsförfaranden, uppgörelser utanför domstol, verkställighet av offentliga handlingar och juridisk rådgivning i dessa förfaranden. Däremot gäller bestämmelserna om juridiskt bistånd i gränsöverskridande tvister inte vid förfaranden som rör skatter, tullar eller andra administrativa förfaranden.

En sökande som har hemvist eller är varaktigt bosatt i Kroatien och som ansöker om rättshjälp i en gränsöverskridande tvist vid en domstol i en annan medlemsstat ska inge sin ansökan till myndigheten på den ort där vederbörande har hemvist eller är varaktigt bosatt. Den behöriga myndigheten ska vidarebefordra ansökan till justitieministeriet inom åtta dagar från det att den mottog ansökan. Justitieministeriet ska översätta ansökan och den styrkande dokumentationen till det eller de officiella språk som används i medlemsstaten eller av den behöriga mottagande myndigheten, och inom 15 dagar från mottagandet vidarebefordra handlingarna till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas (den mottagande myndigheten). Om rättshjälp inte beviljas är sökanden skyldig att stå för översättningskostnaderna.

Sökanden kan även inge sin ansökan direkt till den mottagande myndigheten i den medlemsstat där domstolen är belägen eller där beslutet ska verkställas. En sökande som har hemvist eller är varaktigt bosatt i en annan medlemsstat och som ansöker om rättshjälp i en gränsöverskridande tvist vid en domstol i Kroatien har rätt till rättshjälp i enlighet med bestämmelserna i lagen om gratis rättshjälp. Sökanden eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat där sökanden har hemvist eller är varaktigt bosatt (den översändande myndigheten) översänder ansökan om rättshjälp i Kroatien till justitieministeriet (den mottagande myndigheten). Formulären och den styrkande dokumentationen måste översättas till kroatiska, annars avslås ansökan.

Ansökningar ska lämnas med hjälp av det standardformulär som föreskrivs i kommissionens beslut 2004/844/EG av den 9 november 2004 om fastställelse av formulär för ansökningar om rättshjälp enligt rådets direktiv 2003/8/EG om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 15/03/2018

Grundläggande rättigheter - Cypern

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.
Översättningen till [el](#) är dock redan färdig.

Nationella domstolar

Distriktsdomstolen i Nicosia (*Eparchiakó Dikastírio Lefkosías*)

Charalampos Mouskou St.
1405 Nicosia
Cypern

Distriktsdomstolen i Limassol (*Eparchiakó Dikastírio Lemesoú*)

8 Lordou Vyrona Ave.,
3726 Limassol
PO Box 54619
Cypern

Distriktsdomstolen i Larnaca (*Eparchiakó Dikastírio Lárnakas*)

Artemidos Ave.
6301 Larnaca
PO Box 40107
Cypern

Distriktsdomstolen i Pafos (*Eparchiakó Dikastírio Páfou*)

Corner of Neophytou St. & Nikolaidi St.
8100 Pafos
PO Box 60007
Cypern

Distriktsdomstolen i Famagusta (*Eparchiakó Dikastírio Ammochóstou*)

2 Sotiras St.
5286 Paralimni
Cypern

Distriktsdomstolen i Kyrenia (*Eparchiakó Dikastírio Kerýneias*)

Charalampos Mouskou St.
1405 Nicosia
Cypern

Nationella människorättsinstitut

Ombudsmannen för offentlig förvaltning och mänskliga rättigheter (ombudsmannen)

Ombudsmannen för offentlig förvaltning och mänskliga rättigheter (*Epítropos Dioikíseos kai Anthropínon Dikaiomáton*, även ombudsmannen) är en oberoende statstjänsteman som officiellt har bedrivit sin verksamhet sedan 1991. Ombudsmannen är den institution som i första hand ansvarar för den externa kontrollen av den offentliga förvaltningen och skyddet av de mänskliga rättigheterna.

Ombudsmannens strävar framför allt efter att säkerställa lagenlighet, främja goda styrelseformer, skydda enskildas rättigheter, bekämpa missförhållanden inom förvaltningen och rent allmänt skydda medborgarnas rättigheter och de mänskliga rättigheterna.

I regel inleder ombudsmannen en utredning efter en anmälan från den medborgare som direkt och personligen har drabbats av den åtgärd som klagomålet riktas mot. Ombudsmannen får emellertid även inleda utredningar på ministerrådets anmodan eller på eget initiativ i ärenden av allmänt intresse.

Ombudsmannens förslag och rekommendationer är inte bindande. Men om parterna inte följer dem ger detta upphov till en principiell fråga. Denna ståndpunkt har stärkts genom den senaste ändringen till den relevanta lagen, som gör det möjligt för ombudsmannen att samråda med den berörda myndigheten för att göra det möjligt för myndigheten att rätta sig efter ombudsmannen och följa dessa förslag och rekommendationer i den praktiska verksamheten.

Ombudsmannen har mycket vittgående befogenheter, eftersom ombudsmannen utöver ovannämnda uppgifter även ska vara följande:

Ett anti-diskrimineringsorgan: I denna egenskap kontrollerar ombudsmannen, efter ett klagomål från en enskild eller på ombudsmannens eget initiativ, huruvida det har skett en kränkning av principen om likabehandling på grund av ras, nationalitet eller etniskt ursprung, gemenskap, språk, hudfärg, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religiös åskådning, politisk övertygelse eller någon annan övertygelse i samband med socialt skydd, social trygghet, sociala förmåner, hälso- och sjukvård, utbildning, deltagande i föreningar och fackförbund eller tillgång till varor och tjänster, inklusive bostäder. Ombudsmannen kan agera både inom den offentliga och den privata sektorn.

Ett jämställdhetsorgan: I denna egenskap kontrollerar ombudsmannen, efter ett klagomål från en enskild eller på ombudsmannens eget initiativ, huruvida det har skett en kränkning av principen om likabehandling på grund av kön eller könsidentitet, ras, nationalitet eller etniskt ursprung, gemenskap, språk, hudfärg, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religiös åskådning, politisk övertygelse eller någon annan övertygelse i samband med sysselsättning, arbets- och yrkesutbildning, inklusive anställningsavtal eller handlingar som reglerar ett anställningsförhållande, rekrytering, uppsägning, platsannonser i tidningar etc. Ombudsmannen kontrollerar dessutom framför allt om det förekommer diskriminering på grund av kön mot enskilda när det gäller deras tillgång till varor och tjänster (t.ex. utbildning, hälso- och sjukvård, banktjänster eller försäkringstjänster). Ombudsmannen kan agera både inom den offentliga och den privata sektorn.

Ett oberoende organ för att förhindra tortyr: I denna egenskap besöker ombudsmannen platser där personer helt eller delvis har berövats sin frihet (som t.ex. fängelser, häkten, psykiatriska avdelningar eller ålderdomshem) för att observera och dokumentera de intagnas levnadsförhållanden. Målet är att trygga de berörda personernas värdighet och rättigheter. Efter sina besök utfärdar ombudsmannen rekommendationer om både de förhållanden som upptäckts och de relevanta rättsliga och institutionella ramarna. Under sin kontroll och sin öppna kommunikation med de berörda myndigheterna får ombudsmannen också utfärda rekommendationer och lägga fram förslag för att förhindra tortyr och omänsklig och förnedrande behandling. Ombudsmannen kan agera både inom den offentliga och den privata sektorn.

Ett nationellt människorättsinstitut: I denna egenskap lägger ombudsmannen fram yttranden, rekommendationer och förslag när han eller hon anser att en statlig myndighet har kränkt eller inskränkt de mänskliga rättigheterna. Ombudsmannen vidtar även mer allmänna åtgärder för att främja respekten för de mänskliga rättigheterna och kontakter i detta syfte icke-statliga organisationer vars verksamhet inriktas på mänskliga rättigheter och andra organiserade grupper.

Ett oberoende organ för att främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning: I denna egenskap ansvarar ombudsmannen för att främja, skydda och övervaka genomförandet i Cypern av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Ombudsmannen, undersöker, antingen på eget initiativ eller efter klagomål, huruvida statliga myndigheter följer konventionsbestämmelserna, och avlägger rapport om hur situationen kan förbättras. Ombudsmannen samarbetar även med andra organ som är verksamma på detta område och som tillhandahåller utbildning, främjar ökad medvetenhet och stärker det faktiska utövandet av de rättigheter som tillkommer personer med funktionsnedsättning.

Cyperns polis

Inom den cypriska polisen har det inrättats en rad enheter för att främja, skydda och stärka de grundläggande mänskliga rättigheterna. Nedan följer en kort redogörelse av dessa enheters uppgifter och skyldigheter, som visar vilka ansträngningar som har gjorts för att se till att polisen värnar de grundläggande rättigheterna.

- **Kontoret för mänskliga rättigheter**

Kontoret för mänskliga rättigheter rapporterar till direktoratet för förbindelser med Europeiska unionen och internationella förbindelser vid den cypriotiska polisens högkvarter och

1. ansvarar för att undersöka och genomföra skyldigheter som härrör från EU:s olika människorättsinstitut, på de områden som omfattas av polisens behörighet,
 2. inriktar sig på att genomföra Europarådets rekommendationer om förhållandena i polishäkten etc.,
 3. genomför systematiska inspektioner på polishäkten och överlämnar relevanta rapporter och rekommendationer om hur de häktades förhållanden ska förbättras,
 4. samarbetar med andra statliga organ, icke-statliga organisationer och oberoende organ i frågor som rör skyddet av alla medborgares mänskliga rättigheter och utfärdar rekommendationer för att se till att polisen följer bestämmelserna i lagar och konventioner som Cypern har undertecknat och ratificerat,
 5. samarbetar med den cypriotiska polisakademin i planeringen och genomförandet av utbildningsprogram på människorättsområdet,
 6. utarbetar och skickar ut cirkulär och handledningar om skydd och främjande av mänskliga rättigheter.
- **Kontoret för bekämpning av diskriminering**

Kontoret för bekämpning av diskriminering rapporterar till brottsenheten vid den cypriotiska polisens högkvarter och har till syfte att förhindra och bekämpa diskriminering, rasism och främlingsfientlighet.

Några av kontorets främsta uppgifter är att

1. garantera samordning, övervakning och samarbete mellan polistjänstemän vid utredning och anmälan av förseelser med rasistiska förtecken och händelser eller brott med ett rasistiskt motiv,
 2. samarbeta med andra statliga organ och icke-statliga organisationer som arbetar för att bekämpa diskriminering och rasism,
 3. samarbeta med Cyperns polisakademi och andra organisationer för att fortbilda polistjänstemän i ämnet,
 4. fungera som ett sambandskontor mellan den cypriotiska polisen och andra organ som ansvarar för en effektivare politik mot rasism.
 5. stärka och genomföra det nationella regelverket i förhållande till riktlinjer och skyldigheter på internationell nivå och på EU-nivå.
- **Kontoret för våld i hemmet och övergrepp mot barn**

Kontoret för våld i hemmet och övergrepp mot barn rapporterar till brottsenheten vid den cypriotiska polisens högkvarter och ägnar sig främst åt samordning, genomförande och stödåtgärder.

Till dess viktigaste uppgifter hör att övervaka ärenden och händelser, studera uppgifter i brottsregistret och rekommendera hur man ska gå vidare med dem. Eftersom kontoret för våld i hemmet och övergrepp mot barn ansvarar för att lagen genomförs samarbetar den med de utredare som utreder dessa ärenden, familjerådgivare eller socialarbetare och andra statliga och privata tjänstemän som är verksamma på detta område. Kontoret samarbetar även med offer, som kontaktas personligen eller över telefon. I samarbete med Cyperns polisakademi anordnar kontoret även kurser för polistjänstemän.

- **Kontoret för bekämpning av människohandel**

Kontoret för bekämpning av människohandel rapporterar till brottsenheten vid den cypriotiska polisens högkvarter och arbetar för att bekämpa människohandel, i enlighet med lagen om förhindrande och bekämpning av människohandel och utnyttjande av människor och skydd av offer eller någon annan relevant lagstiftning och polisskyldigheter, både på EU-nivå och på internationell nivå.

Några av kontorets viktigaste funktioner och uppgifter är att

1. behandla, analysera och använda information om brott som rör dess uppdrag,
2. samordna verksamheten vid alla direktorat/kontor/avdelningar, för att se till att landsomfattande operationer planeras och utförs på ett bra sätt,
3. identifiera personer som fallit offer för människohandel eller utnyttjats, i enlighet med den relevanta identifieringshandledningen och bestämmelserna i relevant lagstiftning,

4. ge polistjänstemän vägledning i frågor som rör människohandel,
5. följa upp utredningar av fall av människohandel och ge vägledning till utredande polistjänstemän, oavsett tjänstgöringsort,
6. under ledning av chefen för brottsavdelningen utreda svåra och allvarliga fall av brott mot lagen om förhindrande och bekämpning av människohandel och utnyttjande av människor och skydd av offer, i samarbete med specialutbildade poliser inom polisdistriktens brottsutredningsenheter,
7. på begäran från andra länder ge rättsligt bistånd i ärenden som rör människohandel,
8. hålla en statistikdatabas och utarbeta relevanta rapporter och statistik,
9. fullgöra andra uppgifter enligt lagstiftningen och den nationella handlingsplanen mot människohandel eller uppgifter som det tilldelats av polischefen.

För att säkra och skydda rättigheterna för identifierade människohandelsoffer samarbetar kontoret, förutom med socialtjänsten, med icke-statliga organisationer som Cyprus Stop Trafficking, KISA, Caritas, Well Spring etc.

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen, eller ombudsmannen för skydd av barnets rättigheter (*Epítropos Prostatías ton Dikaiomáton tou Paidioú*), inrättades genom 2007 års lag om ombudsmannen för skydd av barns rättigheter (lag 74(I)/2007), som trädde i kraft den 22 juni 2007. I lagen föreskrivs att en ombudsman ska utses, att ett ombudsmannakontor ska inrättas och hur verksamheten ska bedrivas, och andra aspekter i samband med detta regleras. Lagen ändrades 2014 genom 2014 års lag om skydd av barns rättigheter (44(I)/2014), för att hantera ytterligare aspekter.

I lagen anges viktiga bestämmelser för att göra det möjligt för ombudsmannen att fungera som ett oberoende nationellt människorättsinstitut med ansvar för att skydda och främja barns rättigheter. Genom lagen tilldelas ombudsmannen vittgående uppgifter och skyldigheter. I korthet vilar dessa på följande fyra pelare:

- Kontroll och övervakning av lagstiftning, förfaranden och praxis vid myndigheter inom den offentliga och privata sektorn.
- Barns medbestämmande och deltagande.
- Utbildning och åtgärder för att öka medvetenheten bland barn och i samhället i stort om barns rättigheter.
- Företräda barn och deras intressen i förfaranden som berör dem.

Leda Koursoumba utsågs till den första barnombudsmannen. Hon fullgör nu sin andra ämbetsperiod som ombudsman.

Kontaktuppgifter:

Corner of Apelli St. and Pavlou Nirvana St., 5th floor, 1496

Tfn: +357 22873200

Fax: +357 22872365

E-post: childcom@ccr.gov.cy

Webbplats: <http://www.childcom.org.cy/>

Dataskyddsbudsmannen

Dataskyddsbudsmannen (*Epítropos Prostatías Dedoménon Prosopikoú Charaktíra*) är en oberoende tillsynsmyndighet som inrättades genom lag 112 om behandling av personuppgifter från 2001 (lag 112(I)/2001), som införlivade direktiv 95/46/EG med nationell rätt.

Ombudsmannen övervakar genomförandet av ovannämnda lag. Ombudsmannens uppgifter innefattar genomförandet av kontroller, utfärdandet av de tillstånd som anges i lagen och utdömandet av administrativa påföljder för brott mot lagen. Ombudsmannen samarbetar med de relevanta myndigheterna i andra medlemsstater och Europarådet i frågor som gäller ombudsmannens ansvarsområde och främjar respekt för EU-medborgares rätt till personlig integritet och skydd av personuppgifter.

Ombudsmannen fungerar som nationell tillsynsmyndighet för Europol, Eurojust, Eurodac, SIS II (andra generationen av Schengens informationssystem), VIS (informationssystemet för viseringar), CIS (tullinformationssystemet) och IMI (informationssystemet för den inre marknaden).

Målet är att ge allmänheten bättre information om de rättigheter de tillförsäkras genom lagen och odla en kultur som respekterar den personliga integriteten, både inom den offentliga och privata sektorn.

Avdelningen för social inkludering av personer med funktionsnedsättning vid arbetsmarknads- och socialförsäkringsministeriet

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är en historisk milstolpe för personer med funktionsnedsättning. Genom konventionen åläggs alla stater att vidta lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa åtgärder och andra åtgärder för att skydda funktionsnedsatta personers rättigheter i alla aspekter av deras liv. Cypern ratificerade konventionen 2011 och utarbetade och antog sin första nationella handlingsplan om funktionsnedsättning 2013.

Avdelningen för social inkludering av personer med funktionsnedsättning åtog sig att som nationell kontaktpunkt samordna det faktiska genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och de nationella handlingsplanerna för personer med funktionsnedsättning för perioderna 2013–2015 och 2017–2020.

Avdelningen för social inkludering av personer med funktionsnedsättning strävar dessutom efter att främja socialt skydd, social inkludering och anställning av personer med funktionsnedsättning. Dess nyckelaktiviteter består bl.a. av att

- genomföra bedömningar och utfärda intyg i fråga om graden av funktionsnedsättning,
- bevilja sociala förmåner till personer med funktionsnedsättning,
- tillhandahålla direkt och indirekt professionell rehabilitering och andra stödtjänster.

Avdelningens vision är att förbättra livskvaliteten för personer med funktionsnedsättning och öka deras möjligheter till social integration genom att planera, samordna och genomföra reformer.

Nationella mekanismen för kvinnors rättigheter

1. Den nationella mekanismen för kvinnors rättigheter (*Ethnikós Michanisms gia ta Dikaiómata tis Gynaíkas*) inrättades den 16 februari 1994 genom ministerrådets beslut nr 40.609.
2. Den nationella mekanismen för kvinnors rättigheter är en viktig organisation för att främja statens politik för att undanröja diskriminering mot kvinnor som grundar sig på lagstiftning och för att göra kvinnor och män jämställda på alla rättsområden. Den hjälper till att fastställa principen om jämställdhet och lika möjligheter i praktiken, vilket bland annat kräver en attitydförändring, främjar särskilda program för att ge stöd till och stärka kvinnor i deras mångfacetterade roller, samt integrerar ett jämställdhetsperspektiv i alla program och all politik.
3. I enlighet med ministerrådets beslut nr 76.789 av den 23 april 2014 är jämställdhetsombudsmannen ordförande i den nationella mekanismens råd och nationella kommitté, och personalen vid mekanismens generalsekretariat består av tjänstemän från enheten för jämställdhet vid ministeriet för justitiefrågor och allmän ordning.
4. Den nationella mekanismen för kvinnors rättigheter består av följande tre organ: a) rådet, b) den nationella kommittén och c) ministerkommittén. Mekanismen har även ett generalsekretariat.
5. *Rådet* består av 19 medlemsorganisationer. Rådets medlemmar består av kvinnoorganisationer, fackföreningar och andra icke-statliga organisationer, inklusive två turkcypriotiska kvinnoorganisationer (en förteckning över rådets medlemsorganisationer bifogas).
6. *Den nationella kommittén* består av 69 medlemsorganisationer, inklusive organisationer med anknytning till politiska partier, organisationer som bekämpar våld mot och utnyttjande av kvinnor, utbildnings-, forsknings-, antirasist- och jordbruksorganisationer, fackföreningar, fredsorganisationer, organisationer för fördrivna, familjeorganisationer, barnorganisationer etc.
7. *Ministerkommittén* består av tjänstemän med ansvar för kvinnors rättigheter från alla ministerier och från generaldirektoratet för EU-program, samordning och utveckling.
8. *Generalsekretariatet* förbereder mötena i alla organ inom den nationella mekanismen för kvinnors rättigheter och hjälper till att genomföra alla beslut som fattas genom att tillhandahålla administrativt och vetenskapligt stöd och vägledning.

Parlamentsutskottet för mänskliga rättigheter och lika möjligheter för män och kvinnor

Huvuduppgiften för parlamentsutskottet för mänskliga rättigheter och lika möjligheter för män och kvinnor är att studera och undersöka, inom ramen för parlamentets granskningsfunktion, huruvida bestämmelserna i Cyperns konstitution, internationella konventioner och relevant lagstiftning iakttas i Cypern.

Inom ramen för denna uppgift undersöker utskottet ärenden som rör människorättskränkningar mot cypriotiska medborgare och andra personer bosatta i Cypern och avlägger en rapport till representanthuset.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 20/12/2017

Grundläggande rättigheter - Lettland

Nationella domstolar

I Lettland prövas tvistemål, brottmål och förvaltningsmål av domstolar på tre nivåer – distrikts- eller stadsdomstolar (*rajonu (pilsētu) tiesas*), regionala domstolar (*apgabaltiesas*) och Högsta domstolen (*Augstākā tiesa*). Klicka [här](#) för en förteckning över domstolar.

Det finns också en författningsdomstol (*Satversmes tiesa*), som i enlighet med författningen och [författningsdomstolen](#) (*Satversmes tiesas likums*) prövar huruvida lagar och förordningar är förenliga med författningen. Den handlägger även andra ärenden i enlighet med vad lagen föreskriver.

I enlighet med [lagen om domstolsväsendet](#) (*Likums "Par tiesu varu"*) har principerna och förfarandena för att pröva mål fastställts i [lagen om författningsdomstolen](#), [civilprocesslagen](#) (*Civilprocesa likums*), [straffprocesslagen](#) (*Kriminālprocesa likums*), och [förvaltningslagen](#) (*Administratīvā procesa likums*). I dessa regleras ett ärendes gång, vilka beslut som ska fattas under och i slutet av ett förfarande och verkställighetsförfarandet.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

[Ombudsmannen](#) (*Tiesībsarga birojs*) bedriver sin verksamhet i enlighet med [lagen om ombudsmannen](#) (*Tiesībsarga likums*).

Varje person som anser att hans eller hennes eller någon annans mänskliga rättigheter har kränkts, eller att principerna om god förvaltning har åsidosatts, har rätt att inge ett skriftligt klagomål till ombudsmannen. Förfarandet för att ta emot och behandla klagomål regleras i lagen om ombudsmannen och förordningarna om behandling av klagomål (*sūdzību izskatīšanas reglaments*). Enligt dessa ska ombudsmannen, efter att ha tagit emot ett skriftligt klagomål, avgöra om klagomålet ska tas upp till behandling eller avvisas (klagomålet avvisas om det inte tillräckligt detaljerat beskriver den aktuella kränkningen eller faller utanför ombudsmannens behörighet). Ombudsmannen ska meddela klaganden sitt beslut. Ärendet måste behandlas inom tre månader. Ärendet avslutas antingen genom en uppgörelse mellan parterna eller i form av en rekommendation från ombudsmannen. Ombudsmannens rekommendationer är inte bindande.

I artikel 13.6 i lagen om ombudsmannen anges att ombudsmannen även får inleda undersökningar på eget initiativ.

Kontaktuppgifter till Lettlands ombudsman:

Baznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Tfn: +371 67686768

Fax: 67244074

E-post: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Öppet för allmänheten varje dag kl. 9–16.

Besök måste bokas i förväg. Ingen avgift tas ut.

Barnombudsman

[Ombudsmannen](#) bedriver sin verksamhet i enlighet med [lagen om ombudsmannen](#). I enlighet med artikel 65².2 i [lagen om skydd av barns rättigheter](#) (*Bērnu tiesību aizsardzības likums*) handlägger ombudsmannen även klagomål om kränkningar av barns rättigheter, särskilt kränkningar som begåtts av statliga eller lokala myndigheter eller deras anställda.

Kontaktuppgifter till Lettlands ombudsman:

Baznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Tfn: +371 67686768

Fax: 67244074

E-post: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Öppet för allmänheten varje dag kl. 9–16.

Besök måste bokas i förväg. Ingen avgift tas ut.

[Statliga inspektoratet för barns rättigheter](#) (*Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija*) övervakar och kontrollerar efterlevnaden av lagar och förordningar om skydd av barns rättigheter, i enlighet med artikel 65¹ i [lagen om skydd av barns rättigheter](#).

Kontaktuppgifter till inspektörer med uppgift att skydda barns rättigheter:

53 Ventspils iela

Rīga

LV-1002

Tfn: +371 67359128, +371 67359133

Öppet för allmänheten måndagar kl. 13–18 och torsdagar kl. 8.30–14.

Klicka [här](#) för närmare information om ansökningar och klagomål i ärenden som rör barns rättigheter.

Jämställdhetsorgan

[Ombudsmannen](#) bedriver sin verksamhet i enlighet med [lagen om ombudsmannen](#).

Kontaktuppgifter till Lettlands ombudsman:

25 Baznīcas ielā

Rīga

LV-1010

Tfn: +371 67686768

Fax: 67244074

E-post: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Öppet för allmänheten varje dag kl. 9–16.

Besök måste bokas i förväg. Ingen avgift tas ut.

Dataskyddsmyndighet

[Statliga datainspektoratet](#) (*Datu valsts inspekcija*, DVI) fungerar som tillsynsmyndighet när det gäller skyddet av personuppgifter. Inspektoratet kontrollerar och övervakar att behandlingen av personuppgifter i Lettland uppfyller kraven i lagen om skydd av personuppgifter (*Fizisko personu datu aizsardzības likums*).

Enligt artikel 5.3 i lagen om officiella ansökningar (*lesniegumu likums*), som trädde i kraft den 1 januari 2008) och artikel 64 i förvaltningslagen (som trädde i kraft den 1 februari 2004) måste inspektoratet behandla en ansökan eller ett klagomål som ingetts till det och meddela ett beslut om ansökan eller klagomålet inom en månad från ingivandet. Denna tidsfrist kan förlängas om ytterligare upplysningar behövs för att behandla ansökan eller klagomålet.

Inspektoratet har befogenhet att utdöma påföljder för brott mot bestämmelserna om skydd av personuppgifter. Besluten kan överklagas till domstol.

Kontaktuppgifter till statliga datainspektoratet:

Blaumaņa iela 11/13-15.

Rīga

LV-1011

Tfn: +371 67223131

E-post: info@dvi.gov.lv

Besök måste bokas i förväg.

Personalen är tillgänglig för telefonkonsultation varje vardag kl. 14–16.

Andra specialiserade organ

Det [lettiska centrumet för mänskliga rättigheter](#) (*Latvijas cilvēktiesību centrs*, LCC) är en oberoende icke-statlig organisation som arbetar med utbildning i människorättsfrågor, människorättsforskning och frågor som rör nationella relationer.

Verksamhetsområdena innefattar social integration, tolerans och anti-diskriminering, slutna institutioner, juridisk rådgivning, skydd av psykiskt sjuka personers intressen och åtgärder för att förhindra att sådana personer diskrimineras, hatbrott samt asylsökande.

Kontaktuppgifter till det lettiska centrumet för mänskliga rättigheter:

13 Alberta iela

7.stävs

Rīga

LV-1010

Lettland

Tfn: +371 67039290

Fax: +371 67039291

E-post: office@humanrights.org.lv

Övriga

[Rättshjälpsmyndigheten](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*, JPA) bedriver sin verksamhet i enlighet med [lagen om rättshjälp](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*), [lagen om ersättning till brottsoffer](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) och regeringsförordning nr 869 av den 15 november 2005, i vilken [rättshjälpsmyndighetens stadga](#) (*Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums*) fastställdes. Rättshjälpsmyndigheten granskar ansökningar om rättshjälp och avgör om de ska beviljas eller avslås, prövar krav på ersättning från staten och avgör om ersättning ska eller inte ska betalas ut, prövar ansökningar från enskilda om att beviljas status som rättshjälpsgivare och ingår avtal med rättshjälpsgivare och utför andra uppgifter i enlighet med ovannämnda lagar och förordningar.

Blanketten för att erhålla status som rättshjälpsgivare finns på myndighetens webbplats <http://www.jpa.gov.lv/>, under avsnittet ”*Juridiskās palīdzības sniedzējiem*” [rättshjälpsgivare].

Rättshjälpsmyndighetens kontaktuppgifter:

Brīvības gatve 214

Rīga

LV-1039

Gratis tfn: + 371 680001801, tfn: +371 67514208

Fax: +37167514209

E-post: jpa@jpa.gov.lv

Föreningen för skyddat boende

Föreningen för skyddat boende [[NVO "Patvērumš 'Drošā māja'"](#)] bildades för att utveckla stödtjänster för personer som utsatts för människohandel och lagliga invandrare (inbegripet asylsökande, flyktingar och personer som beviljats status som alternativt skyddsbehövande). Föreningen tillvararar den enskildes rätt till lämpligt stöd och skydd, främjar återanpassning och återintegrering av personer som utsatts för människohandel och bistår lagliga invandrare, genom att tillsammans med statliga och lokala institutioner och sociala och kristna organisationer i Lettland och på andra håll i världen utveckla interaktiva utbildnings- och samarbetsformer. I september 2010 erkändes föreningen som en allmännyttig organisation. Sedan 2007 har den haft rätt att tillhandahålla statligt finansierade tjänster för social återanpassning av personer som utsatts för människohandel.

Kontaktuppgifter:

Lāčplēša iela 75 - 9/10

Riga

LV-1011

Tfn: +371 67898343, +371 28612120

E-post: [✉ drosa.maja@gmail.com](mailto:drosa.maja@gmail.com)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 20/08/2018

Grundläggande rättigheter - Luxemburg

Domstolar

De grundläggande rättigheterna har fastställts i internationella texter som Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och FN-konventioner. På EU-rättens område har grundläggande rättigheter även fastställts i Luxemburgs författning och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

De grundläggande rättigheter som har fastställts i dessa texter kan åberopas vid alla nationella domstolar, dvs. brottmålsdomstolar, tvistemålsdomstolar, handelsdomstolar och förvaltningsdomstolar.

Notera att nationella domstolar, antingen brottmålsdomstolar eller tvistemålsdomstolar, eller i relevanta mål handelsdomstolar eller förvaltningsdomstolar, kan utdöma påföljder vid kränkningar av grundläggande rättigheter.

<http://www.justice.public.lu/fr/index.html>

<http://www.justice.public.lu/fr/annuaire/index.html>

Ombudsman

Ombudsman

Ombudsmannen är knuten till parlamentet (*Chambre des députés*) och mottar inte instruktioner från någon annan myndighet vid utövandet av sitt ämbete.

Ombudsmannens uppgift är att ta emot klagomål från fysiska personer eller privata juridiska personer i ett ärende som berör dem och som rör myndighetsutövningen vid statliga och lokala myndigheter, och offentliga institutioner som staten eller lokala myndigheter ansvarar för, med undantag för deras industri-, finans-, eller affärsverksamhet. I samband med detta kan ombudsmannen motta klagomål som direkt eller indirekt rör mänskliga rättigheter.

Varje fysisk person eller privat juridisk person som anser att en av de myndigheter som räknas upp i ovannämnda stycke inte har bedrivit sin verksamhet i enlighet med sitt uppdrag eller har överträtt gällande konventioner, lagar eller förordningar får, genom ett skriftligt klagomål eller en muntlig utsaga till ombudsmannens sekretariat, begära att ärendet ska behandlas av ombudsmannen.

En person får endast inge ett klagomål till ombudsmannen efter att ha uttömt alla administrativa rättsmedel som kan tillgripas mot de berörda organen.

Att ett klagomål inges till ombudsmannen innebär inte att slutförandet av andra förfaranden skjuts upp, särskilt inte förfaranden vid behöriga domstolar.

Ombudsmannen kan inte ingripa i rättsliga förfaranden. Han eller hon kan inte heller ifrågasätta domskälen i ett domstolsavgörande. Om ett domstolsavgörande inte kan verkställas på grund av rättskraftsregeln (*res judicata*) kan ombudsmannen dock besluta att det aktuella organet ska följa avgörandet inom en frist som ombudsmannen själv fastställer.

Klagomålet måste röra ett specifikt problem som berör den person som inger klagomålet. Klagomål får inte handla om hur förvaltningen rent allmänt fungerar.

Om ombudsmannen anser att ett klagomål kan behandlas underrättar han eller hon klaganden och berörd förvaltning. Ombudsmannen lägger fram alla rekommendationer beträffande den berörda tjänsteavdelningen och klaganden som ombudsmannen anser kommer att göra det möjligt för dem att göra upp i godo. Rekommendationerna kan innebära förslag till förbättringar av tjänsteavdelningens arbetsmetoder.

Om ombudsmannen i samband med ett klagomål som han eller hon mottar anser att det omtvistade beslutet ger upphov till en orättvisa kan ombudsmannen, i enlighet med relevanta lagar och förordningar, komma med rekommendationer om hur klagandens situation kan lösas på ett rättvist sätt, och föreslå vilka ändringar som bör göras av de lagar och förordningar som ligger till grund för beslutet.

Ombudsmannens beslut att inte följa upp ett klagomål kan inte överklagas i domstol.

Ombudsman

36, rue du Marché-aux-Herbes
1728 Luxembourg

Tfn +352 26 27 01 01
Fax+352 26 27 01 02

Webbplats: <http://www.ombudsman.lu/>

E-post: info@ombudsman.lu

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Rådgivande kommissionen för mänskliga rättigheter (*Commission consultative des droits de l'Homme*)

Den rådgivande kommissionen för mänskliga rättigheter (CCDH) är ett rådgivande regeringsorgan som ansvarar för att främja och skydda mänskliga rättigheter i Luxemburg. Den förser regeringen med yttranden, studier, ståndpunktsdokument och egenhändigt upprättade rekommendationer i alla frågor av allmänt intresse som rör mänskliga rättigheter i Luxemburg. I sina yttranden uppmärksammar den regeringen på de åtgärder som den tror kan bidra till att skydda och främja mänskliga rättigheter. Premiärministern lägger fram kommissionens yttranden, studier, ståndpunktsdokument och rekommendationer för parlamentet.

CCDH är ett rent rådgivande regeringsorgan och har inte några beslutsbefogenheter.

CCDH är inte behörig att handlägga enskilda ärenden.

CCDH bedriver följande arbete:

- Den undersöker fritt alla frågor som faller inom dess ansvarsområde, oavsett om de har hänskjutits från regeringen eller tagits upp av CCDH själv på grundval av ett förslag från en av dess medlemmar eller en enskild person eller organisation.
- Den inhämtar uppgifter från enskilda och tar emot alla relevanta uppgifter och handlingar som krävs för att bedöma situationer som faller inom dess ansvarsområde.
- Den informerar allmänheten, antingen direkt eller via pressen, framför allt genom publicering av yttranden och rekommendationer.
- Den för en dialog med andra organ, både juridiska och icke-juridiska, för att främja och skydda mänskliga rättigheter.

Rådgivande kommissionen för mänskliga rättigheter

71-73, rue Adolphe Fischer
1520 Luxembourg

Tfn +352 26 20 28 52
Fax +352 26 20 28 55

Webbplats: <https://ccdh.public.lu/>

E-post: info@ccdh.public.lu

Kommittén för barns rättigheter (*Comité luxembourgeois des droits de l'enfant*), mer känd som *Ombudscomité fir d'Rechter vum Kand* (ORK)

ORK:s medlemmar är fullständigt neutrala och oberoende vid utövandet av sina arbetsuppgifter.

I sitt arbete kan ORK framför allt

- analysera de mekanismer som har införts för att skydda och främja barns rättigheter, så att ORK vid behov kan rekommendera nödvändiga justeringar till de relevanta myndigheterna,
- avge yttranden om såväl lagar och förordningar som lagförslag som rör barns rättigheter,
- tillhandahålla information om barns situation och se till att barnkonventionen tillämpas, lägga fram en årlig rapport för regeringen och parlamentet om situationen för barns rättigheter och sin egen verksamhet,
- främja utvecklingen av barns rätt att fritt uttrycka sig och deras aktiva deltagande i frågor som rör dem,
- undersöka situationer där barns rättigheter inte iakttas och lägga fram rekommendationer för att åtgärda dessa situationer,
- ta emot information och klagomål om överträdelse av barns rättigheter och i samband med detta låta varje barn som vill yttra sig göra detta, på det sätt som barnet önskar,
- ge rekommendationer eller råd för att säkerställa ett bättre skydd av barns rättigheter och intressen, grundat på information eller klagomål, eller särskilda ärenden som det utreder.

All information om enskilda situationer eller ärenden inom ramen för detta arbete är konfidentiell. ORK får dock ge de behöriga rättsliga myndigheterna sådan information som kan förhindra att ett barns bästa äventyras.

ORK:s medlemmar utför sitt arbete utan att ingripa i pågående rättsprocesser.

Som ett led i sitt arbete och inom de ramar som fastställts i lagar och förordningar har ORK:s medlemmar fritt tillträde till alla offentliga eller privata organs byggnader där barn vistas eller bor, eller byggnader som tillhör organ som ger barn stöd, vägledning, utbildning eller underhållning.

ORK:s medlemmar har rätt att begära in alla former av uppgifter, bevis eller handlingar, med undantag av sådana som skyddas av läkarsekretess eller andra regler om tystnadsplikt.

Ombuds-comité fir d'Rechter vum Kand (ORK)

2, rue Fort Wallis
2714 Luxembourg

Tfn +352) 26 123 124
Fax +352) 26 123 125

Webbplats: <http://ork.lu/index.php/en/>

Centrumet för likabehandling (*Centre pour l'égalité de traitement*)

Centrumet för likabehandling, som utför sitt arbete helt oberoende, har som mål att främja, analysera och kontrollera att alla personer behandlas lika och inte diskrimineras på grund av ras, etniskt ursprung, kön, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning eller ålder.

I sitt arbete kan centrumet framför allt

- publicera rapporter, utfärda yttranden och rekommendationer och genomföra studier i alla frågor som är kopplade till ovan nämnda diskrimineringsgrunder,
- utarbeta och tillhandahålla all information eller dokumentation som kan vara användbar under dess arbete,
- hjälpa personer som själva anser att de utsatts för diskriminering enligt artikel 1 i lagen om likabehandling av den 28 november 2006 genom att ge dem råd och vägledning om deras individuella rättigheter, lagstiftning, rättspraxis och medel för att utöva sina rättigheter,

All information om enskilda situationer eller ärenden inom ramen för detta arbete är konfidentiell. Centrumet får dock informera de behöriga rättsliga myndigheterna om att en person utsatts för diskriminering enligt artikel 1 i lagen om likabehandling av den 28 november 2006.

Centrumets medlemmar får under sitt arbete inte ingripa i pågående rättsprocesser.

Centrumets medlemmar har rätt att begära in alla former av uppgifter, bevis eller handlingar som de behöver för att utföra sitt arbete, med undantag av sådana som skyddas av läkarsekretess eller andra regler om tystnadsplikt.

Centrumet för likabehandling

B.P. 2026

1020 Luxembourg

Tfn +352 26 48 30 33

Fax +352 26 48 38 73

Webbplats: <http://cet.lu/fr/>

E-post: info@cet.lu

Nationella dataskyddskommisionen (*Commission nationale pour la protection des données*)

Nationella dataskyddskommisionen är en offentlig myndighet som upprättats som en offentligrättslig institution. Den utför sina arbetsuppgifter under fullständigt oberoende.

Dataskyddskommisionen överlämnar en gång om året en skriftlig rapport till regeringen.

Dataskyddskommisionen har till uppgift att

- övervaka och kontrollera att behandlade uppgifter samlas in och används på ett lagenligt sätt, och informera de ansvariga för behandlingen av uppgifterna om deras skyldigheter,
- se till att personers grundläggande fri- och rättigheter respekteras, särskilt rätten till personlig integritet, och upplysa allmänheten om de berörda personernas rättigheter,
- ta emot och behandla klagomål och framställningar om att kommissionen ska kontrollera att behandlingen av uppgifterna sker på ett lagenligt sätt,
- ge regeringen råd, antingen på regeringens begäran eller på kommissionens eget initiativ, om vilka konsekvenser utvecklingen inom uppgiftsbehandling och informationsteknik kan få för de grundläggande fri- och rättigheterna. För att kunna utföra denna uppgift får kommissionen genomföra studier, undersökningar eller expertbedömningar.

Dataskyddskommisionen ansvarar även för att säkerställa tillämpningen av den ändrade lagen av den 30 maj 2005 om skydd för den personliga integriteten inom sektorn för elektronisk kommunikation och genomförandebestämmelserna till denna.

Alla personer får, för egen räkning eller via sin advokat eller via en vederbörligen bemyndigad fysisk eller juridisk person, inge en begäran till dataskyddskommisionen om att deras grundläggande fri- och rättigheter ska respekteras vid uppgiftsbehandling. Den berörda personen ska underrättas om hur hans eller hennes begäran följs upp.

En sådan begäran får framför allt inges till dataskyddskommisionen av en person som vill få bekräftat att behandlingen av hans eller hennes personuppgifter har skett på ett lagenligt sätt, om vederbörandes åtkomst tidigare har nekats eller begränsats.

Dataskyddskommisionen informerar de rättsliga myndigheterna om alla överträdelse som de får vetskap om.

Nationella dataskyddskommisionen

1, avenue du Rock'n'Roll

4361 Esch-sur-Alzette

Tfn +352 26 10 60 -1

Fax +352 26 10 60 - 29

Webbplats: <https://cnpd.public.lu/fr/index.html>

Luxemburgs mottagnings- och integrationskontor (*Office luxembourgeois de l'accueil et de l'intégration (OLAI)*)

Luxemburgs mottagnings- och integrationskontor (OLAI) har till uppgift att organisera mottagandet av nyanlända utlänningar och underlätta deras integration genom att, tillsammans med lokala myndigheter och civilsamhällets aktörer, genomföra och samordna mottagnings- och integrationspolitiken. Att bekämpa diskriminering är ett viktigt inslag i detta arbete. OLAI organiserar även socialt bistånd för utlänningar som inte har rätt till befintligt bistånd eller förmåner och för personer som söker internationellt skydd.

I sitt arbete samarbetar OLAI med EU och internationella organ, och med organ i utlänningarnas hemländer.

OLAI ansvarar för att, tillsammans med den interministeriella integrationskommittén, utarbeta en flerårig nationell handlingsplan för integration och bekämpandet av diskriminering, där man identifierar de viktigaste strategiska områden där insatser behövs och vilka politiska åtgärder som för närvarande vidtas respektive vilka åtgärder som bör vidtas i framtiden.

Ministern överlämnar förslaget till handlingsplan till regeringen för godkännande.

Regeringen ska presentera en global strategi och fastställa måltågärderna för integration och bekämpandet av diskriminering.

Luxemburqs mottagnings- och integrationskontor (OLAI)

7-9, avenue Victor Hugo
1750 Luxembourg

Tfn: (+352) 247-85700

Webbplats: <http://www.olai.public.lu/fr/index.html>

E-post: info@olai.public.lu

Rätt till domstolsprövning

Rättsinformationstjänsten (*Service d'accueil et d'information juridique*)

Denna tjänst har skapats vid domstolarna och lyder under riksåklagaren (*procureur général d'Etat*). Syftet är att besvara privatpersoners frågor och tillhandahålla allmän information om omfattningen av deras rättigheter, och vilka kanaler och medel de kan använda för att skydda dessa rättigheter.

Tjänsten har till uppgift att

- besvara privatpersoners frågor och få dem att vända sig till lämplig avdelning, och ge dem den information och de tekniska resurser de behöver,
- ge privatpersoner allmän information om omfattningen av deras rättigheter i förhållande till de problem som de har tagit upp, och om de kanaler och resurser de kan använda för att utöva dessa rättigheter,
- lyssna till deras klagomål beträffande de problem som de har mött vid utövandet av sina rättigheter och föreslå hur de kan lösas.

Tjänsten ger endast muntlig information. Den ger inte några skriftliga råd.

Rättsinformationstjänsten – Luxemburg

Cité judiciaire
Bâtiment BC
2080 - Luxembourg

Tfn +352 22 18 46

Rättsinformationstjänsten – Diekirch

Justice de paix
Place Joseph Bech
9211 - Diekirch

Tfn 352 80 23 15

Rättsinformationstjänsten – Esch sur Alzette

Justice de paix
Place Norbert Metz
4239 - Esch-sur-Alzette

Tfn +352 54 15 52

Rättshjälp

Rättshjälp kan beviljas i rättsliga och utomrättsliga förfaranden, vid tvistemål och mål som inte är tvistemål. Både käranden och svaranden kan beviljas rättshjälp. För att få rättshjälp ska den person som begär hjälpen sakna tillräckliga ekonomiska medel, vilket motsvarar den garanterade minimiinkomsten (*revenu minimum garanti (RMG)*). Det görs en bedömning av huruvida den person som behöver stöd saknar tillräckliga medel. Bedömningen grundas på sökandens inkomst och tillgångar och inkomst och tillgångar för andra personer i hushållet.

En person nekas rättshjälp om det är uppenbart att vederbörandes talan inte kan tas upp till sakprövning, är ogrundad, är oriktig eller om kostnaderna inte står i proportion till ändamålet med talan.

Rättshjälp nekans också om den som söker rättshjälp har rätt till ersättning från en tredje part, oavsett grund, för de kostnader som rättshjälpen är tänkt att täcka.

En person som får rättshjälp har rätt att företrädas av en advokat eller en person som utövar ett sådant juristyrke som målet, förfarandet eller verkställigheten kräver.

Ordföranden för advokatsamfundet (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) eller den medlem i advokatsamfundets råd (*Conseil de l'ordre*) som ordföranden har utnämnt för den domkrets i vilken sökanden har hemvist avgör huruvida rättshjälp ska beviljas eller inte. Om personen inte är bosatt i Luxemburg ska ordföranden för advokatsamfundet eller den medlem av advokatsamfundets råd som ordföranden har utnämnt för detta ändamål avgöra frågan.

Personer som saknar tillräckliga medel kan ansöka om rättshjälp hos ordföranden, antingen vid förhandlingen eller skriftligen.

Om en person som hålls i förvar av polisen hävdar att han eller hon har rätt till rättshjälp och begär sådan hjälp ska den advokat som biträder dem under den tid de hålls i förvar vidarebefordra deras begäran till ordföranden.

Webbplats: <http://barreau.lu/votre-avocat/assistance-judiciaire/presentation>

För domkretsen Luxemburg

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Luxembourg

B.P. 361

2013 Luxembourg

45, Allée Scheffer

2520 Luxembourg

För domkretsen Diekirch

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Diekirch

B.P. 68

9201 Diekirch

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 06/07/2018

Grundläggande rättigheter - Ungern

I. Nationella domstolar

I.1 Domstolar

I.2 Författningsdomstolen

II. Nationella människorättsinstitut, ombudsman

II.1 Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna

II.2 Människorättsorganisationer för särskilda områden

II.2.1 Ungerns nationella myndighet för dataskydd och informationsfrihet

II.2.2 Likabehandlingsmyndigheten

II.2.3 Oberoende nämnden för polisklagomål

III. Övriga

III.1 Ungerns åklagarmyndighet

III.2 Stöd till brottsoffer

I. Nationella domstolar

I. 1. Domstolar

1. Uppgifter

Enligt den ungerska grundlagen (Ungerns konstitution) har domstolarna till uppgift att skipa rättvisa. Det innebär att de dömer i brottmål och privata rättstvister, avgör huruvida förvaltningsbeslut och kommunala dekret är lagenliga och fastställer huruvida en lokal myndighet har fullgjort sina lagstadgade lagstiftningsskyldigheter. I lagen kan det även fastställas att andra mål ska avgöras av en domstol.

I grundlagen anges de principer som garanterar domstolarnas oberoende: Domarna lyder endast under lagen, de får inte ta emot instruktioner och får endast avsättas på de grunder och i enlighet med det förfarande som anges i lag. De får inte vara medlemmar i ett politiskt parti eller bedriva politisk verksamhet.

2. Organisation

I Ungern utförs uppgiften att skipa rättvisa av Högsta domstolen (*Kúria*), de regionala appellationsdomstolarna, de lägre allmänna appellationsdomstolarna, distriktsdomstolarna och förvaltnings- och arbetsdomstolarna.

De olika domstolsnivåerna står inte i ett hierarkiskt förhållande till varandra. Domstolar högre upp i hierarkin har inte rätt att ge instruktioner till domstolar längre ned i hierarkin. Domare avkunnar sina domar i enlighet med lagen och sin moraliska övertygelse.

Distriktsdomstolar (*jársbíróságok*)

I de flesta mål sker prövningen i första instans i en distriktsdomstol. För närvarande finns det 111 distriktsdomstolar i Ungern. På ungerska kallas distriktsdomstolarna i Budapest för "*kerületi bíróság*". Totalt verkar sex gemensamma distriktsdomstolar (*egyésített kerületi bíróság*) i Budapests 23 distrikt. Distriktsdomstolar är domstolar i första instans och leds av en ordförande.

Förvaltnings- och arbetsdomstolar

Ungern har 20 förvaltnings- och arbetsdomstolar. Som namnet antyder prövar dessa enbart förvaltnings- och arbetsrättsliga mål. Dessa domstolars huvuduppgift är att pröva förvaltningsbeslut och döma i mål som rör anställningsförhållanden och anställningsliknande förhållanden.

Lägre allmänna appellationsdomstolar (*törvényszékek*)

Lägre allmänna appellationsdomstolar fungerar som domstolar i första eller andra instans. Ett mål kan hänskjutas till en lägre allmän appellationsdomstol på två sätt. För det första kan en dom som meddelats i första instans (med andra ord i en distriktsdomstol eller en förvaltnings och arbetsdomstol) överklagas av en berörd part. För det andra inleds vissa mål i en lägre allmän appellationsdomstol, och då fungerar dessa domstolar som domstolar i första instans. Processlagstiftningen (civilprocesslagen och straffprocesslagen) avgör vilka mål som ska prövas var. Avgörande är t.ex. storleken på de belopp som är i fråga i målet eller huruvida målet är ett särskilt mål eller rör ett särskilt allvarligt brott. Lägre allmänna appellationsdomstolar har paneler, grupper och avdelningar för brottmål, tvistemål, ekonomiska mål och förvaltnings- och arbetsrättsliga mål. Dessa leds av en ordförande

Regionala appellationsdomstolar (*ítélőtáblák*)

De fem regionala appellationsdomstolarna utgör en nivå mellan de lägre allmänna appellationsdomstolarna och Högsta domstolen och inrättades för att minska arbetsbördan vid den gamla Högsta domstolen. De regionala appellationsdomstolarna prövar överklaganden av domar som meddelats av de lägre allmänna appellationsdomstolarna. Regionala appellationsdomstolar är domstolar i tredje instans i brottmål om en lägre allmän appellationsdomstol var domstol i andra instans. Regionala appellationsdomstolar har paneler och avdelningar för brottmål och tvistemål. Dessa leds av en ordförande.

Ungerns högsta domstol (*Kúria*)

Högsta domstolen befinner sig högst upp i rättshierarkin och leds av sin ordförande. Dess viktigaste uppgift är att lägga fast en enhetlig och konsekvent rättspraxis. Högsta domstolen utför denna uppgift genom att meddela så kallade prejudicerande avgöranden. Dessa ger principiell vägledning och är bindande för domstolarna.

Högsta domstolen

- prövar överklaganden av avgöranden som meddelats av lägre allmänna appellationsdomstolar eller regionala appellationsdomstolar i de fall som anges i lag,
- prövar resningsansökningar,
- meddelar prejudicerande avgöranden, som är bindande för domstolarna,
- analyserar rättspraxis från mål som avslutats och vunnit laga kraft och utreder och undersöker inom ramen för detta domstolarnas rättspraxis,
- offentliggör domstolens principiella beslut,
- avgör huruvida kommunala dekret strider mot annan lagstiftning och ska upphävas,
- avgör huruvida en lokal myndighet bryter mot sina lagstadgade lagstiftningsskyldigheter.

Högsta domstolen har paneler för avkunnande av domar, prejudicerande avgöranden, lokala myndigheter och utfärdandet av principiella beslut, avdelningar för brottmål, tvistemål och förvaltnings- och arbetsrättsliga mål och grupper som analyserar rättspraxis.

Den nationella domstolsförvaltningsmyndigheten (*Országos Bírószági Hivatal*) och det nationella rättsliga rådet (*Országos Bírói Tanács*)

Ordföranden för den nationella domstolsförvaltningsmyndigheten utför centraliserade uppgifter inom ramen för domstolsförvaltningen, utövar chefsbefogenheter enligt kapitlet om domstolar i budgetlagen och utövar tillsyn över de förvaltningsåtgärder som vidtas av ordförandena för de lägre allmänna appellationsdomstolarna och de regionala appellationsdomstolarna. Det nationella rättsliga rådet är ett oberoende organ som utses av domare och helt består av domare. Det fungerar som tillsynsmyndighet för den centraliserade domstolsförvaltningen. Utöver sina tillsynsuppgifter är det rättsliga rådet även delaktigt i förvaltningen av domstolarna.

3. Kontaktuppgifter

Országos Bírószági Hivatal
 Adress: 1055 Budapest, Szalay u. 16.
 Postadress: 1363 Budapest Pf.: 24.

Telefon: +36 (1) 354 41 00
 Fax: +36 (1) 312-4453

E-post: obh@obh.birosag.hu
[Domstolarnas webbplats](#)

I.2 Författningsdomstolen

1. Uppgifter

Författningsdomstolen (*Alkotmánybíróság*) är det högsta organet med uppgift att se till att grundlagen följs. Författningsdomstolen har till uppgift att skydda den demokratiska rättsstatsprincipen, författningen och de rättigheter som garanteras i grundlagen, säkerställa ett enhetligt nationellt rättssystem och tillämpa principen om maktindelning.

Författningsdomstolen inrättades av nationalförsamlingen 1989. De grundläggande bestämmelser som reglerar författningsdomstolens uppgifter och existensberättigande anges i grundlagen. De viktigaste riktlinjerna för författningsdomstolens organisation och förfarandet vid domstolen anges däremot i lagen om författningsdomstolen. Detaljerade regler för förfarandet vid författningsdomstolen återfinns i domstolens rättegångsregler.

2. Organisation

Författningsdomstolen består av femton ledamöter. De utses av det ungerska parlamentet, med två tredjedels majoritet. Förordnandet är på 12 år. För att bli domare i författningsdomstolen måste en person vara en framstående lärare eller forskare vid en juridisk fakultet eller ha minst tjugo års juridisk yrkeserfarenhet. Nationalförsamlingen utser en av författningsdomstolens domare till domstolens ordförande. Han eller hon fungerar som ordförande under hela sitt förordnande som domare i författningsdomstolen.

Författningsdomstolen sammanträder i plenum, i paneler med fem domare eller med en ensam domare. Beslut om huruvida lagar är förenliga med konstitutionen och beslut i andra viktiga mål fattas i plenum.

Domstolens kansli utför uppgifter i samband med domstolens organisation, drift, förvaltning och beslutsfattande. Kansliet leds av en generalsekreterare som utses av plenum på förslag av ordföranden.

3. Befogenheter

Förhandsprövning av huruvida en lag är förenlig med grundlagen

Initiativtagaren till en lag, regeringen eller talmannen i nationalförsamlingen kan be nationalförsamlingen överlämna en antagen lag till författningsdomstolen för prövning av huruvida lagen är förenlig med grundlagen.

Dessutom är Ungerns president skyldig att överlämna en lag som parlamentet har antagit till författningsdomstolen, i stället för att underteckna den, om presidenten anser att lagen eller någon bestämmelse i lagen strider mot grundlagen, så att författningsdomstolen kan pröva huruvida lagen är förenlig med grundlagen. Om författningsdomstolen finner att den lag som är föremål för prövning strider mot grundlagen kan lagen inte utfärdas.

Prövning i efterhand av huruvida en lag är förenlig med grundlagen (förfarandet för prövning i efterhand)

Detta förfarande infördes 2012. Det kan inledas av regeringen, en fjärdedel av parlamentets ledamöter, ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna, Högsta domstolens ordförande eller riksåklagaren.

Författningsdomstolen upphäver alla omtvistade bestämmelser som den enligt detta förfarande anser strida mot grundlagen.

Inledande av enskild prövning på begäran av en domare

En domare som vid prövningen av ett mål anser att den lag som ska tillämpas strider mot grundlagen måste begära att författningsdomstolen undersöker lagen och vilandeförklarar målet. Vid en prövning på begäran av en domare kan författningsdomstolen slå fast att lagen eller lagbestämmelsen strider mot grundlagen och inte kan tillämpas i det specifika fallet eller ens allmänt.

Författningsbesvär

Möjligheten att inge författningsbesvär är ett av de viktigaste instrumenten för att skydda de grundläggande rättigheterna. Detta instrument kan framför allt användas om de grundläggande rättigheter som klaganden tillförsäkras genom grundlagen har kränkts i samband med meddelandet av ett domstolsavgörande. En sådan kränkning kan förekomma när en lag som strider mot grundlagen tillämpas i ett mål, eller om ett avgörande som meddelas i själva sakfrågan eller något annat avgörande som avslutar domstolsförfarandet strider mot grundlagen. Författningsbesvär får i undantagsfall inges om det skett en direkt kränkning av klagandens grundläggande rättigheter i ett mål där det inte meddelats något domstolsavgörande. Författningsdomstolen upphäver då varje lag eller dom som den anser strider mot grundlagen.

Prövning av konflikter med internationella avtal

Enligt lagen om författningsdomstolen får en ungersk lag underkastas en prövning för att se om den är förenlig med internationella avtal. Inledandet av en sådan prövning får begäras av en fjärdedel av parlamentets ledamöter, regeringen, ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna, Högsta domstolens ordförande, riksåklagaren eller en domare och ska avse den lag som ska tillämpas i ett mål.

Författningsdomstolen får upphäva hela eller delar av varje lag som den finner står i konflikt med ett internationellt avtal, och anmoda lagstiftaren att inom en viss tidsfrist vidta de åtgärder som krävs för att lösa konflikten.

Ytterligare befogenheter

Författningsdomstolen tolkar grundlagens bestämmelser i varje specifik grundlagsfråga där en tolkning begärts. En sådan begäran kan inges av nationalförsamlingen eller dess ständiga utskott, presidenten eller regeringen, om en sådan tolkning direkt går att härleda från grundlagen.

Vem som helst får inge en begäran till författningsdomstolen om prövning av ett beslut i nationalförsamlingen om att hålla en folkomröstning eller ett beslut om att avslå en begäran om att hålla en obligatorisk folkomröstning.

Nationalförsamlingen får upplösa en lokal myndighets församling eller en minoritets självstyrande församling om den agerar på ett sätt som strider mot grundlagen. På begäran av regeringen yttrar sig författningsdomstolen dessförinnan i ärendet.

Författningsdomstolen genomför förfarandet för att avsätta presidenten, på begäran av nationalförsamlingen.

Författningsdomstolen får avgöra behörighetskonflikter mellan statliga myndigheter och mellan statliga och lokala myndigheter.

Författningsdomstolen får på eget initiativ (*ex officio*) slå fast att en åtgärd strider mot grundlagen på grund av en lucka i lagstiftningen. I så fall anmodas den myndighet som är ansvarig för luckan att åtgärda denna.

4. Kontaktuppgifter

Adress: 1015 Budapest, Donáti u. 35–45.

Postadress: 1535 Budapest, Pf. 773.

Telefon: +36 (1) 488 31 00

[Författningsdomstolens webbplats](#)

[Facebooksida](#)

II. Nationella människorättsinstitut, ombudsman

II.1 Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna (*Az Alapvető Jogok Biztosa*) (ett nationellt människorättsinstitut inom ramen för FN)

1. Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna

I enlighet med Ungerns grundlag antog nationalförsamlingen även lagen om ombudsmannen för de mänskliga rättigheterna och skapade på så sätt ett nytt enhetligt ombudsmannasystem.

Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna svarar endast inför parlamentet. Ombudsmannen vidtar oberoende åtgärder som enbart grundas på grundlagen och andra lagar. Ombudsmannen väljs av nationalförsamlingens ledamöter med två tredjedels majoritet och på förslag av presidenten. Förordnandet är på sex år, och en gång om året ska ombudsmannen överlämna en rapport till nationalförsamlingen om sitt arbete.

Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna kan omväljas en gång. Enligt lagen om ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna bistås ombudsmannen av två biträdande ombudsmän: den biträdande ombudsmannen med ansvar för att skydda framtida generationers intressen och den biträdande ombudsmannen med ansvar för att skydda rättigheterna för de etniska minoriteterna i Ungern. Den ombudsman som nationalförsamlingen valt ger förslag på biträdande ombudsmän. Dessa väljs också av nationalförsamlingen.

2. Förfarande och åtgärder

Ombudsmannens främsta uppgift är att utreda missbruk som rör grundläggande rättigheter och vidta allmänna eller specifika åtgärder för att åtgärda de problem som upptäckts.

Inom ramen för den lag som reglerar ombudsmannens befogenheter väljer ombudsmannen den åtgärd som han eller hon finner lämplig. Det kan röra sig om

- en rekommendation om att åtgärda missförhållanden som rör grundläggande rättigheter riktad till den tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över det organ som gjort sig skyldigt till missförhållandena,
- en åtgärd för att åtgärda missförhållandena som ombudsmannen har inlett tillsammans med chefen för det berörda organet,
- ett förslag till talan vid författningsdomstolen,
- inledandet av en prövning vid Högsta domstolen om huruvida ett kommunalt dekret är förenligt med annan lagstiftning,
- inledandet, via riksåklagaren, av åtgärder som ska vidtas av åklagarmyndigheten,
- inledandet av ett förfarande för att ställa en person till svars inför behörigt organ, om ombudsmannen uppmärksammas på att det finns skäliga misstankar om att en mindre förseelse eller en disciplinär förseelse har begåtts (vid brott måste förfarandet inledas),
- ett förslag om att ändra, upphäva eller publicera lagstiftning eller förvaltningsbeslut som utfärdats av en myndighet som har rätt att utfärda lagar eller förvaltningsbeslut,
- som en sista åtgärd hänskjuta ett ärende till nationalförsamlingen som en del av årsrapporten.

Varje person som anser att en myndighets agerande eller underlåtenhet att agera har åsidosatt deras grundläggande rättigheter eller hotar att göra detta kan inge en ansökan till ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna, förutsatt att den personen har uttömt alla andra administrativa rättsmedel – med undantag av omprövning av förvaltningsbeslut – eller inte har tillgång till något rättsmedel.

Ombudsmannen för grundläggande rättigheter och de biträdande ombudsmännen övervakar genomförandet av etniska minoriteters rättigheter i Ungern och framtida generationers intressen.

Ombudsmannen för grundläggande rättigheter får inte undersöka den verksamhet som bedrivs av nationalförsamlingen, presidenten, författningsdomstolen, den ungerska riksrevisionsmyndigheten eller åklagarmyndigheten, med undantag av åklagarmyndighetens utredningsenhet.

Ombudsmannen får inte vidta åtgärder om

- det har gått mer än ett år sedan offentliggörandet av det förvaltningsbeslut klagomålet avser,
- förfarandet inleddes före den 23 oktober 1989,
- en begäran om omprövning av förvaltningsbeslutet har ingetts eller ett lagakraftvunnet avgörande redan har meddelats,
- den person som ingett klagomålet inte har avslöjat sin identitet och utredningen inte kan genomföras utan denna information.

Ingen får diskrimineras för att ha vänt sig till ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna.

Metoder för att inge klagomål:

- elektroniskt: genom att använda posten *"Úgyet szeretnék indítani"* (Jag vill inge ett klagomål) i menyn på webbplatsen www.ajbh.hu, eller med hjälp formuläret *"Intelligens űrlap"* (Intelligent formulär) på webbplatsen
- med e-post: panasz@ajbh.hu
- personligen till klagomålsenheten vid Ombudsmannen för de grundläggande rättigheternas kontor (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), genom att boka tid för ett möte
- med post: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (Ombudsmannen för de grundläggande rättigheternas kontor), 1387 Budapest Pf. 40.

Ingivandet av klagomål och förfarandet vid Ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna är kostnadsfritt. En kopia på de handlingar som ärendet hittills har gett upphov till och de handlingar som krävs för att bedöma klagomålet ska bifogas.

3. Offentliggörande av uppgifter av allmänintresse

Enligt lagen om offentliggörande av uppgifter av allmänintresse av den 1 januari 2014 kan offentliggörandet även ske via ett skyddat elektroniskt system som sköts av ombudsmannen för de grundläggande rättigheterna. Offentliggörandet av uppgifter i allmänintresse uppmärksammar omständigheter som allmänheten eller samhället i stort har intresse av att de åtgärdas eller undanröjs. Ett offentliggörande av uppgifter av allmänintresse kan även innebära en rekommendation.

Metoder för att offentliggöra uppgifter av allmänintresse:

- elektroniskt via det skyddade elektroniska systemet (<https://www.ajbh.hu/kozerdeku-bejelentes-benyujtasa>), eller
- personligen till klagomålsenheten vid Ombudsmannen för de grundläggande rättigheternas kontor (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), genom att boka tid för ett möte.

4. Nationellt besöksorgan inom ramen för OPCAT

Sedan den 1 januari 2015 har ombudsmannen, personligen eller genom sin personal, fungerat som nationellt besöksorgan inom ramen för det fakultativa protokollet till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (OPCAT). I det nationella besöksorganets uppgifter ingår att

- inspektera platser för frihetsberövande i förebyggande syfte och efter rapporter om missförhållanden
 - intervjua frihetsberövade personer
 - gå igenom dokumentation
- skicka feedback
- samråda med myndigheter
- utfärda rekommendationer
- utarbeta rapporter

5. Kontaktuppgifter

Adress: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Postadress: 1387 Budapest Pf. 40.

Telefon: (+36-1) 475-7100

Fax: (+36-1) 269-1615

E-post: [✉ panasz@ajbh.hu](mailto:panasz@ajbh.hu)

Webbplats: [✉ http://www.ajbh.hu/hu](http://www.ajbh.hu/hu)

II.2 Människorättsorganisationer för särskilda områden

II.2.1 Ungerns nationella myndighet för dataskydd och informationsfrihet

1. Uppgifter och organisation

Rätten till skydd för personuppgifter och rätten till offentliggörande av information av allmänintresse är grundläggande konstitutionella rättigheter. I artikel VI i Ungerns grundlag anges följande:

- 1) Alla har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem, sin korrespondens och sitt rykte.
- 2) Alla har rätt till skydd för sina personuppgifter, och rätt att få tillgång till och sprida information av allmänintresse.
- 3) En oberoende myndighet som inrättats genom en kardinallag ska övervaka genomförandet av rätten till skydd för personuppgifter och rätten till tillgång till uppgifter av allmänintresse.

Ungerns nationella myndighet för dataskydd och informationsfrihet (*Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság – NAIH*) har ersatt den dataombudsman som fanns under perioden 1995–2011). Sedan den 1 januari 2012 har NAIH bidragit till att garantera informationsfriheten genom ytterligare lagstiftningsåtgärder (t.ex. genom att utdöma böter för brott mot den personliga integriteten).

Kärnan i dessa rättigheter, registeransvarigas skyldigheter och NAIH:s organisation och förfaranden anges i informationslagen (lag CXII från 2011 om rätt till självbestämmande och informationsfrihet). Närmare villkor för specifika databehandlingsförfaranden anges däremot i annan lagstiftning (t.ex. i polislagen och lagen om offentlig utbildning). Enligt § 1 i informationslagen är syftet med lagen att skydda fysiska personers privata sfär och garantera insyn i offentlig verksamhet.

NAIH är ett oberoende, självständigt regeringsorgan. Dess ordförande utses för nio år av Ungerns president på förslag av premiärministern, och myndigheten består av olika avdelningar.

2. Befogenheter

NAIH:s huvuduppgift är att genomföra utredningar i ärenden som rör dataskydd och informationsfrihet på grundval av rapporter och klagomål (som ingetts på nätet, skriftligen eller personligen) och att på eget initiativ (*ex officio*) vidta administrativa dataskyddsåtgärder (om den misstänkta överträdelsen rör många personer eller kan ha avsevärd negativ påverkan på intressen eller orsaka stor skada).

Dessutom får myndigheten på eget initiativ vidta administrativa åtgärder för att kontrollera sekretessbelagda uppgifter, hänskjuta fall av överträdelser till domstol om överträdelserna rör information av allmänintresse eller information som är offentlig på grund av sitt allmänintresse, och intervensera i rättegångar. Den för även ett dataskyddsregister.

I myndighetens befogenheter ingår även att yttra sig över relevant lagstiftning, företräda Ungern i gemensamma dataskyddsnämnder inom EU och på den registreringsansvariges begäran – mot betalning – göra dataskyddskontroller.

3. Kontaktuppgifter

Adress: 1125 Budapest Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.

Postadress: 1530 Budapest, Pf.: 5.

Telefon: (+36-1) 391-1400

E-post: [✉ ugyfelszolgalat@naih.hu](mailto:ugyfelszolgalat@naih.hu)

Webbplats: [✉ http://www.naih.hu/](http://www.naih.hu/)

II.2.2 Likabehandlingsmyndigheten

1. Uppgifter och organisation

Enligt lagen om likabehandling och främjande av lika möjligheter ansvarar likabehandlingsmyndigheten (*Egyenlő Bánásmód Hatóság*) för att se till att kravet på likabehandling uppfylls. Likabehandlingsmyndighetens behörighet omfattar hela landet. Myndigheten är ett självständigt regeringsorgan. Det är oberoende och lyder endast under lagen. Den får inte bindas av instruktioner och utför sina uppgifter separat från andra organ och utan otillbörlig påverkan. Uppgifter får endast delegeras till myndigheten genom lag. Myndigheten leds av en ordförande som utses för nio år av presidenten på förslag av premiärministern.

Myndighetens viktigaste och främsta uppgift är att utreda de klagomål och rapporter om diskriminering som inges till den. Myndigheten bistås i sitt arbete av ett landsomfattande nätverk av likabehandlingstjänstemän.

Enligt lagen om likabehandling innebär en överträdelse av kravet på likabehandling (diskriminering) att en person diskrimineras på grund av en verklig eller uppfattad skyddad egenskap.

De egenskaper som skyddas enligt lagen är

1. kön
2. ras
3. hudfärg
4. nationalitet
5. nationell anknytning
6. modersmål
7. funktionsnedsättning
8. hälsostatus
9. religiös eller filosofisk åskådning
10. politisk eller annan övertygelse
11. familjestatus
12. moderskap (graviditet) eller faderskap
13. sexuell läggning
14. könsidentitet
15. ålder
16. social härkomst
17. egendom
18. deltidsanställning eller fast anställning enligt en persons anställningsförhållande eller anställningsliknande förhållande
19. medlemskap i en intresseorganisation
20. annan status, kännetecken eller egenskap.

I kategorin "annan status" kan kännetecken och egenskaper som inte förtecknas i lagen men som är av liknande natur beaktas som skyddade egenskaper i enlighet med myndighetens tolkning av lagen.

Myndigheten utreder kränkningar som påverkar personer och grupper vars skyddade egenskaper ges en vid definition i lagen. Vanligtvis agerar myndigheten efter en ansökan från den eller de personer som diskriminerats, men det är även möjligt för civilsamhällsorganisationer eller intresseorganisationer att inleda ett förfarande vid myndigheten om det har skett en kränkning eller ett hot om kränkning som påverkar en grupp med skyddade egenskaper. Myndigheten får på eget initiativ (*ex officio*) agera mot den ungerska staten, lokala myndigheter och minoriteters självstyrande myndigheter, deras organ, myndighetsutövande organisationer, Ungerns väpnade styrkor och brottsbekämpande organ. Myndighetens utredningar rör oftast områden som sysselsättning, social trygghet, hälso- och sjukvård, bostäder, utbildning och tillhandahållande av varor och tjänster.

2. Befogenheter

Myndigheten genomför sina utredningar inom ramen för administrativa förfaranden. Särskilda bevisregler tillämpas under förfarandena. Den skadelidande parten (sökanden) måste styrka att han eller hon har missgynnats och vid tidpunkten för kränkningen faktiskt hade – eller av förövaren antogs ha – en sådan skyddad egenskap som anges i lagen. Om sökanden har

fullgjort sin skyldighet att överlämna sådan bevisning måste den andra parten (den part som är föremål för förfarandet) bevisa att de omständigheter som den bevisning som den skadelidande parten har överlämnat avser att styrka inte ägde rum eller att vederbörande har efterlevt kravet på likabehandling eller under rådande rättsförhållanden inte var skyldig att efterleva detta krav.

Myndigheten strävar alltid efter att parterna ska nå en uppgörelse innan den meddelar sitt beslut, och godkänner i så fall denna uppgörelse. Om parterna inte når en uppgörelse meddelar myndigheten på grundval av sin utredning ett beslut i sakfrågan. Om myndigheten slår fast att kravet på likabehandling inte har uppfyllts kan den som påföljd beordra att den olagliga situationen ska upphöra, förbjuda det olagliga beteendet i framtiden, beordra att det slutliga beslut i vilket överträdelsen fastställdes ska offentliggöras, utdöma böter på mellan 50 000 ungerska forint (HUF) och 6 miljoner ungerska forint (HUF) och tillämpa ytterligare rättsliga påföljder i enlighet med speciallagstiftning. Myndighetens beslut kan inte överklagas via administrativa kanaler men kan omprövas av förvaltnings- och arbetsdomstolen i ett förvaltningsmål.

Utöver att utreda specifika fall av diskriminering har myndigheten enligt lag även flera andra uppgifter. I dessa ingår bland annat att tillhandahålla information och bistånd till berörda parter för att kunna vidta åtgärder mot likabehandlingskränkningar, yttra sig över lagförslag om likabehandling, föreslå lagstiftning om likabehandling, ge allmänheten och nationalförsamlingen en lägesbeskrivning av genomförandet av likabehandlingspolitiken, samarbeta med civilsamhällsorganisationer och internationella organisationer etc.

Myndigheten är medlem i det europeiska nätverket för jämställdhetsorgan (Equinet). Equinet består av över 40 medlemsorganisationer från 33 europeiska länder som fungerar som nationella organ för likabehandling i sina hemländer. Myndighetens personal deltar i det arbete som pågår i Equinets tematiska arbetsgrupper och de kurser och seminarier som flera gånger om året anordnas för att hålla sig à jour med den senaste internationella utvecklingen inom likabehandlingsområdet och för att utbyta erfarenheter med företrädare för organisationer som utför liknande uppgifter.

Som ett led i myndighetens internationella förbindelser deltar den regelbundet i de evenemang och tematiska projekt som anordnas av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) och Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI).

Närmare information om myndigheten finns på myndighetens webbplats.

3. Kontaktuppgifter

Säte: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B

Telefonnummer: (+36-1) 795-2975

Faxnummer: (+36-1) 795-0760

Webbplats: <http://www.egyenlobanasmod.hu/>

II.2.3 Oberoende nämnden för polisklagomål

1. Uppgifter och organisation

År 2008 beslutade nationalförsamlingen att inrätta den oberoende nämnden för polisklagomål (*Független Rendészeti Panasztestület*) för att skapa en instans för klagomål mot polisförfaranden. Nämndens medlemmar utses nationalförsamlingen. Deras förordnande är på sex år. Medlemmarna har juristexamen, de får inte ta emot instruktioner av någon och nämndens arbetsordning regleras i lag.

Nämndens arbete regleras främst av polislagen. Nämndens syfte är att utreda klagomål inom polisens ansvarsområde, men oberoende av hierarkiska förhållanden. Utgångspunkten ska vara skyddet av de grundläggande rättigheterna. Nämnden granskar därför polisens arbete efter särskilda klagomål i enskilda fall, inte rent allmänt och på teoretiska grunder.

2. Befogenheter och förfarande

Vem får inge klagomål, när och hur?

Klagomål får inges av varje person, oavsett nationalitet,

- som utsatts för en polisåtgärd eller som påverkas av en polisåtgärd
- eller för vilken polisen har underlåtit att vidta en åtgärd
- eller som utsatts för tvångsåtgärder från polisens sida och anser att detta medfört att hans eller hennes grundläggande rättigheter inskränkts eller mänskliga rättigheter kränkts.

Klagomål får inges personligen, genom ombud eller av en persons juridiska ombud (om det rör sig om en minderårig person eller en person utan rättshandlingsförmåga, av dennes juridiska ombud). Klagomålet måste inges inom 20 dagar från polisens åtgärd,

underlåtenhet att agera eller tvångsåtgärd eller, om klaganden inte fick kännedom om detta förrän senare, inom 20 dagar från den dag han eller hon fick kännedom om detta. Klagomålet ska skickas med post (och ska i så fall vara undertecknat av klaganden personligen) med fax eller med epost via nämndens webbplats, eller inges personligen under nämndens kontorstid (efter att ha bokat tid för besök via telefon).

Om ett objektivt hinder hindrade klaganden från att inge sitt klagomål inom tidsfristen kan klagomålet eventuellt inges senare. I så fall måste klaganden kunna styrka skälen till förseningen (t.ex. långvarig sjukhusvård).

En person som missat att inge sitt klagomål inom fristen på 20 dagar, men det fortfarande har gått mindre än trettio dagar från händelsen (eller från när han eller hon fick kännedom om händelsen), kan inge en ansökan till polisledningen (polischefen eller polismästaren) på den ort där de åtgärder som klagomålet avser vidtogs och ändå hålla sig inom tidsfristen. I så fall ansvarar chefen vid den aktuella polisstationen för att klagomålet utreds.

Vad undersöker nämnden?

- Kravet på att utföra polisuppgifter och instruktioner, brott mot sådana uppgifter eller instruktioner eller underlåtenhet att utföra dessa (särskilt kravet att vidta åtgärder, proportionalitet, identifierbarhet, skyldighet att ge assistans etc.).
- Polisåtgärder eller underlåtenhet att vidta polisåtgärder, deras lagenlighet (särskilt identitetskontroller, undersökning av kläder, bagage och fordon, gripanden, intag av personer för förhör, utlänningskontroller, åtgärder som vidtas i privata bostäder, trafikkontroller etc.).
- Användning av tvångsmedel och deras lagenlighet (särskilt fysiska tvångsmedel, handbojor, kemiska ämnen, elpistoler, batonger, vägspärrar, användning av handeldvapen, användning av gruppträck, skingring av folkmassor etc.).

När får nämnden inte inleda ett förfarande eller undersöka sakfrågan i ett ärende?

Nämnden är enligt lag inte bemyndigad, och har därmed inte befogenhet eller rätt att,

- bedöma allmänna kommentarer, kommentarer som föreslår förbättringar eller kritiska kommentarer eller offentliggöranden av uppgifter av allmänintresse,
- utreda mindre förseelser, eller sätta ned eller upphäva administrativa böter,
- bedöma lagenligheten i de åtgärder som har vidtagits under ett straffrättsligt förfarande,
- bevilja skadestånd,
- fastställa brottsligt, administrativt eller disciplinärt ansvar hos de poliser som vidtar en åtgärd,
- granska lagenligheten i beslut som fattats i administrativa eller straffrättsliga förfaranden.

Om polisen har vidtagit en åtgärd som det går att göra invändningar mot under andra förfaranden som pågår, t.ex. straffrättsliga eller administrativa förfaranden, måste klaganden dessutom använda sig av tillgängliga rättsmedel och göra sina invändningar i de andra förfarandena, om inte klagandens invändningar rör det sätt som polisen agerade på under förfarandet (t.ex. den ton som användes när ett vittne förhördes eller det sätt som ett hus genomsöktes på). I så fall har nämnden också rätt att genomföra undersökningen.

Vad man behöver känna till om förfarandet

För att få sitt ärende utrett kan klaganden välja mellan att inge sitt klagomål till polischefen för den polismyndighet som vidtog åtgärden eller till nämnden. Klaganden kan således välja om en enhet inom polisen (polischefen för den polismyndighet som vidtog åtgärden) eller ett oberoende organ utanför polisen (nämnden) ska utreda klagomålet. Syftet med denna bestämmelse är samtidigt att separera de två förfarandena från varandra. Vid varje givet tillfälle får endast ett av förfarandena vidtas, nämligen det förfarande som klaganden valt.

Nämnden har dessutom rätt att göra förfrågningar om varje klagomål som ingetts till polisen, och om den får kännedom om ett ärende där villkoren för ett ingripande från nämndens sida är uppfyllda underrättar den klaganden och den polismyndighet som handlägger ärendet om detta. Inom åtta dagar från underrättelsen får klaganden begära att polismyndigheten ska bedöma klagomålet, grundat på en undersökning som nämnden genomfört. Den polismyndighet som handlägger ärendet ska avbryta handläggningen när den mottar nämndens underrättelse. Klagandena kan under förfarandet själva ta initiativ till att ärendet hänskjuts på detta sätt ända fram till dess att det slutliga förvaltningsbeslutet meddelas. Om villkoren för att hänskjuta ärendet är uppfyllda kommer handläggningen att fortsätta i enlighet med förfarandet i nämnden.

Vid en undersökning av sakfrågan i ett klagomål försöker nämnden fastställa huruvida de polisåtgärder som beskrivs i klagomålet vidtogs i enlighet med reglerna, huruvida de var nödvändiga, motiverade och proportionella och huruvida de kränkte några av klagandens grundläggande rättigheter.

Om det under undersökningen fastställs att klagandens grundläggande rättigheter har kränkts måste nämnden också bedöma hur allvarlig kränkningen är i förhållande till samtliga omständigheter i ärendet. Om nämnden finner att

- ingen kränkning har skett (t.ex. på grund av att inskränkningen av klagandens grundläggande rättigheter var laglig), eller
- kränkningen av en grundläggande rättighet inte kan fastställas på grund av motstridiga uppgifter i inlagorna, och detta problem inte kan lösas med hjälp av de dokument som är för handen,
- en grundläggande rättighet kränktes, men kränkningen är av mindre vikt,

vidarebefordrar nämnden sin bedömning till chefen för behörig polismyndighet. Denne fattar sedan beslut i enlighet med klagomålsförfarandet, grundat på de officiella regler som styr polisen och med beaktande av nämndens rättsliga bedömning. Klaganden kan överklaga beslutet till högre instans. Klaganden har även möjlighet att begära omprövning av beslutet, i enlighet med lagen om allmänna regler för administrativa förfaranden och tjänster (förvaltningslagen). Klagande kan i förväg motsätta sig att nämnden hänskjuter prövningen av klagomålet till behörig polismyndighet om de exempelvis befarar att de inte kommer att bedömas opartiskt och är rädda för eventuella konsekvenser. I så fall blir nämnden tvungen att avsluta förfarandet, eftersom ärendet inte kan hänskjutas om klaganden motsätter sig detta.

Om nämnden finner att en allvarlig kränkning av grundläggande rättigheter har skett vidarebefordrar den – beroende på vilken myndighet som berörs – sin bedömning till den ungerska rikspolischefen, generaldirektören för polisens avdelning för internutredningar eller generaldirektören för avdelningen för terroristbekämpning, som fattar ett beslut om klagomålet grundat på tillämpliga bestämmelser och med beaktande av nämndens rättsliga bedömning. Om det beslut som fattas av det organ som handlägger ärendet skiljer sig från nämndens bedömning måste skälen till detta anges. Ett polisbeslut som meddelas på detta sätt kan naturligtvis också överklagas till domstol. Nämndens bedömning kan användas i det domstolsförfarandet.

Närmare bestämmelser om nämndens arbets sätt finns i nämndens arbetsordning, som finns på dess webbplats.

3. Kontaktuppgifter

Postadress: H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: +36-1/441-6501

Fax: +36-1/441-6502

E-post: info@repate.hu

Webbplats: <https://www.repate.hu/index.php?lang=hu>

III. Övriga

III.1 Ungerns åklagarmyndighet

1. Hur Ungerns åklagarmyndighet är organiserad

Ungerns åklagarmyndighet är ett oberoende konstitutionellt organ som endast lyder under lagen.

Åklagarmyndigheten leds av riksåklagaren som utses av nationalförsamlingen bland de allmänna åklagarna. Förordnandet är på nio år, och enligt offentlig rätt svarar riksåklagaren inför parlamentet. Riksåklagaren är skyldig att varje år överlämna en rapport om myndighetens verksamhet.

Ungerns åklagarmyndighet består av

1. riksåklagarens kontor
2. kontor för chefsåklagare vid appellationsdomstolar
3. chefsåklagarkontor
4. distriktsåklagarkontor

Ett oberoende chefsåklagarkontor eller ett distriktsåklagarkontor får i motiverade fall inrättas för att genomföra åklagarutredningar eller andra av åklagarmyndighetens uppgifter.

Det finns fem kontor för chefsåklagare vid appellationsdomstolar och tjugoen chefsåklagarkontor (ett för storstadsregionen Budapest, nitton regionala och ett för centrala utredningar) som lyder under riksåklagarens kontor. Verksamheten vid chefsåklagarkontoren är – med undantag för chefsåklagarkontoret för centrala utredningar – uppdelat mellan straffrättslig och offentligrättslig verksamhet.

Distriktsåklagarkontor och åklagarkontor på distriktsnivå som lyder under chefsåklagarkontoret i storstadsregionen Budapest och de regionala chefsåklagarkontoren handlägger ärenden som inte tilldelats något annat åklagarorgan genom lag eller genom instruktioner från riksåklagaren och utför uppgifter kopplade till åklagarmyndighetens utredningar.

Åklagarmyndighetens vetenskapliga forskningsinstitution, det nationella institutet för kriminologi (*Országos Kriminológiai Intézet*), ingår i åklagarmyndighetens organisationen men är inte ett åklagarorgan. Det arbetar med att ta fram teorier och praktiska tillämpningar inom brottsforskning, kriminologi och kriminalteknik.

2. Åklagarmyndighetens huvuduppgifter

Riksåklagaren och åklagarmyndigheten är oberoende, och när en allmän åklagare ingriper i rättsskipningen är de exklusiva utövare av statens bestraffningsrätt. Åklagarmyndigheten väcker åtal i brottmål, vidtar åtgärder mot rättsstridigt agerande och underlåtenhet att agera och främjar brottsförebyggande åtgärder.

Riksåklagaren och åklagarmyndigheten

1. utövar rättigheter i samband med brottsutredningar, i enlighet med lag,
2. företräder åklagarsidan i brottmålsrättegångar,
3. granskar att kriminalvården sker på ett lagenligt sätt,
4. utövar ytterligare befogenheter enligt lag i egenskap av beskyddare av allmänhetens intresse.

Åklagarmyndigheten

1. utreder sådana ärenden som anges i straffprocesslagen (åklagarutredningar),
2. övervakar att oberoende utredningar som utförs av en utredningsmyndighet utförs på ett lagenligt sätt (granskning av utredningar),
3. utövar andra lagstadgade rättigheter i samband med utredningar,
4. utövar, i egenskap av allmän åklagare, rätten att väcka åtal i brottmål och företräder åklagarsidan i brottmålsrättegångar och utövar den rätt till överklagande som föreskrivs i straffprocesslagen,
5. övervakar att straff, sekundära påföljder, åtgärder, tvångsmedel för att beröva eller inskränka en persons frihet och uppföljningsåtgärder efterlevs på ett lagenligt sätt, övervakar att lagen om databaser med brottsregister, administrativa register och register över de mest efterlysta brottslingarna efterlevs, och deltar även i förfarandet då domare fastställer straff,
6. medverkar till korrekt rättstillämpning i domstolsförfaranden (en allmän åklagare deltar i domstolsförfaranden och förfaranden för frivillig rättsvård vid tvistemåls-, arbets-, förvaltnings- och handelsdomstolar),
7. ser till att organ som utövar verksamhet som offentliga myndigheter eller handlägger tvister utanför domstol följer lagen,
8. fäster särskild vikt vid åtal beträffande brott som begåtts av barn eller mot barn och vid iakttagandet av de särskilda bestämmelser som gäller vid förvaltnings- och straffrättsliga förfaranden mot minderåriga, samarbetar för att hävda barns rättigheter i den typ av mål som anges i lagstiftningen och inleder förfaranden för att vidta de åtgärder som krävs för att skydda barn,
9. utför de åligganden som internationella avtal ger upphov till, särskilt när det gäller att tillhandahålla och begära rättshjälp,
10. utför Ungerns uppgifter som medlem i Eurojust,
11. tillhandahåller juridiska ombud i stämningar som avser ersättning för kränkningar och skador som orsakats inom ramen för dess verksamhet.

För att värna allmänintresset arbetar åklagarmyndigheten för att se till att alla följer lagen. Vid lagöverträdelse vidtar åklagarmyndigheten åtgärder för att kontrollera lagenlighet, i de mål och på det sätt som anges i lag. Om inte annat anges i lag är åklagarmyndigheten skyldig att vidta åtgärder om ett organ som ålagts att se till att en lagöverträdelse upphör underlåter att vidta de åtgärder som krävs, trots att den enligt grundlagen, en rättsakt eller någon annan lagbestämmelse eller förvaltningsbestämmelse är skyldig att göra detta, eller om åklagaren omedelbart måste vidta åtgärder för att få ett slut på kränkningen av en rättighet som uppstått till följd av en lagöverträdelse.

Åklagarmyndighetens befogenheter och skyldigheter när det gäller att värna allmänintresset i andra mål än brottmål anges i särskild lagstiftning. En allmän åklagare utövar i första hand dessa befogenheter genom att väcka talan vid domstol och inleda förfaranden för frivillig rättsvård, samt genom att inleda förfaranden vid förvaltningsmyndigheter och inge överklaganden.

3. Kontaktuppgifter

Riksåklagaren: Dr Péter Polt

Säte: 1055 Budapest, Markó u. 16.

Postadress: 1372 Budapest, Pf. 438.

Telefonnummer: +36-1354-5500

E-post: info@mku.hu

Webbplats: <http://mklu.hu/>

III.2 Stöd till brottsoffer

Brottsoffermyndigheten (*Áldozatsegítő Szolgálat*) ger framför allt stöd till offer som har fått fysiska eller psykiska skador (psykiskt trauma, chock) eller drabbats av förluster som en direkt följd av ett brott mot deras person eller egendom. Staten bedömer brottsoffrens behov och ger dem lämplig hjälp.

1. Förfarandet

Stöd till brottsoffer ges av särskilda enheter inom den statliga (eller lokala) förvaltningen. Brottsoffer kan be valfri brottsoffermyndighet om hjälp med sin fordran. De kan även ansöka hos valfri brottsoffermyndighet om omedelbart ekonomiskt stöd, intyg om brottsofferstatus och skadestånd ([PDF](#)).

Ansökningar om omedelbart ekonomiskt stöd, intyg om brottsofferstatus eller skadestånd måste inges på de relevanta formulären ([ansökningsformulär](#), [ansökan om intyg om brottsofferstatus](#)). Brottsoffermyndigheten hjälper till att fylla i formulären.

Brottsofferförfarandet är kostnadsfritt.

Ansökningar om omedelbart ekonomiskt stöd får inges inom fem dagar från det att brottet mot en person eller egendom begicks. Skadeståndsansökningar kan inges inom tre månader från det att brottet begicks – förutom vid de undantag som anges i lagen om stöd till brottsoffer och skadestånd från staten.

Överklaganden av brottsoffermyndighetens beslut ska inges till brottsoffermyndigheten inom 15 dagar. De ska dock riktas till justitiemyndigheten.

2. Tjänster

Enligt lagen tillhandahålls följande tjänster:

- Hjälp med att inge fordringar. Brottsoffermyndigheten hjälper brottsoffer att hävda sina rättigheter på det sätt och i den omfattning som är lämpligt. Detta innebär att myndigheten ger råd till brottsoffer om deras rättigheter och skyldigheter i straffrättsliga och förvaltningsrättsliga förfaranden, villkoren för tillgång till sjukvård, sjukförsäkring, sociala förmåner och annat statligt stöd samt tillhandahåller information, juridisk rådgivning, känslomässigt stöd och alla andra former av praktiskt stöd i detta sammanhang.
- Omedelbart ekonomiskt stöd. Detta kan beviljas under ett pågående brottmål till det belopp som anges i lagen. Stödet ska gå till bostäder, kläder, resa och mat och till läkarkostnader och begravningskostnader, om brottsoffret inte kan betala dessa kostnader till följd av brottet mot vederbörandes person eller egendom.
- Intyg om brottsofferstatus. Under ett pågående brottmål intygar brottsoffermyndigheten klientens status som brottsoffer genom ett officiellt intyg som bygger på polisdokument. Brottsoffret kan använda intyget i administrativa förfaranden och andra förfaranden, t.ex. för att få dokument utfärdade eller för att beviljas rättshjälp.
- Vittnesstöd. Vittnen som kallas till en domstolsförhandling kan be domstolens tjänsteman med ansvar för vittnesstöd om lämpliga råd. Domstolens tjänsteman med ansvar för vittnesstöd är en tjänsteman som, i enlighet med relevant lagstiftning, ger vittnen råd i samband med avläggandet av vittnesmål, så att det blir lättare för dem att delta i domstolsförhandlingen.
- Tillhandahållande av skyddat boende. Staten erbjuder vid behov skyddat boende till de ungerska medborgare och personer med rätt att fritt röra och uppehålla sig i Ungern som har identifierats som offer för människohandel, oavsett om ett straffrättsligt förfarande har inletts.

- Skadestånd från staten. Anhöriga till en person som dödat vid ett våldsbrott mot en person, eller en person som skadats allvarligt vid ett sådant brott, kan ansöka om skadestånd från staten i form av ett engångsbelopp eller en månatlig utbetalning om de är behövande i den mening som avses i lagen.

3. Kontaktuppgifter

Tillgång till gratis stödlinje för brottsoffer dygnet runt från nät i Ungern:

+36 (1) 80 225 225

[☞ Brottsoffermyndigheten](#)

Närmare information om stöd till brottsoffer.

III.3 Rättshjälp

Enligt lagen om rättshjälp är huvudsyftet med myndigheten för rättshjälp (*Jogi Segítségnyújtó Szolgálat*) att ge professionell juridisk rådgivning till personer med sociala behov så att de kan hävda sina rättigheter och lösa sina rättstvister – inom vissa tidsfrister och på ett särskilt sätt.

1. Förfarandet

En ansökan om rättshjälp kan inges personligen eller med post ([☞ Rättshjälp – kontaktuppgifter](#)) till den enhet (det "regionkontor") som ansvarar för rättshjälp vid behörig regional (eller lokal) myndighet på den ort där sökanden har hemvist eller är varaktigt bosatt, eller om denna inte kan fastställas, till deras postadress eller arbetsplats genom att fylla i och underteckna ett formulär (<http://igazsagugyihivatal.gov.hu/dokumentumok-jogi-segitsegnyujtas>) och bifoga de bilagor som krävs. Ansökan är gratis.

Om regionkontoret utfärdar ett (slutligt) beslut om beviljande av rättshjälp kan den berörda personen sedan få tillgång till tjänster hos valfri jouradvokat (advokater, advokatbyråer, civilsamhällsorganisationer) på justitiemyndighetens förteckning över jouradvokater (<http://www.kimisz.gov.hu/alaptev/nepugyvedje/nevjegyzek>).

Överklaganden av rättshjälpsmyndighetens beslut ska inges till regionkontoret inom 15 dagar. De ska dock riktas till justitiemyndigheten.

2. De viktigaste formerna av rättshjälp

A.) Stöd vid förfaranden utanför domstol

- om talan ännu inte väckts för att lösa en tvist,
- råd och/eller hjälp med att utarbeta dokument,
- ger inte rätt att företrädas av ett juridiskt ombud, jouradvokaten får inte agera på klientens vägnar eller i dennes ställe.

B.) Stöd vid domstolsförfaranden

- om ett mål redan pågår,
- tillgång till ett juridiskt ombud,
- kan inte beviljas den person som begått brottet eller förseelsen,
- brottsoffret kan få tillgång till ett juridiskt ombud redan i utrednings- och åtalsstadiet av ett straffrättsligt förfarande.

C.) I enkla ärenden ger brottsoffermyndigheten korta, muntliga råd utan att pröva vilka medel klienten förfogar över.

3. Villkor för att ha rätt till rättshjälp

A.) I tvistemål och mål som inte är tvistemål:

- Staten täcker avgifterna för jouradvokaten/det juridiska ombudet eller förskottsbetalar avgifterna för juridisk rådgivning under ett år om klientens inkomst- och egendomssituation uppfyller de lagstadgade kriterierna.
- Staten förskottsbetalar avgifterna för juridisk rådgivning för varje klient som brottsoffermyndigheten i ett enskilt förfarande har fastställt har utsatts för brott och som uppfyller de lagstadgade inkomst- och egendomsvillkoren.

B.) I brottmål:

- Staten förskottsbetalar avgifterna för jouradvokaten/det juridiska ombudet under ett år om klientens inkomst- och egendomssituation uppfyller de lagstadgade kriterierna.
- Staten förskottsbetalar avgifterna för juridisk rådgivning för varje klient som brottsoffermyndigheten i ett enskilt förfarande har fastställt har utsatts för brott och som uppfyller de lagstadgade inkomst- och egendomsvillkoren.

C.) Gemensamma bestämmelser:

Klienter måste styrka sin inkomst och inkomsten för andra personer som de delar hushåll med med hjälp av de dokument som anges i lagen om rättshjälp.

I lagen anges de fall där stöd inte får beviljas, t.ex. vid utarbetandet av avtal, om inte avtalsparterna gemensamt ansöker om stöd och stödsvillkoren till fullo uppfylls, eller för tullärenden etc.

4. Kontaktuppgifter

 [Regionkontor:](#)

Närmare information om [rättshjälp](#).

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 22/12/2017

Grundläggande rättigheter - Nederländerna

De grundläggande rättigheterna fastställs i kapitel 1 i författningen. Dessa rättigheter ger medborgarna rätt att leva sina liv utan att staten lägger sig i. Författningen innehåller även rätten att delta i samhällslivet och det politiska livet. Följande är exempel på grundläggande rättigheter: yttrandefrihet, rätten till skydd av personuppgifter, rösträtten och rätten till likabehandling.

Det finns två typer av grundläggande rättigheter:

- "Klassiska" grundläggande rättigheter i form av medborgerliga och politiska rättigheter. Dessa inbegriper rösträtt, yttrandefrihet, rätt till personlig integritet, religionsfrihet och förbud mot diskriminering.
- Grundläggande "sociala" rättigheter i form av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Dessa inbegriper rätt till bostad, social trygghet, hälso- och sjukvård samt utbildning.

Grundläggande sociala rättigheter kan vanligtvis inte åberopas i domstol. Klassiska grundläggande rättigheter kan däremot åberopas i domstol. En privatperson kan således väcka talan vid domstol om en kommunal myndighet utan goda skäl vill förbjuda en demonstration.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 14/05/2018

Grundläggande rättigheter - Polen

NATIONELLA DOMSTOLAR

Enligt den *polska konstitutionen (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej)* har alla rätt till en rättvis rättegång och offentlig prövning, utan dröjsmål, inför en behörig, opartisk och oberoende domstol. Det innebär att talan kan väckas vid de nationella domstolarna i alla tvister som rör utövandet av de rättigheter och friheter som garanteras i nationell rätt. De allmänna domstolarna avgör tviste-, familje- och ungdomsmål, arbets- och socialförsäkringsmål, handels- och konkursmål samt brottmål. Förvaltningsdomstolarna avgör om myndighetsbeslut är lagenliga. Militärdomstolarna skipar rättvisa inom Polens väpnade styrkor, inom de ramar som

anges i rättsakter från parlamentet. Militärdomstolarna avgör även mål som rör personer som inte tillhör Polens väpnade styrkor, i de fall som anges i rättsakter från parlamentet.

De allmänna domstolarna, förvaltningsdomstolarna och militärdomstolarna bedriver sin verksamhet i enlighet med principen om två nivåer. En part som inte är nöjd med ett domstolsavgörande kan överklaga till en högre instans.

Enligt den polska konstitutionen har dessutom alla personer vars konstitutionella rättigheter eller friheter har kränkts rätt att inge författningsbesvär till författningsdomstolen (*Trybunał Konstytucyjny*). Författningsbesvär får endast avfattas av en advokat (*adwokat*) eller en juridisk rådgivare (*radca prawny*) (med undantag av domare (*sędziowie*), åklagare (*prokuratorzy*), advokater (*adwokaci*), juridiska rådgivare (*radcowie prawni*), notarier (*notariusze*), eller professorer eller doktorer i juridik som företräder sig själva), och inga domstolsavgifter behöver betalas. Författningsbesvär kan röra ett lagstiftningsinstrument med stöd av vilket en domstol eller en offentlig myndighet har meddelat ett slutligt beslut om de rättigheter, friheter eller skyldigheter som anges i konstitutionen.

NATIONELLA MÄNNISKORÄTTSSINSTUTUT

Ombudsmannen (*Rzecznik Praw Obywatelskich*)

Adress: Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa

Ombudsmannens roll är att värna de rättigheter och friheter för enskilda som anges i konstitutionen och annan lagstiftning.

Alla har rätt att vända sig ombudsmannen för att få hjälp i ärenden som rör skyddet av rättigheter eller friheter som myndigheterna kränkt.

Det är gratis att inge ansökningar till ombudsmannen.

Efter att ha behandlat ansökan kan ombudsmannen

- ta upp ärendet till prövning,
- ange vilka rättsmedel som sökanden har tillgång till,
- vidarebefordra ärendet till behörigt organ,
- vägra att ta upp ärendet till prövning.

När ombudsmannen tar upp ett ärende till prövning får han eller hon

- själv genomföra utredningen,
- begära att de behöriga myndigheterna undersöker hela eller delar av ärendet,
- begära att sejmen (det polska parlamentets andra kammare) ger den nationella revisionsmyndigheten (*Najwyższa Izba Kontroli*) i uppdrag att granska hela eller av delar av ärendet.

Under förfarandet har ombudsmannen rätt att

- i vilket ärende som helst göra en undersökning på plats (även utan att anmäla detta i förväg),
- begära in förtydligande upplysningar och filer i varje ärende som handläggs av de aktuella myndigheterna,
- begära upplysningar om hur ett ärende som handläggs av domstolarna, åklagarmyndigheten och andra brottsbekämpande organ fortskrider, och begära att filer ska överlämnas för inspektion till ombudsmannens kontor efter att förfarandet avslutats och avgörandet meddelats,
- beställa sakkunnigutlåtanden och andra utlåtanden.

Efter att ha undersökt ett ärende får ombudsmannen

- förklara för sökanden att hans eller hennes rättigheter och friheter inte har kränkts,
- uppmana den myndighet, organisation eller institution vars åtgärd har befunnits kränka rättigheter och friheter att vidta åtgärder för att se till att den aktuella kränkningen upphör, och därefter övervaka att rekommendationerna följs,
- begära att den myndighet som utövar tillsyn över det berörda organet vidtar de åtgärder som anges i lag,
- begära att en talan ska väckas och delta i eventuella tvistemål som pågår,
- begära att en behörig åklagare inleder en förundersökning i ärenden som rör brott där åtal väcks på eget initiativ (*ex officio*),
- begära att ett administrativt förfarande inleds, inge klagomål till förvaltningsdomstolen och delta i förfarandet,

- yrka på straff och även yrka på att det slutliga avgörandet ska upphävas i mål som rör mindre förseelser,
- överklaga ett slutligt avgörande.

Om ombudsmannen anser att en rättsakt om rättigheter och friheter bör ändras eller antas kan ombudsmannen inge en dylik begäran till de behöriga myndigheterna.

MÄNNIASKORÄTTSSORGANISATIONER FÖR SÄRSKILDA OMRÅDEN

Barnombudsmannen (*Rzecznik Praw Dziecka*)

Adress: ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

Barnombudsmannen arbetar för att skydda barns rättigheter, däribland

- rätten till liv och sjukvård,
- rätten till familjeliv,
- rätten till drägliga levnadsförhållanden,
- rätten till utbildning,
- rättigheter för barn med funktionsnedsättning,
- skydda barn mot alla former av våld, grymhet, utnyttjande, sedefördärv, försummelse och andra former av dålig behandling.

Alla har rätt att vända sig till ombudsmannen för att få hjälp i ärenden som rör skyddandet av ett barns rättigheter eller intressen.

Det är gratis att inge ansökningar till barnombudsmannen.

När barnombudsmannen handlägger ett ärende får vederbörande

- i vilket ärende som helst göra en undersökning på plats (även utan att anmäla detta i förväg),
- begära att de aktuella organen inkommer med förtydliganden eller upplysningar eller ställer filer till förfogande,
- beställa sakkunnigutlåtanden och andra utlåtanden.

Efter att ha undersökt ett ärende får barnombudsmannen

- begära att de behöriga myndigheterna vidtar åtgärder till förmån för barnet,
- begära att ett disciplinärende inleds eller disciplinära åtgärder vidtas om det visar sig att det aktuella organet har kränkt barnets rättigheter eller intressen,
- delta i förfaranden vid författningsdomstolen som har inletts på ombudsmannens begäran eller i författningsbesvär som rör barn,
- väcka talan vid Högsta domstolen (*Sąd Najwyższy*) för att lösa problem med olika tolkningar av lagbestämmelser som rör barns rättigheter,
- väcka kassationstalan,
- begära att en talan ska väckas och delta i eventuella tvistemål som pågår,
- delta i förfaranden som rör ungdomar,
- begära att den behöriga åklagaren ska inleda en förundersökning i brottmål,
- begära att ett administrativt förfarande inleds, inge klagomål till förvaltningsdomstolen och delta i förfarandet,
- yrka på strafföreläggande i ärenden som rör mindre förseelser.

Om barnombudsmannen anser att en rättsakt om rättigheter och friheter bör ändras eller antas kan barnombudsmannen inge en sådan begäran till de behöriga myndigheterna.

Patientombudsmannen (*Rzecznik Praw Pacjenta*)

Adress: ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa

Patientombudsmannen är behörigt organ för skyddandet av patienters rättigheter.

Alla har rätt att vända sig till patientombudsmannen för hjälp om en patients rättigheter har kränkts.

Det är gratis att inge ansökningar till patientombudsmannen.

Efter att ha behandlat ansökan kan patientombudsmannen

- ta upp ärendet till prövning,
- ange vilka rättsmedel som sökanden har tillgång till,
- vidarebefordra ärendet till behörigt organ,
- vägra att ta upp ärendet till prövning.

När patientombudsmannen tar upp ett ärende till prövning får han eller hon

- själv genomföra utredningen,
- begära att de behöriga myndigheterna undersöker hela eller delar av ärendet.

Under förfarandet har patientombudsmannen rätt att

- i vilket ärende som helst göra en undersökning på plats (även utan att anmäla detta i förväg),
- begära in förtydligande upplysningar och akter i varje ärende som handläggs av de aktuella myndigheterna,
- begära upplysningar om hur ett ärende som handläggs av domstolarna, åklagarmyndigheten och andra brottsbekämpande organ fortskrider, och begära att akter ska överlämnas för inspektion till patientombudsmannens kontor efter att förfarandet avslutats och avgörandet meddelats,
- beställa sakkunnigutlåtanden och andra utlåtanden.

Efter att ha undersökt ett ärende får ombudsmannen

- förklara för sökanden att hans eller hennes patienträttigheter inte har kränkts,
- uppmana den myndighet, organisation eller institution vars åtgärd har befunnits kränka patientens rättigheter att vidta åtgärder för att se till att den aktuella kränkningen upphör, och därefter övervaka att rekommendationerna följs,
- begära att den myndighet som utövar tillsyn över ovannämnda organ vidtar de åtgärder som anges i lag,
- begära att en talan ska väckas och delta i eventuella tvistemål som pågår.

Om patientombudsmannen anser att en rättsakt om patienträttigheter bör ändras eller antas kan patientombudsmannen begära detta hos de behöriga myndigheterna.

Dataombudsmannen (*Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych*)

Adress: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa

Dataombudsmannen är behörigt organ för skyddet av personuppgifter.

Vid brott mot dataskyddslagen (*ustawa o ochronie danych osobowych*) kan den registrerade inge ett klagomål till dataombudsmannen.

Det administrativa förfarande som ombudsmannen genomför består av en undersökning av hur sökandens personuppgifter har behandlats.

Under förfarandet har dataombudsmannen, den biträdande dataombudsmannen och bemyndigad personal rätt att

- gå in de lokaler där datalagringsystemet finns och även i de lokaler där uppgifterna behandlas, och genomföra de kontroller som krävs,
- begära in förtydligande upplysningar och kalla och förhöra enskilda för att fastställa fakta,
- granska alla dokument och uppgifter som är direkt kopplade till föremålet för inspektionen och göra kopior av dessa,
- inspektera den utrustning, de medier och de it-system som används för att behandla uppgifter,
- beställa sakkunnigutlåtanden och andra utlåtanden.

Om undersökningen visar sig att bestämmelser har överträtts utfärdar dataombudsmannen efter avslutat förfarande ett beslut om att efterlevnaden ska återställas, däribland att

- oegentligheter ska upphöra,

- personuppgifter ska kompletteras, uppdateras eller rättas, göras tillgängliga eller att man ska avstå från att göra dem tillgängliga,
- ytterligare åtgärder ska vidtas för att skydda personuppgifter,
- överföringen av personuppgifter till tredjeland ska upphöra,
- uppgifter ska säkras eller överföras till andra organ,
- personuppgifter ska raderas.

Utän hinder av ovanstående kan dataombudsmannen, grundat på den information som samlats in under ärendets gång och på eget initiativ, även besluta att utöva sin befogenhet att

- skicka en skrivelse till det organ som klagomålet avser,
- begära att disciplinära eller andra lagstadgade åtgärder vidtas mot dem som har gjort sig skyldiga till överträdelsen,
- polisanmäla det misstänkta brottet.

Om dataombudsmannen anser att en rättsakt om skydd av personuppgifter bör ändras eller antas kan dataombudsmannen begära detta hos de behöriga myndigheterna.

Regeringens befullmäktigade representant för likabehandling (*Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania*)

Adress: Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Regeringens befullmäktigade representant är behörigt organ för genomförandet av regeringens likabehandlings- och antidiskrimineringspolitik.

Alla har rätt att inge ett klagomål, en ansökan eller en framställan till den befullmäktigade representanten.

Det är gratis att inge klagomål, ansökningar eller framställningar.

Om det för att ta ställning till ovanstående är nödvändigt att i förväg undersöka och klargöra de faktiska omständigheterna i ärendet samlar den befullmäktigade representanten in den bevisning som krävs. I detta syfte kan nödvändig bevisning och klargöranden begäras in från andra myndigheter.

Klagomål, ansökningar eller framställningar bör handläggas utan dröjsmål, vilket innebär

- inom en månad vid ett klagomål eller en ansökan,
- inom tre månader vid en framställan.

Den befullmäktigade representanten underrättar sökanden om hur ärendet har handlagts.

Om det visar sig att likabehandlingsprincipen inte har iakttagits vidtar den befullmäktigade representanten åtgärder för att undanröja eller mildra effekterna av detta.

Om den befullmäktigade representanten anser att en rättsakt om likabehandling och antidiskriminering bör ändras eller antas kan den befullmäktigade representanten begära detta hos behöriga myndigheterna.

Regeringens befullmäktigade representant för personer med funktionsnedsättning (*Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych*)

Den befullmäktigade representanten utövar betydande tillsyn över genomförandet av *lagen om social och yrkesmässig rehabilitering och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning (ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)*.

Den befullmäktigade representanten utövar tillsyn över utfärdandet av intyg om funktionsnedsättning och fastställer graden av funktionsnedsättning.

Alla har rätt att inge ett klagomål, en ansökan eller en framställan till den befullmäktigade representanten.

Om det för att ta ställning till ovanstående är nödvändigt att i förväg undersöka och klargöra de faktiska omständigheterna i ärendet samlar den befullmäktigade representanten in den bevisning som krävs. I detta syfte kan nödvändig bevisning och klargöranden begäras in från andra myndigheter.

Klagomål, ansökningar eller framställningar bör handläggas utan dröjsmål, vilket innebär

- inom en månad vid ett klagomål eller en ansökan,
- inom tre månader vid en framställan.

Den befullmäktigade representanten underrättar sökanden om hur ärendet har handlagts.

Om den befullmäktigade representanten inom ramen för tillsynen finner att det finns rimliga skäl att betvivla att ett avgörande speglar de faktiska omständigheterna i ärendet eller att ett avgörande har meddelats på ett rättsstridigt sätt, kan den befullmäktigade representanten begära att den behöriga myndigheten ska

- upphäva avgörandet,
- återuppta förfarandet.

ANDRA SPECIALISERADE ORGAN

Den nationella radio- och tv-nämnden (*Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*)

Adress: Skwer kard. S. Wyszyńskiego 9, 01-015 Warszawa

Den nationella radio- och tv-nämnden värnar yttrandefriheten inom radio och tv, skyddar mediernas oberoende och allmänhetens intresse och säkerställer att radio och tv präglas av öppenhet och pluralism.

Alla har rätt att inge ett klagomål, en ansökan eller en framställan till nämnden.

Det är gratis att inge klagomål, ansökningar eller framställningar.

Om klagomålet rör ett visst program måste klaganden specificera vilken tid och vilken dag programmet sändes, kanalens namn och titeln på programmet (eller någon annan information som gör det möjligt att identifiera det program som är föremål för klagomålet).

Nämndens ordförande kan begära att leverantören av medietjänsterna ska förelägga nämnden de bevis, dokument och klargöranden som krävs för att fastställa huruvida leverantören har agerat i enlighet med lagen.

Klagomål, ansökningar eller framställningar bör handläggas utan dröjsmål, vilket innebär inom en månad vid ett klagomål eller en ansökan och inom tre månader vid en framställan.

Nämnden underrättar sökanden om hur ärendet har handlagts.

Nämndens ordförande kan anmoda leverantören av medietjänsten att upphöra att tillhandahålla medietjänster när dessa bryter mot lagen.

I vissa fall kan nämndens ordförande bötfälla leverantören av medietjänsten.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 23/01/2018

Grundläggande rättigheter - Portugal

Nationella domstolar

Om medborgarnas grundläggande rättigheter kränks kan de väcka talan vid domstol. De portugisiska domstolarna (tvistemålsdomstolar och förvaltningsdomstolar) ansvarar för att skipa rättvisa, skydda medborgarnas lagstadgade rättigheter och intressen, förbjuda brott mot demokratin och rättsstatsstaten och avgöra offentliga och privata tvister (artikel 202 i den portugisiska konstitutionen).

Författningsdomstolen prövar frågor av konstitutionell karaktär. Om alla ordinära rättsmedel har uttömts (artiklarna 70/2 och 72 i lagen om författningsdomstolen) har den part som under ett förfarande anför att en tillämpad lag strider mot konstitutionen rätt att inge ett överklagande till författningsdomstolen.

Mer information finns på sidan [Domstolsväsende i medlemsstaterna – Portugal](#).

Nationella människorättsinstitut

- **Ombudsman (*O Provedor de Justiça*)**

Sedan 1999 har den portugisiska ombudsmannen, utöver de uppgifter som beskrivs nedan, fungerat som nationellt människorättsinstitut. Ombudsmannen har ackrediterats med A-status av FN och uppfyller till fullo de s.k. Parisprinciperna.

Ombudsmannens arbete består bl.a. av att främja och skydda de grundläggande rättigheterna, särskilt rättigheterna för de som på grund av ålder eller psykomotorisk nedsättning är mest sårbara, nämligen barn, äldre eller personer med funktionsnedsättning.

Mer information om hur klagomål inges och behandlas finns i avsnittet om ombudsmannen.

Ombudsman (*O Provedor de Justiça*)

Ombudsmannen har inrättats genom lag och har till uppgift att "försvara och främja medborgarnas rättigheter, friheter, garantier och legitima intressen" (artikel 1.1 i lag nr 9/91 av den 9 april 1991 och ändringarna till denna) om dessa kränks vid medborgarnas kontakter med offentliga myndigheter. Om alla andra rättsmedel har uttömts (både administrativa och/eller vid domstol) eller tidsfristen för att överklaga har löpt ut, kan medborgarna kostnadsfritt inge sitt klagomål till ombudsmannen, tillsammans med en motivering.

Som påpekats är den portugisiska ombudsmannen även nationellt människorättsinstitut och fungerar som nationell förebyggande mekanism.

I maj 2013 beslutade ministerrådet att i enlighet med det fakultativa protokollet till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning utse ombudsmannen till nationell förebyggande mekanism.

Ombudsmannen har därför till uppgift att besöka och inspektera platser där människor hålls frihetsberövade – fängelser, kliniker, psykiatriska vårdanstalter, ungdomsvårdsskolor, etc. – för att övervaka kvaliteten på de frihetsberövades boende och mat, kontrollera huruvida de intagnas grundläggande rättigheter respekteras (inklusive, i förekommande fall, rätten till personlig integritet och legitim kontakt med släktingar och juridiska ombud) samt fastställa huruvida det finns (eller inte finns) individuella terapiprogram.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges till ombudsmannen via brev, fax eller e-post. På webbplatsen har medborgarna även tillgång till ett e-formulär. Klagomål kan även lämnas på telefon, eller personligen på ombudsmannens kontor eller på något av åklagarmyndighetens kontor.

All korrespondens som ombudsmannen tar emot är inte klagomål. Ofta rör det sig om anonyma redogörelser, en enkel begäran om information eller juridisk rådgivning eller allmänna utsagor i specifika frågor. Dessa följs inte upp.

När ett klagomål har inletts inleds ett utredningsförfarande (man behöver inte alltid göra en helt ny utredning, eftersom klagomål som rör liknande frågor kan behandlas gemensamt så att man enklare kan hitta en snabb och processekonomisk lösning). Med andra ord gör ombudsmannen vad som krävs för att fastställa de faktiska omständigheterna. Ombudsmannen kan t.ex. höra den enhet som klagomålet riktas mot och även den klagande själv. Klaganden kan också själv begära att bli hörd av ombudsmannen.

Förfarandet kan avslutas med rekommendationer, förslag, anmärkningar och andra alternativa metoder för att lösa motstridiga intressen och kan även leda till en begäran om att författningenssenligheten eller lagenligheten ska granskas.

Utöver att besvara klagomål från medborgarna kan ombudsmannen inleda förfaranden på eget initiativ för att undersöka situationer som ombudsmannen uppmärksammats på och som faller inom ombudsmannens ansvarsområde.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

- **Barnombudsman**

Nationella kommissionen för att främja och skydda barns och ungas rättigheter (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens – CNPDPCJ*)

CNPDPCJ samordnar alla offentliga och privata enheters verksamhet, strukturer och interventionsprogram för att främja och skydda barns och ungas rättigheter. CNPDPCJ utfärdar rekommendationer och övervakar, stöder och utövar tillsyn över den landsomfattande verksamhet som bedrivs av de lokala kommittéerna för skydd av barn och unga (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens – CPCJ*).

Dessa kommittéer är inte några rättsliga myndigheter utan fristående organ som verkar för att främja barns och ungas rättigheter och förhindra eller sätta stopp för situationer som kan påverka barns och ungas säkerhet, hälsa, yrkesutbildning, utbildning eller allmänna utveckling. Åklagarmyndigheten (*Ministério Público – MP*) övervakar arbetet i kommittéerna för skydd av barn och unga och bedömer huruvida deras beslut är lagenliga och välgrundade. Vid behov görs en rättslig prövning.

Kommittéerna bedriver sin verksamhet i plenum och i begränsad sammansättning. I plenum vidtar kommittéerna åtgärder för att främja rättigheter och förhindra farliga situationer för barn och unga.

I begränsad sammansättning ingriper kommittéerna i situationer där ett barn eller en ung person befinner sig i fara. Framför allt tar de hand om och ger råd till personer som vänder sig till dem, gör en preliminär bedömning av situationer som de redan känner till, utreder ärenden och fattar beslut om åtgärder för att främja och skydda barns och ungas rättigheter samt övervakar och granskar dessa (med undantag av åtgärder som innebär att en person godkänns för adoption eller att en adoptionsinstitution godkänns).

Behandling av klagomål:

Alla kan vända sig direkt till en lokal kommitté för att uppmärksamma den på en farlig situation. Kommittén kan kontaktas via brev, fax eller e-post, eller personligen på kommitténs kontor. Kommittéerna är ansvariga för det geografiska område där de är belägna. Klicka här för att se en förteckning över ansvariga kommittéer utifrån var barnet bor. <http://www.cnpcjr.pt/search.asp>

Ett ingripande från en kommitté kräver föräldrarnas samtycke och godkännande och kan leda till att

- föräldrarna ges stöd,
- en annan familjemedlem ges stöd,
- en lämplig person utses till förmyndare,
- barnet ges stöd för att kunna leva ett självständigt liv,
- barnet placeras i familjehem,
- barnet placeras på institution.

Beroende på åtgärdernas karaktär vidtas åtgärder för att främja och skydda barns och ungas rättigheter i deras normala livsmiljö eller någon annanstans.

- **Jämställdhetsorgan**

Kommissionen för medborgarskap och jämställdhet (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género – CIG*)

Kommissionen för medborgarskap och jämställdhet är det nationella organ som ansvarar för att främja och upprätthålla principen om jämställdhet mellan män och kvinnor. Den bedriver verksamhet på följande områden: medborgarskapsutbildning, jämställdhet mellan män och kvinnor, skydd i samband med moderskap och faderskap, främjande av medel för att underlätta mäns och kvinnors lika deltagande på olika områden, kvinnors och mäns möjligheter att förena arbetsliv och familjeliv, bekämpning av våld i hemmet, könsbaserat våld och människohandel och stöd till brottsoffer.

CIG är ett fristående statligt organ med administrativt oberoende. CIG ingår i ministerrådets presidium och sorterar under statssekreteraren för medborgarskap och jämställdhet.

CIG ansvarar framför allt för att ta emot klagomål om diskriminering eller könsbaserat våld och lämnar i förekommande fall yttranden och rekommendationer till behöriga myndigheter eller berörda enheter.

Behandling av klagomål:

CIG tar emot klagomål om diskriminering och könsbaserat våld via e-post, CIG:s Facebooksida och i pappersform.

De mottagna klagomålen analyseras av CIG:s interna enheter som svarar klaganden direkt via samma kanaler. CIG kan lämna yttranden och/eller rekommendationer till berörda enheter och/eller hänskjuta ärendet till behöriga myndigheter (t.ex. åklagarmyndigheten, myndigheten för livsmedelssäkerhet och ekonomi (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*) eller medietillsynsmyndigheten (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social – ERC*), med kopia till berörda enheter.

Högsta kommissionären för migration (*Alto Comissariado para as Migrações – ACM*)

(Kommissionen för likabehandling och mot rasdiskriminering (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial – CICDR*))

Högsta kommissionären för migration (ACM) är en offentlig institution som genomför statens migrationspolitik. ACM:s uppdrag är att bekämpa alla former av diskriminering på grund av hudfärg, nationalitet, etniskt ursprung eller religion. ACM tar emot anmälningar om diskriminering och samordnar arbetet i kommissionen för likabehandling och mot rasdiskriminering (CICDR).

CICDR är ett oberoende rådgivande organ till ACM med bekämpning av rasdiskriminering som specialområde. Målet för verksamheten är att förhindra och förbjuda alla former av rasdiskriminering och att bestraffa handlingar som kränker grundläggande rättigheter eller begränsar eller hindrar en offentlig myndighet, en tjänst eller en fysisk person från att utöva ekonomiska, sociala eller kulturella rättigheter på grund av att de tillhör en viss ras eller har en viss hudfärg, nationalitet eller etnisk härkomst.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges till ACM eller direkt till CICDR via brev, fax, e-post eller telefonsamtal. På CICDR:s webbplats finns även ett e-formulär för klagomål.

ACM skickar vidare klagomålet till generalinspektoratet vid behörigt ministerium. Efter att ha fastställt huruvida de påstådda sakförhållandena stämmer ska generalinspektoratet lägga fram en rapport. Rapporten överlämnas till det ständiga utskottet i kommissionen för likabehandling och mot rasdiskriminering, som avger ett rådgivande yttrande. På grundval av yttrandet fattar ACM ett beslut. Beslutet kan inbegripa böter på upp till fem minimilöner för fysiska personer och upp till 10 minimilöner för offentligt rättsliga enheter/företag.

CICDR för ett register över konstaterade fall av diskriminering och de böter som påförts. Den offentliggör brott mot lagen för att avskräcka personer från att begå sådana handlingar och för att öka allmänhetens medvetenhet om likabehandlings- och diskrimineringsfrågor.

- **Dataskyddsmyndighet**

Nationella dataskyddsbudsmannen (*Comissão Nacional de Proteção de Dados – CNPD*)

CNPD är ett oberoende administrativt organ som sorterar under nationalförsamlingen. CNPD har i uppdrag att övervaka och kontrollera att behandlingen av personuppgifter sker med respekt för de mänskliga rättigheterna och de friheter och garantier som anges i konstitutionen och i lagstiftningen. CNPD är den nationella myndigheten för övervakning av personuppgifter. CNPD samarbetar med andra länders dataskyddsmyndigheter för att skydda och upprätthålla utlandsboendes rättigheter.

Behandling av klagomål:

Privatpersoners klagomål och anmälningar om personuppgiftskränkningar ska inges skriftligen till CNPD. Klagomål kan även inges på elektronisk väg med hjälp av det formulär som finns på CNPD:s webbplats. Klagomålet ska innehålla klagandens namn, adress och underskrift.

Så snart ett klagomål har registrerats inleds prövningen av det, och det överlämnas till en medlem av CNPD för en preliminär bedömning. Om frågan inte faller inom CNPD:s ansvarsområde eller om det på grund av karaktären på klagandens utsaga inte går att utfärda något beslut, får klagomålet bedömas eller vidarebefordras av den CNPD-medlem som tilldelades klagomålet.

CNPD:s beslut fattas genom majoritetsbeslut. Besluten är bindande och kan överklagas.

- **Andra specialiserade organ**

Nationella institutet för rehabilitering, IP (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP – INR, I.P.*)

Det nationella institutet för rehabilitering, I.P. är ett integrerat statligt organ som för närvarande lyder under ministeriet för arbetsmarknad, solidaritet och social trygghet. Det är administrativt oberoende och har egna medel. Institutet arbetar för att säkerställa lika möjligheter, bekämpa diskriminering och stärka personer med funktionsnedsättning genom att främja deras grundläggande rättigheter.

INR, I.P. tar emot klagomål om diskriminering på grund av funktionsnedsättning. Diskrimineringsgrunderna anges i diskrimineringslagen. Som diskriminering betraktas varje handling som kränker en grundläggande rättighet eller förvägrar eller hindrar en person från att utöva en rättighet, på grund av funktionsnedsättning.

Behandling av klagomål:

En fullständig beskrivning av den situation som anses utgöra diskriminering bör lämnas till institutet så att ett klagomålsförfarande kan inledas. På webbplatsen finns ett klagomålsformulär som kan skickas med e-post.

Klagomålet måste innehålla uppgifter som gör att det går att identifiera klaganden (fullständigt namn, id-nummer eller id-kortsnummer, skatteregistreringsnummer, fullständig adress eller andra kontaktuppgifter) och tydligt redogöra för alla faktiska omständigheter. Klagomålet ska ange vittnen (namn, adress och kontaktuppgifter) och ska i möjligaste mån styrkas med bevisföremål, bevisning eller handlingar som visar att diskrimineringen har ägt rum.

Efter att klagomålet har ingetts överlämnas klagomålet till den behöriga förvaltningsmyndighet (generalinspektorat, tillsynsmyndighet eller annat behörigt organ) som har rätt att pröva ärendet och/eller utdöma påföljder under den period som föregår en rättegång. Under denna period sker även bevisupptagning. Därefter avslutas antingen ärendet eller påförs böter (och eventuellt andra påföljder). En kopia av beslutet skickas till det nationella institutet för rehabilitering, I.P.

Beroende på om det är en fysisk eller juridisk person som har gjort sig skyldig till diskrimineringen kan denne påföras böter på 5–30 gånger minimimånadslönen.

Beroende på hur allvarlig förseelsen är och förövarens grad av skuld kan ytterligare påföljder utdömas, t.ex. beslagtagande av ägodelar, näringsförbud, förlust av rätten att ta emot bidrag eller förmåner från statliga myndigheter, stängning av inrättningar och offentliggörande av domar.

Kommissionen för likabehandling i arbetslivet (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE*)

CITE är ett kollegialt organ med företrädare för tre olika parter (staten, fackföreningarna och arbetsgivarna). Varje part har lika många medlemmar. CITE är administrativt oberoende och en juridisk person. CITE arbetar för likabehandling och mot diskriminering av män och kvinnor i arbetslivet, på arbetsmarknaden och inom yrkesutbildningen. CITE samarbetar vid tillämpning av lagstiftning och avtalsförpliktelser på detta område, liksom vid förpliktelser i samband med skydd av föräldraskapet och när det gäller möjligheterna att förena arbetsliv och familje- och privatliv inom den privata, den offentliga och den kooperativa sektorn.

Som myndighet har CITE bl.a. till uppgift att bedöma de klagomål som ingetts till den, eller situationer som den är medveten om, som tyder på överträdelse av lagstiftningen om likabehandling av och förbud mot diskriminering av män och kvinnor i arbetslivet, på arbetsmarknaden och inom yrkesutbildningen. CITE arbetar även för att se till att föräldraskapet skyddas och att det blir möjligt att förena arbetsliv och familje- och privatliv, samt tillhandahåller information och rättshjälp på detta område.

Behandling av klagomål:

Alla kan inge klagomål beträffande platsannonser och andra rekryteringsmetoder som inte garanterar att män och kvinnor ges lika tillträde till arbetsmarknaden.

Alla arbetstagare kan inge klagomål om det förekommer diskriminering mellan män och kvinnor vid tillträde till arbetsmarknaden, i arbetslivet och inom yrkesutbildningen.

Klagomål kan inges via brev, fax eller e-post. Klagomål kan även inges via gratisnumret 800 204 684, eller personligen på CITE:s kontor, efter att ha bokat tid i förväg – tfn: 21 780 37 09.

CITE är skyldig att överlämna yttranden som bekräftar eller pekar på praxis på arbetsmarknaden som utgör diskriminering på grund av kön till den myndighet som ansvarar för arbetsplatsinspektioner (arbetsmiljömyndigheten), så att denna kan inleda det administrativa förfarande som beskrivs nedan.

Arbetsmiljömyndigheten (*Autoridade para as Condições do Trabalho – ACT*)

Arbetsmiljömyndigheten (ACT) är en statlig myndighet som har till uppgift att främja bättre arbetsvillkor på hela det portugisiska fastlandet. Den övervakar att arbetslagstiftningen följs vid privata anställningsförhållanden och främjar arbetsmiljön inom den privata sektorn.

ACT övervakar att arbetsmiljölagstiftningen följs inom alla sektorer och inom den statliga förvaltningens avdelningar och organ (direkta, indirekta och lokala). Detta inbegriper offentliga institutioner och förfarandena för att tillhandahålla individanpassade tjänster eller allmänna medel.

Klagomål kan inges beträffande brister i lokaler eller underlåtenhet att följa bestämmelser som omfattas av ACT:s behörighet, inklusive arbetsmiljöförhållanden, avtal om fast anställning, bristande jämställdhet och diskriminering på arbetsplatsen, utstationering av arbetstagare, arbetstidens längd och hur denna organiseras, arbetstagares kollektiva representation, odeklarerat eller svart arbete, tillfälligt arbete och arbete som utförs av invandrare.

Behandling av klagomål:

Varje arbetstagare, arbetstagarrepresentant eller annan berörd part kan inge ett klagomål genom att fylla i det e-formulär som finns på ACT:s webbplats.

Om yrkesinspektören under det att han eller hon utför sitt uppdrag personligen och direkt (även efter händelsen) bekräftar eller styrker att det har skett en överträdelse av bestämmelserna utarbetas en officiell rapport. För de överträdelser som yrkesinspektören inte personligen kan styrka utarbetas en händelserapport med stöd av den bevisning som föreligger och namnet på åtminstone två vittnen.

Efter att rapporten har färdigställts underrättas den anklagade och får 15 dagar på sig att frivilligt betala böterna, inkomma med ett skriftligt svar tillsammans med styrkande bevisning och en lista på vittnen, eller själv inställa sig till förhör.

Fristen för att slutföra utredningen är 60 dagar. I vederbörligen styrkta fall får fristen förlängas med en lika lång period.

Mycket allvarliga administrativa överträdelser eller upprepade administrativa överträdelser som begåtts avsiktligt eller på grund av stor försumlighet får offentliggöras som ytterligare en påföljd. Om dessa administrativa överträdelser upprepas får ytterligare påföljder utfärdas, t.ex. ett tillfälligt näringsförbud, förbud mot att delta i auktioner eller offentliga upphandlingar eller offentliggörande av påföljden, med beaktande av de negativa effekter detta skulle få för den anställde eller den ekonomiska skada som arbetsgivaren skulle lida

Om överträdelsen består i underlåtenhet att fullgöra en skyldighet innebär betalningen av böterna inte att den skyldige befrias från skyldigheten att fullgöra skyldigheten om detta fortfarande är möjligt. Om överträdelsen beror på att ett visst belopp inte har betalats får ACT, utöver böterna, besluta att de belopp som arbetstagarna har rätt till ska betalas inom samma frist som böterna.

Den portugisiska miljöbyrån (*Agência Portuguesa do Ambiente – APA*)

Den portugisiska miljöbyrån (APA) har till uppgift att föreslå, utveckla och övervaka åtgärder för att på ett deltagarbaserat sätt integrera förvaltningen av miljöpolitiken och politiken för hållbar utveckling med annan sektorspolitik. APA:s arbete sker i samarbete med offentligt- och privaträttsliga enheter som arbetar för att uppnå samma mål. Byrån arbetar för att öka miljöskyddet och förbättra miljön och för att ge medborgarna tjänster av hög kvalitet. APA är även den nationella myndighet som ansvarar för att genomföra systemet med miljöansvar.

Miljöskador omfattar i) skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer, ii) vattensador, iii) markskador.

Synpunkter som rör skador på miljön eller ett nära förestående hot om sådana skador kan lämnas till byrån som kan uppmanas att vidta åtgärder. Den person som lämnat synpunkterna bör överlämna alla relevanta upplysningar eller exempel på ingripanden som de förfogar över.

Behandling av klagomål:

Alla privatpersoner/berörda parter kan inge ett klagomål via post eller e-post. På byråns webbplats finns även ett [e-formulär](#) för klagomål.

Den behöriga myndigheten prövar begäran om åtgärder och underrättar de berörda parterna om huruvida begäran bifalls eller avslås. Om den behöriga myndigheten bekräftar förekomsten av miljöskador och bifaller sökandens begäran underrättas den verksamhetsansvarige om att en begäran om åtgärder har bifallits och att byrån kommer att fatta ett beslut om vilka åtgärder som ska vidtas.

Generalinspektoratet för jordbruksfrågor, havsfrågor, miljöfrågor och frågor som rör fysisk planering (*Inspecção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território – IGAMAOT*)

IGAMAOT är en central tjänst inom statsförvaltningen som ansvarar för kontroll, granskning och tillsyn av avdelningar och organ inom IGAMAOT:s verksamhetsområde när det gäller administration, styrning och uppdrag. På livsmedelsreglerings- och livsmedelssäkerhetsområdet övervakar IGAMAOT stöd från nationella fonder och EU-fonder. När gäller miljö, fysisk planering och bevarandet av naturen säkerställer IGAMAOT kontinuerlig övervakning och bedömning av lagenligheten.

IGAMAOT:s arbete omfattar den offentliga sektorn, privata aktörer och enskilda medborgare i frågor som rör miljölagstiftning, fysisk planering eller bevarandet av naturen, samt mottagare av nationellt stöd eller EU-stöd på jordbruks- eller fiskeområdet.

IGAMAOT tar emot klagomål mot handlingar som faller inom dess behörighetsområde. Tillsammans med andra behöriga myndigheter ingriper den där risken är som störst, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.

Behandling av klagomål:

IGAMAOT har en e-tjänst på sin webbplats. Där kan man inge klagomål genom att fylla i ett [e-formulär](#) och detaljerat beskriva den situation som observerats, tillsammans med namn och kontaktuppgifter. Klaganden kan begära att dessa uppgifter inte ska röjas genom att kryssa i lämplig ruta i formuläret.

Klagomål, utsagor, händelserapporter och andra framställningar som inges till IGAMAOT, och som innehåller material som kan undersökas vid en inspektion, resulterar i att ett särskilt administrativt förfarande inleds i enlighet med förvaltningslagen.

Anonyma klagomål behandlas inte, med undantag av om de är vederbörligen styrkta eller dokumenterade.

Under det administrativa förfarandet fastställer IGAMAOT en frist för att inkomma med upplysningar, eller för de berörda organen att lämna upplysningar.

Även när utredningen pågår kan man tillsammans med de berörda enheterna vidta åtgärder för att samla in information och bevisning för att avgöra huruvida en inspektion ska genomföras.

Så snart ett ärende har behandlats, och utan att det påverkar den obligatoriska rapport som ska lämnas vid ett brott, utarbetar IGAMAOT ett motiverat förslag och överlämnar detta till generalinspektoratet. Generalinspektoratet avgör sedan om ärendet ska avslutas, övervakas, bli föremål för extraordinära åtgärder eller återförvisas till det statsråd som IGAMAOT sorterar under, som bestämmer vad som ska ske.

Generalinspektoratet för rättsliga frågor (*Inspecção-Geral dos Serviços de Justiça – IGSJ*)

IGSJ är en central tjänst som är direkt underställd den statliga förvaltningen, men med administrativt oberoende. IGSJ:s uppgift består i att granska, inspektera och utöva tillsyn över alla enheter, avdelningar och organ som lyder under justitieministeriet eller som är föremål för detta ministeriums tillsyn eller som regleras av detta, inklusive kriminalvården, i syfte att åtgärda olagligheter eller oegentligheter och optimera tjänsternas funktion.

Klagomål kan inges mot sådana handlingar och fall av underlåtenhet att handla som bedöms vara olagliga. Det rör sig framför allt om förseningar i tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster, dålig service, anställda eller företrädare som betett sig olämpligt, lokaler i dåligt skick och allmänna oegentligheter eller brister i samband med tjänsteutövningen.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges utan att några formella krav måste vara uppfyllda. Klagomål kan inges på följande sätt: personligen, via vanlig post eller via telefon, fax eller e-post. På IGSJ:s webbplats finns ett e-formulär för detta.

Klagomål, händelserapporter och utsagor som personligen lämnas till IGSJ tas emot av den inspektör som anförtrotts denna uppgift.

Alla klagomål tilldelas ett ärendenummer. Klaganden meddelas ärendenumret och ska ange detta vid alla kontakter med IGSJ. I förekommande fall kan klagomålet kombineras med en pågående eller kommande inspektion eller granskning.

Genom att ange ärendenumret kan klaganden på valfritt sätt begära upplysningar från IGSJ om hur ärendet fortskrider. Om klagomålet ingavs via IGSJ:s webbplats kan ärendets gång följas med hjälp av det lösenord som skapades när klagomålet ingavs på elektronisk väg.

Anonyma klagomål behandlas endast om de utsagor som görs anses tillräckligt sammanhängande och detaljerade. Vid anonyma klagomål ges klaganden inte någon information om resultatet av utredningen. Det går inte heller att få upplysningar om ärendet via IGSJ:s webbplats, eftersom tillgång till sådana upplysningar bygger på att användaren har registrerat sig.

Generalinspektoratet för inrikesfrågor (*Inspecção-Geral da Administração Interna – IGAI*)

IGAI är ett oberoende organ som ansvarar för den externa kontrollen av den portugisiska polisens verksamhet. IGAI sorterar under inrikesministeriet (*Ministério da Administração Interna – MAI*), och dess ansvarsområde omfattar samtliga säkerhetstjänster och säkerhetsstyrkor (det nationella republikanska gardet (*Guarda Nacional Republicana – GNR*), den statliga civila polisen (*Polícia de Segurança Pública – PSP*) och utlännings- och gränspolisen (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras – SEF*)) som lyder under detta ministerium. IGAI genomför granskningar, inspektioner och utövar tillsyn över dessa organ samt försvarar medborgarnas rättigheter. Skyddet av de mänskliga rättigheterna och upprätthållandet av den allmänna ordningen betonas särskilt.

Varje (portugisisk eller utländsk) person, grupp av personer, sammanslutning, företag eller annan juridisk person kan inge klagomål beträffande handlingar eller fall av underlåtenhet att handla som bedöms vara olagliga. Framför allt gäller detta klagomål som rör kränkningar av medborgarnas grundläggande rättigheter som begåtts av tjänstemän vid de organ som sorterar under inrikesministeriet (MAI). Det kan bl.a. röra sig om förseningar i tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster, dålig service, anställda eller företrädare som betett sig olämpligt, lokaler i dåligt skick och allmänna oegentligheter eller brister i samband med tjänsteutövningen.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges utan att något formellt krav behöver vara uppfyllt. Klagomålen kan inges med vanlig post, personligen eller med e-post.

Klagomålet bör detaljerat beskriva den situation som observerats, identifiera ansvarig person, specificera exakt datum och plats (gata och husnummer, stad, församling och kommun). I förekommande fall bör klagomålet även åtföljas av en karta över var händelsen ägde rum.

Om bevisning inte kan läggas fram vid tidpunkten för händelserapporten måste bevisningen läggas fram så snart som möjligt efter rapporten.

IGAI ser till att alla klagomål som faller inom dess ansvarsområde vederbörligen granskas och att alla identifierade klagomål besvaras. Information om ärendets status kan begäras från IGAI genom att ange ärendenumret.

Anonyma klagomål behandlas endast om de utsagor som görs anses tillräckligt sammanhängande och detaljerade.

Generalinspektoratet för utbildnings- och vetenskapsfrågor (*Inspecção-Geral da Educação e Ciência* – IGEC)

IGEC övervakar lagenligheten i alla handlingar som utförs av utbildningsministeriets organ, avdelningar eller byråer eller som sorterar under ansvarigt statsråd. Dessutom övervakar, granskar och utövar IGEC tillsyn över hur utbildningssystemet fungerar på förskole- och skolnivå (primär, sekundär eller högre utbildning). IGEC:s ansvarsområde omfattar alla former av utbildning, utbildning utanför skolan, vetenskap och teknik och ministeriets organ, avdelningar och byråer.

IGEC:s ombudsman skyddar, försvarar och främjar medborgarnas legitima rättigheter och intressen och ett rättvist utbildningssystem. Hans eller hennes arbete består i att bedöma och behandla klagomål från utbildningssystemets brukare och aktörer. Detta kan innebära en utredning eller ett disciplinärt förfarande.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges via brev, fax eller e-post. Innan ett klagomål inges till IGEC bör utbildningssystemets brukare och företrädare om möjligt förklara situationen för de behöriga organen vid skolan eller högskolan.

Ombudsmannens arbete utförs av IGEC:s lokala inspektörer. Inspektörerna ansvarar för bedömningen av de klagomål som ingetts av utbildningssystemets brukare och företrädare och för att fastställa vilket förfarande som bör användas för att behandla klagomålet. De kan även genomföra en preliminär utredning för att definiera föremålet för klagomålet och snabbt och effektivt slå fast grunderna för klagomålet. När sådana klagomål rör ärenden som faller inom behörighetsområdet för skolans rektor, det högre lärosätets rektor/ordförande/direktör eller generaldirektören för skolor, via de regionala utbildningsdelegaterna, hänskjuts klagomålen direkt till dem. Klagomål som rör organ eller tjänster på utbildnings- eller vetenskapsområdet analyseras direkt av IGEC, efter att berörda parter getts tillfälle att yttra sig.

Klagomål som tas emot på IGEC:s högkvarter skickas till de lokala inspektionsenheterna för att avgöra vilket förfarande som bör användas.

Skoldirektörer och det högre lärosätets rektor/ordförande/direktör har rätt att vidta disciplinära åtgärder mot lärare, annan personal och elever. Generaldirektören för skolor har, via de regionala utbildningsdelegaterna, i sin tur rätt att vidta disciplinära åtgärder mot skolors administration och ledning.

Om det genom en inspektion slås fast att det har begåtts disciplinära överträdelse har generaldirektören emellertid befogenhet att inleda motsvarande disciplinära förfarande.

Om ett klagomål som tas emot på huvudkontoret eller i de lokala inspektionsområdena rör andra sektorer inom administrationen och/eller privata enheters handlingar som inte omfattas av den behörighet som tillkommer ministeriet för utbildning och vetenskap, hänskjuts klagomålet till behörig central, regional eller lokal myndighet, och den berörda parten underrättas om detta.

Generalinspektoratet för hälso- och sjukvårdsfrågor (*Inspecção-Geral das Atividades em Saúde* – IGAS)

Generalinspektoratet för hälso- och sjukvårdsfrågor är en central enhet inom statsförvaltningen. Inspektoratet har till uppgift att se till att sjukvårdslagstiftningen efterlevs och att alla delar av sjukvården har en hög teknisk nivå. Detta gäller både organ som lyder under hälsoministeriet och organ som omfattas av dess behörighet, och organ inom den offentliga, privata eller sociala sektorn.

Alla oegentligheter och brister i samband med tillhandahållandet av hälso- och sjukvårdstjänster kan rapporteras till IGAS. Det kan t.ex. röra sig om sådana handlingar och fall av underlåtenhet att handla som bedöms vara olagliga, misshushållning av pengar eller allmänna medel, bedrägeri eller korruption, hinder för eller ojämlig tillgång till hälso- och sjukvård hos en viss tjänsteleverantör eller inrättning eller att anställda eller yrkesutövare inom sjukvården har misskött sina uppgifter eller begått tjänstefel.

Om de rapporterade sakförhållandena inte omfattas av IGAS behörighet vidarebefordras utsagor eller klagomål från vederbörligen identifierade organ till det behöriga organet.

Behandling av klagomål:

Varje (portugisisk eller utländsk) person, grupp av personer, sammanslutning, företag eller annan juridisk person kan inge klagomål via post eller e-post.

Klagomål/utsagor kan lämnas när som helst och måste vara fullständiga och styrkta. I förekommande fall ska de innehålla detaljerade upplysningar om den berörda personen eller organisationen, de faktiska omständigheterna, när och var dessa ägde rum, uppgifter som gör att det går att identifiera personen (namn och kontaktuppgifter) och upplysningar om huruvida klagomålet /utsagan har lämnats till något annat organ.

IGAS analyserar de klagomål/utsagor som anses vara tillräckligt sammanhängande och detaljerade i fråga om tidpunkt, metod och plats för de faktiska omständigheterna eller handlingarna, deras författare och potentiellt ansvar.

Klagomål/utsagor kan leda till en inspektion eller ett klargörande i enligt med IGAS inspektionsregler.

Vid en inspektion respekteras alltid principen om ett kontradiktoriskt förfarande. Det innebär att de berörda personerna ges tillfälle att yttra sig, med undantag för i de ärenden som anges i lag, dvs. i ärenden där detta vid en objektiv bedömning bedöms kunna hindra brottsutredningen och bevisupptagningen.

Vederbörligen identifierade berörda parter underrättas om vilket resultat IGAS kommer fram till.

Tillsynsmyndigheten för hälso- och sjukvård (*Entidade Reguladora da Saúde – ERS*)

Tillsynsmyndigheten för hälso- och sjukvård (ERS) är en oberoende statlig myndighet som har till uppgift att reglera verksamheten vid hälso- och sjukvårdsinrättningar, dvs. alla offentliga, privata och sociala hälso- och sjukvårdsinrättningar på det portugisiska fastlandet (med undantag av apotek).

Uppgiften att reglera och utöva tillsyn över leverantörer av vårdtjänster handlar om att behandla klagomål från brukare, tjänsteleverantörer och institutioner, genomföra inspektioner och granskningar av tjänsteleverantörernas lokaler, utreda situationer som kan äventyra brukarrättigheter, utreda administrativa överträdelser och påföra böter, utfärda instruktioner, rekommendationer och yttranden samt genomföra studier om hur hälso- och sjukvårdssystemet är organiserat.

Klagomål som faller inom ETS ansvarsområde rör följande:

- Tillgång till hälso- och sjukvård
- Diskriminering
- Vårdkvaliteten
- Den administrativa kvaliteten
- Brukarrättigheter
- Väntetider för att träffa läkare eller annan vårdpersonal
- Väntetider för att boka tid
- Ekonomiska frågor
- Rättsliga frågor
- Lokalernas kvalitet.

Behandling av klagomål:

Brukare kan inge klagomål via den bok för klagomål som måste finnas på varje vårdinrättning som tillhandahåller offentliga tjänster, eller direkt till vårdföretaget eller leverantören av vårdtjänsterna efter händelsen.

Man kan även kontakta ERS direkt via post, telefon, personligen eller via den nätversion av boken för klagomål som finns på ERS webbplats <https://www.ers.pt/pages/50>. ERS behandlar klagomål som ingetts via nätversionen av boken för klagomål på exakt samma sätt som klagomål från de traditionella böcker från klagomål som finns i vårdgivarnas lokaler.

Om klaganden har skrivit ned sitt klagomål i boken för klagomål i vårdgivarens lokaler kan vårdgivaren skicka den kopia av klagomålet till ERS som vårdgivaren bör ha fått när klagomålet upprättades (blått ark). Vårdgivaren har 10 arbetsdagar på sig att skicka klagomålet till ERS.

Om brukaren adresserar sitt klagomål direkt till vårdgivaren genom att skicka ett formellt brev, faxmeddelande eller e-post kan de skicka en kopia av originalet till ERS.

Så snart ERS har tagit emot klagomålet uppmanar ERS klaganden att inkomma med alla utsagor som denne anser relevanta. Beroende på innehållet i klagomålet och utsagorna vidtar ERS lämpliga åtgärder i enlighet med sina lagstadgade befogenheter. Om klagomålet inte går att identifiera eller inte är tillräckligt sammanhängande avslutas ärendet. Om klagomålet inte faller inom ERS ansvarsområde underrättar ERS klaganden om vilket organ som är ansvarigt för behandlingen och vidarebefordrar klagomålet dit.

Generalinspektoratet vid ministeriet för arbetsmarknad, solidaritet och social trygghet (*Inspecção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social* – IGMTSSS)

IGMTSSS är ett organ som är direkt underställt statsförvaltningen och tillhör ministeriet för arbetsmarknad, solidaritet och social trygghet (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social* – MTSSS). IGMTSSS övervakar MTSSS tjänsteavdelningar och organ eller de tjänsteavdelningar och organ som omfattas av respektive ministers behörighet.

IGMTSSS bedömer huruvida verksamheten vid ministeriets avdelningar och organ eller de organ som omfattas av respektive ministers behörighet följer lagstiftningen, och utvärderar resultat av verksamheten och hur verksamheten styrs med hjälp av inspektioner och revisioner. Generalinspektoratet utvärderar kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls och rekommenderar förändringar och åtgärder för att åtgärda de brister och oegentligheter som upptäckts.

Klagomål och händelserapporter om överträdelser som begåtts av organ som omfattas av ministeriets behörighet, inklusive institutioner som tillhör *Santa Casa da Misericórdia* och privata institutioner för social trygghet, kan adresseras till inspektören.

Behandling av klagomål:

Klagomål kan inges via post, e-post eller med hjälp av ett [e-formulär](#) som finns på webbplatsen. Utöver uppgifter som gör att det går att identifiera klaganden och datum för den faktiska händelsen bör klaganden bifoga en kort och koncis beskrivning av de omständigheter som ledde fram till händelsen.

Myndigheten för livsmedelssäkerhet och ekonomisk säkerhet (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* – ASAE)

ASAE är den nationella förvaltningsmyndighet som ansvarar för övervakningen av livsmedelssäkerhet och ekonomisk säkerhet. Den ansvarar för att bedöma och kommunicera risker i livsmedelskedjan och för att reglera ekonomisk verksamhet inom och utom livsmedelssektorn genom att övervaka att lagstiftningen på respektive område efterlevs.

Alla leverantörer av varor eller tjänster som bedriver sin verksamhet i en fast, permanent, fysisk anläggning, som allmänheten kommer i direkt kontakt med, och som levererar varor eller tjänster i Portugal är skyldiga att ha en bok för klagomål.

Behandling av klagomål:

Om en kund inte är helt nöjd med en tjänst eller en produkt kan de begära att få använda boken för klagomål för att förklara varför de inte är nöjda. Tjänsteleverantörerna ska skicka klagomålsformuläret i original till ASAE inom 10 arbetsdagar.

Olagliga handlingar kan även rapporteras via ett [e-formulär](#) på ASAE:s webbplats. Det kan röra sig om administrativa överträdelser eller brott som faller inom denna myndighets ansvarsområde.

Om den olagliga handling som rapporterats inte faller inom ASAE:s ansvarsområde hänvisas klaganden till den behöriga myndigheten.

Klagomålet ska vara fullständigt och styrkt, och om det går innehålla detaljerade uppgifter om de faktiska omständigheterna och det organ som klagomålet riktas mot, var de faktiska omständigheterna ägde rum (adress och/eller annan referenspunkt), grunderna för klagomålet och andra relevanta aspekter. Om rapporten lämnas in anonymt kan kompletterande upplysningar inte lämnas i ett senare skede.

Så snart ASAE har tagit emot klagomålet och eventuella utsagor inleder ASAE lämpligt förfarande om faktauppgifterna i klagomålet tyder på att det har skett en sådan administrativ överträdelse som avses i den specifika bestämmelse som är tillämplig. Om så inte är fallet underrättar ASAE leverantören av varorna eller tjänsten, så att dessa kan lämna de utsagor som de anser lämpliga inom 10 arbetsdagar.

Efter att ha analyserat innehållet i utsagorna och sakinnehållet i klagomålet kan ASAE skicka klagomålet till ett annat behörigt organ på området eller föreslå att ärendet ska avslutas, om det saknas motiv för att vidta åtgärder.

Om analysen av de faktauppgifter som anges i klagomålet resulterar i en tvist underrättar ASAE, efter att man gjort allt för att lösa situationen, skriftligen klaganden (om denne har identifierats) om de förfaranden som har vidtagits eller kommer att vidtas till följd av klagomålet.

Övriga organ

Institutet för social trygghet I.P. (*Instituto da Segurança Social I.P.* – ISS)

Institutet för social trygghet, I.P. är en statlig myndighet med särskild ställning enligt lagen. Institutet för social trygghet, I.P. är en statlig myndighet med särskild ställning enligt lagen. Institutet lyder direkt under statsförvaltningen, är administrativt och ekonomiskt obunden och förfogar över egna medel.

Institutet säkerställer att rättsligt skydd beviljas. Rättsligt skydd är den rätt som tillkommer personer och ideella organisationer som inte kan betala utgifter i samband med ett rättsligt förfarande vid uppsägning, äktenskapsskillnad, vräkning, utmätning etc., eller i samband med ett förfarande utanför domstol när makarna är överens om att skiljas.

Rättsligt skydd innefattar följande:

Juridisk rådgivning – Advokatkonsultation för att klargöra tekniska aspekter av den lag som är tillämplig på specifika frågor eller ärenden där legitima personliga intressen eller rättigheter kränks eller riskerar att kränkas (gäller inte ideella organisationer).

Rättshjälp – Utnämning av en advokat och betalning av dennes arvode eller betalning av arvodet för det juridiska ombud/den offentliga försvarare som domstolen utsett (det namn som ges advokater som försvarar en tilltalad i ett brottmål eller ett förvaltningsmål), befrielse från skyldigheten att betala rättegångskostnader eller möjlighet att betala kostnaderna på avbetalning och tilldelning av en exekutionstjänsteman (en domstolstjänsteman utför alltid en exekutionstjänstemans uppgifter).

Följande har rätt till rättsligt skydd:

- Portugisiska medborgare och EU-medborgare.
- Utlänningar och statslösa personer med giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat.
- Utlänningar utan giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat – om deras ursprungsländer beviljar portugisiska medborgare samma rätt.
- Personer som är bosatta eller har hemvist i en annan EU-medlemsstat än den medlemsstat där rättegången ska hållas (gränsöverskridande tvister).
- Ideella juridiska personer. Dessa har dock endast rätt till rättshjälp i form av befrielse från domstolsavgifter och andra kostnader för förfaranden, utnämning av advokat och betalning av advokatarvodet, betalning av arvodet för det ombud som domstolen har utsett och tilldelning av en exekutionstjänsteman.

Alla ovannämnda personer måste styrka att de inte har råd med kostnaderna i samband med målet, anlita en advokat etc.

Enligt portugisisk rätt anses personer som, grundat på sin inkomst, sina tillgångar och sina löpande hushållsutgifter, objektivt sett inte är i stånd att betala rättegångskostnaderna befinna sig i ekonomiska svårigheter.

Ansökningar om rättshjälp kan erhållas utan kostnad från valfritt socialförsäkringskontor eller i [elektronisk form](#) på myndigheten för social trygghets webbplats.

Ansökan kan lämnas personligen eller skickas med post till valfritt socialförsäkringskontor (bifoga alla nödvändiga handlingar).

Man kan kontrollera huruvida en person har rätt till rättsligt skydd genom den rättsskyddssimulator som finns i högerkolumnen på följande webbplats: <http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>

Mer information finns på sidan [Att gå till domstol – Rättshjälp](#).

Kommissionen för skydd av brottsoffer (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Kommissionen för skydd av brottsoffer är det organ inom justitieministeriet som ansvarar för att ta emot, bedöma och avgöra anspråk om ersättning från staten som ingetts av brottsoffer som drabbats av våldsbrott eller våld i hemmet.

Skyldigheten att betala ersättning åvilar den som har begått brottet. I vissa fall kan dock staten betala ut ersättningen i förskott om förövaren inte kan betala eller om det är omöjligt att få ersättning inom rimlig tid, och skadan på ett betydande sätt har påverkat brottsoffrets levnadsstandard och livskvalitet.

Ersättningsanspråket kan inges upp till ett år från dagen för brottet, eller vid ett brottmål upp till ett år efter den slutliga domen. Brottsoffer som var minderåriga vid tidpunkten för brottet kan inge sina anspråk upp till ett år efter att de blev myndiga eller myndighetsförklarades.

Anspråket måste inges på lämpligt formulär. Formuläret finns att tillgå i ombudsmannens lokaler eller på APAV:s brottsofferkontor. På APAV:s webbplats finns även ett [e-formulär](#).

Brottsoffret behöver inte stå för några kostnader eller utgifter i samband med anspråket, och de dokument och intyg som krävs för anspråket kan också erhållas utan kostnad.

Om brottet begicks i en annan EU-medlemsstat, men klaganden är varaktigt bosatt i Portugal, kan ersättningsanspråket mot staten i fråga inges till kommissionen för skydd av brottsoffer.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 16/05/2018

Grundläggande rättigheter - Rumänien

Nationella domstolar

Ombudsman

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Andra specialiserade organ

Nationella domstolar

Om en persons rättigheter har kränkts kan den berörda personen vända sig antingen direkt till en domstol, i regel genom att väcka talan, som är fallet i ett tvistemål, eller till andra offentliga institutioner i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i lag. Valet beror på den kategori av lagstiftning som i bred bemärkelse omfattar den handling som har resulterat i en kränkning av en persons rättigheter (dvs. civilrätt, straffrätt, förvaltningsrätt etc.).

I straffrättsliga ärenden får en person vars rättigheter har kränkts genom en handling som omfattas av strafflagen vända sig till antingen polisen eller den allmänna åklagarmyndigheten. Brottmålet fortskrider sedan i enlighet med de straffrättsliga förfarandena.

I förvaltningsrättsliga tvister får personer, som anser att en offentlig myndighet har kränkt deras rättigheter eller legitima intressen genom ett administrativt beslut eller genom att inte handlägga en ansökan inom den lagstadgade tidsfristen, enligt lag nr 554/2004 begära att den behöriga förvaltningsdomstolen ogiltigförklarar handlingen, erkänner den rättighet eller det legitima intresse som hävdas och ersätter den skada som orsakats. Även personer som anser att deras rättigheter eller legitima intressen har kränkts genom ett administrativt beslut av individuell karaktär avsett för ett annat rättssubjekt kan vända sig till förvaltningsdomstolen. Innan den berörda personen vänder sig till den behöriga förvaltningsdomstolen måste han eller hon som regel genomgå ett förberedande förfarande (som beskrivs i artikel 7 i lag nr 554/2004), där man ansöker om att den offentliga myndighet som utfärdade handlingen eller den närmast överordnade myndigheten (om det finns en sådan myndighet) ska återkalla den berörda förvaltningshandlingen inom en viss tidsfrist.

Befogenheterna för domstolarna och de andra institutioner som nämns ovan framgår av gällande lagstiftning (t.ex. civilprocesslagen, straffprocesslagen och lag nr 554/2004).

Vid talan vid domstol tillämpas i regel den allmänna lagstiftningen, med vissa särdrag beroende på vilket ämne det handlar om (för mer information se <http://portal.just.ro/SitePages/ghid.aspx> – endast på rumänska).

Kontaktuppgifter för domstolar och annan tilläggsinformation finns på [Portalul instanțelor de judecată](#) (domstolsportalen) (endast på rumänska).

Ombudsman

OMBUDSMANNEN

(AVOCATUL POPORULUI)

Huvudkontorets adress:

Strada Eugeniu Carada No 3
Sector 3
Bukarest

Karta: <http://www.avp.ro/locatie.jpg>

Kontaktuppgifter till huvudkontoret:

Telefonnummer till mottagningsenheten: (+40) (0)21 3127134

Telefonnummer till växeln: (+40) (0)21 3129462

E-post: avp@avp.ro

Webbplats: <http://www.avp.ro/>

Mottagningstid:

Måndag–torsdag kl. 9–16 och fredag kl. 9–12 för bokade möten med specialiserad personal (rådgivare och experter). Om så önskas kan möten även bokas med ombudsmannen och de vice ombudsmännen.

Regionkontorens adresser:

[Rumänska ombudsmannens regionkontor](#)

Översikt över institutionen (rättslig grund, presentation, organisation, uppgifter, klagomål, förfaranden)

http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=161&lang=ro-ro

Klagomålsblankett:

http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=166&Itemid=123&lang=ro

De viktigaste bestämmelser som rör ombudsmannen finns i

- artiklarna 58–60, artikel 65.2 samt artikel 146 a och 146 d i Rumäniens konstitution,
- lag nr 35/1997 om ombudsmannainstitutionens organisation och funktion, på nytt offentliggjord i Rumäniens officiella tidning del I nr 844 av den 15 september 2004, med senare ändringar och tillägg,
- förordning om ombudsmannainstitutionens organisation och funktion, på nytt offentliggjord i Rumäniens officiella tidning del I nr 922 av den 11 oktober 2004, ändrad genom deputeradekammarens och senatens ständiga kontors beslut nr 6/2007, offentliggjort i Rumäniens officiella tidning nr 445 av den 29 juni 2007,
- lag nr 554/2004 om förvaltningsrättsliga tvister, offentliggjord i Rumäniens officiella tidning del I nr 1154 av den 7 december 2004, med senare ändringar,
- lag nr 202/2010 om vissa åtgärder för att påskynda avgöranden i rättsprocesser, offentliggjord i Rumäniens officiella tidning del I nr 714 av den 26 oktober 2010, med senare ändringar och tillägg.

Uppgifter och egenskaper:

1. Att skydda fysiska personers fri- och rättigheter i deras förbindelser med offentliga myndigheter.
2. Ombudsmannen är en fristående myndighet som är oberoende av andra offentliga myndigheter.
3. Institutionen har sin egen budget som är en integrerad del av statsbudgeten.
4. Den ersätter inte de offentliga myndigheterna i utövandet av sina uppgifter.
5. Ombudsmannen behöver inte rätta sig efter några bindande eller representativa mandat, och ingen kan tvinga ombudsmannen att underkasta sig dessa instruktioner eller order.
6. Ombudsmannens verksamhet är offentlig, men på begäran av de personer vars fri- och rättigheter har kränkts, eller på goda grunder, kan ombudsmannen besluta att ett ärende ska omfattas av sekretess.
7. Ombudsmannen utför sina uppgifter på eget initiativ (*ex officio*) eller på begäran av fysiska personer, företag, föreningar eller andra juridiska personer. Alla fysiska personer får inge klagomål, oavsett medborgarskap, ålder, kön, politisk tillhörighet eller religiös övertygelse.

Vice ombudsmän

Ombudsmannen biträds av vice ombudsmän som är specialiserade inom följande verksamhetsområden:

1. Mänskliga rättigheter och lika möjligheter för kvinnor och män, personer med olika religiösa övertygelser och nationella minoriteter.
2. Barns, familjers, ungdomar, pensionärers och funktionshindrades rättigheter.
3. Armén, rättsväsendet, polisen, kriminalvården.
4. Egendom, arbete, socialt skydd, skatter och avgifter.

Vem kan inge klagomål till ombudsmannen och i vilka ärenden?

1. Beslut och åtgärder som kan bli föremål för klagomål

Klagomål kan inges mot *offentliga myndigheters administrativa beslut eller åtgärder* som resulterat i kränkningar av fysiska personers fri- och rättigheter.

Enligt lag faller *de självständiga statliga företagens beslut* också inom ombudsmannens ansvarsområde.

Passivitet hos offentliga förvaltningsorgan och sent utfärdande av handlingar behandlas på samma sätt som administrativa beslut.

Följande beslut och åtgärder *omfattas inte av ombudsmannens ansvarsområde*, och klagomål som avser dessa kommer att avslås utan motivering:

- Beslut av deputeradekammaren, senaten eller parlamentet.
- Parlamentsledamöternas och senatorernas beslut och åtgärder.
- Beslut och åtgärder av Rumäniens president.
- Regeringens beslut och åtgärder, med undantag för lagar och förordningar.
- Författningsdomstolens beslut och åtgärder.
- Beslut och åtgärder av lagrådets ordförande.
- En rättslig myndighets beslut och åtgärder.

2. Vem får inge klagomål till ombudsmannen?

Alla fysiska personer, oavsett medborgarskap, ålder, kön, politisk tillhörighet eller religiös övertygelse får inge klagomål till ombudsmannen.

3. Ombudsmannen fullgör sin skyldighet att skydda medborgarnas fri- och rättigheter i deras förbindelser med offentliga myndigheter

- på begäran av den kränkta personen
- på eget initiativ (*ex officio*).

4. Villkor för att ett klagomål ska godkännas och handläggas

- Klagomålet måste vara *skriftligt* och får skickas per post, e-post eller fax eller *lämnas in personligen eller genom ombud* (ombudet måste kunna styrka sin identitet) till ombudsmannens huvudkontor eller ett av regionkontoren, antingen i samband med ett bokat möte eller till registerenheten.
- Om den klagande har rimliga skäl för detta *kan vederbörande på egen begäran själv få lägga fram sin ansökan antingen muntligen eller via mottagningsenheten*. Klagomålet registreras på ett standardformulär av personal som utsetts för detta ändamål.
- Den klagande måste underteckna klagomålet.
- Klagomålet måste *inhålla* följande:
 - *Fullständiga identifieringsuppgifter* för den person vars fri- och rättigheter påstås ha kränkts (efternamn, förnamn, hemort).
 - *Information om kränkningen* (åsidosatta fri- och rättigheter, de åberopade handlingarna och beskrivning av dessa).
 - *Uppgifter som identifierar berörd myndighet eller tjänsteman*.

- *Bevis på den offentliga förvaltningens sena handläggning* av ansökan eller vägran att handlägga ansökan i enlighet med lagen inom den fastställda tidsfristen.
 - *En obligatorisk uppgift* om huruvida klagomålet är/varit föremål för ett domstolsärende.
 - Uppgifter om *vilka offentliga myndigheter som tidigare kontaktats*.
 - *I form av bilagor, alla handlingar som kan styrka klagomålet*.
- Klagomål till ombudsmannen är *befriade från stämpelavgift*.

5. Fall där ett klagomål inte handläggs:

- När föremålet för klagomålet *inte faller inom ombudsmannens ansvarsområde*.
- *Anonyma klagomål* (som inte registreras) eller *klagomål som gjorts i en annan persons namn utan dennes medgivande*.
- Klagomål *som ingetts mer än ett år från den dag då den påstådda kränkningen ägde rum* eller den berörda personen blev medveten om kränkningen.
- Uppenbart ogrundade klagomål *får avslås, och avslaget ska i så fall motiveras*.

6. Förfarande för handläggning av klagomål:

- Utredningar – Ombudsmannen har rätt att *genomföra egna utredningar*, att begära att de offentliga myndigheterna lämnar information eller handlingar som behövs för utredningen samt att *fråga ut och ta emot uttalanden* från myndigheternas ledning och från alla tjänstemän som kan tillhandahålla information som krävs för att handlägga klagomålet.
- Rekommendationer – Till ombudsmannens uppgifter hör att *utfärda rekommendationer*. Genom rekommendationerna uppmärksammas myndigheterna i förekommande fall på olagliga administrativa beslut eller åtgärder.
- Särskilda rapporter – Om ombudsmannen i sina utredningar *konstaterar brister i lagstiftningen eller allvarliga fall av korruption eller bristande efterlevnad av de nationella lagarna* lämnar han eller hon en rapport med sina slutsatser till ordförandena för parlamentets två kammare eller, när så är lämpligt, till premiärministern.
- Mottagningsenheten – Vid ombudsmannens huvudkontor och vid vart och ett av de 14 regionkontoren finns en mottagningsenhet (tfn: 021 312 7134 (huvudkontoret), <http://www.avp.ro/linkuri/birouriteritoriale.pdf>). Telefontid: **måndag–torsdag kl. 9–16, fredag kl. 9–14**.
- Möten – Möten kan bokas med *specialiserad personal vid institutionen*. På samma sätt kan *möten bokas med ombudsmannen och de vice ombudsmännen* i enlighet med förordningen om ombudsmannainstitutionens organisation och funktion, eller med företrädare för regionkontoren.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsmannen

NATIONELLA MYNDIGHETEN FÖR SKYDD AV BARN OCH ADOPTION (*AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ȘI ADOPTIE*)

Adress:

Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru No 7
Sector 1
010322 Bukarest

Kontaktuppgifter:

Tfn: (+40) (0)21 3153633, (+40) (0)21 3153630, (+40) (0)21 3100789, (+40) (0)21 3100790

Fax: (+40) (0)21 3127474

E-post: office@anpfdc.ro

Webbplats: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Öppettider för allmänheten:

Måndag–torsdag: kl. 8.30–16.30

Fredag: kl. 8.30–14

Adoptionsavdelningen Tisdag och torsdag: kl. 9–12

Översikt över institutionen (rättslig grund, presentation, organisation, uppgifter, typ av tjänster):

<http://www.copii.ro/despre-noi/misiune/>,

<http://www.copii.ro/activitate/sistemul-de-protectie-a-copilului/prezentare-general/>.

Generaldirektoratet för skydd av barn är ett specialiserat direktorat inom den nationella myndigheten för skydd av barn och adoption.

Uppgifter:

- Att utarbeta och lägga grunden till program för skydd av familjen och förebygga och bekämpa våld i hemmet, samt skydda och främja barns rättigheter.
- Att övervaka iakttagandet av barnets rättigheter och att rekommendera att de centrala eller lokala myndigheterna vidtar de åtgärder som krävs.
- Att på central nivå registrera och sammanställa information om efterlevnaden av de principer och regler som fastställs i konventionen om barnets rättigheter (ratificerad genom lag nr 18/1990, offentliggjord på nytt med ändringar), samt att arbeta och vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra rekommendationerna från kommittén för barnets rättigheter.
- Att samordna och ur en metodologisk synvinkel styra verksamheten inom de organ som har till uppgift att förhindra att barn skiljs från sina föräldrar och att tillhandahålla särskilt skydd för barn, samt den verksamhet som utförs av barnskyddskommittéerna.
- Att utarbeta normer, detaljerade regler och arbetssätt för de organ som har till uppgift att förhindra att barn skiljs från sina föräldrar eller att tillhandahålla särskilt skydd för barn och ungdomar, och skydd för familjer, offer för våld i hemmet och för de organ som arbetar med förövare av våld i hemmet.
- Att utarbeta metoder för licensering och kriterier för bedömning av de organ som har till uppgift att förhindra att barn skiljs från sina föräldrar eller att tillhandahålla särskilt skydd för barn och ungdomar samt offer för våld i hemmet, samt licensering av dessa organ.
- Att samordna och ur en metodologisk synvinkel styra verksamheten till stöd för familjer och offer för våld i hemmet, samt de organ som har till uppgift att tillhandahålla detta stöd.

Jämställdhetsorgan

NATIONELLA RÅDET FÖR BEKÄMPNING AV DISKRIMINERING (CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII – CNCD)

Huvudkontorets adress:

Piata Valter Maracineanu Nos 1-3, Sector 1, 010155 Bukarest

Tfn: (+40) (0)21 3126578; (+40) (0)21 3126579

Fax: (+40) (0)21 3126585

E-post: support@cncd.org.ro

Webbplats: <http://www.cncd.org.ro/>

Öppettider för allmänheten:

Måndag–torsdag: kl. 8–16.30, fredag: kl. 8–14

Adresser till de regionala kontoren och till dokumentationscentret:

<http://www.cncd.org.ro/contact/>

Översikt över institutionen (rättslig grund, presentation, organisation, uppgifter, klagomål, förfaranden):

<http://www.cncd.org.ro/>,

<http://www.cncd.org.ro/profil/>,

<http://www.cncd.org.ro/organizare/>

Rättslig grund:

Nationella rådet för bekämpning av diskriminering bedriver sin verksamhet på grundval av [regeringens förordning nr 137/2000 om förebyggande och bestraffning av alla former av diskriminering, på nytt offentliggjord](#).

Presentation av institutionen:

Det nationella rådet för bekämpning av diskriminering (CNCD) är en fristående statlig myndighet som kontrolleras av parlamentet. Målet för verksamheten är att bekämpa diskriminering. Rådet är en garant för att principen om icke-diskriminering iakttas och tillämpas i enlighet med den nationella lagstiftningen och de internationella överenskommelser som Rumänien är part i. Dess verksamhet bygger på regeringens förordning nr 137/2000 om förebyggande och bestraffning av alla former av diskriminering, på nytt offentliggjord.

1. Vad måste ett klagomål innehålla?

Ett klagomål måste innehålla följande obligatoriska uppgifter:

- Efternamn och förnamn på den person som lämnar in klagomålet.
- Den adress dit den klagande önskar att svaret ska skickas och en kontaktadress för att CNCD ska kunna kontakta den klagande för att erhålla ytterligare information som krävs för att handlägga ärendet.
- Det telefonnummer som man kan ringa för att kontakta den klagande och begära ytterligare information.
- Föremålet för klagomålet, med en detaljerad beskrivning av de påstått diskriminerande handlingarna.
- De identifieringsuppgifter för den person som anklagas för diskriminering (adress, om möjligt telefonnummer etc.) som krävs för att man ska kunna kontakta vederbörande inför en utfrågning av CNCD:s styrelse eller för kompletterande undersökningar.

2. Vad händer när ett klagomål har lämnats in?

Klagomålet registreras och vidarebefordras till styrelsen för handläggning. Ett klagomål kan lämnas in till CNCD inom ett år från den dag då den påstått diskriminerande handlingen begicks eller från den dag då den berörda personen underrättades. Den person som påstås ha utsatts för diskriminering kan vända sig till domstol och begära att konsekvenserna av de diskriminerande handlingarna ska upphöra att gälla och att den situation som rådde före den diskriminerande handlingen ska återställas. Tidsfristen för handläggning av ett klagomål är 90 dagar.

Styrelsen undersöker förekomsten av diskriminering och kallar parterna på ett sätt som säkerställer att de mottagit kallelsen. En sådan kallelse är obligatorisk. Att en part underlåter att infinna sig hindrar inte den fortsatta handläggningen. För att garantera att rätt beslut fattas kan kompletterande undersökningar genomföras, inklusive utfrågningar av parterna.

Den klagande är skyldig att bevisa förekomsten av diskriminerande handlingar, medan den person som anklagas för diskriminering måste bevisa att de berörda handlingarna inte utgör diskriminering.

Styrelsens beslut i ärendet delges parterna skriftligen inom 15 dagar. Parterna får överklaga styrelsens beslut till domstol inom 15 dagar från delgivningen. Båda parter är undantagna från betalning av stämpelavgift.

3. Vilka påföljder tillämpas för diskriminerande handlingar?

Diskriminerande handlingar bestraffas

- med en varning,
- med böter på mellan 1 000 och 30 000 rumänska leu, om diskrimineringen har drabbat en fysisk person.
- med böter på mellan 2 000 och 100 000 rumänska leu, om diskrimineringen har drabbat en grupp av personer eller en folkgrupp.

NATIONELLA MYNDIGHETEN FÖR ROMER

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI – ANR)

Kontaktuppgifter:

Str. Splaiul Independentei No 202, 8th floor, room 23, Sector 6, Bukarest

Tfn: (+40) (0)21 3113048

Fax: (+40) (0)21 3113047

E-post: info@anr.gov.ro.

Webbplats: <http://www.anr.gov.ro/>

Kontaktuppgifter till region- och provinskontoren:

<http://www.anr.gov.ro/index.php/contact>

Översikt över institutionen (uppdrag, struktur, resultat):

<http://www.anr.gov.ro/>

Rättslig grund:

Regeringens provisoriska förordning nr 78/2004 om inrättande av den nationella myndigheten för romer, **godkänd med ändringar genom lag nr 7/2005**

I enlighet med artikel 3 i beslut nr 1703/2004 om organisationen och funktionen hos den nationella myndigheten för romer, med senare ändringar och tillägg, har institutionen till huvuduppgift att

- utarbeta regeringens politik och strategi i fråga om skydd av den romska minoritetens rättigheter, parallellt med andra uppgifter som föreskrivs i rättsakter rörande myndighetens verksamhetsområde,
- initiera och driva utbildningsinsatser avseende bekämpning av diskriminering av romer inom den centrala och lokala offentliga förvaltningen,
- yttra sig över lagförslag och andra rättsakter med betydelse för rättigheterna och skyldigheterna för personer som tillhör den romska minoriteten,
- övervaka tillämpningen av nationella och internationella rättsakter om skydd av den romska minoriteten,
- ta emot och granska ansökningar och anmälningar från institutioner, organisationer eller individer och att yttra sig om dessa,
- utveckla ett system för information, utbildning och expertrådgivning för den romska minoriteten, och
- analysera och bedöma den gällande lagstiftningens eventuella diskriminerande effekter och aktivt arbeta för att förbättra det gällande regelverket.

Vid utövandet av dessa uppgifter

- samarbetar myndigheten med regeringens ministerier, med de centrala och lokala offentliga myndigheterna, med andra offentliga institutioner och med fysiska och juridiska personer,
- samarbetar myndigheten med mellanstatliga och icke-statliga organisationer i Rumänien och utomlands,
- får myndigheten expertrådgivning och stöd från källor i Rumänien och utomlands, och dess personal får utbildning och fortbildning, inom ramen för de tilldelade budgetmedlen och andra medel som lagligen erhållits i Rumänien eller utomlands,
- initierar och främjar myndigheten, samt deltar myndigheten i, åtgärder, projekt och sektorsprogram tillsammans med specialiserade icke-statliga institutioner och organisationer i syfte att förbättra situationen för romerna.

NATIONELLA MYNDIGHETEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING (AUTORITATEA NATIONALĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI)

Huvudkontorets adress:

Calea Victoriei No 194
Bukarest

Kontaktuppgifter:

Tfn: (+40) (0)21 2125438; (+40) (0) 21 2125439; (+40) (0)21 3220976; (+40) (0)21 3226303; (+40) (0)213226304; (+40) (0)21 3207155

Fax: (+40) (0)21 2125443

E-post: registratura@anph.ro

Öppettider för allmänheten:

Måndag–fredag: kl. 9–16 (telefontid)

Översikt över institutionen (struktur, uppgifter, organisation och funktion):

<http://www.mmuncii.ro/Minister>

Rättslig grund:

Den nationella myndigheten för skydd av personer med funktionsnedsättning är ett specialiserat direktorat inom ministeriet för arbete, familjefrågor, socialt skydd och äldre.

Myndigheten sköter den centrala samordningen av verksamhet som rör särskilt skydd och främjande av rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den utarbetar policyer, strategier och normer för att främja rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, och övervakar tillämpningen av relevanta regler och verksamheter som rör särskilt skydd av personer med funktionsnedsättning.

Rättsakter där rättigheterna för personer med funktionsnedsättning fastställs:

Personer med funktionsnedsättning omfattas av bestämmelserna i

- brådskande regeringsdekret nr 86/2014 om fastställandet av vissa omorganisationsåtgärder inom den centrala offentliga förvaltningen och om ändring av och tillägg till vissa rättsakter, och
- *brådskande regeringsdekret nr 50/2015 om organisation, funktion och uppgifter för den nationella myndigheten för personer med funktionsnedsättning*

Dataskyddsmyndighet

NATIONELLA TILLSYNSMYNDIGHETEN FÖR BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL – ANSPDCP)

Huvudkontorets adress:

B-dul G-ral. Gheorghe Magheru Nos 28-30, Sector 1,
010336 Bukarest

Kontaktuppgifter:

Tfn: (+40) (0)31 8059211; (+40) (0)31 8059212

Fax: (+40) (0)31 8059602

E-post: ✉ anspdcp@dataprotection.ro

Webbplats: ✉ <http://www.dataprotection.ro/>

Öppettider för allmänheten:

- Myndighetens registerenhet är öppen för allmänheten måndag–fredag kl. 9–13.
- Möten kan bokas in måndag–fredag kl. 11–13.

Översikt över institutionen:

Den nationella tillsynsmyndigheten för behandling av personuppgifter är helt oberoende och opartisk i utövandet av sin verksamhet. Myndigheten övervakar och kontrollerar lagligheten hos sådan behandling av personuppgifter som omfattas av lag nr 677/2001 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter, med senare ändringar och tillägg.

Syfte:

Att skydda individernas grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till personlig integritet samt respekten för privatlivet och familjelivet, med avseende på behandling av personuppgifter och det fria flödet av sådana uppgifter.

Rättslig grund:

Lag nr 102/2005 om inrättandet av tillsynsmyndigheten för behandling av personuppgifter samt om dess organisation och funktion.

Uppgifter (i urval):

- Att ta emot och analysera anmälningar om behandling av personuppgifter.
- Att ge tillstånd till behandling av uppgifter i de situationer som anges i lagen.
- Att vid överträdelse av ovan nämnda lag fatta beslut om att avbryta eller avsluta behandlingen av uppgifter och att helt eller delvis radera de behandlade uppgifterna, hänskjuta ärendet till åklagare eller vidta lämpliga rättsliga åtgärder.
- Att upplysa fysiska eller juridiska personer om att de måste uppfylla de skyldigheter och genomföra de förfaranden som anges i lag nr 677/2001.
- Att upprätthålla registret över behandling av personuppgifter och göra det tillgängligt för allmänheten.

- Att ta emot och handlägga klagomål, anmälningar eller ansökningar som lämnats in av privatpersoner och att meddela sitt beslut eller, i förekommande fall, vilka åtgärder som vidtagits.
- Att utföra förhandskontroller när behandlingen av personuppgifter sannolikt kommer att medföra särskilda risker för människors fri- och rättigheter.
- Att genomföra undersökningar på eget initiativ (*ex officio*) eller efter mottagande av ett klagomål eller en anmälan.
- Att utfärda rekommendationer och yttra sig i alla frågor som rör skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna i samband med behandling av personuppgifter på begäran av alla fysiska och juridiska personer, inklusive offentliga myndigheter och offentliga förvaltningsorgan.

Förfarande för mottagning och handläggning av klagomål, anmälningar och ansökningar:

Personer vars personuppgifter behandlas kan kontakta tillsynsmyndigheten skriftligen om de anser att deras rättigheter enligt lag 677/2001 har överträtts, under förutsättning att de inte tidigare har väckt talan i domstol i samma ärende och först efter att ha vänt sig till den operatör som klagomålet gäller.

Mallar för klagomål till ANSPDCP finns på institutionens webbplats.

Andra specialiserade organ

DELEGERAD DOMARE

(JUDECĂTORUL DELEGAT)

Rättslig grund:

Lag nr 254 av den 2 juni 2013 om verkställighet av domar och frihetsberövande åtgärder som beslutats av rättsliga organ under straffrättsliga förfaranden och Högsta rättsrådets beslut nr 89/2014 om godkännande av bestämmelserna om organiserandet av den verksamhet som bedrivs av domare som delegerats uppgiften att övervaka verkställandet av frihetsstraff.

Presentation och roll:

De delegerade domarna är domare inom det rumänska domstolsväsendet. De utses varje år av ordförandena i appellationsdomstolarna och ansvarar för de fängelser som är belägna inom respektive appellationsdomstols domkrets. De har till uppgift att övervaka verkställigheten av fängelsestraff och se till att straffen verkställs på ett lagenligt sätt. Delegerade domare som ansvarar för fängelser till vilka är knutna häkten eller center för tillfälligt frihetsberövande ska också övervaka verkställigheten av förebyggande åtgärder som inbegriper frihetsberövande och se till att dessa verkställs på ett lagenligt sätt. Den delegerade domaren sörjer också för att de frihetsberövade personernas lagstadgade rättigheter respekteras.

Klagomål:

1. Dömda personer kan inge klagomål till den delegerade domaren om villkoren för verkställigheten av frihetsstraffet, inom tre dagar från den dag då personen underrättades om dessa villkor (artikel 39.3 i lag nr 254/2013).
2. Dömda personer kan inge klagomål till den delegerade domaren om ett beslut att ändra villkoren för verkställigheten av frihetsstraffet, inom tre dagar från den dag då personen underrättades om detta beslut (artikel 40.11 i lag nr 254/2013).
3. Dömda personer kan inge klagomål till den delegerade domaren om åtgärder som vidtagits av fängelseförvaltningen, och som rör utövandet av lagstadgade rättigheter, inom 10 dagar från den dag då dessa personer underrättades om de vidtagna åtgärderna (artikel 56.2 i lag nr 254/2013).
4. Dömda personer kan inge klagomål till den delegerade domaren om beslut av disciplinnämnden att ålägga disciplinära påföljder, inom tre dagar från det att beslutet delgavs (artikel 104.1 i lag nr 254/2013).

Häktade personer kan inge klagomål till den delegerade domaren om ett beslut att ändra villkoren för häktningen, inom tre dagar från den dag då personen underrättades om detta beslut (artikel 153.8 i lag nr 254/2013).

GENERALINSPEKTORATET FÖR INVANDRING

(INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI)

Huvudkontorets adress:

Strada Lt. col. Marinescu C-tin No 15A, Sector 5, Bukarest

Tfn.: (+40) (0)21 4109940

Fax: (+40) (0)21 4107501

E-post: igi@mai.gov.ro och document.igi@mai.gov.ro – adressen är endast avsedd för översändning av en kopia av id-kort

Adresser till olika direktorat inom generalinspektoratet för invandring:

<http://igi.mai.gov.ro/contact/bucure%C8%99ti>

Regionala enheter inom generalinspektoratet för invandring:

<http://igi.mai.gov.ro/ro/node/contact>

Presentation av institutionen:

Generalinspektoratet för invandring är en specialiserad enhet inom den centrala offentliga förvaltningen. Generalinspektoratet är en offentlig institution och en juridisk person, och sorterar under ministeriet för förvaltnings- och inrikesfrågor (*Ministerul Administrației și Internelor*).

Syfte:

Generalinspektoratet för invandring inrättades i samband med omorganisationen av det rumänska kontoret för invandring (*Oficiul Român pentru Imigrări*). Generalinspektoratet utför lagstadgade uppgifter inom ramen för genomförandet av Rumäniens politik beträffande migration, asyl och integration av utlänningar samt verkställighet av tillhörande lagstiftning.

Generalinspektoratet för invandring bedriver sin verksamhet som en allmännyttig tjänst som både tillhandahålls enskilda och grupper och stöder statliga institutioner. Verksamheten bedrivs helt på grundval av och i enlighet med lagen.

Rättslig grund:

Generalinspektoratets organisationsstruktur och uppgifter fastställs i regeringsbeslut nr 639 av den 20 juni 2007, med senare ändringar och tillägg.

Inspektoratet består av centrala direktorat, tjänsteavdelningar och andra enheter, regionala center som ansvarar för flyktingförläggningar och handlägger asylärenden, regionala försvarscenter för utlänningar som har tagits i förvar och enheter på distriktsnivå.

Vid utövandet av sina uppgifter samarbetar generalinspektoratet för invandring med enheter inom ministeriet för förvaltnings- och inrikesfrågor och andra statliga institutioner, samt med icke-statliga organisationer och utländska medborgare som arbetar med frågor som rör migration och humanitärt skydd. I enlighet med lagstiftningen ingår generalinspektoratet överenskommelser med motsvarande institutioner i utlandet och med internationella organisationer.

Mer information om kategorierna EU-medborgare och tredjelandsmedborgare, asyl och invandring, lagstiftning och generalinspektoratets program och strategier finns på [institutionens webbplats](#).

ARBETSINSPEKTORATET

(INSPECȚIA MUNCII)

Institutionens adress:

Str. Matei Voievod No 14, Sector 2, Bukarest

Tfn: (+40) (0)21 3027030

Fax: (+40) (0)21 3027064; +40 21 2520097

E-post: comunicare@inspectiamuncii.ro

E-postadress för att skicka kopia av id-kort: copiedoc@inspectiamuncii.ro

Webbplats: <https://www.inspectiamuncii.ro/>

Arbetsinspektoratets öppettider

Måndag–torsdag: kl. 8–16.30

Fredag: kl. 8–14

Presentation av institutionen:

Arbetsinspektoratet är ett specialiserat organ inom den statliga förvaltningen och sorterar under ministeriet för arbete, familjefrågor, socialt skydd och äldre. Huvudkontoret ligger i Bukarests kommun.

Institutionen är en juridisk person och fullgör statens myndighetsutövande funktion när det gäller relationerna mellan arbetsmarknadens parter, arbetsmiljö och övervakning av marknaden.

Institutionens syfte:

Arbetsinspektoratet ansvarar för säkerställandet av socialt skydd på arbetsplatsen i enlighet med artikel 41 i Rumäniens konstitution, på nytt offentliggjord, ILO:s konvention nr 81/1947 angående arbetsinspektion inom industri och handel, ratificerad genom statsrådets dekret nr 284/1973, och IOM:s konvention nr 129/1969 om arbetsinspektion inom jordbruket, ratificerad genom statsrådets dekret nr 83/1975.

Rättslig grund:

Institutionen inrättades och organiserades genom

- lag nr 108/1999, på nytt offentliggjord, med senare ändringar och tillägg,
- regeringsbeslut nr 1377/2009, med senare ändringar och tillägg.

Följande enheter sorterar under arbetsinspektoratet:

- [Regionala arbetsinspektorat](#) – i varje distrikt och i Bukarests kommun.
- [Center för övervakning av anläggningar vars verksamhet innebär yrkesrisker](#) (*Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional*) – Criscior.
- [Arbetsinspektoratets center för yrkes- och fortbildning](#) (*Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii*) – Botoșani.

Information om **klagomål** som kan inges till arbetsinspektoratet finns på [institutionens webbplats](#).

Information av **allmänt intresse** finns på [institutionens webbplats](#).

NATIONELLA ARBETSMARKNADSMYNDIGHETEN

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ – ANOFM)

Huvudkontorets adress:

Strada Avalanșei Nos 20-22, sector 4, 040305 Bukarest

Öppettider:

Måndag–torsdag: kl. 8–16.30

Fredag: kl. 8–14

Inbokade möten:

Möten med ordföranden för den nationella arbetsmarknadsmyndigheten kan bokas till den första tisdagen i månaden, kl. 11–12. För att boka tid för ett möte, ring (+40) (0)21 3039831.

Webbplats: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

E-post: anofm@anofm.ro

Information om **webbplatserna tillhörande den nationella arbetsmarknadsmyndighetens lokala arbetsförmedlingskontor** finns på [institutionens webbplats](#).

Presentation av institutionen:

Myndigheten tillhandahåller en rad olika tjänster, däribland yrkesrådgivning, yrkesutbildningskurser, råd vid uppsägning, arbetsplacering, råd till nystartade företag, subventionerad sysselsättning för personer som tillhör en missgynnad grupp och tillhandahållandet av fördelaktiga lån för sysselsättningsskapande åtgärder.

Myndigheten tillhandahåller sina tjänster till både arbetslösa och företag.

Huvudsyftet är att öka sysselsättningen och följaktligen minska arbetslösheten.

Rättslig grund:

- Lag nr 202 om den nationella arbetsmarknadsmyndighetens organisation och funktion,
- regeringsbeslut nr 1610 om den nationella arbetsmarknadsmyndighetens (ANOFM) ställning.

De viktigaste målen för den nationella arbetsmarknadsmyndigheten är att

- institutionalisera den sociala dialogen på sysselsättnings- och yrkesutbildningsområdet,
- tillämpa strategier på sysselsättnings- och yrkesutbildningsområdet,
- vidta sociala skyddsåtgärder för arbetslösa personer.

Mer information finns på [institutionens webbplats](#).

NATIONELLA MILJÖSKYDDSMYNDIGHETEN

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI – ANPM)

Huvudkontor:

Splaiul Independenței No 294, Block B, Sector 6, 060031 Bukarest

Tfn: (+40) (0)21 2071101; (+40) (0)21 2071102

Fax: (+40) (0) 21 2071103

E-post: office@anpm.ro

Webbplats: <http://www.anpm.ro/>

Öppettider:

Måndag–torsdag: kl. 8–16.30

Fredag: kl. 8–14

Presentation av institutionen:

Den nationella miljöskyddsmyndigheten är en specialiserad institution inom den centrala offentliga förvaltningen och sorterar under miljöministeriet. Enligt [regeringsbeslut nr 1000 av den 17 oktober 2012](#) om den nationella miljöskyddsmyndighetens och underställda offentliga institutioners omorganisation och funktion har myndigheten befogenhet att genomföra politik och lagstiftning på miljöskyddsområdet.

Syfte:

Den nationella miljöskyddsmyndigheten verkar inom en europeisk och internationell samarbetsram i syfte att värna principer och genomföra lagstiftning på miljöskyddsområdet.

Den nationella miljöskyddsmyndighetens **uppgifter** är att

- säkerställa strategisk miljöplanering,
- övervaka miljöfaktorer,
- hantera tillstånd för verksamheter som påverkar miljön,
- genomföra miljölagstiftning och miljöpolitik på nationell och lokal nivå,
- överlämna rapporter till Europeiska miljöbyrån om luftkvalitet, klimatförändringar, skyddade områden och mark- och vattenföroreningar.

Klagomål registreras i enlighet med regeringsbeslut nr 27/2002 om reglering av handläggningen av klagomål, godkänt genom lag nr 233/2002, och kan skickas med e-post till office@anpm.ro.

Anonyma klagomål eller klagomål utan identifieringsuppgifter beaktas inte och avslutas.

NATIONELLA KONSUMENTSKYDDSMYNDIGHETEN

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR – ANPC)

Adress:

Bulevardul Aviatorilor No 72, Sector 1, 011865 Bukarest

E-post: [✉ cabinet@anpc.ro](mailto:cabinet@anpc.ro)

Öppettider:

Måndag–torsdag: kl. 8–16.30

Fredag: kl. 8–14

Rättslig grund:

- Regeringsbeslut nr 700/2012 om den nationella konsumentskyddsmyndighetens organisation och funktion.

I ANPC:s uppgifter ingår att

1. tillsammans med andra specialiserade organ inom den centrala och lokala offentliga förvaltningen med arbetsuppgifter på det relevanta området, och tillsammans med icke-statliga konsumentorganisationer, utarbeta en konsumentskyddsstrategi och se till att den integreras med EU:s strategi,
2. harmonisera det nationella regelverket med EU:s konsumentskyddslagstiftning,
3. lägga fram förslag till konsumentskyddslagstiftning för regeringen, för godkännande och antagande, beträffande tillverkning, paketering, märkning, konservering, lagring, transport, import och saluföring av produkter, beträffande tillhandahållandet av tjänster, inbegriper finansiella tjänster och beträffande förbud mot asymmetriska avtalsbrottsåtgärder mellan kunder och leverantörer av offentliga tjänster och andra tjänster av allmänintresse, så att konsumenters liv, hälsa och säkerhet inte äventyras och deras legitima rättigheter och intressen inte påverkas,
4. tillsammans med andra specialiserade offentliga förvaltningsorgan utarbeta förfaranden för vilka mål, villkor och samarbetsmetoder som ska präglade genomförandet av konsumentskyddsåtgärder.

En fullständig förteckning över ANPC:s uppgifter finns på [✉ institutionens webbplats](#).

Anmälningar och klagomål:

Konsumenter kan skicka anmälningar och klagomål till konsumentskyddsnämndernas huvudkontor på region- eller distriktsnivå eller till konsumentskyddsnämnden i Bukarests kommun, beroende på i vilken domsaga den näringsidkare som klagomålet avser bedriver sin affärsverksamhet.

För att lämna en anmälan/ett klagomål, klicka på länken [✉ INFO klagomål](#), som innehåller information om [✉ hur man gör](#) för att lämna klagomål och [✉ kontaktuppgifterna till konsumentskyddsnämnderna på region- och distriktsnivå](#).

Enligt gällande bestämmelser måste klagomål och anmälningar lämnas skriftligen eller i elektronisk form. De kan även lämnas personligen.

Klagomål kan lämnas i elektronisk form på denna [✉ webbplats](#).

Ett klagomål eller en anmälan måste lämnas i den klagande eller anmälände personens namn.

Klagomål/anmälningar handläggs inom den lagstadgade tidsfristen (i enlighet med regeringsbeslut nr 27/2002), förutsatt att de åtföljs av all nödvändig styrkande dokumentation, dvs. en faktura för skatteändamål, ett kassakvitto eller annat kvitto, det berörda kontraktet eller garantisedeln eller andra dokument, beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet.

För att konsumentskyddsnämnderna ska kunna handlägga ett klagomål måste det uppfylla ovannämnda villkor. I annat fall avslutas ärendet på grund av brist på uppgifter.

NATIONELLA SJUKFÖRSÄKRINGSMYNDIGHETEN

(CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE – CNAS)

Adress:

Calea Călărașilor No 248, Bl. S19, Sector 3, 030634, Bukarest

Webbplats: [✉ http://www.cnas.ro/](http://www.cnas.ro)

E-post: [✉ relpubl1@casan.ro](mailto:relpubl1@casan.ro)

Tfn: (+40) (0) 37-2309236

Fax: (+40) (0) 37-2309165

Presentation av institutionen:

Den nationella sjukförsäkringsmyndigheten (CNAS) är en fristående offentlig institution av nationellt intresse, och en juridisk person. CNAS ansvarar för att sjukförsäkringssystemet i Rumänien fungerar på ett enhetligt och samordnat sätt.

Rättslig grund:

- Brådskande regeringsdekret nr 150/20 från november 2002.
- Brådskande regeringsdekret nr 180/2000.
- Lag nr 145/1997.

Syfte:

Att utveckla och upprätthålla ett socialförsäkringssystem där försäkrade personers rättigheter respekteras och deras behov tillgodoses.

Allmänna mål:

- Att skydda försäkrade personer mot vårdkostnader i händelse av sjukdom eller olycka.
- Att säkerställa att försäkrade personer omfattas av en universell, rättvis och ickediskriminerande försäkring och att Rumäniens gemensamma socialförsäkringsfond utnyttjas på ett effektivt sätt.

Särskilda mål:

- Att säkerställa tillgång till sjukvård, läkemedel och medicinsk utrustning.
- Att säkerställa ett rättvist och icke-diskriminerande skydd och en effektiv användning av den gemensamma socialförsäkringsfonden.
- Att få försäkrade personer att bli mer nöjda med tjänsternas kvalitet.
- Att ge försäkrade personer mer information.

PERMANENTA VALMYNDIGHETEN

(AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ)

Huvudkontorets adress:

Str. Stavropoleos No 6, Sector 3, 030084 Bukarest

Tfn: (+40) (0)21-3100824

Webbplats: <http://www.roaep.ro/prezentare/>

E-post: comunicare@roaep.ro

Presentation av institutionen:

Den permanenta valmyndigheten är ett fristående förvaltningsorgan och en juridisk person. Valmyndigheten har allmänna befogenheter i valärenden. Dess uppdrag är att säkerställa att val och folkomröstningar organiseras och genomförs på ett korrekt sätt och att finansieringen av politiska partier och valkampanjer sker i enlighet med konstitutionen, relevant lagstiftning och internationella och europeiska standarder.

Rättslig grund:

- Beslut nr 4 av den 22 juni 2016 om godkännande av bestämmelserna om den permanenta valmyndighetens och valexpertcentrets organisation och funktion.
- Lag nr 334/2006 om finansiering av politiska partiers verksamhet och valkampanjer, på nytt offentliggjord.
- Lag nr 208/2015 om val till senaten och deputeradekammaren och om den permanenta valmyndighetens organisation och funktion, med ändringar och tillägg.

Syfte:

- Att säkerställa fria och rättvisa val med hjälp av effektiv och transparent användning av mänskliga, finansiella och ekonomiska resurser.
- Att säkerställa att politiska partier och valkampanjer finansieras på ett korrekt och transparent sätt.
- Att säkerställa att valprocessen genomförs på ett integrerat sätt.

Funktioner (ej uttömmande förteckning)

- En strategisk funktion: att säkerställa att det fastställs sektorsvisa mål inom dess verksamhetsområde.
- En regleringsfunktion: att säkerställa att det regelverk som krävs för att uppfylla strategiska uppgifter i samband med val utarbetas och läggs fram för godkännande, och att det utarbetas och godkänns standarder och obligatoriska tekniska bestämmelser för alla organ och myndigheter som anförtrotts uppgifter i samband med val.
- En förvaltningsfunktion: att säkerställa att den verksamhet och de resurser som krävs för att genomföra valprocessen organiseras och samordnas.
- En statlig myndighetsutövande funktion: att säkerställa övervakning och landsomfattande tillämpning av särskilda förordningar som rör valsystemet och bestämmelser som införts för att modernisera det rumänska valsystemet och få det att integreras med valsystemen i andra EU-länder.
- En kontrollfunktion: att säkerställa att efterlevnaden av lagen kontrolleras, och i förekommande fall tillämpa lagstadgade påföljder.

Information om andra funktioner finns [här](#).

Uppgifter (ej uttömmande förteckning)

- Att utarbeta förslag om logistiken vid genomförandet av val, vilka ska överlämnas till regeringen och de berörda lokala myndigheterna, och att övervaka genomförandet av förslagen.
- Att övervaka metoderna för att avgränsa valdistrikt och välja ut var vallokaler och valnämnder ska vara placerade.
- Att övervaka att vallokalerna i god tid får all utrustning och materiel de behöver – dvs. valurnor och röstbås, stämplor och stämpeldynor, behållare för att transportera röstsedlar etc. – och att sådan utrustning och materiel förvaras på ett säkert sätt mellan val.
- Att övervaka metoderna för att säkerställa att de medel som krävs för att tillhandahålla all logistik i samband med val i god tid görs tillgängliga.
- Att övervaka säkerheten när det gäller vallokaler, röstsedlar och andra dokument eller annat material som behövs vid val.
- Att övervaka utarbetandet och utskriften av permanenta röstlängder.
- Att övervaka och kontrollera uppdateringen av röstlängdsregistret.

Information om andra uppgifter finns [här](#).

RUMÄNSKA INSTITUTET FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

(INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI – IRDO)

Adress:

B-dul Nicolae Bălcescu No 21, Sector 1, Bukarest

Tfn: (+40) (0)21-3114921

Webbplats: <http://www.irdo.ro/>

E-post: office@irdo.ro

Presentation av institutionen:

Det rumänska institutet för mänskliga rättigheter (IRDO) är en fristående nationell institution som i inrättandelagen tilldelats uppgifter beträffande forskning, utbildning, informationsspridning och tillhandahållande av expertråd. Lagen garanterar även oberoende och opartiskhet i enlighet med de kriterier som fastställts av FN och Europarådet, som rekommenderar att sådana institutioner inrättas i varje demokratisk stat.

När det rumänska institutet för mänskliga rättigheter utför sina uppgifter beträffande forskning, utbildning och tillhandahållande av information och råd sker detta alltid med beaktande av bestämmelser och standarder i internationella fördrag om mänskliga rättigheter och internationella domstolars rättspraxis.

Dessutom är IRDO medlem av flera internationella organ som arbetar för att främja och skydda mänskliga rättigheter.

Institutets tjänster kan utnyttjas av alla som har behov av dem. Grundläggande dokument och litteraturhänvisningar tillhandahålls utan kostnad eller till ett självkostnadspris (för att täcka kopieringskostnaderna).

Vetenskapliga institutioner eller organ kan ge institutet i uppdrag att genomföra särskilda undersökningar, och institutet kan avge yttranden på begäran av specialiserade forum i Rumänien och utomlands. Kostnaderna för sådana tjänster fastställs av institutets ledning.

Rättslig grund:

Lag nr 9/1991 om inrättande av det rumänska institutet för mänskliga rättigheter

Syfte:

Institutet ansvarar för att se till att offentliga organ, icke-statliga organisationer och rumänska medborgare hålls underrättade i frågor som rör mänskliga rättigheter och hur mänskliga rättigheter garanteras i andra länder, särskilt i de länder som är medlemmar i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).

Samtidigt strävar institutet efter att öka medvetenheten hos internationella organ – och allmänheten i utlandet – om vilka praktiska åtgärder som har vidtagits för att se till att mänskliga rättigheter iaktas och skyddas i Rumänien.

IRDO:s verksamhet:

1. Inrätta, upprätthålla och driva ett dokumentationscenter för alla användare, med texter till internationella konventioner, lagar, dokument, studier och publikationer om mänskliga rättigheter, samt litteraturhänvisningar.
2. Hålla offentliga organ, icke-statliga organisationer och medborgare informerade, särskilt genom att öka deras medvetenhet om internationella dokument, praxis och användning på människorättsområdet, inklusive genom att vid behov tillhandahålla översättningar.
3. Organisera utbildningsprogram, antingen skräddarsydda program för att passa personer med särskilt ansvar när det gäller att skydda de mänskliga rättigheterna eller program utformade för att öka allmänhetens medvetenhet om människorättsfrågor.
4. Tillhandahålla information, antingen regelbundet eller på begäran, om de insatser som regeringen och icke-statliga organisationer i Rumänien gör för att främja och skydda mänskliga rättigheter och liknande insatser i andra länder, liksom Rumäniens internationella åtaganden och hur dessa fullgörs.
5. Tillhandahålla dokument till parlamentsutskott, på deras begäran, om aspekter av mänskliga rättigheter som tas upp i lagförslag och i andra ärenden som parlamentet behandlar.
6. Undersöka olika aspekter av hur mänskliga rättigheter främjas och respekteras i Rumänien och utomlands.
7. Publicera en människorättsbulletin och se till att den får stor spridning, inklusive genom att tillhandahålla översättningar till andra språk.
8. Organisera opinionsundersökningar om olika frågor som rör skyddet av mänskliga rättigheter i Rumänien.

Mer information om IRDO finns på [institutionens webbplats](#).

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 23/08/2018

Grundläggande rättigheter - Slovenien

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.
Översättningen till [sl](#) är dock redan färdig.

Nationella domstolar

Nationella människorättsinstitut

Ombudsman för de mänskliga rättigheterna (*Varuh človekovih pravic*)

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Nationella domstolar

http://www.sodisce.si/sodisca/sodni_sistem/seznam_sodisc/

Sloveniens författningsdomstol (Ustavno sodišče Republike Slovenije)

Beethovnova ulica 10

1001 Ljubljana

p. p. 1713

Tfn: + 386 (01) 477 64 00, + 386 (01) 477 64 15

E-post: info@us-rs.si,

Sloveniens förvaltningsdomstol (Upravno sodišče Republike Slovenije)

Fajfarjeva 33

1000 Ljubljana

Tfn: + 386 (01) 47 00 100

Fax: + 386 (01) 47 00 150

E-post: urad.uprlj@sodisce.si

Förvaltningsdomstolens avdelning i Maribor

Tfn: + 386 (02) 230 20 30

Fax: + 386 (02) 230 20 48

E-post: oddelek.uprmb@sodisce.si

Förvaltningsdomstolens avdelning i Nova Gorica

Tfn: + 386 (05) 33 55 200

Fax: + 386 (05) 33 55 221

E-post: oddelek.uprng@sodisce.si

Förvaltningsdomstolens avdelning i Celje

Tfn: + 386 (03) 42 75 380

Fax: + 386 (03) 42 75 388

E-post: oddelek.uprce@sodisce.si

Nationella människorättsinstitut

Se Ombudsmannen för de mänskliga rättigheterna.

Ombudsman för de mänskliga rättigheterna (*Varuh človekovih pravic*)

I Slovenien har det inrättats en ombudsman för att skydda de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

Ombudsmannen, dennes fyra ställföreträdare eller assistenter mottar anmälningar från personer som hävdar att **deras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter kränkts av statliga myndigheter, lokala myndigheter eller offentligrättsliga juridiska personer.**

Ombudsmannens arbete regleras i 1994 års lag om ombudsmannen för de mänskliga rättigheterna (*Zakon o Varuhu človekovih pravic*).

Ombudsmannen kan

- **anmoda** den som begått överträdelsen att åtgärda kränkningen eller avhjälpa oriktigheten,
- **föreslå** skadeersättning,
- på den klagandes vägnar **be författningsdomstolen att avgöra om vissa föreskrifter eller rättsakter är författningenliga eller lagenliga,**
- **anmäla** kränkningar av rättigheter till författningsdomstolen,
- **uppmäna regering eller parlament att ändra lagar och andra författningar.**

- föreslå alla organ som ombudsmannen ansvarar för att förbättra sin verksamhet och sitt bemötande,
- **yttra sig om** exempel på kränkningar av fri- och rättigheter, oberoende av vilket slags förfarande det gäller och hur långt ärendet har kommit i handläggningen hos det berörda organet.

Ombudsmannen får inte åtgärda eller **avhjälpa oriktigheter** eller överträdelser. **Detta ska statliga organ, lokala myndigheter eller offentligtrettsliga juridiska personer göra.**

Det åligger den som svarar för en kränkning eller oriktighet att själv avhjälpa dessa. Ombudsmannen **får inte heller pröva ärenden som behandlas i domstol**, utom i undantagsfall.

Ombudsmannen **saknar befogenheter inom den privata sektorn**, varför denne inte får ingripa när t.ex. ett privat företag kränker rättigheter. I sådana fall kan ombudsmannen trycka på de statliga organ, lokala myndigheter eller offentligtrettsliga juridiska personer som utövar tillsyn över det berörda privata företaget eller den berörda privatpersonen.

I samarbete med icke-statliga eller humanitära organisationer utövar ombudsmannen också tillsyn över interneringsplatser och över behandlingen av personer vars frihet helt eller delvis begränsats.

Ombudsmannen har inte beslutsrätt men har befogenhet att utöva tillsyn, varna och ge råd.

Kontaktuppgifter:

Sloveniens ombudsman för de mänskliga rättigheterna

Dunajska cesta 56 (4th floor)
1109 Ljubljana
Tfn: 01 475 00 50
Gratislinje: 080 15 30
Fax: 01 475 00 40
E-post: info@varuh-rs.si

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsmannen (*Varuh otrokovih pravic*)

Sorterar under ombudsmannainstitutet och fungerar som en specialiserad biträdande ombudsman.

Jämställdhetsombudet (*Zagovornik načela enakosti*)

Jämställdhetsombudet ska motverka och undanröja diskriminering i Slovenien.

INITIATIV (KLAGOMÅL): Jämställdhetsombudet handlägger initiativ eller klagomål i fall av upplevd diskriminering. Ombudet utfärdar utlåtanden som inte är rättsligt bindande om huruvida diskriminering föreligger i ett visst fall (ojämlik behandling på grund av personliga förhållanden). Samtidigt rekommenderas den skyldige att avhjälpa diskrimineringen, dess orsaker och effekter. På detta sätt försöker ombudet på ett informellt sätt att åtgärda diskriminering och förbättra framtida praxis. Om problemet inte kan lösas på detta sätt, kan ombudet föreslå inspektionsorganen att överträdelsen lagförs. Förfarandet inför ombudet är kostnadsfritt och konfidentiellt.

BISTÅND: Ombudet hjälper till med andra rättsliga åtgärder mot diskriminering, exempelvis med råd om vilka rättsliga medel som kan utnyttjas inför andra statliga organ.

RÅDGIVNING: Man kan be ombudet yttra sig om huruvida ens förhållningssätt utgör eller kan utgöra diskriminering. Man kan också be om råd om hur diskriminering ska avhjälpas eller om hur jämlikhetsprincipen kan respekteras bättre.

INFORMATION: Ombudet ger allmän information om diskrimineringsproblemet och om situationen på detta område i Slovenien.

Kontaktuppgifter:

Jämställdhetsombudet
Ministeriet för arbetsmarknadsfrågor, familjefrågor och sociala frågor samt för lika möjligheter
Kotnikova 28
1000 Ljubljana
Tfn: 01/369 7 03
Fax: 01/369 78 29
E-post: zagovornik.uem@gov.si

Gratislinje: 080 12 13 (endast för samtal inom Slovenien)

<http://www.zagovornik.gov.si/>

All grundläggande information på ovannämnda webbplats är även tillgänglig på engelska, franska, tyska, italienska, ungerska, serbiska, bosniska, albanska och romani.

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/kdo-je-zagovornik/index.html>

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/osebna-izkaznica/index.html>

Informationsmyndigheten (*Informacijski pooblaščenec*)

Informationsmyndigheten handlägger anmälningar som gäller överträdelser av **skyddet av personuppgifter**. Handläggningen baseras på 2004 års lag om skydd av personuppgifter (*Zakon o varstvu osebnih podatkov*) och motsvarande lagar som reglerar frågor om skydd av personuppgifter (exempelvis lagen om id-kort (*Zakon o osebni izkaznici*)). Myndigheten agerar också på eget initiativ, om den finner att personuppgiftsskyddet kan ha kränkts. Den kan även självmant övervaka särskilda områden. Övervakningen av skyddet av personuppgifter sköts av statliga kontrollanter som är anställda av informationsmyndigheten. Myndigheten kan beordra rättelse av personuppgifter, utreda överträdelser avseende olagligt förvärv eller olaglig behandling av personuppgifter samt bötfälla personuppgiftsansvariga. Myndighetens beslut kan överklagas hos den slovenska förvaltningsdomstolen.

Kontaktuppgifter:

Informationsmyndigheten
Zaloška 59
1000 Ljubljana
Tfn: 01 230 97 30
Fax: 01 230 97 78
E-post: gp.ip@ip-rs.si

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 23/03/2018

Grundläggande rättigheter - Slovakien

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [sk](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

[Nationella domstolar](#)

[Nationella människorättsinstitut](#)

[Ombudsman](#)

[Människorättsorganisationer för särskilda områden](#)

[Övriga](#)

Nationella domstolar

[Förteckning över domstolar](#)

Den rättsliga ramen för skyddet av mänskliga rättigheter och grundläggande fri- och rättigheter i Slovakien är Slovakiens författning (460/1992 i lagsamlingen, i gällande lydelse). Författningen är Slovakiens grundlag och överordnad övrig lagstiftning. I avdelning II i författningen (kapitlen 11–54) finns bestämmelser om **skydd av grundläggande mänskliga fri- och rättigheter**. Där finns även bestämmelser om politiska rättigheter, minoriteters rättigheter, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, rätten till skydd av livsmiljö och kulturarv samt rätten till rättsligt och annat skydd. Skyddet för de grundläggande fri- och rättigheterna gäller utan hänsyn till kön, ras, hudfärg, språk, tro eller religion, politisk eller annan åskådning, nationalitet eller socialt ursprung, folkgrupp

eller etnisk grupp, förmögenhet, börd eller annan ställning. Ingen får vållas skada, gynnas eller missgynnas av dessa anledningar. Ingens rättigheter får heller kränkas för att denne hävdar sina grundläggande fri- och rättigheter (kapitel 12.2 och 12.4 i författningen). I Slovakien åtnjuter utlänningar de grundläggande fri- och rättigheter som garanteras i författningen, såvida inte dessa uttryckligen gäller slovakiska medborgare, och de har även asylrätt (kapitlen 52.2 och 53). I grundlagen om statens säkerhet vid krig, krigstillstånd, undantagstillstånd och katastroftillstånd regleras villkoren för och omfattningen av begränsningar av grundläggande fri- och rättigheter samt skyldigheter i sådana situationer (lag 227/2002).

Enligt kapitel 46 i författningen **kan alla hävda sin lagenliga rätt till oberoende och opartisk prövning i domstol** eller, i sådana fall som anges i lag, vid en annan slovensk myndighet. I de konkreta fallen kan hela skalan av mänskliga rättigheter beröras, dvs. mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som kan begränsas eller inte begränsas lagvägen. Rättsligt kan det handla om medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala, kulturella och andra rättigheter som garanteras i Slovakiens författning, grundlagar, lagar och andra rättsregler, liksom även i internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter (*international human rights law*) som Slovakien måste följa. Domstolar får inte hindras att pröva beslut som gäller grundläggande fri- och rättigheter.

Var och en som gör gällande att **hans eller hennes rättigheter har kränkts genom ett myndighetsbeslut** kan vända sig till domstol för rättslig prövning av beslutet, om inte annat föreskrivs i lag. Författningen och andra rättsakter garanterar här att **alla har rätt till gottgörelse för skador som vållats genom olagliga myndighetsbeslut**. Det kan då handla om beslut som fattats av domstol, andra myndighetsbeslut eller om oriktiga åtgärder från en myndighets sida. Detta regleras närmare i lag 514/2003 om skadeansvar vid offentlig myndighetsutövning. Där anges att staten ansvarar för skador som offentliga myndigheter vållat i sin myndighetsutövning (även kommuner och lokala organ på högre nivå). Vidare stadgas det om förhandling på förhand om ersättningskrav och rätt till retroaktiv ersättning.

I enlighet med artikel 46 i författningen garanteras i § 3 i civilprocesslagen att man har **rätt att domstolsvägen skydda rättigheter som hotas eller kränks**. I civilprocesslagen regleras hur domstolen och parter i mål ska förfara. Syftet är att parternas **rättigheter och intressen ska skyddas på ett rättvist sätt**, att lagar och skyldigheter iaktas och andra personers rättigheter respekteras. Enligt civilprocesslagen ska domstolarna pröva och avgöra tvister och andra rättsliga ärenden samt besluta om verkställighet av avgöranden som inte efterlevts frivilligt. De ska samtidigt se till att rättigheter respekteras liksom fysiska och juridiska personers genom lag skyddade intressen. Rättigheter får heller inte missbrukas så att det drabbar dessa personer.

Enligt § 7.1–2 i civilprocesslagen ska domstolar i civilrättsliga mål pröva och avgöra **tvister och andra rättsliga ärenden som rör medborgarrätt, arbete, familj, handel och ekonomi**, under förutsättning att inte någon annan myndighet är behörig enligt lag. I civilrättsliga förfaranden ska domstolar även granska om offentliga myndigheters beslut, åtgärder eller förfaranden är lagliga. De ska också avgöra om lokala myndigheter i lokala ärenden utfärdat bindande förordningar som överensstämmer med lagstiftningen. Vidare ska de granska om statlig förvaltning följt regeringens förordningar, allmänt bindande ministerdekret och andra statliga organs föreskrifter. Förutsättningen är dock att inte någon annan myndighet är behörig enligt lag. Lagstiftningen avgör om civilrättsliga förfaranden är aktuella även i andra fall.

Allmänna domstolar

I Slovakien ska domstolarna vara självständiga och opartiska. På alla nivåer ska domstolsväsendet stå fritt från andra statliga organ.

Domstolsförfarandet bygger på principen om två instanser, där man kan överklaga domstolsbeslut som meddelats i första instans, dvs. av distriktsdomstol. Överinstans (vid ordinärt överklagande) är de regionala domstolarna.

De allmänna domstolarna består av högsta domstolen, den särskilda brottmålsdomstolen, 8 regionala domstolar och 45 distriktsdomstolar. Dessa beslutar i alla ärenden som inte omfattas av författningsdomstolens exklusiva behörighet, dvs. de avgör civilrättsliga mål och brottmål. De ska även granska om offentliga myndigheters beslut och åtgärder är lagliga (förvaltningsmål). I Slovakien finns det i dag inga militärdomstolar.

Förvaltningsdomstolar

Om offentliga myndigheters beslut och åtgärder är lagliga granskas på grundval av bestämmelserna i del fem i civilprocesslagen (lag 99/1963).

Förvaltningsdomstolarna prövar klagomål eller överklaganden rörande lagligheten hos myndigheters beslut och förfaranden. Förvaltningsdomstolarna prövar även beslut som fattas och förfaranden som tillämpas av lokala myndigheter, intresseföreningar, andra juridiska personer samt fysiska personer, om dessa är bemyndigade enligt lag att fatta beslut som påverkar fysiska och juridiska personers rättigheter. Med myndighetsbeslut avses beslut som fattas inom ramen för administrativa förfaranden samt andra beslut som fastställer, ändrar eller upphäver fysiska eller juridiska personers rättskapacitet eller skyldigheter eller varigenom

fysiska eller juridiska personers rättigheter, rättsligt skyddade intressen eller skyldigheter påverkas direkt. "Myndighetsförfarande" kan även avse underlåtenhet att vidta åtgärder. I förvaltningsärenden granskar domstolar förslag om att offentliga myndigheter ska åläggas att påverka fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter när det gäller offentlig förvaltning. De ska även besluta om åtgärder för att verkställa myndighetsbeslut genom förfarandet enligt § 250b och 250u. I förvaltningsärenden ska domstolarna tillhandahålla skydd mot offentliga myndigheters olagliga åtgärder och bedöma om utländska förvaltningsorgans beslut ska verkställas. I valärenden arbetar och beslutar domstolarna i enlighet med bestämmelserna i denna del samt särskilda föreskrifter. Detsamma gäller ärenden om politiska partiers och rörelers registrering. På motsvarande sätt ska domstolarna följa särskilda föreskrifter eller agera om granskningen av offentliga myndigheters beslut föreskrivs i internationella överenskommelser som Slovakien är bundet av.

Det kan röra sig om följande:

- Åtgärd respektive beslut rörande klagomål mot förvaltningsorgans beslut och åtgärder.
- Åtgärd respektive beslut rörande överklaganden av förvaltningsorgans ogiltiga beslut.
- Åtgärd mot offentliga myndighets passivitet.
- Skyddsåtgärder mot offentliga myndigheters olagliga åtgärder.
- Särskild annan åtgärd (exempelvis i valärenden).

Detta regleras i detalj i § 244–250zg i civilprocesslagen.

Domstolarna får inte ändra bindande bestämmelser som antagits av den "verkställande makten" (sekundärlagstiftning). Enligt artikel 144.2 i författningen kan domstolen emellertid, om den anser att någon annan **lagstiftning** eller lagbestämmelse med anknytning till ett mål under prövning **strider mot författningen, en grundlag, en internationell överenskommelse med företräde framför nationell lagstiftning** (enligt artikel 7.5 i författningen) **eller en annan lag**, avbryta förfarandet väcka talan vid författningsdomstolen (enligt artikel 125.1). Den rättsliga bedömningen i författningsdomstolens avgörande blir då bindande för domstolen. Att talan väcks i författningsdomstolen befriar dock inte domstolen från dess skyldighet att meddela avgörande i målet i enlighet med lagen.

Författningsdomstolen

Författningsdomstolen
Hlavná 110
042 65 Košice 1
SLOVAKIEN
Tfn: +421 557207211
Fax: +421 556227639 (ordförande)
e-post: info@concourt.sk
Internet: <http://www.concourt.sk/>

Författningsdomstolen inrättades genom lag 460/1992 om Slovakiens författning som ett oberoende domstolsorgan med uppgift att skydda författningen. Dess befogenheter och kompetens regleras i artiklarna 124–140 i författningen. I lag 38/1993 finns närmare uppgifter om domstolens organisation, om dess arbetsätt och om dess domares ställning.

I enlighet med § 79 i lag 38/1993 antog domstolen i plenum sin arbetsordning (lag 114/1993). I denna finns närmare uppgifter om domstolens interna förhållanden, som förberedandet av förhandlingar och avgöranden, vilken funktion plenum respektive senat har, vidare justitiesekreterare, domstolssekreterare och andra personer som arbetar på författningsdomstolen. Där finns också bestämmelser om disciplinförfaranden mot domare.

Författningsdomstolen inleder ett förfarande på begäran av

- a) minst fem ledamöter av nationalrådet,
- b) republikens president,
- c) regeringen,
- d) en domstol i samband ett avgörande,
- e) riksåklagaren,
- f) ombudsmannen, om fortsatt tillämpning av rättsregler enligt artikel 125.1 kan hota grundläggande fri- och rättigheter eller strida mot internationella överenskommelser som Slovakien har ratificerat,

g) personer vars rättigheter regleras i artiklarna 127 och 127a i författningen.

Förfarandet inleds den dag då talan väcks i författningsdomstolen.

I artikel 127a regleras så kallat författningsöverklagande som kan ges in av en fysisk eller juridisk person som gör gällande att hans eller hennes grundläggande fri- eller rättigheter har kränkts genom ett beslut, en åtgärd eller ett förfarande.

Förutom allmänt obligatoriska uppgifter ska överklagande innehålla uppgift om följande:

- a) Vilka grundläggande fri- och rättigheter som den klagande hävdar har kränkts.
- b) Beslut, åtgärd eller förfarande varigenom grundläggande fri- eller rättigheter har kränkts.
- c) Vem överklagandet riktar sig mot.

En kopia av det slutliga beslutet eller av en handling som beskriver åtgärden eller, om det rör sig om någon annan form av ingripande, dokumentation som styrker detta, ska bifogas överklagandet. Om den klagande kräver ekonomisk gottgörelse, ska ersättningskravet specificeras och motiveras. Parter i ärendet är då den klagande och den som klagomålet riktar sig mot. Författningsbesvär får inte hindra verkställighet.

På den klagandes begäran kan författningsdomstolen genom en interimistisk åtgärd skjuta upp verkställigheten av beslutet, åtgärden eller förfarandet i fråga. Det förutsätter att åtgärderna inte strider mot väsentliga offentliga intressen och att verkställighet vållar den klagande större skada än andra personer om det skjuts upp. Framförallt ålägger domstolen det organ som klagomålet riktar sig mot att tillfälligt avstå från att genomföra beslutet, åtgärden eller förfarandet. Domstolen ålägger också tredje part att temporärt avstå från de rättigheter som parten får genom beslutet, åtgärden eller förfarandet. En interimistisk åtgärd upphör att gälla när ett beslut i ärendet vinner laga kraft, såvida inte författningsdomstolen beslutar att upphäva den tidigare. En interimistisk åtgärd kan även upphävas på domstolens eget initiativ, om motivet till att den vidtogs inte längre gäller.

Författningsöverklagande kan bara användas om den klagande har uttömt alla rättsmedel eller andra rättsliga möjligheter som lagen tillhandahåller till skydd för dennes grundläggande fri- och rättigheter eller som denne har möjlighet att utnyttja enligt särskilda föreskrifter. Författningsdomstolen kan dock godta ett överklagande även om inte detta villkor är uppfyllt. Det förutsätter dock att den klagande kan åberopa godtagbara skäl för att inte ha uppfyllt villkoret. Författningsbesvär ska lämnas in senast två månader efter att beslutet, åtgärden eller det meddelade förfarandet har trätt ikraft. För åtgärder eller förfaranden räknas tidsfristen från den dag då den klagande haft möjlighet att få kännedom om dem.

Om den klagande återkallar sitt klagomål avbryter författningsdomstolen sitt förfarande, dock inte om ett återkallande vore oskäligt, framförallt på grund av att klagomålet rör ett beslut, en åtgärd eller ett förfarande som på ett särskilt allvarligt sätt kränker den klagandes grundläggande fri- eller rättigheter.

Författningsdomstolen utgår från fakta som belagts vid tidigare förfaranden, om den inte beslutar annat.

Om författningsdomstolen dömer till den klagandes fördel ska den ange vilka grundläggande fri- eller rättigheter som kränkts och vilka bestämmelser i författning, grundlag eller internationell överenskommelse kränkningen strider mot. Den ska även uppge vilket beslut, vilken åtgärd eller vilket förfarande som strider mot dessa bestämmelser. Om grundläggande fri- eller rättigheter kränkts genom ett beslut eller en åtgärd, ska författningsdomstolen upphäva åtgärden eller beslutet. Om så är möjligt ska författningsdomstolen även upphäva annat förfarande som kränkt grundläggande fri- eller rättigheter.

Om författningsdomstolen dömer till den klagandes fördel kan den

- a) förelägga den part som genom sin passivitet kränkt grundläggande fri- eller rättigheter att vidta åtgärder enligt särskilda föreskrifter,
- a) återförvisa ärendet till förnyad behandling,
- b) förbjuda fortsatt kränkande av grundläggande fri- eller rättigheter, eller
- c) förelägga den som kränkt grundläggande fri- eller rättigheter att återställa de tidigare förhållandena.

Författningsdomstolen kan också bevilja adekvat ekonomisk ersättning till den vars grundläggande fri- eller rättigheter kränkts. I så fall ska den myndighet som klagomålet riktar sig mot betala ut ersättningen till den klagande senast två månader efter det att domstolens avgörande trätt ikraft. Om författningsdomstolen upphäver beslutet, åtgärden eller förfarandet i fråga och återförvisar ärendet till förnyad behandling, måste den ansvariga myndigheten handlägga ärendet på nytt. Den är då bunden av författningsdomstolens rättsliga bedömning. Den part som fattat beslutet, vidtagit åtgärden eller verkställt förfarandet är bunden av författningsdomstolens avgörande så snart detta meddelats.

Nationella människorättsinstitut

Slovakiska nationella centrumet för mänskliga rättigheter

Kýčerského 5

811 05 Bratislava, SLOVAKIEN

Tfn: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Fax: + 421 2 20850135

e-post: info@snslp.sk

Internet: <http://www.snslp.sk/>

Från och med den 1 januari 1994 verkar Slovakiska nationella centrumet för mänskliga rättigheter. Det inrättades av nationalrådet genom lag 308/1993 om inrättande av Slovakiska nationella centrumet för mänskliga rättigheter. Regeringens lagförslaget grundade sig på beslut nr 430 av den 15 juni 1993, där den biföll projektet att inrätta detta centrum med säte i Bratislava. Projektet tillkom för övrigt på Förenta nationernas initiativ. Lag 308/1993 om centrumets inrättande ändrades och kompletterades genom nationalrådets lagar 136/2003 och 365/2004. Den senare av dessa avsåg likabehandling på vissa områden, skydd mot diskriminering samt ändring och komplettering av några lagar (antidiskrimineringslagen). Genom nämnda lagar utvidgades uppgifterna för centrumet, som är ett oberoende rättssubjekt som ska slå vakt om mänskliga fri- och rättigheter, inbegripet barnens rätt.

Som oberoende rättssubjekt fyller centrumet en unik uppgift när det gäller mänskliga fri- och rättigheter, inbegripet barnens rätt samt likabehandling. Centrumet är Slovakiens enda nationella organ för lika rättigheter, och har till uppgift att övervaka att principerna för likabehandling enligt antidiskrimineringslagstiftningen följs.

Verksamhet

Centrumets rättsliga ställning och verksamhet regleras i nationalrådets lag 308/1993 om inrättande av Slovakiska nationella centrumet för mänskliga rättigheter. Enligt § 1.2 i den lagen har centrumet i första hand följande uppgifter:

- Övervaka och utvärdera om mänskliga rättigheter och principerna för likabehandling respekteras i enlighet med särskild lagstiftning.
- Samla in och på begäran lämna information om rasism, främlingsfientlighet och antisemitism i Slovakien.
- Genomföra utredningar och studier om informationsförmedling på området för mänskliga rättigheter samt samla in och sprida information på detta område.
- Förbereda utbildningsaktiviteter och medverka vid informationskampanjer för ökad tolerans i samhället.
- Erbjuder rättshjälp till offer för diskriminering och intolerans.
- På fysiska eller juridiska personers begäran eller på eget initiativ avge expertutlåtanden i frågor som rör respekten för principerna för likabehandling i enlighet med särskild lagstiftning.
- Utföra egna undersökningar om diskriminering.
- Utarbeta och offentliggöra rapporter och rekommendationer om diskriminering.
- Tillhandahålla bibliotekstjänster.
- Erbjuder tjänster på området för mänskliga rättigheter.

Centrumet ska tillhandahålla juridisk rådgivning i frågor om diskriminering, vid yttringar av intolerans och när det gäller brott mot principerna om alla medborgares likabehandling. Centrumet har också en lagstadgad behörighet företräda parter i mål som rör kränkningar av principen likabehandling. Centrumets offentliggör varje år en rapport om respekten för mänskliga rättigheter i Slovakien.

Befogenheter

- Erbjuder rättshjälp till offer för diskriminering och intolerans.
- Fungerar som rättsligt ombud i ärenden om brott mot principerna om likabehandling.
- Har rätt att ålägga domstolar, åklagarmyndigheten, andra statliga organ, lokala myndigheter, intresseorgan och andra sammanslutningar att inom viss tid lämna information till centrumet om respekten för mänskliga rättigheter.

Hjälpmöjligheter

Alla fysiska eller juridiska personer som upplever sig ha blivit utsatta för diskriminering genom ovannämnda institutioners åtgärder eller passivitet kan vända sig till centrumet. I samband med att ett klagomål ges in ska den klagande fylla i alla nödvändiga uppgifter och bifoga allt relevant underlag.

Samarbete

Centrumet kan kräva att även icke-statliga organisationer som är verksamma på området för mänskliga fri- och rättigheter, inbegripet barnens rätt, ska lämna information om respekten för mänskliga rättigheter samt avtala med dessa organisationer om hur och i vilken omfattning information ska lämnas.

Förfarande

Medborgare kan ta initiativ

- skriftligen (genom formulär och underlag skickade med post, fax, e-post), eller
- personligen.

Ombudsman

Ombudsmannen

Nevádzova 5

821 01 Bratislava, SLOVAKIEN

Tfn: +421 2 48287401

+421 2 43634906

Fax: +421 2 48287203

e-post: sekretariat@vop.gov.sk

Internet: <http://www.vop.gov.sk/>

Enligt artikel 151a.1 i författningen är "ombudsmannen ett **oberoende slovakiskt organ** som med lagens hjälp ska **skydda** fysiska och juridiska personers **grundläggande fri- och rättigheter** i förfaranden mot offentliga myndigheter och andra offentliga organ, när dessas verksamhet, beslut eller passivitet strider mot rättsordningen". Enligt lag kan ombudsmannen medverka till att personer som verkar i offentliga organ hålls ansvariga för att ha kränkt fysiska och juridiska personers grundläggande fri- och rättigheter. Alla offentliga myndigheter är skyldiga att ge ombudsmannen den hjälp som krävs.

Till ombudsmannen **kan alla vända sig** som upplever att grundläggande fri- och rättigheter kränkts genom offentliga förvaltningsorgans verksamhet, beslut eller passivitet, om detta strider mot rättsordningen eller principerna för en demokratisk rättsstat. De grundläggande fri- och rättigheter som ombudsmannen ska bidra till att skydda anges i andra delen i författningen. Det handlar om grundläggande fri- och rättigheter (artiklarna 14–25), politiska rättigheter (artiklarna 26–32), minoriteters och folkgruppers rättigheter (artiklarna 33–34), ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (artiklarna 35–43), rätten till skydd av miljö och kulturarv (artiklarna 44–45), rätten till domstolshjälp och annat rättsligt skydd (artiklarna 46–50), förföljda utlänningars asylrätt). De grundläggande fri- och rättigheterna anges dock även i internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Ombudsmannen **agerar på begäran** av fysiska eller juridiska personer eller på eget initiativ. Ombudsmannen får inte ingripa i domstolarnas beslutsprocess eller vara part och kan inte heller väcka talan vid domstol, delges inte domstolsavgöranden och har inte rätt att överklaga. Ombudsmannen är inte behörig att lösa tvister mellan fysiska personer.

Alla har rätt att vända sig till ombudsmannen på följande sätt:

- Skriftligt till ombudsmannens kansli (med [post](#), [fax](#), [e-post](#), elektroniskt formulär).
- Personligen respektive genom muntlig registrering
- på ombudsmannens kansli alla vardagar kl 8.00–16.00 utan tidsbeställning,
- på vardagar i Slovakiens regioner, men i regionerna krävs tidsbeställning via kontaktnummer.

Det ska tydligt framgå av klagomålet vad saken gäller, vilken myndighet klagomålet riktar sig mot och vad den sökande kräver.

För snabbast möjliga handläggning rekommenderas det samtidigt att den sökande bifogar alla underlag som kan bidra till att styrka dennes utsaga. Om klagomålet berör någon annan, ska inlämnaren även visa upp den berördes skriftliga samtycke till klagomålet eller en fullmakt för ändamålet.

Ombudsmannen handlägger inte anonyma klagomål där den klagande inte har uppgett fullständigt namn och adress (namn och säte i juridiska personers fall). Den klagande får begära att ombudsmannen hemlighåller hans eller hennes identitet. I så fall handläggs ärendet på grundval av en kopia av klagomålet, där det klagandes personuppgifter har tagits bort. Om en klagande begärt att dennes identitet ska hemlighållas, men initiativet inte kan handläggas helt utan personuppgifter, ska den klagande skyndsamt underrättas om detta förhållande.

Samtidigt ska den sökande underrättas om att handläggningen bara kan fortsätta, om denne inom viss tid samtycker till att viss personuppgift får anges.

Ombudsmannens granskning

Om ombudsmannen finner att klagomålet till sitt innehåll utgör ett överklagande enligt processlagstiftningen, ett förvaltningsrättsligt överklagande eller ett författningsklagomål, ska ombudsmannen skyndsamt underrätta den klagande om det lämpligaste tillvägagångssättet.

Ombudsmannen ska vidta vissa åtgärder om han finner belägg för att en person är olagligt frihetsberövad, och exempelvis befinner sig i häkte eller fängelse, är föremål för militärt disciplinstraff, är i sluten vård eller på uppfostringsanstalt etc. Ombudsmannen ska då skyndsamt uppmana åklagarmyndigheten om att agera i enlighet med särskilda bestämmelser, och samtidigt meddela administrationen på platsen i fråga och den berörda personen.

Om klagomålet rör undersökning av ett myndighetsbeslut eller om ombudsmannen drar slutsatsen att ett sådant myndighetsbeslut strider mot lag eller annan bindande rättslig föreskrift, kan ombudsmannen lämna över ärendet till åklagare eller vidta annan åtgärd som den sökande ska underrättas om. Detsamma kan ske om den sökande föreslår åtgärder som omfattas av åklagarmyndighetens behörighet. Åklagarmyndigheten ska inom lagstadgad frist underrätta ombudsmannen om vilka åtgärder som har vidtagits för att avhjälpa situationen.

Ombudsmannen ska avvisa klagomål i följande situationer

- a) Om ärendet inte omfattas av ombudsmannens behörighet.
- b) Om saken är redan under handläggning av domstol och handläggningen kan inte uppskjutas, eller domstolen redan har meddelat avgörande i saken.
- c) Om saken är under utredning eller har utretts av åklagarmyndigheten.
- d) Om saken är under handläggning av en myndighet som inte omfattas av ombudsmannens behörighet, eller om en myndighet som inte omfattas av ombudsmannens behörighet redan har meddelat beslut i saken.
- e) Om den sökande återkallar sin ansökan eller meddelar att fortsatt granskning inte behövs, eller om de uppgifter som anges i § 13.4 inte har tillhandahållits eller inte har tillhandahållits inom den angivna tidsfristen.

Ombudsmannen kan avvisa ett klagomål om han finner att

- a) klagomålet inte berör inlämnaren och denne inte uppvisat den berördes skriftliga samtycke till att ge in ett klagomål eller motsvarande fullmakt,
- b) den berörda åtgärden eller händelserna vidtagits eller inträffat mer än tre år innan klagomålet lämnades in,
- c) initiativet är uppenbart obefogat,
- d) ansökan är anonym,
- e) ombudsmannen redan handlagt ärendet och inga nya omständigheter har framkommit.

Ombudsmannen ska underrätta den sökande om att ansökan har avvisats och om motiven till detta. Detta gäller dock inte om initiativet är anonymt.

Om granskningen visar att det inte är fråga om någon kränkning av grundläggande fri- och rättigheter, ska ombudsmannen skriftligen underrätta den klagande, men även den myndighet vars åtgärd, beslut eller passivitet som klagomålet gäller, om detta.

Om granskningen visar att grundläggande fri- och rättigheter har kränkts, ska ombudsmannen underrätta den myndighet vars åtgärd, beslut eller passivitet som klagomålet gäller. Den ska samtidigt lämna förslag till åtgärder.

Den berörda myndigheten ska senast 20 dagar efter delgivningen av föreslagna åtgärder underrätta ombudsmannen om sina synpunkter på dennes slutsatser och om de åtgärder som har vidtagits.

Om ombudsmannen inte håller med om den berörda myndighetens synpunkter eller anser att vidtagna åtgärder är otillräckliga, ska den underrätta myndighetens överordnade organ. Om det inte finns något sådant överordnat organ ska regeringen underrättas.

Det överordnade organet (eller regeringen) ska enligt punkt 3 senast 20 dagar efter delgivningen underrätta ombudsmannen om vilka åtgärder som vidtagits.

Om ombudsmannen anser att vidtagna åtgärder är otillräckliga, ska han underrätta nationalrådet eller det organ som bemyndigats av nationalrådet om detta.

Ombudsmannen ska skriftligen meddela slutsatserna av granskningen och vilka åtgärder som vidtagits till den som lämnat in klagomålet och den vars grundläggande fri- och rättigheter kränkts genom en myndighets verksamhet, beslut eller passivitet.

Människorättsorganisationer för särskilda områden

- **Jämställdhetsorgan**

Slovakiska nationella centrumet för mänskliga rättigheter

Kýčerského 5

811 05 Bratislava, SLOVAKIEN

Tfn: +421 220850111

+421 220850114

Fax: + 421 220850135

e-post: info@snslp.sk

Internet: <http://www.snslp.sk/>

- **Dataskyddsmyndighet**

Dataskyddsmyndigheten bidrar till att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter vid behandling av personuppgifter. Den fullgör sitt uppdrag oberoende från andra myndigheter och i enlighet med lag. I uppdraget ingår bland annat följande:

- Kontinuerligt övervaka skyddet av personuppgifter, informationssystemens registrering och dokumentationen om informationssystemen.
- Rekommendera registeransvariga åtgärder för att säkra skyddet av personuppgifter i informationssystemen.
- Utfärda en bindande ståndpunkt om myndigheten tvivlar på att bearbetningen av personuppgifter har en omfattning, ett innehåll, bearbetnings- och utnyttjandesätt som motsvarar eller är förenligt med bearbetningens syfte.
- Utfärda en bindande ståndpunkt vid tveksamheter om hur personuppgifter förs in eller ut ur landet.
- Utfärda en bindande ståndpunkt vid tveksamheter om informationssystemens registrering.
- Granska anmälningar enligt § 45, vidta åtgärder enligt § 44a på eget eller annans initiativ, utfärda korrigeringsåtgärder.
- Begära förklaringar från registeransvariga eller distributörer vid misstanke om lagöverträdelse.
- Kontrollera behandlingen av personuppgifter i informationssystemen.
- Utfärda sanktioner om det konstateras att lagens bestämmelser överträtts.
- Underrätta brottsbekämpande organ vid misstankar om brott.
- Ansvara för registreringen av informationssystem och säkerställa tillgång till registreringsstatus.
- Delta i utarbetandet av allmänt bindande föreskrifter om skyddet av personuppgifter.
- Utfärda allmänt bindande föreskrifter, inom ramarna för sin behörighet.
- Yttra sig om lagförslag och förslag om andra allmänt bindande föreskrifter om bearbetning av personuppgifter.
- Minst vartannat år lägga fram en rapport för nationalrådet om personuppgiftsskyddets tillstånd.

Övriga

Centrumet för rättshjälp

Námestie slobody 12
P.O. BOX 18
810 05 Bratislava 15, SLOVAKIEN
Tfn: +421 2 49683521
+421 2 49683522
Fax: +421 2 49683520
e-post: info@legalaid.sk
Internet: www.legalaid.sk

Centrumet för rättshjälp bedriver verksamhet sedan den 1 januari 2006. Det är en statlig organisationen med säte i Bratislava, enligt lag 327/2005 om rättshjälp till medellösa personer. Centrumet har kanslier eller filialer i nästan alla länens centralorter, med undantag av Nitra och Trnava (dvs. i Bratislava, Banská Bystrica, Žilina, Košice, Prešov). Det finns också i andra slovakiska städer (Liptovský Mikuláš, Tvrdošín, Humenné, Hlohovec, Rimavská Sobota, Nové Zámky och Svidník).

Centrumet ger rättshjälp till personer som för att försvara sina rättigheter inte har resurser att betala rättslig hjälp till ordinarie arvode. Till alla fysiska personer som uppfyller kraven ger centrumet rättshjälp i medborgarrättsliga, arbetsrättsliga och familjerättsliga ärenden (bara tvister inom landet). I mellanstatliga tvister ges rättshjälp till alla fysiska personer som uppfyller lagens bestämmelser och har sitt hemvist eller sin stadigvarande vistelseort i en EU-medlemsstat. Rättshjälpen ges då i medborgarrättsliga, arbetsrättsliga, familjerättsliga och handelsrättsliga ärenden.

I ärenden med diskrimineringsaspekter har centrumet för rättshjälp befogenheter som överlappar nationella centrumets för mänskliga rättigheter. I sådana ärenden ska dessa organ samråda. Centrumets jurister möter främst diskriminering inom arbetslivet när detta gäller tillhörighet till folkgrupp.

Fysiska personer har **rätt till rättshjälp** på följande villkor: om de lever på existensminimum, om tvisten inte är utsiktslös och om tvistens värde överskrider minimilönen. Detta gäller dock inte om tvistens värde inte kan beräknas. Dessa villkor måste personen uppfylla hela tiden som rättshjälp tillhandahålls. Om den sökandes inkomster skulle överstiga den fastställda gränsen för existensminimum, får centrumet ändå godkänna rättshjälp om det motiveras av omständigheterna.

Man söker rättshjälp genom att lämna in ett ansökningsformulär, tillsammans med underlag som styrker uppgifterna i ansökan. De underlag som styrker att den sökande lever på existensminimum får inte vara äldre än tre månader. Ansökan ska innehålla den sökandes namn och efternamn, fast eller tillfällig bostadsadress samt födelsenummer. På uppmaning ska den sökande inom rimlig tid (minst tio dagar) komplettera med ytterligare uppgifter och underlag, som är avgörande för bedömningen av om rättshjälp är berättigad. Den sökande ska medverka i förfarandet. Ansökan lämnas in på det kansli som är lämpligast, med tanke på den sökandes fasta eller tillfälliga bostad. Den sökande måste lämna fullständiga och sanningsenliga uppgifter både i ansökan och vid underhandskontakter. Centrumet ska besluta om ansökan inom trettio dagar från delgivningen av ansökan som uppfyller de krav som föreskrivs i lag. Denna frist får inte förlängas och beslutet kan inte överklagas. Om rättshjälp beviljas, ska centrumet utse en advokat som personens ombud i domstol, om så krävs för att försvara dennes intresse. Om rättshjälp inte beviljas, ska beslutet innehålla uppgifter enligt särskilda föreskrifter. Det ska också innehålla information om att den sökande kan lämna in en ny ansökan, om skälen till beslutet skulle bortfalla. Centrumet kan besluta att rättshjälp inte ska fortsätta, om den berättigade personen inte samarbetar eller utan skäl hindrar förfarandet. Av samma skäl kan centrumet besluta att inte bevilja rättshjälp på nytt.

Tillhandahållandet av rättshjälp vid tvister över gränserna regleras i § 17–21 i lag 327/2005, **om slovakisk domstol är behörig**. Det regleras i § 22–24c i den lagen, **om domstol i annan medlemsstat än Slovakien är behörig**.

Centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdom

Špitálska 8
P.O. Box 57
814 99 Bratislava, SLOVAKIEN
Tfn: + 421 2 20463208
+421 2 20463248
Fax: + 421 2 20463258
e-post: cipc@cipc.gov.sk
Internet: <http://www.cipc.sk/>

Centrumet för internationellt rättsligt skydd av barn och ungdom är ett statligt organ som verkar i Slovakien. Det inrättades den 1 februari 1993 av ministeriet för arbete, familj och sociala frågor. Det var ministeriets första underställda organisation och dess uppgift är att trygga och rättsligt skydda barn och ungdom i gränsöverskridande frågor.

Verksamheten regleras i lag 305/2005 om socialt och rättsligt skydd av barn och om förmyndarskap. Centrumet ska se till att internationella överenskommelser följs liksom EU:s rättsregler. Det ska konkret göra följande:

- Förmedla underhåll som utverkas enligt internationella överenskommelser.
- Fungera som centralt organ vid internationella bortföranden av barn.
- Fungera som centralt organ vid internationella adoptioner enligt internationella överenskommelser.
- Utfärda intyg enligt internationella överenskommelser.
- Uppfylla andra uppgifter för socialt och rättsligt skydd av barn över gränserna enligt särskilda föreskrifter.
- Tillhandahålla gratis familjerättslig rådgivning med utländska inslag, framför allt med avseende på underhåll, vård av underåriga och adoption.
- Samarbeta med kontaktorgan i fördragsstater, med centrala organ i fördragsstater, med representationer, centrala statliga organ, banker, filialer till utländska banker, lokala statliga organ, lokala organ och ackrediterade personer.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 18/03/2019

Grundläggande rättigheter - Finland

[Nationella domstolar](#)

[Nationella människorättsorgan](#)

[Justitieombudsmannen](#)

[Specialiserade människorättsorgan](#)

[Övriga](#)

Nationella domstolar

Tingsrätterna handlägger brottmål, tvistemål och ansökningsärenden. Underrättens avgörande kan i allmänhet underställas en högre domstol för prövning. Tingsrättens avgöranden överklagas i hovrätten. Ändring i hovrättens avgörande kan i sin tur sökas i högsta domstolen, om denna beviljar besvärsmått.

Förvaltningsdomstolarna behandlar besvär över myndigheternas beslut. Förvaltningsdomstolens beslut överklagas i högsta förvaltningsdomstolen.

Specialdomstolar är marknadsdomstolen, arbetsdomstolen, försäkringsdomstolen och riksätten.

Kontaktuppgifter till domstolarna finns här:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

<https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Nationella människorättsorgan

I anslutning till kansliet för riksdagens justitieombudsman inrättades 2012 ett självständigt och oberoende Människorättscenter. Människorättscentret har till uppgift att ge information, fortbildning, utbildning och forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt samarbetet kring detta. Centret utarbetar rapporter om hur dessa rättigheter tillgodoses, tar initiativ och avger utlåtanden för att främja dessa rättigheter. Människorättscentret deltar också i det internationella samarbetet för att främja grundläggande fri- och rättigheter och de mänskliga rättigheterna. Centret behandlar inte överklaganden eller andra enskilda ärenden som de högre rättsliga instanserna har behörighet för.

Justitieombudsmannen

Riksdagens justitieombudsman

Om man misstänker att en myndighet eller en tjänsteman har brutit mot lagen eller försummat sina skyldigheter kan man vända sig till Justitieombudsmannen (JO). Exempel på lagstridigt förfarande är kränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Vem som helst kan klaga hos JO. Klagomålet kan gälla ett ärende som berör klaganden själv, men klagomål kan också lämnas in på någon annans vägnar eller tillsammans med andra. JO prövar ett klagomål om det ger anledning att misstänka att en myndighet har handlat lagstridigt. JO:s prövning av klagomålet är avgiftsfri. I samband med prövningen hör JO den som klagomålet gäller. Dessutom inhämtar JO utredningar och utlåtanden från myndigheter och kan vid behov ge sina inspektörer i uppdrag att utreda frågan ytterligare. Prövningen av klagomålet är avgiftsfri.

Tjänsteåtal är JO:s strängaste åtgärd mot den som har gjort sig skyldig till lagstridigt förfarande. JO kan också ge en tjänsteman en anmärkning. Oftast meddelar JO sin uppfattning om att ett förfarande är lagstridigt eller att en uppenbar försummelse har begåtts och gör en erinran om hur lagen ska följas. JO kan också föreslå gottgörelse. JO kan också uppmärksamma statsrådet på fel och brister i lagstiftningen.

Riksdagens justitieombudsmans kansli

Besöksadress: Arkadiagatan 3, Helsingfors

Postadress: 00102 Riksdagen

Hemsida: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> >

Tfn: (09)*4321

Fax: (09) 432 2268

E-post: eoakirjaamo@eduskunta.fi

Justitiekanslern i statsrådet

Till justitiekanslern kan man vända sig antingen i egen sak eller om man anser att en myndighet, en tjänsteman eller någon annan person eller sammanslutning som sköter ett offentligt uppdrag har handlat lagstridigt eller om man anser att en advokat har försummat sina skyldigheter. Man kan även vända sig till justitiekanslern om man anser att någon av de grundlagsstadgade grundläggande eller mänskliga rättigheterna inte har tillgodosetts. Juristföredragandena vid justitiekanslersämbetet förbereder alla klagomålsärenden och skaffar vid behov fram tilläggsutredningar på tjänstens vägnar. Klaganden bereds vanligen tillfälle att gå i svaromål. Klagomål besvaras skriftligen per post. Justitiekanslersämbetets tjänster är **avgiftsfria** för klaganden.

Om ett lagstridigt eller felaktigt förfarande konstateras kan justitiekanslern ge den som begått felet en anmärkning eller uppmärksamma denna på det rätta förfarandet eller i allvarigare fall besluta om åtal. Justitiekanslern kan vid behov göra en framställan om ändring av författningar eller anvisningar, upphävande av en dom eller om annat extraordinärt ändringssökande. Det kan också hända att justitiekanslerns prövning i sig leder till att en myndighet eller tjänsteman själv rättar sitt fel.

Justitiekanslersämbetet

Besöksadress: Snellmansgatan 1, HELSINGFORS

Postadress: PB 20, 00023 STATSRÅDET

Hemsida: <https://www.okv.fi/fi/>

Tfn: (09) 16001

Fax: (09) 160 23975

Registratorskontoret: (09) 160 23950

E-post: kirjaamo@okv.fi

Information: (09) 160 23955

E-post: tiedotus@okv.fi

Specialiserade människorättsorgan

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har följande lagstadgade uppgifter:

- Bevaka hur barns och ungdomars välbefinnande och rättigheter tillgodoses
- Påverka beslutsfattarna med barnens bästa för ögonen
- Hålla kontakt med barn och ungdomar och sprida information från dem till beslutsfattarna
- Sprida information om barn till myndigheter, personer som arbetar med barn och den övriga befolkningen

- Utveckla samarbetet mellan aktörerna på det barnpolitiska området
- Främja FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnombudsmannens byrå

Vaasankatu 2
40100 Jyväskylä

E-post: [✉ lapsiasiavaltuutettu@stm.fi](mailto:lapsiasiavaltuutettu@stm.fi)

Fax: (014) 337 4248

Hemsida: [✉ http://www.lapsiasia.fi/](http://www.lapsiasia.fi/)

Jämställdhetsmyndighet

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsombudsmannen har till uppgift att övervaka att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män följs, i synnerhet förbuden mot diskriminering och diskriminerande annonsering, genom initiativ, råd och anvisningar bidra till att lagens syfte uppnås, informera om jämställdhetslagen och hur den ska tillämpas samt följa upp att jämställdheten genomförs på olika områden i samhället. Jämställdhetsombudsmannen övervakar också att skyddet mot diskriminering av sexuella minoriteter fungerar.

Jämställdhetsombudsmannens byrå

Postadress: PB 33, 00023 Statsrådet

Besöksadress: *Sjötullsgatan 1, 00170 Helsingfors*

Rådgivningsnummer: *(09) 1607 3248 (må-to 9–11 och 13–15, fre 9–12)*

Registratorskontoret: *Telefon: (09)1607 4427*

E-post: [✉ tasa-arvo@stm.fi](mailto:tasa-arvo@stm.fi)

Fax: (09) 1607 4582

Hemsida:

[Nationella domstolar](#)

[Nationella människorättsorgan](#)

[Justitieombudsmannen](#)

[Specialiserade människorättsorgan](#)

[Övriga](#)

Nationella domstolar

Tingsrätterna handlägger brottmål, tvistemål och ansökningsärenden. Underrättens avgörande kan i allmänhet underställas en högre domstol för prövning. Tingsrättens avgöranden överklagas i hovrätten. Ändring i hovrättens avgörande kan i sin tur sökas i högsta domstolen, om denna beviljar besvärsmått.

Förvaltningsdomstolarna behandlar besvär över myndigheternas beslut. Förvaltningsdomstolens beslut överklagas i högsta förvaltningsdomstolen.

Specialdomstolar är marknadsdomstolen, arbetsdomstolen, försäkringsdomstolen och riksätten.

Kontaktuppgifter till domstolarna finns här:

[✉ https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html](https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html)

[✉ https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html](https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html)

Nationella människorättsorgan

I anslutning till kansliet för riksdagens justitieombudsman inrättades 2012 ett självständigt och oberoende Människorättscenter. Människorättscentret har till uppgift att ge information, fortbildning, utbildning och forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt samarbetet kring detta. Centret utarbetar rapporter om hur dessa rättigheter

tillgodoses, tar initiativ och avger utlåtanden för att främja dessa rättigheter. Människorättscentret deltar också i det internationella samarbetet för att främja grundläggande fri- och rättigheter och de mänskliga rättigheterna. Centret behandlar inte överklaganden eller andra enskilda ärenden som de högre rättsliga instanserna har behörighet för.

Justitieombudsmannen

Riksdagens justitieombudsman

Om man misstänker att en myndighet eller en tjänsteman har brutit mot lagen eller försummat sina skyldigheter kan man vända sig till Justitieombudsmannen (JO). Exempel på lagstridigt förfarande är kränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Vem som helst kan klaga hos JO. Klagomålet kan gälla ett ärende som berör klaganden själv, men klagomål kan också lämnas in på någon annans vägnar eller tillsammans med andra. JO prövar ett klagomål om det ger anledning att misstänka att en myndighet har handlat lagstridigt. JO:s prövning av klagomålet är avgiftsfri. I samband med prövningen hör JO den som klagomålet gäller. Dessutom inhämtar JO utredningar och utlåtanden från myndigheter och kan vid behov ge sina inspektörer i uppdrag att utreda frågan ytterligare. Prövningen av klagomålet är avgiftsfri.

Tjänsteåtal är JO:s strängaste åtgärd mot den som har gjort sig skyldig till lagstridigt förfarande. JO kan också ge en tjänsteman en anmärkning. Oftast meddelar JO sin uppfattning om att ett förfarande är lagstridigt eller att en uppenbar försummelse har begåtts och gör en erinran om hur lagen ska följas. JO kan också föreslå gottgörelse. JO kan också uppmärksamma statsrådet på fel och brister i lagstiftningen.

Riksdagens justitieombudsmans kansli

Besöksadress: Arkadiagatan 3, Helsingfors

Postadress: 00102 Riksdagen

Hemsida: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> >

Tfn: (09)*4321

Fax: (09) 432 2268

E-post: eoakirjaamo@eduskunta.fi

Justitiekanslern i statsrådet

Till justitiekanslern kan man vända sig antingen i egen sak eller om man anser att en myndighet, en tjänsteman eller någon annan person eller sammanslutning som sköter ett offentligt uppdrag har handlat lagstridigt eller om man anser att en advokat har försummat sina skyldigheter. Man kan även vända sig till justitiekanslern om man anser att någon av de grundlagsstadgade grundläggande eller mänskliga rättigheterna inte har tillgodosetts. Juristföredragandena vid justitiekanslersämbetet förbereder alla klagomålsärenden och skaffar vid behov fram tilläggsutredningar på tjänstens vägnar. Klaganden bereds vanligen tillfälle att gå i svaromål. Klagomål besvaras skriftligen per post. Justitiekanslersämbetets tjänster är **avgiftsfria** för klaganden.

Om ett lagstridigt eller felaktigt förfarande konstateras kan justitiekanslern ge den som begått felet en anmärkning eller uppmärksamma denna på det rätta förfarandet eller i allvarigare fall besluta om åtal. Justitiekanslern kan vid behov göra en framställan om ändring av författningar eller anvisningar, upphävande av en dom eller om annat extraordinärt ändringsökande. Det kan också hända att justitiekanslerns prövning i sig leder till att en myndighet eller tjänsteman själv rättar sitt fel.

Justitiekanslersämbetet

Besöksadress: Snellmansgatan 1, HELSINGFORS

Postadress: PB 20, 00023 STATSRÅDET

Hemsida: <https://www.okv.fi/fi/>

Tfn: (09) 16001

Fax: (09) 160 23975

Registratorskontoret: (09) 160 23950

E-post: kirjaamo@okv.fi

Information: (09) 160 23955

E-post: tiedotus@okv.fi

Specialiserade människorättsorgan

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har följande lagstadgade uppgifter:

- Bevaka hur barns och ungdomars välbefinnande och rättigheter tillgodoses
- Påverka beslutsfattarna med barnens bästa för ögonen
- Hålla kontakt med barn och ungdomar och sprida information från dem till beslutsfattarna
- Sprida information om barn till myndigheter, personer som arbetar med barn och den övriga befolkningen
- Utveckla samarbetet mellan aktörerna på det barnpolitiska området
- Främja FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnombudsmannens byrå

Vaasankatu 2
40100 Jyväskylä

E-post: [✉ lapsiasiavaltuutettu@stm.fi](mailto:lapsiasiavaltuutettu@stm.fi)

Fax: (014) 337 4248

Hemsida: [✉ http://www.lapsiasia.fi/](http://www.lapsiasia.fi/)

Jämställdhetsmyndighet

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsombudsmannen har till uppgift att övervaka att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män följs, i synnerhet förbuden mot diskriminering och diskriminerande annonsering, genom initiativ, råd och anvisningar bidra till att lagens syfte uppnås, informera om jämställdhetslagen och hur den ska tillämpas samt följa upp att jämställdheten genomförs på olika områden i samhället. Jämställdhetsombudsmannen övervakar också att skyddet mot diskriminering av sexuella minoriteter fungerar.

Jämställdhetsombudsmannens byrå

Postiadress: PB 33, 00023 Statsrådet

Besöksadress: *Sjötullsgatan 1, 00170 Helsingfors*

Rådgivningsnummer: (09) 1607 3248 (må-to 9–11 och 13–15, fre 9–12)

Registratorskontoret: Telefon: (09)1607 4427

E-post: [✉ tasa-arvo@stm.fi](mailto:tasa-arvo@stm.fi)

Fax: (09) 1607 4582

Hemsida: [✉ https://www.tasa-arvo.fi](https://www.tasa-arvo.fi)

Minoritetsombudsmannen

Minoritetsombudsmannen har till uppgift att främja etniska minoriteters och utlänningars ställning i Finland, främja likabehandling och rättssäkerhet samt goda etniska relationer i Finland. Minoritetsombudsmannen är också nationell rapportör av människohandel. Man kan vända sig till minoritetsombudsmannen till exempel om man personligen har upplevt etnisk diskriminering eller lagt märke till att sådant förekommer.

I ärenden som gäller diskriminering kan minoritetsombudsmannen

- ge anvisningar, råd och rekommendationer eller ta initiativ så att diskrimineringen inte fortsätter eller upprepas
- främja försoning mellan parterna
- begära en förklaring av den myndighet eller näringsidkare som misstänks för diskriminering
- förelägga vite om en sådan förklaring inte ges
- hänskjuta ett ärende eller hjälpa en klient att hänskjuta ett ärende till diskrimineringsnämnden

Minoritetsombudsmannens byrå

Besöksadress: *Mikaelsgatan 25, Helsingfors*

Postadress: *PB 26, 00023 STATSRÅDET*

Kundservicenummer: 071 878 8666, telefonjour vardagar kl. 10–12

Telefon (växel): 071 878 0171

E-post: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Hemsida: [✉ https://www.syrjinta.fi/](https://www.syrjinta.fi/)

Dataskyddsmyndighet

Dataombudsmannen

Dataombudsmannen ska behandla och avgöra ärenden som gäller behandling av personuppgifter och kreditupplysningar så som föreskrivs i personuppgiftslagen och kreditupplysningslagen samt sköta övriga uppgifter som följer av de nämnda lagarna. Dataombudsmannen ska även följa den allmänna utvecklingen i fråga om behandlingen av personuppgifter och kreditupplysningar samt ta nödvändiga initiativ. Dessutom hör det till dataombudsmannens uppgifter att sköta den informationsverksamhet som hör till ombudsmannens verksamhetsområde, samt att sköta det internationella samarbetet kring behandlingen av personuppgifter. (Lag om datasekretessnämnden och dataombudsmannen 27.5.1994/389)

Dataombudsmannens yttranden med råd och vägledning om behandlingen av personuppgifter är inga bindande beslut. Om den registeransvarige inte följer dataombudsmannens anvisningar kan denne hänskjuta ärendet till datasekretessnämnden, som har den egentliga beslutanderätten i sådana fall. Dataombudsmannen kan även hänskjuta ärendet för väckande av åtal.

Dessutom avgör han ärenden som gäller förverkligandet av den registrerades rättigheter. Systemet för övervakning av personuppgiftslagen baserar sig till stor del på den registrerades möjlighet att ta del av uppgifter om honom eller henne som har insamlats och lagrats samt på möjligheten att vid behov få saken utredd. På så sätt kan den registrerade försäkra sig om att de uppgifter om honom eller henne som har registrerats är korrekta. I ärenden som gäller förverkligandet av insyns rätt eller rättelse av uppgift är besluten bindande och överklagbara.

Dataombudsmannens byrå

Postadress: PB 315, 00181 Helsingfors

Besöksadress: Albertsgatan 25A, 3 vån.

Hemsida: [✉ http://www.tietosuoja.fi/fi/](http://www.tietosuoja.fi/fi/)

Tfn: 010 36 66700

Fax: 010 36 66735

E-post: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Övrigt

Rättshjälp

Rättshjälp innebär att en medborgare kan få ett biträde som hjälper till i en rättslig angelägenhet och att biträdet helt eller delvis bekostas med statens medel. Rättshjälp omfattar alla slags rättsliga angelägenheter. Rättshjälp beviljas dock vanligen inte om sökanden har en rättsskyddsförsäkring som kan användas för att ersätta kostnaderna i saken. Vid rättegång i brottmål får svaranden i vissa fall en försvarare som bekostas av staten, oberoende av svarandens ekonomiska ställning. Den som utsatts för allvarliga våldsbrott och sexualbrott kan oberoende av inkomster få ett rättegångsbiträde som bekostas av staten. Rättshjälp beviljas inte företag eller organisationer. I angelägenheter som sköts utomlands omfattar rättshjälp juridisk rådgivning.

I rättegångs ärenden erbjuds rättshjälp av de offentliga rättsbiträdena, advokater och andra jurister och i övriga angelägenheter av de offentliga rättsbiträdena. Dessa arbetar vid de statliga rättshjälpsbyråerna. Byråerna finns i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Kontaktuppgifter till rättshjälpsbyråerna finns på hemsidan [✉ https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html](https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html).

Flyktingrådgivning

Flyktingrådgivningen rf. är en medborgarorganisation som har till uppgift att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra ställningen för asylsökande, flyktingar och andra invandrare och följer hur EU genomför sin asyl- och flyktingpolitik.

Hemsida: [✉ http://www.pakolaisneuvonta.fi/](http://www.pakolaisneuvonta.fi/)

Minoritetsombudsmannen

Minoritetsombudsmannen har till uppgift att främja etniska minoriteters och utlänningars ställning i Finland, främja likabehandling och rättssäkerhet samt goda etniska relationer i Finland. Minoritetsombudsmannen är också nationell rapportör av människohandel. Man kan vända sig till minoritetsombudsmannen till exempel om man personligen har upplevt etnisk diskriminering eller lagt märke till att sådant förekommer.

I ärenden som gäller diskriminering kan minoritetsombudsmannen

- ge anvisningar, råd och rekommendationer eller ta initiativ så att diskrimineringen inte fortsätter eller upprepas
- främja försoning mellan parterna
- begära en förklaring av den myndighet eller näringsidkare som misstänks för diskriminering
- förelägga vite om en sådan förklaring inte ges
- hänskjuta ett ärende eller hjälpa en klient att hänskjuta ett ärende till diskrimineringsnämnden

Minoritetsombudsmannens byrå

Besöksadress: Mikaelsgatan 25, Helsingfors

Postadress: PB 26, 00023 STATSRÅDET

Kundservicenummer: 071 878 8666, telefonjour vardagar kl. 10–12

Telefon (växel): 071 878 0171

E-post: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Hemsida: <http://www.google.fi>

Dataskyddsmyndighet

Dataombudsmannen

Dataombudsmannen ska behandla och avgöra ärenden som gäller behandling av personuppgifter och kreditupplysningar så som föreskrivs i personuppgiftslagen och kreditupplysningslagen samt sköta övriga uppgifter som följer av de nämnda lagarna. Dataombudsmannen ska även följa den allmänna utvecklingen i fråga om behandlingen av personuppgifter och kreditupplysningar samt ta nödvändiga initiativ. Dessutom hör det till dataombudsmannens uppgifter att sköta den informationsverksamhet som hör till ombudsmannens verksamhetsområde, samt att sköta det internationella samarbetet kring behandlingen av personuppgifter. (Lag om datasekretessnämnden och dataombudsmannen 27.5.1994/389)

Dataombudsmannens yttranden med råd och vägledning om behandlingen av personuppgifter är inga bindande beslut. Om den registeransvarige inte följer dataombudsmannens anvisningar kan denne hänskjuta ärendet till datasekretessnämnden, som har den egentliga beslutanderätten i sådana fall. Dataombudsmannen kan även hänskjuta ärendet för väckande av åtal.

Dessutom avgör han ärenden som gäller förverkligandet av den registrerades rättigheter. Systemet för övervakning av personuppgiftslagen baserar sig till stor del på den registrerades möjlighet att ta del av uppgifter om honom eller henne som har insamlats och lagrats samt på möjligheten att vid behov få saken utredd. På så sätt kan den registrerade försäkra sig om att de uppgifter om honom eller henne som har registrerats är korrekta. I ärenden som gäller förverkligandet av insyns rätt eller rättelse av uppgift är besluten bindande och överklagbara.

Dataombudsmannens byrå

Postadress: PB 315, 00181 Helsingfors

Besöksadress: Albertsgatan 25A, 3 vån.

Hemsida: [✉ http://www.tietosuoja.fi/fi/](http://www.tietosuoja.fi/fi/)

Tfn: 010 36 66700

Fax: 010 36 66735

E-post: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Övrigt

Rättshjälp

Rättshjälp innebär att en medborgare kan få ett biträde som hjälper till i en rättslig angelägenhet och att biträdet helt eller delvis bekostas med statens medel. Rättshjälp omfattar alla slags rättsliga angelägenheter. Rättshjälp beviljas dock vanligen inte om sökanden har en rättsskydds försäkring som kan användas för att ersätta kostnaderna i saken. Vid rättegång i brottmål får svaranden i vissa fall en försvarare som bekostas av staten, oberoende av svarandens ekonomiska ställning. Den som utsatts för allvarliga våldsbrott och sexualbrott kan oberoende av inkomster få ett rättegångsbiträde som bekostas av staten. Rättshjälp beviljas inte företag eller organisationer. I angelägenheter som sköts utomlands omfattar rättshjälpen juridisk rådgivning.

I rättegångs ärenden erbjuds rättshjälp av de offentliga rättsbiträdena, advokater och andra jurister och i övriga angelägenheter av de offentliga rättsbiträdena. Dessa arbetar vid de statliga rättshjälpsbyråerna. Byråerna finns i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Kontaktuppgifter till rättshjälpsbyråerna finns på hemsidan <https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html>.

Flyktingrådgivning

Flyktingrådgivningen rf. är en medborgarorganisation som har till uppgift att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra ställningen för asylsökande, flyktingar och andra invandrare och följer hur EU genomför sin asyl- och flyktingpolitik.

Hemsida: <http://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 17/05/2018

Grundläggande rättigheter - Sverige

Grundlagarna och Regeringsformen

De rättigheter och friheter som tillkommer personer i Sverige skyddas främst i tre grundlagar: regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Regeringsformen slår fast att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Rättsväsendets oberoende och prövning i domstol

Rättsväsendets oberoende garanteras i regeringsformen. Domstolarna spelar en central roll i skyddet av enskilda personers rättigheter i Sverige. De rättsmedel som finns i det svenska rättssystemet är utformade för att skydda de grundläggande rättigheterna. Rättsliga processer avgörs generellt av allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar, samt i viss utsträckning av förvaltningsmyndigheter. I vilken domstol ett ärende som rör grundläggande rättigheter ska prövas beror på olika faktorer, till exempel vilken rättighet som inte har respekterats och i vilket sammanhang. Om det är en privat eller offentlig inrättning som inte har respekterat den kan också påverka i vilken domstol frågan ska prövas.

Mer information om det svenska rättssystemet finns [här](#).

Hjälp eller information från myndigheter

I Sverige finns ett flertal myndigheter som har till uppgift att på olika sätt bidra till att grundläggande rättigheter respekteras. Dessa myndigheters uppdrag ser olika ut. Vissa ger till exempel bara information om rättigheterna på sitt område medan andra kan erbjuda juridisk hjälp i ett enskilt ärende.

Det går att söka efter myndigheter genom verktyget "Fundamental Rights Interactive Tool"

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 16/01/2018

Grundläggande rättigheter - England och Wales

Nationella domstolar

Nationella människorättsinstitut

Ombudsman

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Övriga

Nationella domstolar

Her Majesty's Courts & Tribunals Service (brittiska domstolsverket)

Her Majesty's Courts & Tribunals Service (brittiska domstolsverket) ansvarar för förvaltningen av straff-, civil- och familjedomstolar i England och Wales samt ej decentraliserade domstolar i Skottland och Nordirland. Myndigheten sörjer för att rättssystemet fungerar rättvist, effektivt och ändamålsenligt, på grundval av en oberoende domarkår.

Domstolsverket ska se till att alla medborgare har möjlighet att inom skälig tid få tillgång till rättslig prövning utifrån sina behov, oavsett om de är brottsoffer, vittnen till brott, tilltalade i brottmål, skuldsatta konsumenter, utsatta barn, företag i affärstvister eller enskilda som hävdar sina rättigheter som anställda eller klagar på myndighetsbeslut.

Kontaktuppgifter för domstolar (courts) finns på webbplatsen [Courts contacts](#).

Kontaktuppgifter för nämnder (tribunals) hittar du på webbplatsen [Tribunal contacts](#).

Ytterligare information

Civilrättsliga förfaranden

1. I England och Wales väcks talan i tvistemål av den förfördelade parten, dvs. käranden (*claimant*). Någon inledande undersökning av om det finns grund för talan krävs inte. En rättegång i tvistemål inleds i normalfallet genom en stämningsansökan (*claim form*). Detta gäller såväl i *High Court* som i *County Court*. De tidiga stadierna av rättegången i tvistemål domineras av parternas utväxling av formella inlagor.
2. I normala fall kan en rättegång i tvistemål när som helst avslutas genom en överenskommelse mellan parterna. Tvistemål prövas vanligtvis av en domare utan jury. Om domstolen går med på det har den tilltalade dock rätt att begära juryrättegång i mål som rör bedrägeri (*deceit*), förtal, obefogat åtal och ogrundat frihetsberövande. Domstolen prövar sakfrågor och eventuella skadeståndskrav. Huvudregeln är att domarna ska vara enhälliga, men om en jury inte kan komma överens kan ett majoritetsavgörande godtas.
3. Om en part vägrar att följa en dom eller ett domstolsbeslut står en rad verkställighetsåtgärder till förfogande. Den vanligaste verkställighetsåtgärden om domen gäller betalning av ett penningbelopp är utmätning i gäldenärens tillgångar eller lön. Om domstolens avgörande har formen av ett föreläggande kan en vägran att följa föreläggandet resultera i frihetsberövande för domstolstrots (*contempt of court*). Vanligtvis beslutar domstolen att rättegångskostnaderna ska betalas av den förlorande parten, men i småmål (som rör mindre värden) förväntas parterna oftast stå för sina egna kostnader, även om de i normala fall kan återkräva domstolsavgifterna från den förlorande parten. Detta grundar sig på att småmålsförfarandet har utformats för att parterna ska kunna slita sin tvist utan att anlita advokater.

Rättshjälp

1. I samtliga tre jurisdiktioner i Storbritannien finns omfattande system som gör det möjligt för en person som behöver juridisk rådgivning eller ett rättegångsombud att erhålla ekonomiskt stöd för detta ändamål ur offentliga medel. Dessa rättshjälpssystem (legal aid) är grundläggande för att den enskilde individen ska kunna omsätta sina lagstadgade rättigheter i praktiken. Rättshjälp är avsedd för personer med små till måttliga inkomster och kan beviljas antingen för kostnaderna som helhet, eller med förbehåll för att den enskilde själv står för en del av beloppet. Om rättshjälp beviljas genomförs rättegången på normalt sätt, med den avvikelserna att inga pengar utbyts mellan den enskilde och dennes advokat. Alla betalningar görs via rättshjälpsfonden. Ministeransvaret för rättshjälpen i England och Wales ligger hos *Lord Chancellor*.
2. I England och Wales administreras rättshjälp i brottmål såväl som i tvistemål av en särskild rättshjälpsbyrå (*Legal Aid Agency*).
3. Ett nätverk av kontrakterade organisationer tillhandahåller tjänster på det civilrättsliga området. Bestämmelserna om tillhandahållande av rättshjälp på det civilrättsliga området återfinns huvudsakligen i *Legal Aid, Sentencing and Punishment*

of Offenders Act 2012 (2012 års lag om rättshjälp, utdömande av påföljd och bestraffning av lagöverträdare) och den sekundärlagstiftning och de riktlinjer som införts enligt den lagen. En person kan bara beviljas ekonomiskt stöd om hans eller hennes ärende omfattas av systemet och efter genomgången behovsprövning. Utöver direkt rättshjälp tillhandahåller rättshjälpsbyrån kostnadsfri, konfidentiell och oberoende juridisk rådgivning per telefon. Från april 2013 gäller, med vissa undantag, att klienter som söker hjälp med skulder, särskilda utbildningsbehov och diskrimineringsproblem måste ansöka om rättshjälp via en central telefonrådgivningstjänst. All hjälp ges via telefon, såvida inte klienten bedöms som olämplig för telefonrådgivning.

4. Criminal Legal Aid (rättshjälp i straffrättsliga förfaranden) finns att tillgå för misstänkta och tilltalade i brottmål. Möjligheterna att få rättshjälp i brottmål avgörs av rättshjälpsbyrån. För att rättshjälp ska beviljas i Magistrates Court krävs att den tilltalade genomgår en behovsprövning och att det ligger i rättvisans intresse ("*interests of justice*" test) att fatta ett sådant beslut. I Crown Court anses den tilltalade automatiskt uppfylla kravet om att det ska ligga i rättvisans intresse. Alla tilltalade anses uppfylla kraven för rättshjälp, men de måste genomgå en behovsprövning och kan åläggas att bidra till rättegångskostnaderna ur egna inkomster eller eget kapital. Tilltalade som har bidragit till kostnaderna och sedermera frikänns får tillbaka det berörda beloppet med ränta.
5. Om en person anser att hans eller hennes rättigheter enligt Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna har kränkts och vill väcka talan vid Europadomstolen, finns det ett antal olika system för att förse vederbörande med juridisk rådgivning och hjälp. Enligt rättshjälpssystemet kan en person få hjälp av en erfaren advokat eller juridisk rådgivare under de inledande delarna av det rättsliga förfarandet. Om Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna i Strasbourg beslutar att ta upp ett fall till prövning har käranden möjlighet att få ekonomiskt stöd direkt från Strasbourg. Avgörande för att sådant stöd ska beviljas är att sökanden skulle haft rätt till inhemsk rättshjälp vid en eventuell rättegång i hemlandet.
6. I flera tätortsområden finns juridiska centrum som tillhandahåller juridisk rådgivning och advokathjälp som, beroende på den sökandes ekonomiska tillgångar, kan vara gratis. De juridiska centrumen, som finansieras via olika källor (inte sällan lokala myndigheter), anställer ofta heltidsanställda advokater, men många använder sig även av *community workers* (en form av socialrådgivare). En stor del av deras tid går åt till frågor om bostad, anställning, social trygghet och invandring. Kostnadsfri rådgivning finns även att tillgå vid *Citizens Advice*-kontoren, vid konsument- och bostadsrådgivningscentrum och vid specialiserade rådgivningscentrum som drivs av olika frivilligorganisationer. Organisationerna *Refugee Legal Centre* och *Immigration Advisory Service*, som båda finansieras av staten, tillhandahåller gratis rådgivning och stöd till asylsökande, och *Immigration Advisory Service* tillhandahåller gratis rådgivning och stöd till personer som har rätt att överklaga beslut i asylärenden.

Brottsoffer

1. I kodexen för brottsofferförfaranden (*Code of Practice for Victims of Crime*) anges vilken information, vilket stöd och vilka tjänster som brottsoffer har rätt att förvänta sig från berörda myndigheter i England och Wales i varje skede av ett straffrättsligt förfarande. Kodexen är skriven på lättfattlig engelska och riktar sig i första hand till brottsoffer. Den innehåller också beskrivningar av hur brottsoffer ska gå till väga om de inte får vad de har rätt till enligt riktlinjerna. Införandet av *Witness Charter* (vittnesstadgan) gav vittnen en motsvarande, om än inte lagstadgad, uppsättning normer för vilken kvalitet på tjänsterna som kan krävas. En särskild kodex för brottsofferförfaranden har införts i Nordirland. I den anges standarden för de tjänster som brottsoffer kan förvänta sig i sina kontakter med det nordirländska rättssystemet och hur man lämnar in klagomål. Riktlinjerna kommer att ersättas med en ny, rättsligt bindande "brottsofferstadga" (*Victim Charter*). Alla offer för anmälda brott har tillgång till en "brottsofferbroschyr" med praktiska råd om vilka åtgärder man bör vidta om man har blivit utsatt för ett brott. Där förklaras kortfattat polis- och domstolsförfarandena, hur man ansöker om ersättning och vilken ytterligare hjälp som finns att tillgå.
2. I England och Wales har brottsoffer också rätt till stöd för att, så långt det är möjligt, hjälpa dem att klara av och återhämta sig från brottets effekter. Brottsoffer kan hänvisas till dessa stödtjänster av polisen eller kan själva ta kontakt med stödtjänsterna. De flesta stödtjänster för brottsoffer tillhandahålls lokalt av de nya folkvalda polis- och kriminalkommissarierna och finansieras av regeringen.
3. Om åklagarmyndigheten (*Crown Prosecution Service*) avstår från att väcka åtal, har brottsoffer möjlighet att själva föra talan mot gärningsmannen, men detta sker sällan i praktiken. Brottsoffer kan också väcka skadeståndstalan i tvistemålsdomstol. Domstolsförfarandet har förenklats så att personer utan juridiska kunskaper själva kan väcka talan om mindre skadestånd.
4. Domstolarna kan besluta att en gärningsman, efter att ha fällts till ansvar för brott, ska betala ersättning till offret för personskada, ekonomiska förluster eller annan skada som uppkommit till följd av brottet. I England och Wales är domstolarna skyldiga att överväga ersättningsfrågan i förekommande fall och lämna en motivering om ingen ersättning utdöms. Om domstolen anser att en gärningsman både bör betala böter och betala ersättning till offret, men gärningsmannen saknar tillräckliga medel för att betala båda beloppen, ska ersättningen till offret prioriteras. Om gärningsmannen har begränsade medel ska denna ersättning även prioriteras framför det s.k. offertillägget.

5. Brottsoffer som har lidit skada till följd av ett våldsbrott i England, Wales eller Skottland, och som uppfyller kraven på bosättning, nationalitet eller andra krav, kan ansöka om ersättning ur allmänna medel inom ramen för systemet för brottsofferersättning (*Criminal Injuries Compensation Scheme*). Ersättningen baserar sig på en särskild tariff, och utbetalningarna varierar mellan 1 000 brittiska pund och 500 000 brittiska pund (för de allvarligaste skadorna).
6. I Nordirland finns det särskilda system där det offentliga under vissa förutsättningar betalar ut ersättning för personskada som uppkommit genom brott och för skada på egendom som uppstått genom skadegörelse, inklusive för utebliven vinst till följd av brottet.

Nationella människorättsinstitut

***Equality and Human Rights Commission* – EHRC (kommissionen för jämställdhet och mänskliga rättigheter)**

Denna organisation, som har kontor i London, Manchester, Glasgow och Cardiff, har lagstadgad befogenhet att främja och övervaka mänskliga rättigheter samt att skydda, genomdriva och främja jämställdhet på nio olika grunder – ålder, funktionshinder, kön, ras, religion och övertygelse, havandeskap och moderskap, äktenskap och partnerskap, sexuell läggning och könsbyte.

Organisationen ägnar sig normalt sett inte åt enskilda fall, om inte dessa har strategisk betydelse (t.ex. för att klargöra lagstiftningen), men kan ge vägledning om vart du bör vända dig för att få hjälp med just ditt problem.

EHRC inrättades den 1 oktober 2007. Den har till uppdrag att förespråka mänskliga rättigheter för alla, arbeta för att undanröja diskriminering, minska ojämlikhet, skydda mänskliga rättigheter, skapa goda relationer mellan befolkningsgrupper och se till att alla har en skälig möjlighet att delta i samhället. Dess befogenheter omfattar England, Wales och Skottland. Skottland har dock sin eget människorättskommission – *Scottish Human Rights Commission*. EHRC har övertagit det arbete som bedrevs i Storbritanniens tre tidigare jämställdhetskommisioner (för jämställdhet mellan raser, för jämställdhet mellan könen samt för funktionshindrades rättigheter), men ansvarar också för nya delar av diskrimineringslagstiftningen (rörande ålder, sexuell läggning och religion eller övertygelse), samt mänskliga rättigheter. Den har befogenhet att övervaka tillämpningen av jämställdhetslagstiftningen och mandat att främja efterlevnaden av människorättslagstiftningen.

[📄 Jämställdhet och mänskliga rättigheter](#)

[📄 Hjälp och råd](#)

[📄 Equality Advisory and Support Service \(EASS\)](#)

Avgiftsfritt telefonnummer +44 808 800 0082

Texttelefonnummer +44 808 800 0084

Portofri adress: FREEPOST EASS HELPLINE FPN6521

Ombudsman

Parliamentary and Health Service Ombudsman

Denna ombudsmannafunktion har till uppgift att bistå allmänheten genom att utifrån sin oberoende ställning undersöka klagomål om att statliga myndigheter, någon av ett antal andra myndigheter i Storbritannien eller hälso- och sjukvårdssystemet (NHS) i England har handlat felaktigt eller orättvist eller har tillhandahållit en undermålig service.

[📄 Parliamentary and Health Service Ombudsman](#)

Hjälptelefonlinje +44 345 015 4033, öppen måndag–fredag kl. 8.30–17.30.

Männikorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsman

1. Children's Commissioner for England (barnombudsmannen för England)

Anne Longfield är barnombudsman för England. Ombudsmannen och hennes team ser till att vuxna med ansvar för barn och unga lyssnar till dessa.

Barnombudsmannen inrättades genom 2004 års barnlag [📄 \(Children Act 2004\)](#), och syftet är att främja förståelsen för barns och ungas synpunkter, från det att de föds till dess att de fyller 18 år (eller 21 år för unga med vårdbehov eller inlärningssvårigheter).

[📄 Barnombudsmannen för England](#)

Kontaktuppgifter

Children's Commissioner for England
Sanctuary Buildings
20 Great Smith Street
London
SW1P 3BT

Tfn: +44 20 7783 8330

2. Children's Commissioner for Wales (barnombudsmannen för Wales)

Sally Holland är barnombudsman för Wales. Hennes uppgift är att stå upp och tala för barn och unga. Hon strävar efter att se till att barn och unga kan leva i trygghet och känner till och kan utnyttja sina rättigheter. Hon måste ta hänsyn till barnens rättigheter och FN-konventionen om barnets rättigheter i allt sitt arbete.

 Barnombudsmannen för Wales

Kontaktuppgifter:

Children's Commissioner for Wales
Oystermouth House
Phoenix Way
Llansamlet
Swansea
SA7 9FS

Tfn: +44 1792 765600

Fax: +44 1792 765601

Syfte:

- Skapa bättre förståelse för barns rättigheter
- Se över att lagstiftning, förfaranden och tjänster som rör barn och unga är tillräckliga och fungerar väl
- Ge råd till regeringen och berörda myndigheter om barns och ungas rättigheter och bästa intressen
- Informera om ombudsmannens uppgifter bland barn, föräldrar eller vårdnadshavare och andra berörda
- Visa lyhördhet inför barn och ungas synpunkter i frågor som påverkar deras liv
- Upprätthålla och vidareutveckla effektiva ledningsformer i överensstämmelse med bästa praxis för att utnyttja tillgängliga resurser så effektivt som möjligt

Dataskyddsmyndighet

1. Information Commissioner (dataskyddsmyndighet)

Information Commissioner's Office är en oberoende myndighet som har inrättats för att upprätthålla informationsrättigheter i det allmännas intresse samt främja öppenhet inom offentliga myndigheter och skyddet av personuppgifter för enskilda.

Kontaktuppgifter:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire SK9 5AF

Tfn: 0303 123 1113 (eller 01625 545745 om du föredrar att inte ringa ett "03-nummer", eller +44 1625 545745 om du ringer från utlandet)

 The Information Commissioner's Office

2. Information Commissioner – Regional office (dataskyddsmyndighetens regionalkontor)

Wales

Information Commissioner's Office – Wales

Cambrian Buildings

Mount Stuart Square

Cardiff CF10 5FL

Tfn: 029 2044 8044

Fax: 029 2044 8045

E-post: [✉ wales@ico.gsi.gov.uk](mailto:wales@ico.gsi.gov.uk)

Övriga

1. WEBBPLATSEN GOV.UK

Den brittiska regeringens officiella webbplats för brittiska medborgare.

Webbadress: [✉ GOV.UK](http://gov.uk)

2. Citizens Advice Service (rådgivning för allmänheten)

Citizens Advice service hjälper människor att lösa juridiska, ekonomiska och andra problem genom att dels tillhandahålla kostnadsfri, oberoende och konfidentiell rådgivning, dels utöva påverkan på beslutsfattare.

[✉ Citizens Advice Service \(rådgivning för allmänheten\)](#)

[✉ Kontaktuppgifter för Citizens Advice Service](#)

3. Civil Legal Advice

Civil Legal Advice (CLA) är en kostnadsfri och konfidentiell rådgivningstjänst i England och Wales som erbjuds personer som har rätt till rättshjälp. Du kan få hjälp med frågor som rör

- ansökningar om sociala förmåner,
- skuldsättning, om du löper risk att förlora ditt hem,
- särskilda utbildningsbehov,
- bostad,
- diskriminering,
- hjälp och råd om du är offer för våld i hemmet, samt
- frågor som rör tvångsomhändertagande av barn.

Du kommer att ombes besvara allmänna frågor om dina juridiska problem och din ekonomiska situation för att klargöra om du är berättigad till rättshjälp. Från april 2013 gäller, med vissa undantag, att klienter som söker hjälp med skulder, särskilda utbildningsbehov och diskrimineringsproblem måste ansöka om rättshjälp via en central telefonrådgivningstjänst. All hjälp ges via telefon, såvida inte klienten bedöms som olämplig för telefonrådgivning.

Kontaktuppgifter

Tfn: 0845 345 4345

Minicom: 0845 609 6677

Måndag–fredag, kl. 9.00–20.00

Lördag, kl. 9.00–12.30

[✉ Civil Legal Advice](#)

4. Victims' Commissioner

[✉ Victims' Commissioner](#)

Organisationens roll är att tillvarata brottsoffers och vittnens intressen, främja god praxis när det gäller behandlingen av brottsoffer och vittnen samt regelbundet se över *Code of Practice for Victims* (kodex för brottsofferförfaranden), som beskriver vilka tjänster brottsoffer ska kunna förvänta sig att komma i åtnjutande av.

Myndigheten har enligt lag inte möjlighet att ingripa i enskilda fall, men kan ge vägledning om vart man bör vända sig för rådgivning och stöd.

5. The Office of the Immigration Services Commissioner

Kontaktuppgifter:

5th Floor
Counting House
53 Tooley Street
London
SE1 2QN
Tfn: 0845 000 0046

Office of the Immigration Services Commissioner är en oberoende offentlig organisation som inrättades genom 1999 års invandrings- och asylslag (*Immigration and Asylum Act 1999*).

Till organisationens viktigaste uppgifter hör att

- reglera rådgivningen för utlänningar,
- främja god praxis genom att fastställa standarder,
- ta emot och behandla klagomål riktade mot personer eller organ som tillhandahåller rådgivning för utlänningar,
- säkerställa lagföring av personer som bryter mot lagen,
- övervaka de regler som gäller för personer som bistår utlänningar med rådgivning och som omfattas av regler som utfärdats av någon av de angivna yrkesorganisationerna.

Organisationen tillhandahåller inte rådgivning för utlänningar och rekommenderar inte heller specifika rådgivare.

Organisationen samarbetar med en lång rad andra organisationer, inklusive yrkesorganisationer, domstolar (nämnder), den brittiska gränsmyndigheten (*UK Border Agency*) och frivilligorganisationer.

Mer information hittar du på webbplatsen för Office of the Immigration Service Commissioner.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 20/06/2017

Grundläggande rättigheter - Nordirland

Nationella domstolar

Nationella människorättsinstitut

Ombudsman

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Övriga

Nationella domstolar

1. Her Majesty's Courts & Tribunals Service (brittiska domstolsverket)

Her Majesty's Courts & Tribunals Service (brittiska domstolsverket) ansvarar för förvaltningen av straff-, civil- och familjedomstolar i England och Wales samt ej decentraliserade domstolar i Skottland och Nordirland. Myndigheten sörjer för att rättssystemet fungerar rättvist, effektivt och ändamålsenligt, på grundval av en oberoende domarkår.

Domstolsverket ska se till att alla medborgare har möjlighet att inom skälig tid få tillgång till rättslig prövning utifrån sina behov, oavsett om de är brottsoffer, vittnen till brott, tilltalade i brottmål, skuldsatta konsumenter, utsatta barn, företag i affärstvister eller enskilda som hävdar sina rättigheter som anställda eller klagar på myndighetsbeslut.

Kontaktuppgifter finner du på <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/courts/index.htm>

Kontaktuppgifter finner du på <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/tribunals/index.htm>

2. Northern Ireland Courts and Tribunals Service (Nordirlands domstolsverk)

Northern Ireland Courts and Tribunals Service (Nordirlands domstolsverk) är en avdelning inom det nordirländska justitieministeriet. Myndigheten ger administrativt stöd till domstolarna i Nordirland, dvs. *Court of Appeal*, *High Court*, *Crown Court*, *County Court*, *Magistrates' Court* och *Coroner's Court*. Den ger också administrativt stöd till tribunaler (*tribunals*) och ser till att domstolsavgöranden verkställs genom byrån för verkställighet av domar (*Enforcement of Judgments Office*).

Webbplats: <https://www.justice-ni.gov.uk/topics/courts-and-tribunals>

Kontaktuppgifter: <http://www.courtsni.gov.uk/en-GB/ContactDetails/>

Kompletterande information

Civilrättsliga förfaranden

Förfarandena i Nordirland liknar förfarandena i England och Wales. Förfaranden vid *High Court* inleds med en särskild stämningsansökan (*writ*), och förfarandena vid *County Court* inleds med en likadan stämningsansökan i ordinära tvistemålsförfaranden (*civil bill*) eller med en småmålsansökan. Dessa måste delges svaranden, som har rätt att inkomma med svaromål. Avgöranden från tvistemålsdomstolarna görs verkställbara genom ett centraliserat förfarande som sköts av byrån för verkställighet av domar (*Enforcement of Judgments Office*).

Rättshjälp

1. I samtliga tre jurisdiktioner i Storbritannien finns omfattande system som gör det möjligt för en person som behöver juridisk rådgivning eller ett rättegångsombud att erhålla ekonomiskt stöd för detta ändamål ur offentliga medel. Dessa rättshjälpssystem (*legal aid*) är grundläggande för att den enskilde individen ska kunna omsätta sina lagstadgade rättigheter i praktiken. Rättshjälp är avsedd för personer med små till måttliga inkomster och kan beviljas antingen kostnadsfritt, eller med förbehåll för att den enskilde själv står för en del av beloppet. Om rättshjälp beviljas genomförs rättegången på normalt sätt, med den avvikelser att inga pengar utbyts mellan den enskilde och dennes advokat. Alla betalningar görs via rättshjälpfonden.
2. I Nordirland ligger ansvaret för beviljande av rättshjälp på *Northern Ireland Legal Services Commission* (rättshjälpmyndighet). I de flesta tvistemål eller brottmål avgörs möjligheterna till rättshjälp genom behovsprövning.
3. Om en person anser att hans eller hennes rättigheter enligt Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna har kränkts och vill väcka talan vid Europadomstolen, finns det ett antal olika system för att förse vederbörande med juridisk rådgivning och hjälp. Enligt rättshjälpssystemet kan en person få hjälp av en erfaren advokat eller juridisk rådgivare under de inledande delarna av det rättsliga förfarandet. Om Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna i Strasbourg beslutar att ta upp ett fall till prövning har käranden möjlighet att få ekonomiskt stöd direkt från Strasbourg. Avgörande för att sådant stöd ska beviljas är att sökanden skulle haft rätt till inhemsk rättshjälp vid en eventuell rättegång i hemlandet.
4. I flera tätortsområden finns juridiska centrum som tillhandahåller juridisk rådgivning och advokathjälp som, beroende på den sökandes ekonomiska tillgångar, kan vara gratis. De juridiska centrumen, som finansieras via olika källor (inte sällan lokala myndigheter), anställer ofta heltidsanställda advokater, men många använder sig även av community workers (en form av socialrådgivare). En stor del av deras tid går åt till frågor om bostad, anställning, social trygghet och invandring. Kostnadsfri rådgivning finns även att tillgå vid Citizens Advice-kontoren, vid konsument- och bostadsrådgivningscentrum och vid specialiserade rådgivningscentrum som drivs av olika frivilligorganisationer. Organisationerna Refugee Legal Centre och Immigration Advisory Service, som både finansieras av staten, tillhandahåller gratis rådgivning och stöd till asylsökande, och Immigration Advisory Service tillhandahåller gratis rådgivning och stöd till personer som har rätt att överklaga beslut i asylärenden.

Brottsoffer

1. Domstolarna kan besluta att en gärningsman, efter att ha fällts till ansvar för brott, ska betala ersättning till offret för personskada, ekonomiska förluster eller annan skada som uppkommit till följd av brottet. I England och Wales är domstolarna skyldiga att överväga ersättningsfrågan i förekommande fall och lämna en motivering om ingen ersättning utdöms. Ersättningen till brottsoffret har företrädare framför böter om domstolen överväger båda dessa alternativ, och indrivning av ersättningsbelopp har företrädare framför indrivning av böter.
2. Om åklagarmyndigheten (*Crown Prosecution Service*) avstår från att väcka åtal har brottsoffer möjlighet att själva föra talan mot gärningsmannen, men detta sker sällan i praktiken. Brottsoffer kan också väcka skadeståndstalan i tvistemålsdomstol. Domstolsförfarandet har förenklats så att personer utan juridiska kunskaper själva kan väcka talan om mindre skadestånd.

3. Brottsoffer, oavsett medborgarskap, som lider skada till följd av ett våldsbrott i England, Wales eller Skottland kan ansöka om ersättning ur allmänna medel inom ramen för systemet för brottsofferersättning (*Criminal Injuries Compensation Scheme*). Ersättningen baserar sig på en särskild tariff, och utbetalningarna varierar mellan 1 000 och 500 000 brittiska pund (för de allvarligaste skadorna).
4. I Nordirland finns det särskilda system där det offentliga under vissa förutsättningar betalar ut ersättning för personskada som uppkommit genom brott och för skada på egendom som uppstått genom skadegörelse, inklusive för utebliven vinst till följd av brottet.
5. Det finns tre organisationer i Storbritannien som tillhandahåller generellt stöd till brottsoffer: Victim Support – som omfattar England och Wales – Victim Support Scotland och Victim Support Northern Ireland. Dessa organisationer finansieras med statliga medel.
6. I juni 1996 offentliggjorde regeringen en ny Victim's Charter (brottsofferstadga) som sedermera genom Victims Code of Practice (kodex för brottsofferförfaranden) fick ställning av lag i april 2006. Brottsoffer har i dag lagstadgad rätt till bistånd av hög kvalitet från berörda organ på det straffrättsliga området. Kodexen innehåller också beskrivningar av hur brottsoffer ska gå till väga om de inte erhåller de tjänster av hög kvalitet som de har rätt till. Införandet av Witness Charter (vittnesstadgan) gav vittnen en motsvarande, om än inte lagstadgad, uppsättning normer för vilken kvalitet på tjänsterna som kan krävas. En särskild kodex för brottsofferförfaranden har införts i Nordirland. I den anges standarden för de tjänster som brottsoffer kan förvänta sig i sina kontakter med det nordirländska rättssystemet och hur man lämnar in klagomål. Alla offer för anmälda brott erhåller en "brottsofferbroschyr" med praktiska råd om vilka åtgärder man bör vidta om man har blivit utsatt för ett brott. Den förklarar kortfattat polis- och domstolsförfarandena, hur man ansöker om ersättning och vilken ytterligare hjälp som finns att tillgå.

Nationella människorättsinstitut

Northern Ireland Human Rights Commission (Nordirlands kommission för mänskliga rättigheter)

Northern Ireland Human Rights Commission (NIHRC) är ett nationellt människorättsinstitut som är ackrediterat vid FN med A-status. NIHRC finansieras av den brittiska regeringen men är ett oberoende statligt organ vars verksamhet helt och hållet bedrivs i enlighet med FN:s Parisprinciper.

NIHRC arbetar för att se till att regeringen och andra statliga organ skyddar alla personers mänskliga rättigheter i Nordirland. NIHRC strävar även efter att öka människors medvetenhet om vilka mänskliga rättigheter de har, och vad de kan göra om deras rättigheter förvägras eller kränks.

Kontaktuppgifter:

Temple Court
39 North Street
Belfast
Nordirland
BT1 1NA
Tfn: +44 (0)28 9024 3987
E-post: information@nihrc.org
Webbplats: <http://www.nihrc.org/>

Ombudsman

Parliamentary and Health Service Ombudsman

Denna ombudsman inrättades av parlamentet för att hjälpa både enskilda och allmänheten.

Ombudsmannen har till uppgift att utreda klagomål från enskilda om att statliga ministerier, andra myndigheter eller hälso- och sjukvårdssystemet (NHS) i England har behandlat dem orättvist eller har tillhandahållit en undermålig service. Ombudsmannens befogenheter anges i lag, och ombudsmannens tjänster är kostnadsfria för alla.

Kontaktuppgifter:

The Parliamentary and Health Service Ombudsman
Millbank Tower
Millbank
London

SW1P 4QP

Web: <https://www.ombudsman.org.uk/>

Människorättsorganisationer för särskilda områden

Barnombudsman

Northern Ireland Commissioner for Children and Young People (Nordirlands ombudsman för barn och unga)

Den nordirländska barnombudsmannen är ett fristående statligt organ. Det inrättades i oktober 2003.

Den nuvarande barnombudsmannen heter Koulla Yiasouma, och hennes roll är att tillvarata och främja barns och ungas rättigheter och barns och ungas bästa i Nordirland. Barnombudsmannen ska även ta hänsyn till relevanta bestämmelser i FN:s konvention om barnets rättigheter.

Barnombudsmannen sorterar under ministeriet för lokalsamhällen.

Kontaktuppgifter:

NICCY

Equality House

7-9 Shaftesbury Square

Belfast

Northern Ireland BT2 7DP

Tfn: 028 9031 1616

E-post: info@niccy.org

Webbplats: <http://www.niccy.org/>

Commissioner for Older People (Ombudsmannen för äldre)

Den nordirländska ombudsmannen för äldre är ett fristående statligt organ. Det inrättades i november 2011. Den nuvarande ombudsmannen heter Eddie Lynch, och hans roll är att tillvarata och främja äldres intressen i Nordirland.

Kontaktuppgifter:

COPNI

Equality House

7-9 Shaftesbury Square

Belfast

Northern Ireland BT2 7DP

Tfn: 028 9089 0892

E-post: info@copni.org

Webbplats: <http://www.copni.org/>

Jämställdhetsorgan

Equality Commission for Northern Ireland (Nordirlands jämställdhetsombudsman)

Kontaktuppgifter:

Equality House

7-9 Shaftesbury Square

Belfast

Northern Ireland BT 2 7DP

Tfn: 028 90 500 600

E-post: information@equalityni.org

Webbplats: <http://www.equalityni.org/>

Nordirlands jämställdhetsombudsman är ett fristående statligt organ. Det inrättades på grundval av Northern Ireland Act 1998. Ombudsmannens befogenheter och uppgifter regleras av en mängd lagar som har antagits de senaste decennierna för att motverka diskriminering på grund av ålder, funktionsnedsättning, ras, religiös och politisk övertygelse, kön och sexuell läggning. Genom *Northern Ireland Act 1998* har ombudsmannen även ansvar för lagstadgad jämställdhet och statliga myndigheters skyldighet att främja goda relationer.

Ombudsmannen sorterar under regeringskansliet.

Dataskyddsmyndighet

1. Information Commissioner (dataskyddsmyndigheten)

Information Commissioner's Office är en oberoende myndighet som har inrättats för att upprätthålla informationsrättigheter i det allmännas intresse samt främja öppenhet inom offentliga myndigheter och skyddet av personuppgifter för enskilda.

Kontaktuppgifter:

Information Commissioner's Office

Wycliffe House

Water Lane

Wilmslow

Cheshire SK9 5AF

Tfn: 0303 123 1113 (eller 01625 545745 om du föredrar att inte ringa ett "03-nummer", eller +44 1625 545745 om du ringer från utlandet)

Webbplats: <https://ico.org.uk/>

2. Information Commissioner – Regional office (dataskyddsmyndighetens regionalkontor)

Nordirland

Information Commissioner's Office – Northern Ireland

3rd floor, 14 Cromac Place

Belfast

Northern Ireland BT7 2JB

Tfn: 028 9026 9380

E-post: ni@ico.org.uk

Övriga

1. Webbplatsen Directgov

Den brittiska regeringens officiella webbplats för brittiska medborgare.

Webbplats: <http://www.gov.uk/>

2. Citizens Advice Service (rådgivning för allmänheten)

Citizens Advice service hjälper människor att lösa juridiska, ekonomiska och andra problem genom att dels tillhandahålla kostnadsfri, oberoende och konfidentiell rådgivning, dels utöva påverkan på beslutsfattare.

Webbplats: <http://www.citizensadvice.org.uk/>

3. Northern Ireland Legal Services Commission (Nordirlands rättshjälpsmyndighet)

Northern Ireland Legal Services Commission är ett fristående statligt organ. Det inrättades genom *Access to Justice (Northern Ireland) Order 2003*. Justitieminister David Ford har meddelat att har för avsikt att överföra rättshjälpsmyndighetens ansvarsområden till ett verkställande organ inom ministeriet under hösten 2014. Det nya organet kommer att få namnet **Legal Services Agency Northern Ireland**. Överföringen kommer inte att medföra några grundläggande förändringar beträffande de tjänster som erbjuds, utan handlar mest om bättre styrning och ökad effektivitet.

Myndighetens uppgift är att administrera offentligt finansierad rättshjälp inom ramen för det lagstadgade rättshjälpsystemet. Den gör en behovsprövning för att avgöra om en person bör få rättshjälp i tvistemål och betalar i så fall advokatkostnaderna. Även om det är domstolarna som beviljar rättshjälp i brottmål betalar rättshjälpsmyndigheten för de juridiska tjänster som tillhandahålls. Utöver administrationen av rättshjälpsystemet stöder myndigheten även justitieministeriet i deras reformarbete på rättshjälpsområdet.

Kontaktuppgifter:

Northern Ireland Legal Services Commission

2nd Floor,

Waterfront Plaza,

8 Laganbank Road,
Mays Meadow,
Belfast
Northern Ireland BT1 3BN
Tfn: +44 (0)28 9040 8888
Webbplats: <http://www.nilsc.org.uk/>

Uppdraget går ut på att främja en rättvis och jämlik tillgång till rättslig prövning i Nordirland genom att tillhandahålla offentligt finansierade juridiska tjänster.

Målet är att tillhandahålla högkvalitativa, konsumentorienterade tjänster som riktar sig till de mest behövande och som är kostnadseffektiva.

Myndigheten förmedlar advokater och andra som tillhandahåller juridiska tjänster för att

- hjälpa personer som är i behov av rättshjälp att tillvarata sina rättigheter i tvistemål
- bistå personer som är under utredning eller har åtalats för brott.

4. The Victims' Commissioner (brottsoffermyndigheten)

Baroness Newlove of Warrington,
Victims' Commissioner for England & Wales
The Tower, 9th Floor,
102 Petty France,
London, SW1H 9AJ
E-post: victims.commissioner@victimscommissioner.gsi.gov.uk
Webbplats: <http://victimscommissioner.org.uk/>

Brottsoffermyndighetens roll är att tillvarata brottsoffers och vittnens intressen, främja god praxis när det gäller behandlingen av brottsoffer och vittnen samt regelbundet se över *Code of Practice for Victims* (kodex för brottsofferförfaranden), som beskriver vilka tjänster brottsoffer ska kunna förvänta sig att komma i åtnjutande av.

Myndighetens uppgift är att lyssna till brottsoffer och vittnen, förstå hur de ser på det straffrättsliga systemet och försöka förbättra de tjänster och det stöd som finns att tillgå.

Notera att myndigheten enligt lag inte har möjlighet att ingripa i enskilda fall. Den försöker dock ge vägledning om vart man bör vända sig för rådgivning och stöd.

5. Victim Support Northern Ireland (organisation för stöd till brottsoffer i Nordirland)

Kontaktuppgifter:

Central Office
Victim Support NI
Anns Gate House
3rd Floor
70/74 Ann Street
Belfast
Northern Ireland BT 1 4EH
Tfn: 028 9024 3133
E-post: belfast@victimsupportni.org.uk

Victim Support Northern Ireland är en välgörenhetsorganisation som hjälper människor som drabbats av brott. Organisationen tillhandahåller stöd, information och praktisk hjälp till brottsoffer, vittnen och andra som påverkas av brott.

Victim Support Northern Ireland är ledande bland de välgörenhetsorganisationer som hjälper brottsoffer. Organisationen erbjuder kostnadsfria och konfidentiella tjänster, oavsett om det brott som drabbat en person har polisanmälts eller inte. Det är en fristående organisation som inte utgör en del av polisen, domstolarna eller någon annan straffrättslig myndighet.

Varje år hjälper *Victim Support Northern Ireland* nästan 30 000 människor som drabbats av brott.

6. The Prisoner Ombudsman for Northern Ireland (Nordirlands ombudsman för frihetsberövade)

Enhet 2
Walled Garden
Stormont Estate
Belfast
Northern Ireland BT4 3SH
Tfn: 028 90 44 3982
Gratissamtal: 0800 7836317
E-post: pa@prisonerombudsman.x.gsi.gov.uk
Webbplats: <http://www.niprisonerombudsman.gov.uk/>

Ombudsmannen för frihetsberövade utses av Nordirlands justitieminister och är fullständigt oberoende i förhållande till Nordirlands kriminalvårdsmyndighet (*Northern Ireland Prison Service*).

Ombudsmannen utreder

- klagomål från intagna på fängelser i Nordirland
- besökare till intagna på fängelser i Nordirland
- dödsfall bland intagna på fängelser i Nordirland.

Den nuvarande ombudsmannen heter Tom McGonigle. Han bistås av en grupp utredare och annan personal.

7. The Office of the Immigration Services Commissioner (Ombudsman för invandringsärenden)

Kontaktuppgifter:

5th Floor
21 Bloomsbury Street
London
WC1B 3HF
Tfn: 020 7211 1500

Office of the Immigration Services Commissioner är ett fristående statligt organ som inrättades genom 1999 års invandrings- och asylslag (*Immigration and Asylum Act 1999*).

I 1999 års invandrings- och asylslag och 2002 års lag om medborgarskap, invandring och asyl (*Nationality, Immigration and Asylum Act 2002*) ges ombudsmannen en rad olika befogenheter. Han har bl.a. rätt att

- neka en rådgivare tillträde till regelverket
- avregistrera en registrerad rådgivare
- begränsa eller variera omfattningen på det arbete som rådgivarna får utföra
- vidta disciplinära åtgärder mot en registrerad rådgivare
- ansöka om besöksförbud eller ett föreläggande
- väcka åtal för att olagligt ha tillhandahållit rådgivning och/eller tjänster på invandringsområdet
- väcka åtal för att olagligt ha gjort reklam för rådgivning och/eller tjänster på invandringsområdet
- gå in i en rådgivares lokaler
- beslagta en rådgivares arkiv.

Mer utförlig information finns på <http://www.oisc.gov.uk/>

8. Commission for Victims and Survivors (Ombudsman för Nordirlandskonfliktens offer och efterlevande)

Kontaktuppgifter:

Commission for Victims and Survivors (Ombudsman för Nordirlandskonfliktens offer och efterlevande) *Equality House*
7-9 Shaftesbury Square
Belfast

Commission for Victims and Survivors for Northern Ireland är starkt engagerad i sitt arbete och alla offers och efterlevandes rätt att höras, respekteras och få tillgång till bästa tänkbara tjänster. Målet för ombudsmannen är att förbättra livet för konfliktens offer och efterlevande.

Uppdraget är att tillgodose behoven hos alla offer och efterlevande genom att tillhandahålla utmärkta tjänster, erkänna arvet från det förflutna och arbeta för en bättre framtid. Arbetet präglas av en rad kärnvärden som används i det dagliga arbetet. Resultatet grundas på hur väl dessa värden uppfylls. Det rör sig om följande värden:

- **Offer i centrum** – Offer och efterlevande står i centrum för allt ombudsmannen gör, och deras deltagande uppmuntras och värdesätts.
- **Öppenhet och transparens** – Ombudsmannens arbete präglas av öppenhet, ärlighet, ansvarstagande och mottaglighet.
- **Jämlikhet och mångfald** – Ombudsmannen behandlar alla lika och motarbetar ojämlikhet med opartiskhet, oberoende och integritet.
- **Respekt** – Ombudsmannen ska bemöta alla som vänder sig till honom med hövlighet och på ett professionellt sätt.
- **Opartiskhet** – Ombudsmannen ska upprätthålla sitt oberoende och hålla en viss distans så att han kan sätta sig emot regeringen och relevanta myndigheter.
- **Resultat med kvalitet** – Ombudsmannen ska sträva efter att alla program ska ge resultat av hög kvalitet.

Mer utförlig information finns på <http://www.cvsni.org/>.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 10/04/2018

Grundläggande rättigheter - Skottland

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [en](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Nationella människorättsinstitutioner

Ombudsmän (ombudspersons)

Specialiserade människorättsorgan

Andra organisationer

Nationella människorättsinstitutioner

Följande institutioner kan ge råd om dina särskilda förhållanden.

1. Nämnden för jämlikhet och mänskliga rättigheter (EHRC – *Equality and Human Rights Commission*)

Den brittiska nämnden för jämlikhet och mänskliga rättigheter (EHRC) fungerar som nationellt jämlikhetsorgan för Skottland, England och Wales, och arbetar för att undanröja diskriminering och främja jämlikhet inom de nio skyddade områden som anges i lagen om jämlikhet (*Equality Act 2010*): ålder, funktionshinder, kön, ras, religion och övertygelse, havandeskap och moderskap, äktenskap och partnerskap, sexuell läggning och könskorrigering. Det är en nationell, av regeringen oberoende institution med "A-status", som delar sitt uppdrag att främja och skydda mänskliga rättigheter i Skottland med den skotska människorättsnämnden (*Scottish Human Rights Commission*).

Som nationell människorättsinstitution har EHRC till uppgift att

- främja medvetenhet om, förståelse kring och skydd av mänskliga rättigheter
- arbeta för att få myndigheter att följa lagen om mänskliga rättigheter (*Human Rights Act 1998*)
- informera allmänheten, civilsamhället och offentliga myndigheter om mänskliga rättigheter
- övervaka situationen när det gäller mänskliga rättigheter i Storbritannien samt rapportera vad som framkommit och lämna rekommendationer till FN, regeringen och parlamentet
- ge råd till den brittiska regeringen och det brittiska parlamentet och till de självstyrande skotska och walesiska regeringarna om konsekvenserna av politik och lagförslag som rör de mänskliga rättigheterna
- använda sina lagenliga befogenheter för att stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna

EHRC har bland annat befogenhet att

- ta initiativ till *judicial review proceedings* – en typ av domstolsförfarande som går ut på att en domstol granskar lagenligheten av ett beslut som fattats eller en åtgärd som vidtagits av en offentlig myndighet
- redan innan lagstiftning antas erinra om att denna kan komma att bli föremål för *judicial review*, om man anser att en föreslagen lagändring kommer att inkräkta på en grupps mänskliga rättigheter
- ingripa som tredje part i mål som rör mänskliga rättigheter (*third party intervention*) – EHRC kan dock inte ingripa i enskilda ärenden som rör mänskliga rättigheter såvida inte en jämlikhetsfråga står på spel
- undersöka frågor som rör mänskliga rättigheter – om EHRC lämnar rekommendationer om ändringar i politik, praxis och lagstiftning till en organisation måste denna ta hänsyn till rekommendationerna
- utfärda meddelanden om rättelse (*Compliance Notices*) i fall där man anser att en offentlig myndighet inte har uppfyllt sina skyldigheter i fråga om jämlikhet – detta kan innebära att den myndighet som begått felet åläggs att fullgöra en skyldighet eller att EHRC i detalj anger ett antal åtgärder som måste vidtas för att säkerställa efterlevnad

<http://www.equalityhumanrights.com/>

Kontaktuppgifter:

Equality an Human Rights Commission - Scotland Office

Tfn: 0141 288 5910

E-post: scotland@equalityhumanrights.com

Användare av brittiskt teckenspråk kan kontakta EHRC på jämlik basis med hörande. För mer information, kontakta EHRC via <http://www.equalityhumanrights.com/>

Equality Advisory Support Service (rådgivningstjänst för jämställdhetsfrågor)

Tfn: 0808 800 0082

Tfn: 0808 800 0084

E-post: eass@mailgb.custhelp.com

Post: FREEPOST EASS Helpline FPN6521

Även teckenspråkstolkning, webbchat och kontaktformulär finns tillgängliga via webbsidan <http://www.equalityadvisoryservice.com/>.

Öppettider:

9:00 – 19:00 måndag – fredag

10:00 – 14:00 lördag

Stängt på söndagar och helgdagar

2. Skottlands människorättsnämnd (SHRC – *Scottish Human Rights Commission*)

Skottlands människorättsnämnd (SHRC) är den nationella människorättsinstitutionen i Skottland. Den uppfyller kriterierna enligt FN:s Parisprinciper om nationella institutioners status och har den högsta ackrediteringsnivån ("A-status"). SHRC är ett oberoende organ som inrättades av det skotska parlamentet 2008 med en allmän skyldighet att främja medvetenhet om och respekt för alla mänskliga rättigheter – ekonomiska, sociala, kulturella, civila och politiska – hos var och en i Skottland, och att uppmuntra bästa praxis när det gäller mänskliga rättigheter. Den kan också rapportera direkt till FN om frågor som rör mänskliga rättigheter. Dess

fullständiga uppgifter och befogenheter anges i lagen om Skottlands människorättsnämnd (*Scottish Commission for Human Rights Act 2006*).

SHRC har befogenhet att

- rekommendera ändringar av lagstiftning, politik och praxis
- främja mänskliga rättigheter genom utbildning, fortbildning och publicering av forskning
- genomföra undersökningar av skotska myndigheters policy och praxis

SHRC handlägger inte klagomål och tillhandahåller heller ingen direkt hjälp till enskilda. I nämndens folder *Help with Human Rights* finns dock uppgifter om organisationer och tjänster som kan bidra med råd och hjälp.

Kontaktuppgifter:

Scottish Human Rights Commission

Governor's House

Regent Road

Edinburgh

EH1 3DE

Tfn: 0131 244 3550

E-post: hello@scottishhumanrights.com

Länk: [Scottish Human Rights Commission](#)

Ombudsmän (*ombudspersons*)

1. Den skotska ombudsmannen för offentliga tjänster (SPSO – *Scottish Public Services Ombudsman*)

SPSO erbjuder en kostnadsfri, oberoende och opartisk tjänst vid tvister mellan medborgare och lokala och centrala myndigheter. Syftet är att bistå vid tvistlösning eller avhjälpa orättvisa situationer. SPSO är sista instans för handläggning av klagomål rörande offentliga myndigheter i Skottland (lokala myndigheter, NHS, bostadsföreningar, college och universitet, fängelser, de flesta vattenleverantörer, den skotska regeringen och dess verk och ministerier samt flertalet andra skotska myndigheter).

Kontaktuppgifter:

Gratislinje: 0800 377 7330

Tfn: 0131 225 5330

Post: Freepost SPSO (ingen frankering behövs)

Besöksadress: 4 Melville Street, Edinburgh, EH3 7NS (öppettider måndag, onsdag, torsdag och fredag, 9–17, tisdag 10–17)

Länk: [SPSO](#)

2. *Parliamentary and Health Service Ombudsman*

Denna ombudsmannafunktion är sista instans för klagomål rörande hälso- och sjukvårdssystemet (NHS) i England och offentliga tjänster som tillhandahålls av den brittiska regeringen. Den har till uppgift att, utan kostnad för klaganden, granska klagomål där någon anser sig ha blivit utsatt för orättvisa eller på annat sätt drabbats på grund av att en organisation har handlat felaktigt eller orättvist eller har tillhandahållit en undermålig tjänst utan att vidta rättelse.

Ombudsmannen är inte ett regeringsorgan. Den inrättades av parlamentet för att tillhandahålla en oberoende tjänst för hantering av klagomål. Den delar resultat från ärendehanteringens med parlamentet, för att bistå vid dess granskning av offentliga tjänsteleverantörer, och i vidare utsträckning också med andra för att främja förbättringar i den offentliga tjänsterna.

Ombudsmannen svarar inför det brittiska parlamentet och dess arbete granskas av kommittén för offentlig förvaltning och konstitutionella frågor (*Public Administration and Constitutional Affairs Committee*).

Innan ett klagomål lämnas till ombudsmannen ska du först vända dig till den organisation som du är missnöjd med. Om ditt klagomål rör ett brittiskt regeringsdepartement eller en brittisk offentlig organisation måste du kontakta en parlamentsledamot för att saken ska hänskjutas till ombudsmannen.

Länk: [Ombudsman](#)

Kontaktuppgifter:

Tfn: 0345 015 4033 (8:30 – 17:30 måndag – fredag)

Texttelefonjänst med återuppringning: 07624 813 005

Om du använder brittiskt teckenspråk finns en särskild teckenspråkstjänst till förfogande: [SignVideo](#)

Specialiserade människorättsorgan

1. Skottlands kommissionär för barn och unga (*Children and Young People's Commissioner Scotland*)

Skottlands kommissionär för barn och unga främjar medvetenheten om och förståelsen av barns rättigheter och hjälper barn att tillvarata sina rättigheter. Kommissionären har befogenhet att undersöka om tjänsteleverantörer tar hänsyn till grupper av barns och ungas rättigheter, intressen och synpunkter i samband med att man fattar beslut eller vidtar åtgärder som påverkar dem.

Kontaktuppgifter:

Children and Young People's Commissioner Scotland

Roseberry House

9 Haymarket Terrace

Edinburgh

EH12 5EZ

Tfn: 0131 346 5350

Gratislinje för unga (Young People's Freephone): 0800 019 1179

Text: 0770 233 5720

E-post: inbox@cypcs.org.uk

Länk: [CYPCS](#)

2. Skottlands informationskommissionär (*Scottish Information Commissioner*)

Den skotska informationskommissionären ansvarar för att främja och upprätthålla allmänhetens rätt att få ut information som innehas av skotska myndigheter samt en god praxis bland myndigheterna. Genom sitt arbete stödjer informationskommissionären öppenhet, transparens och ansvarsskyldighet i de offentliga organen.

Kommissionären är ansvarig för att upprätthålla och främja skotsk lagstiftning om informationsfrihet, dvs.

- *The Freedom of Information (Scotland) Act 2002*
- *The Environmental Information (Scotland) Regulations 2004*
- *The INSPIRE (Scotland) Regulations 2009*

Kommissionären och kommissionärens team

- prövar ansökningar och utfärdar rättsligt verkställbara beslut,
- främjar god praxis bland offentliga myndigheter,
- informerar allmänheten om dess rättigheter.

Kontaktuppgifter

Scottish Information Commissioner

Kinburn Castle

Doubledykes Road

St Andrews

Fife

KY16 9DS

Tfn: 01334 464610

Fax: 01334 464611

E-post: enquiries@itspublicknowledge.info

Länk: [Scottish Information Commissioner](#)

3. Informationskommissionärens kontor (*Information Commissioner's Office*)

Informationskommisariens kontor är en oberoende brittisk myndighet som inrättats för att upprätthålla informationsrättigheter i det allmännas intresse samt främja öppenhet inom offentliga myndigheter och skyddet av personuppgifter för enskilda.

Kontaktuppgifter:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF

Tfn: 0303 123 1113 (or 01625 545745 if you would prefer not to call an '03' number)
Fax: 01625 524 510

The Information Commissioner's Office Scotland
45 Melville Street
Edinburgh
EH3 7HL

Tfn: 0131 244 9001

E-post: [✉ Scotland@ico.org.uk](mailto:Scotland@ico.org.uk)

Länk: [✉ Information Commissioner's Office](#)

Andra organisationer

1. Rådgivningstjänst för allmänheten (*Citizens Advice Service*)

Citizens Advice service hjälper människor att lösa juridiska, ekonomiska och andra problem dels genom att tillhandahålla kostnadsfri, oberoende och konfidentiell rådgivning, dels genom att utöva påverkan på beslutsfattare.

Kontaktuppgifter:

Citizen's Advice Direct phone line: 0808 800 9060 (måndag – fredag, 9:00–18:00)

Länk: [✉ Citizens Advice](#)

För att kontakta *Citizens Advice Service*, klicka på [✉ http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm](http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm)

2. Organisationen för stöd till brottsoffer (*Victim Support Scotland*)

Victim Support Scotland är en frivillig organisation som hjälper människor som drabbats av brott. Den ger emotionellt stöd, praktisk hjälp och viktig information till brottsoffer, vittnen och andra som påverkas av brott. Tjänsten är kostnadsfri och konfidentiell och tillhandahålls av frivilliga genom ett nätverk av lokalt baserade brottsoffer- och ungdomstjänster samt domstolsbaserade vittnestjänster.

På organisationens webbplats finns ytterligare information, inklusive kontaktinformation:

[✉ Victim Support Scotland](#)

Hjälppnummer: 0345 603 9213 (måndag – fredag, 8.00 – 20.00)

Victims' Code for Scotland (brottsofferkodex för Skottland)

I [✉ Victims' Code for Scotland](#) anges klart och samlat på ett ställe vilka rättigheter och vilket stöd som brottsoffer kan göra anspråk på i Skottland.

3. Kontoret för utlänningsmyndighetens kommissionär (*Office of the Immigration Services Commissioner*)

Kontoret är en oberoende offentlig organisation som inrättades genom 1999 års invandrings- och asylslag (*Immigration and Asylum Act 1999*).

Till dess viktigaste uppgifter hör att

- reglera rådgivningen för utlänningar,
- främja god praxis genom att fastställa standarder,
- ta emot och behandla klagomål riktade mot personer eller organ som tillhandahåller rådgivning för utlänningar,
- säkerställa lagföring av personer som bryter mot lagen,

- övervaka de regler som gäller för personer som bistår utlännningar med rådgivning och som omfattas av regler som utfärdats av någon av de angivna yrkesorganisationerna.

Organisationen tillhandahåller inte rådgivning för utlännningar och rekommenderar inte heller specifika rådgivare.

Man samarbetar med en lång rad andra organisationer, inklusive yrkesorganisationer, domstolar (nämnder), den brittiska gränsmyndigheten (*UK Border Agency*) och frivilligorganisationer.

För mer information, se: [☞ Office of the Immigration Services Commissioner](#)

Kontaktuppgifter:

Office of the Immigration Services Commissioner

5th Floor

21 Bloomsbury Street

London

WC1B 3HF

Tfn: 0845 000 0046

E-post: ☞ info@oisc.gov.uk

4. Skottlands rättshjälpsmyndighet (*Scottish Legal Aid Board*)

Syftet med rättshjälp i Skottland är att ge tillgång till rättslig prövning för personer som inte har råd att själva betala de kostnader som är förknippade med en sådan prövning. Rättshjälpsmyndigheten förvaltar rättshjälpssystemet i Skottland inom ramen för gällande lagstiftning.

För att ansöka om rättshjälp behöver du hitta en advokat som är knuten till rättshjälpssystemet. Du måste visa att du inte själv kan stå för kostnaderna och att ditt problem är av allvarlig natur. Eventuellt kan du komma att behöva stå för vissa delar av kostnaderna i ditt ärende, eller betala vid en senare tidpunkt.

Det kan också hända att du inte behöver betala något alls, med hänsyn till din ekonomiska situation och typen av rättshjälp som är aktuell i ditt fall.

Vilken typ av rättshjälp du ansöker om beror på typen av rättshjälp du behöver. Din advokat (*solicitor*) kommer att upplysa dig om vad som gäller.

- Du kan få hjälp med kostnaderna för juridisk rådgivning från en advokat, liksom information om dina rättigheter och alternativ eller hjälp med förhandlingar och pappersarbete. Domstolsavgifter täcks inte..

Om så krävs kan din advokat företräda dig i domstol

- i tvistemål (om du exempelvis har bostadsrelaterade problem, ligger i skilsmässa, tvistar om vårdnaden om dina barn eller behöver hjälp i samband med en bostadsrelaterad skuld),
- vid en förhandling som involverar barn (*Children's Hearing*), exempelvis om du är en underårig (eller dennes förälder /vårdnadshavare) som kallas till förhör för att reda ut ett problem,
- i brottmål, exempelvis om du har åtalats för brott eller riskerar att dömas till fängelse.

För mer information om Skottlands rättshjälpsmyndighet, se nedan.

The Scottish Legal Aid Board

Thistle House

91 Haymarket Terrace

Edinburgh,

EH12 5HE

Tfn: 0131 226 7061 (måndag – fredag 8:30 – 17:00)

Brittiskt teckenspråk: [contact Scotland-BSL](#), Skottlands tolktjänst på nätet.

E-post: ☞ general@slab.org.uk

Länk: [Scottish Legal Aid Board](#)

5. Vårdsinspektionen (*Care Inspectorate*)

Vårdinspektionen reglerar och inspekterar vårdtjänster i Skottland för att se till att de uppfyller rätt krav. Tillsammans med andra tillsynsmyndigheter genomför den inspektioner för att kontrollera hur väl olika lokala organisationer arbetar för att stödja vuxna och barn.

Kontaktuppgifter:

Tfn: 0345 600 9527

E-post: enquiries@careinspectorate.com

Länk: [Care Inspectorate](#)

6. Nämnden för psykisk välfärd (*Mental Welfare Commission Scotland*)

Nämnden skyddar och främjar mänskliga rättigheter för människor med psykisk sjukdom, inlärningssvårigheter, demens och relaterade tillstånd. För att uppnå detta arbetar den med att stärka individers och deras omsorgsgivares egenmakt, övervaka lagstiftning som rör frågor om psykisk ohälsa och funktionsnedsättning samt influera och utmana tjänsteleverantörer och beslutsfattare.

Telefonrådgivning: 0800 389 6809 (endast vårdtagare och vårdgivare) eller 0131 313 8777 (yrkesverksamma) (måndag – torsdag 9:00 – 17:00, fredag 9:00 – 16:30)

E-post: enquiries@mwscot.org.uk

Länk: [Mental Welfare Commission Scotland](#)

Ytterligare information eller hjälp

Följande organisationer och organ kan tillhandahålla information eller stöd inom sina respektive behörighetsområden:

Den brittiska regeringen tillhandahåller en webbplats för brittiska medborgare: [Gov.UK](#)

Shelter ger råd i bostadsfrågor: [Shelter Scotland](#)

ACAS ger råd i frågor som rör anställningsförhållanden: [ACAS](#)

National Debtline erbjuder rådgivning i skuldsättningsfrågor: [National Debt Line](#)

StepChange Debt Charity erbjuder rådgivning i skuldsättningsfrågor: [Step Change](#)

Money Advice Service ger råd om pengar och ekonomiska frågor: [Money Advice Service](#)

Law Society of Scotland kan hjälpa dig att hitta en advokat, inbegripet för frågor som rör mänskliga rättigheter: [Law Society](#)

Scottish Child Law Centre tillhandahåller gratis rättshjälp för och om barn: [SCLC](#)

Contact erbjuder information, stöd och råd till familjer med barn med funktionsnedsättning: [Contact](#)

Patient Advice and Support Service (PASS) vid *Citizens Advice Bureau* är en oberoende tjänst som erbjuder information, råd och stöd till patienter och deras vårdgivare: [PASS](#)

Scottish Association for Mental Health: [SAMH](#)

Care Information Scotland är en telefon- och nättjänst som tillhandahåller information om vårdtjänster för äldre som är bosatta i Skottland: CIS

SurvivorScotland övervakar den nationella strategin för personer som upplevt barnmisshandel: [SurvivorScotland](#)

Scottish Helpline for Older People: [Age UK Scotland](#)

Scottish Women's Aid: SWA

Scottish Refugee Council: [SRC](#)

Ethnic Minorities Law Centre: [EMLC](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 16/07/2018